

Balatonfüred város integrált településfejlesztési stratégiája

I. MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

KDOP-6.2.1/K-13-2014-0002

„Közép-Dunántúli Operatív Program – Fenntartható
településfejlesztés a kis- és középvárosokban – Integrált
Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása”

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Készült: a Belügyminisztérium megbízásából
a KDOP-6.2.1/K-13-2014-0002 sz. projekt keretében

Készítette: **KD-ITS KONZORCIUM**

Konzorciumvezető: **Közép-Pannon Regionális Fejlesztési Zrt.**

A konzorcium tagjai:

- *Ex Ante Tanácsadó Iroda Kft.*
- *Lechner Lajos Tudásközpont Területi, Építésügyi, Örökségvédelmi és Informatikai Nonprofit Kft.*
- *MAPI Magyar Fejlesztési Iroda Zrt.*
- *PESTTERV Pest megyei Terület-, Település-, Környezet Tervező és Tanácsadó Kft.*
- *TRENECON COWI Tanácsadó és Tervező Kft.*
- *VÁROS-TEAMPANNON Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*

Tartalomjegyzék

AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA SZEREPE.....	7
1 HELYZETFELTÁRO MUNKARÉSZ	9
1.1 Településhálózati összefüggések.....	9
1.2 Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata	10
1.2.1 Kapcsolódás az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióhoz (OFTK)	10
1.2.2 Kapcsolódás Veszprém Megye Területfejlesztési Konceptiójához és Programjához	12
1.2.3 Kapcsolódás egyéb térségi fejlesztési koncepciókhoz, programokhoz.....	17
1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata	22
1.3.1 Országos Területrendezési Terv (OTrT).....	22
1.3.2 Veszprém Megye Területrendezési Terve	24
1.3.3 Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Terve és a Balatoni Területrendezési Szabályzat.....	24
1.4 A szomszédos települések hatályos szerkezeti terveinek Balatonfüred Város fejlesztését befolyásoló megállapításai	25
1.5 Hatályos településfejlesztési döntések.....	25
1.5.1 A hatályos településfejlesztési koncepció és Integrált Városfejlesztési Stratégia megállapításai	25
1.5.2 A hatályos Integrált Városfejlesztési Stratégia végrehajtásának eredményei.....	29
1.5.3 Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések.....	31
1.6 Településrendezési Terv előzményeinek vizsgálata	31
1.6.1 Hatályban lévő településrendezési eszközök.....	31
1.6.2 Hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemei.....	31
1.7 A település társadalma.....	39
1.7.1 A település népességének főbb jellemzői.....	39
1.7.2 Térbeli, társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok	46
1.7.3 Települési identitást erősítő tényezők	46
1.8 A település humán infrastruktúrája	47
1.8.1 Humán közszolgáltatások.....	47
1.8.2 Esélyegyenlőség biztosítása	56
1.9 A település gazdasága	56

1.9.1	A település gazdasági súlya, szerepköre	56
1.9.2	A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői	59
1.9.3	A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fontosabb elképzelések.....	63
1.9.4	A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők.....	65
1.9.5	Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat).....	65
1.10	A település társadalmi-gazdasági pozícionálása	67
1.11	Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz és intézményrendszere.....	73
1.11.1	Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program	73
1.11.2	Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere.....	75
1.11.3	Gazdaságfejlesztési tevékenység	75
1.11.4	Foglalkoztatáspolitikai	76
1.11.5	Lakás- és helyiséggazdálkodás	76
1.11.6	Intézményfenntartás.....	76
1.11.7	Energiagazdálkodás.....	77
1.12	Településüzemeltetési szolgáltatások	78
1.13	A táji és természeti adottságok vizsgálata	80
1.13.1	Természeti adottságok.....	80
1.13.2	Védett, védendő táji és természeti értékek, területek	83
1.13.3	Tájhasználati konfliktusok és problémák kezelése	91
1.14	Zöldfelületi rendszer vizsgálata.....	92
1.14.1	A települési zöldfelületi rendszer elemei.....	92
1.14.2	A zöldfelületi rendszer konfliktusai, problémái	97
1.15	Az épített környezet vizsgálata	97
1.15.1	A területfelhasználás vizsgálata	98
1.15.2	A telekstruktúra vizsgálata.....	101
1.15.3	Önkormányzati tulajdon kataszter.....	101
1.15.4	Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése	101
1.15.5	Az építmények vizsgálata	101
1.15.6	Az épített környezet értékei.....	103
1.15.7	Az épített környezet konfliktusai, problémái.....	123

1.16 Közlekedés.....	123
1.16.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok	123
1.16.2 Közúti közlekedés.....	125
1.16.3 Községi közlekedés	128
1.16.4 Kerékpáros és gyalogos közlekedés	130
1.16.5 Parkolás	131
1.16.6 Áruszállítás	132
1.17 Közművesítés.....	132
1.17.1 Víziközművek.....	132
1.17.2 Energia	137
1.17.3 Elektronikus hírközlés	139
1.18 Környezetvédelem	140
1.18.1 Talaj.....	140
1.18.2 Felszíni és felszín alatti vizek	141
1.18.3 Levegőtisztaság és védelme	144
1.18.4 Zaj, és rezgésterhelés.....	146
1.18.5 Sugárzás védelem.....	148
1.18.6 Hulladékkezelés.....	148
1.18.7 Vizuális környezetterhelés	150
1.18.8 Árvízvédelem.....	151
1.18.9 Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák.....	151
1.19 Katasztrófavédelem	151
1.19.1 Építésföldtani korlátok.....	151
1.19.2 Vízrajzi veszélyeztetettség	153
1.19.3 Egyéb katasztrófavédelmi tényezők	154
1.20 Ásványi nyersanyag lelőhelyek	156
1.21 Városi klíma.....	156
2 HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ	158
A település jellemzői, sajátosságai.....	158
Társadalom, humán infrastruktúra	159

A település gazdasága	160
Infrastrukturális jellemzők	161
Táji, természeti adottságok, környezeti állapot.....	163
3 HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ.....	165
3.1 Helyzetelemzés eredményeinek értékelése.....	165
3.1.1 A folyamatok értékelése	165
3.1.2 A város és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése.....	168
3.1.3 A településfejlesztés és rendezés kapcsolata	174
3.2 Problématérkép / Értéktérkép.....	175
3.3 Eltérő jellemzőkkel rendelkező városrészek	179
3.3.1 A városrészek kijelölése	179
3.3.2 Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek	182
3.3.3 Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek	183

AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA SZEREPE

Balatonfüred Városa 2008-ban dolgozta ki és fogadta el az Integrált Városfejlesztési Stratégiáját (IVS). Az azóta eltelt időszakban a stratégia megvalósítását befolyásoló belső és külső tényezőkben olyan jelentős változások következtek be, ami indokoltá tette e stratégia felülvizsgálatát, módosítását:

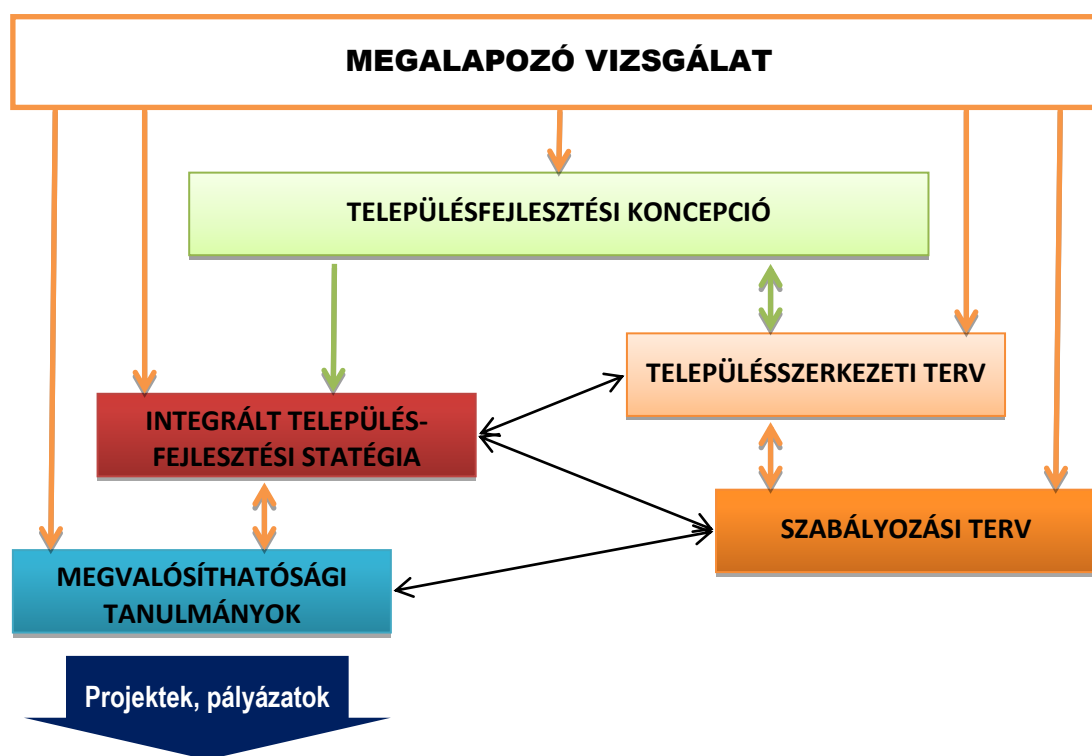
- a 2008-2009-es pénzügyi, gazdasági válságot követően a piaci, befektetői környezet változásai
- demográfiai trendek, a társadalmi környezet megváltozása
- az önkormányzatok feladat- és hatáskörének módosulásai, átalakuló jogszabályi környezet
- a településfejlesztést érintő szakpolitikai és jogszabályi környezet változásai, aminek legfontosabb elemei:
 - Az Integrált Településfejlesztési Stratégia tartalmi és egyes eljárásrendi elvárásait rögzítő **314/2012. (XI.8) Korm. rendelet** megalkotása
 - Az országos fejlesztési és rendezési dokumentumok, mint tervezési kereteket meghatározó dokumentumok elfogadása: **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** (elfogadva az 1/2014 OGY. határozattal); **Országos Területrendezési Terv (OTrT)** 2014. február 1-től hatályos módosítása
 - A **megyei területfejlesztési koncepciók és programok** 2014-ben történt felülvizsgálata, illetve megalkotása, amelyek alapján a korábbiakhoz képest nagyobb lehetőség nyílik a megye, a megyei jogú városok és a megye többi városát érintő fejlesztések összehangolására
- A változások közt kiemelt jelentőségű, hogy megalkotásra és kidolgozásra kerültek az Európai Unió 2014-2020-as programozási időszakának támogatáspolitikai célkitűzései, és az azokhoz kapcsolódó uniós és hazai tervdokumentumok, jogszabályok:
 - Elfogadták az **EU 2020 Stratégiát**, amelyben az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést érdekében az EU öt alapcél tűzött ki maga elé a foglalkoztatás, az innováció, az oktatás, a társadalmi befogadás és a klíma/energiapolitika területén. A 2014-2020-ban elérhető uniós támogatások e célok elérését szolgálják minden tagországban, így Magyarországon is.
 - az EU 2020 stratégiához igazodóan kidolgozásra és Brüsszel által is elfogadásra került a **Partnerségi Megállapodás**, amely a hazánkban elérhető uniós források, az Európai Strukturális és Beruházási Alapok eredményes és hatékony felhasználásának hazai alapfeltételeit rögzíti
 - a Partnerségi Megállapodásban foglaltak mentén kidolgozták a következő támogatási időszak **Operatív Programjait**, amelyek nagyobb részét 2015 elejére már az Európai unió is jóváhagyta.

- Az Operatív Programok közül a városok számára az egyik legjelentősebb forrásokat tartogató Terület és Településfejlesztési Operatív Programhoz (TOP) kapcsolódóan a stratégia készítésével párhuzamosan zajlik **megyei Integrált Területi Programok (ITP)** tervezése és ehhez kapcsolódóan a városi fejlesztési elképzelések összegyűjtése, rendszerezése.

A Belügyminisztérium EU-s források igénybevételével a **járasszékhelyek** számára pénzügyi és szakmai támogatást nyújt a stratégiai tervezési feladatokhoz a „Fenntartható településfejlesztés a kis-, és középvárosokban – Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása ” című projekt keretében. Ennek eredményeként az ország összes járásszékhelyére egy időben, egymással párhuzamosan történik a korábbi IVS-ek felülvizsgálata, az Integrált Településfejlesztési Stratégiák (ITS) elkészítése a 314/2012. (XI.8) Kormány rendeletben foglaltaknak megfelelően.

A jogszabályi előírásokból, de a tervezési logikából is fakadóan az ITS egy **átfogó tervezési rendszer** egyik eleme. A rendszer alapelemeit és azok egymásra épülését az alábbi ábra foglalja össze

A településfejlesztési és -rendezési tervek rendszere

A stratégia elkészítését részletes helyzetfeltáró, helyzetelemző és helyzetértékelő munkarészekből álló **Megalapozó vizsgálat** alapozta meg. A **Megalapozó vizsgálat** számos tématerületet elemezve mutatja be a város térségi szerepkörét, társadalmi és gazdasági helyzetét, településrendezési háttérét, a stratégia-alkotás számára meghatározva a város és az egyes városrészek legfőbb erősségeit, gyengeségeit, illetve a külső környezet városfejlesztési szempontból releváns jellemezőit.

1 HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ

1.1 TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK

Balatonfüred városi jogállású település, a Közép-Dunántúli Régióban, Veszprém megyében helyezkedik el, a Balatonfüredi járás központja. A város a Balaton tó északi partján fekszik, a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet egyik fontos egysége Veszprém megye déli, délkeleti részén. A megyeszékhelytől, Veszprémtől, mintegy 20 km-re délre, a fővárostól 140 km-re dél-nyugatra található. Területe 46 km², az elmúlt esztendőben folyamatosan növekvő lakónépessége 13.306 fő a 2013-as, 13.894 fő a 2014-es adatok alapján. A település nem tartozik sem a társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett települések [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet], sem a jelentős munkanélküliséggel sújtott települések [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet] közé.

A város **országos szerepköre**, - elsősorban idegenforgalmi, turisztikai célpont és rekreációs térség mivoltának, minőségi szolgáltatás- és attrakciókínálatának, sporteseményeinek köszönhetően - jelentősebb, mint számos hasonló nagyságú városnak. Balatonfüred városa a Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) alábbi térségi fókuszterületeihez kapcsolódik:

- A gazdasági-technológiai magtérség részét képező terület
- A belső városi gyűrű szerves része
- A Balaton és térsége részeként az ország második legjelentősebb nemzetközi vonzerejű turisztikai térsége (Budapestet követően)

A kiemelkedő gyógyászati potenciállal, kulturális értékekkel és tradíciókkal, természeti és épített környezeti értékekkel bíró, reformkori hagyományokat ápoló város a Balaton északi partja és **Veszprém megye szempontjából** egyaránt kiemelt jelentőségű. A várost magába foglaló megye

„Veszprémi várostérségének” részeként a megyeszékhellyel és Balatonalmádival alkot szerves területi egységet.

Balatonfüred a mintegy 357,75 km² területű, 24 250 fő népességű **Balatonfüredi járás központja** 2013-tól. A járáshoz a városi jogállású központon kívül 21 község tartozik. Balatonfüreddel szomszédos települések Csopak, Aszófő, Balatonszőlős, Hidegkút, Tihany és Veszprémfajsz. Ezen települések hatályos rendezési tervei nem tartalmazzak Balatonfüred fejlesztését érintő vagy azt korlátozó megállapításokat, ugyanakkor a fenti települések a kerékpáros közlekedés elősegítése érdekében együttműködnek a kerékpárút hálózat fejlesztése terén a járásközponttal.

1.2 TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

1.2.1 Kapcsolódás az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióhoz (OFTK)

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió Veszprém megyére vonatkozóan megállapítja, hogy a Dunántúl közepén elhelyezkedő megye társadalmi-gazdasági „magterülete” a K-Ny irányú 8. sz. főút menti térség Veszprém megyeszékhely központtal; a megye egészét vizsgálva **az átlagosnál fejlettebbnek mondható a Balaton part és háttérterülete**; problémákkal leginkább terhelt a Bakony és a Marcal-medence illetve a 8-as számú főúttól északra fekvő terület.

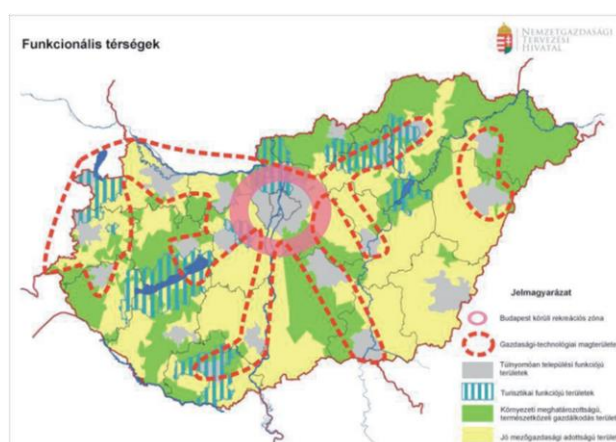
A megye fejlesztési irányai:

- A közösségi közlekedést segítő kelet-nyugati irányú közlekedési infrastruktúra (8-as főút és vasútvonalak) hálózati fejlesztése, a városok közötti kapcsolat javítása.
- A helyi gazdaság jelenlegi teljesítő képességének, hozzáadott értékének emelése, új perspektivikus ágazatok és a „tudásalapú ipar” megerősödése.
- A megyében élők szaktudásának, képzettségi színvonalának növelése, a tudományos kutatás és fejlesztés feltételeinek, intézményeinek fejlesztése.
- Az ipari zónák rehabilitációjának folytatása, a turizmus és a koncentrált ipari tevékenységek környezetterhelésének minimalizálása.
- A megye határain túlnyúló egészségügyi szolgáltatások fejlesztése.
- A megye táji, természeti és műemléki értékeinek megőrzése, tematikus összekapcsolása, fenntartható hasznosítása, megismertetése.
- A karsztvíz ivóvízforrás védelmének fejlesztésével a környezet minőségének javítása és a Balaton táji, természeti védelmének növelése.
- A balatoni turisztikai körzet, mint rekreációs térség szolgáltatás- és minőségi kínálatának a szezonalitást oldó fejlesztése, koordinálása.
- A városok térszervező szerepköreinek élénkítése, kooperálás; az aprófalvas és perifériális térségek komplex fejlesztése a népességmegtartás érdekében.
- A megyeszékhely és a városok kultúra és innovatív tudás központjai.

Balatonfüred városa a dokumentum alábbi **térségi fókuszterületeihez** kapcsolódik:

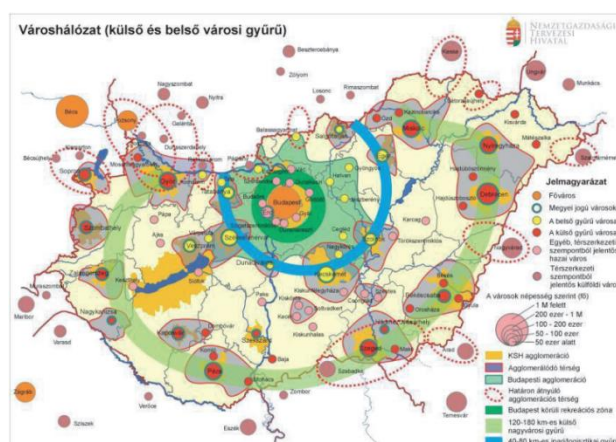
- A **gazdasági-technológiai magtértség** részét képező terület
- A **belső városi gyűrű** szerves része
- A Balaton **az ország második legjelentősebb nemzetközi vonzerejű turisztikai térsége** (Budapestet követően) - a Balaton és térsége programalapú fejlesztése, egységes keretben történő kezelése beavatkozási terület

Funkcionális térségek

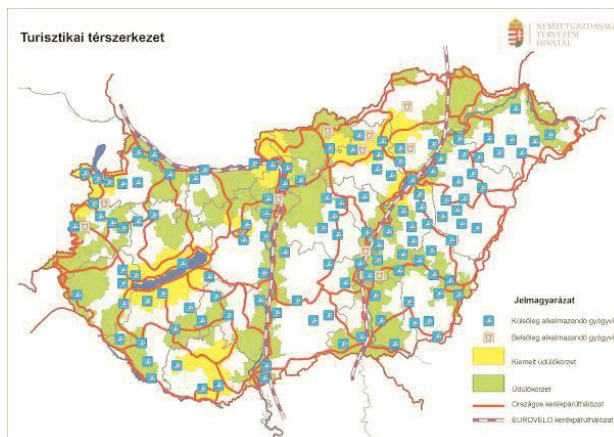
Forrás: Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció (OFTK, 1/2014. (I. 3.) OGY határozat)

Városhálózat (külső és belső városi gyűrű)

Forrás: Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció (OFTK, 1/2014. (I. 3.) OGY határozat)

Turisztikai térszerkezet

Forrás: Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK, 1/2014. (I. 3.) OGY határozat)

1.2.2 Kapcsolódás Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepciójához és Programjához

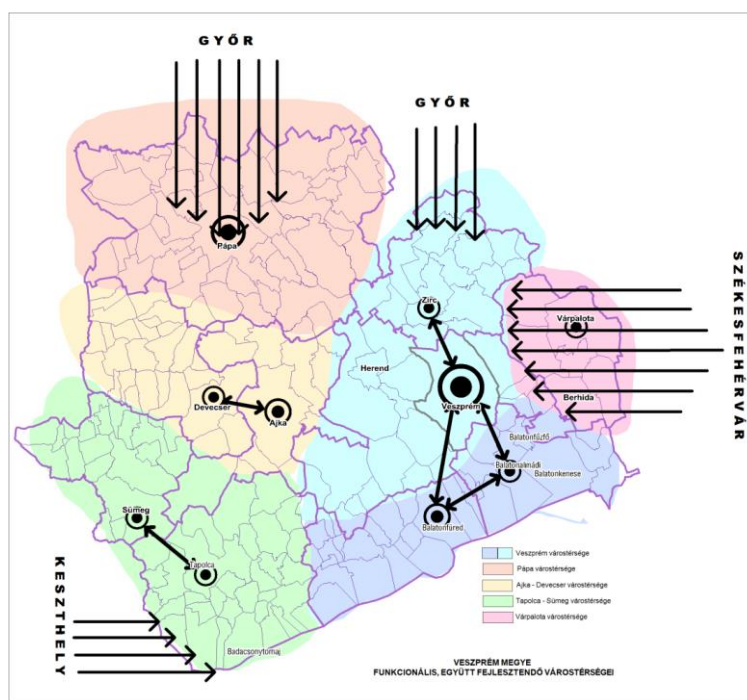
A 2013-ban elfogadásra került *Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepciójának* Balatonfüred térsége tekintetében *releváns térségi célkitűzései* az alábbiak:

- 1.2 A térségi és a helyi erőforrások fenntartható kihasználására épülő gazdaságfejlesztés: a Balaton térségére és az ipari-, innovációs tengelyekre specializált prioritásokkal.
- 2.1. Egészséges társadalom megteremtése
- 2.2. Kreatív, tudásalapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása
- 2.3. Közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris társadalom kialakítása
- 3.1. Természeti-, táji és egyéb stratégiaileg fontos erőforrások megőrzése, fenntartható használata, energiahatékonyság és környezetünk védelme
- 3.2. Térségi potenciálokra alapozott, a gazdaság versenyképessége javítását szolgáló fenntartható térszerkezet kialakítása
- 3.3. A városok és várostérségek összehangolt és integrált fejlesztése
- 3.4. A mobilitás támogatása, az elérhetőség javítása, a közlekedés fejlesztése

A dokumentum megállapításai szerint „*Balatonfüred fejlesztése* a Balaton északi partja szempontjából kiemelt jelentőségű. A kiemelkedő gyógyászati potenciállal, kulturális értékekkel és tradíciókkal, természeti és épített környezeti értékekkel bíró, reformkori hagyományokat ápoló város a megyehatárokon túlnyúlóan országos jelentőségű. Városi szolgáltatásai – a Balaton-felvidék sajátos településhálózata miatt - ennél jelentősebb kisebb térre terjednek ki, de központi szerepe több vonatkozásban a tervezett Balatonalmádi járás területe egy részére is kiterjed. Balatonalmádi a Balaton keleti medencéjének idegenforgalmi és üdülőközpontja, és ezt a szerepét szükséges erősíteni a Veszprém irányú kapcsolatok szorosabbra fűzése mellett. Cél Balatonfüred térségi szerepének növelése, az egész éves foglalkoztatás lehetőségét bővítő – a turisztikai potenciált nem csökkentő –

vállalkozások körének bővítése, a közszolgáltatást nyújtó (és egyúttal a foglalkoztatást bővítő) intézmények körének növelése, a minőségi szálláshelyek bővítése, a térségi marketing hatékonyságának javítása.”

Veszprém megye funkcionális várostérségei

Forrás: Veszprém Megye Területfejlesztési Konceptiója

A „Balatonfüredi várostérség” pozicionálása, Konceptióban rögzített fejlesztési céljai az alábbiak:

Pozicionálás

A Balaton északi partjának középső részét és a Balatoni Riviérát magába foglaló térség. Balatonfüred a megye és az egész Balaton-térség kiemelkedő turisztikai központja. Kistelepüléseit az elvándorlás sújtja, de a megye azon három térségének egyike, amely összességében bevándorlásból növeli népességét. A gazdaság meghatározó ágazata az idegenforgalom, amely egyszerre előny és hátrány, mivel a szezonális hatás a gazdaság bevételeiben és a foglalkoztatásban is erőteljesen érvényesül. A térséget feltáró 71-es főút zsúfoltsága nyári időszakban kritikus, észak-déli irányú kapcsolatai hiányosak

Fejlesztési célok

A térség jelene és jövője szempontjából is meghatározó adottság a Balaton. A térség a Balatonból él, ezért alapvető cél a Balaton mind gazdasági, mind ökológiai értelemben egységes egészként történő kiemelt kezelése.

- Több lábon álló helyi gazdaság, munkahelyteremtés
 - Munkahelyteremtés terén alapvető cél a versenyképes jövedelmet nyújtó és egész éves állások biztosítása a lakosság számára, növelni a januártól decemberig történő foglalkoztatást.
 - Cél a legnagyobb jövedelemtermelő, de szezonális idegenforgalmi ágazat mellett a gazdasági több lábon állás megteremtése.
 - A gazdaságot és a foglalkoztatást átható erőteljes szezonális mérséklése, ellentétes szezonális munkahelyek teremtésével.
 - Balatonfüred központi szerepkörének erősítése, intézmények vonzása, ide telepítése, ezzel elősegítve a munkahelyteremtést is pl. járásbírószék, oktatási, egészségügyi intézmények megtelepítése. Az idős-ellátás két szinten (emelt szint, középkategóriás) történő kiépítése is a munkahelyteremtés egyik lehetséges módja Balatonfüreden.
 - K+F tevékenységek, magas hozzáadott értéket előállító gazdasági ágazatok vonzása – figyelembe véve a Balaton-törvény természet- és tájvédelmi szabályozását és az idegenforgalmi ágazat érdekeit.
 - A parti települések illetve a háttértelepülések eltérő problémáinak beazonosítása és azok célzott kezelése.
 - A népességvesztés megállítása a – jellemzően – kistelepüléseken, a megélhetés helyi feltételeinek biztosítása.
 - Helyi mezőgazdasági termékek előállításának támogatása, szőlőtelepítés elősegítése, spekulánsok visszaszorítása.
 - Megújuló energiaforrások térnyerésének elősegítése, rendszerek létrehozása.
- Minőségi fejlesztés az idegenforgalomban
 - Átfogó cél a rendszerszemlélet érvényesítése a térség turisztikai fejlesztéseiben az egyedi, véletlenszerű, összehangolatlan fejlesztésekkel szemben.
 - Térség-marketing a turisztikai termékek értékesítéséhez, a vendégek térségbe vonzásához, külföldi vendégszám-arány megtartása illetve javítása.
 - Idegenforgalmi infrastruktúra minőségi fejlesztése (szállodák, strandok megújítása).
 - Termék-utak kialakítása a turizmusban is, vallási turizmus, műemlékek és az épített örökség védelme (finanszírozási rendszer megteremtése).
 - Turizmuságazaton belül cél a - legnagyobb költséggel jellemezhető - rendezvény-szegmens erősítése, a versenyhátrány leküzdése a déli parttal szemben.
 - A háttértelepülések szerepének erősítése a turizmusban, pl. kulturális programok.
 - A vízszintingadozások turizmust negatívan érintő hatásainak mérséklése érdekében mederkotrás, zágyelhelyezés rendszeresítése, a szennyvízcsatorna fejlesztések befejezése minden településen.

- Mobilitás elősegítése, közlekedésfejlesztés
 - A - térség megközelíthetősége szempontjából fontos - 710-es út M7-re rákötése és meghosszabbítása Veszprémig.
 - 71-es főút nyári zsúfoltságának csökkentése, parti települések terhelésének csökkentése, elkerülő szakaszok.
 - Veszprém-Tapolca közötti út felújítása, szélesítése, leágazásokkal balatoni kapcsolatok bővítése, kapcsolódó kerékpárúttal, Bakony-Balaton közlekedési kapcsolatának erősítése.
 - Bécs (és közvetve az egész Duna-medence), Győr, Pápa irányából a közúti és kerékpáros eljutás lehetőségének javítása
 - A vasúti közlekedés szolgáltatási színvonalának emelése.
 - Mobilitás erősítése: az élıhetőség javítása és a munkahelyek elérése érdekében. A térségen belüli közlekedési kapcsolatok javítása.
 - Turisztikai célú vízi közlekedés feltételrendszerének javítása: vitorlásokikötők, csónakkikötők
 - Veszprém megye hatályos területfejlesztési koncepciójában rögzítettek szerint a Veszprém-Győr kapcsolatot biztosító fejlesztések kiemelt jelentőségűek

Veszprém Megye Területfejlesztési Programjában rögzítettek szerint *a járás fejlesztésének célja* a Balatonban rejlő idegenforgalmi lehetőségek hatékonyabb kihasználása, Balatonfüred komplex turisztikai kínálat fejlesztése, a szezonális hatások mérséklése, munkahelyteremtés az idegenforgalmi ágazatra alapozottan.

A járás fő fejlesztési célkitűzése elérését az alábbi - a megyei stratégiai programmal is összhangban lévő - *stratégiai célok* segítik:

- A térségi és a helyi gazdaság fejlesztése, foglalkoztatás bővítése Balatonfüreden illetve a vidéki térségekben

Beavatkozási területek:

- Együttműködésekre épülő, különféle turisztikai vonzerőket és szolgáltatásokat érintő, összehangolt turisztikai fejlesztések támogatása, a rendszerszemlélet érvényesítése a térség turisztikai fejlesztéseiben
- Versenyképes jövedelmet nyújtó és egész éves foglalkoztatást nyújtó vállalkozások letelepedésének támogatása, a működő vállalkozások bővítése
- Magas hozzáadott értéket előállító gazdasági tevékenységet folytató vállalkozások támogatása
- A szőlőtelepítés elősegítése, a borászatok fejlődésének támogatása
- Tematikus utak kialakításának támogatása - kapcsolódás a borút hálózathoz és a megyét érintő „egyházi” úthoz
- Helyi termékek gyártásának és piacteremtésének ösztönzése a vállalkozások online megjelenésének támogatása, piacfejlesztés ösztönzése

- A helyi foglalkoztatási szint javítása helyi alternatív foglalkoztatás bővítést célzó beavatkozások támogatásával
 - Az idős-ellátás, a silver gazdaság (emelt és középkategóriás szintje) kiépítéséhez kapcsolódó fejlesztések és beavatkozások támogatása a munkahelyek bővítése érdekében
 - A háttértelepülések gazdaságában a helyi gazdálkodás súlyának növelése, a mezőgazdasági termékek helyben történő feldolgozásának támogatása.
 - Önfenntartó gazdaságok segítése a vidékfejlesztés eszközrendszerével
- A sajátos területi - természeti erőforrás, agroökológiai és turisztikai - potenciálok kiaknázása, fenntartható erőforrás gazdálkodás

Beavatkozási területek:

- A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás
 - Az energiahatékonysági beavatkozások támogatása, az energiafüggőség csökkentése, alternatív lehetőségek támogatása elsősorban a települések kommunális energia ellátására
 - A városkörnyéki települések turisztikai potenciáljának hasznosítása
 - A terület agroökológiai potenciáljának hasznosítása
 - A szőlőtermelés és a borászat támogatása
- A mobilitás támogatása, az elérhetőség javítása, a helyi és térségi közlekedési infrastruktúra fejlesztése

Beavatkozási területek:

- Térségi mobilitás biztosítása
 - A térség és a város elérhetőségét, a központi szerep erősítését, a foglalkoztatás bővítését valamint a munkahelyek és a szolgáltatások elérhetőségét segítő közlekedési hálózat fejlesztés
 - Környezetbarát közlekedési eszközök használata, a kerékpárút hálózat fejlesztése, a kerékpárutak hálózattá szervezése,
 - A közösségi közlekedés fejlesztése, a vasúti közlekedés szolgáltatási színvonalának emelése
 - A vízi közlekedés fejlesztését szolgáló beavatkozások támogatása
 - Intelligens közlekedés közlekedési rendszerek támogatása
 - Forgalombiztonság növelése
- A lakosság életminőségének javítása, a helyi közösségek fejlesztése

Beavatkozási területek:

- A térségi és városi vonzerő fenntartása és bővítése érdekében a funkcióbővítő és a közterületek minőségét fejlesztő beavatkozások támogatása
- Balatonfüred központi és várostérségi szerepkörének erősítése, intézmények vonzása, idetelepítés feltételei biztosításának támogatása,
- A városkörnyéki települések fejlesztésének támogatása
- A lakosság egészségének megőrzése, egészségi állapotának javítása
- A gyógy és egészségturizmushoz kapcsolódó fejlesztések és beavatkozások támogatása
- Az oktatás, a képzés és a továbbképzés fejlesztése minden szinten
- A szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközik stb.), valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése
- Az üdülőtérületi szolgáltatások bővítése, (az itt élők és itt pihenők életminőségét és elégedettségét javító beavatkozások támogatása).

1.2.3 Kapcsolódás egyéb térségi fejlesztési koncepciókhoz, programokhoz

A Területfejlesztési Törvény a Balaton Fejlesztési Tanács feladatákként nevesíti a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetre – Balaton Kiemelt Térségre – vonatkozó területfejlesztési dokumentumok elkészítését. A fenti felhatalmazás alapján a Balaton Fejlesztési Tanács (BFT) – a térség szereplőinek bevonásával - elkészítette a 2014-2020 időszakra szóló területfejlesztési tervezési dokumentumokat, melyek elemei:

- Helyzetértékelés,
- Koncepció,
- Területfejlesztési Program /Stratégia, Operatív Program/
- Projektkidolgozások a kiemelt fejlesztésekre, fejlesztési célokra,
- Balatoni Integrált Területfejlesztési Program – a kiemelt térség fejlesztési programjának az ágazati operatív programokhoz illeszkedő kivonata.

A Balaton Kiemelt Térség az országos célok közül elsősorban foglalkoztatás bővítéséhez, és a gazdasági növekedés elősegítéséhez tud hozzájárulni. Ezen két területen azonban a – meglévő gazdasági, környezeti, társadalmi adottságai alapján – az országos átlagot meghaladó mértékű eredményeket tud elérni. A Balaton Kiemelt Térség fejlesztési programja elsősorban egy gazdaságfejlesztési, versenyképességet növelő program, mely a turizmusgazdaságon keresztül kívánja és tudja elérni a megfogalmazott célokat:

- 700 ezer vendégéjszaka-szám növekedés,
- 10 ezer fő részére új munkahely teremtése.

A járásközpont és térségének kapcsolódása ezen dokumentumokhoz különösen hangsúlyos, a dokumentum prioritásai tekintetében az alábbiakban összegezhető:

1. Gazdaság-fejlesztés, kutatás-fejlesztés, innováció

A Balatoni gazdaság jövedelemtermelő és foglalkoztatási képességének javítása a helyi és kapcsolódó tudásbázisokkal való együttműködés eredményeként az új termékek, szolgáltatások fejlesztése révén - „Innovatív Balaton!”

Célok

- Térségi gazdaságfejlesztési programok megvalósítása a Balaton kiemelt térség 5 meghatározó munkaerőpiaci körzetének (Keszthely-Hévíz-Zalakaros, Tapolca, Balatonfüred, Siófok, Balatonlelle-Balatonboglár-Fonyód, Marcali térsége) gazdaságfejlesztési koordinálásában és a helyi vállalkozásokkal, gazdaságfejlesztő, innovációs intézményekkel együttműködve
- Környezetterhelő tevékenységek helyett környezetkímélő technológiák alkalmazásának
- elterjesztése és fejlesztése.
- Balaton térségébe történő befektetések ösztönzése

2. Turizmus

A turizmusból származó bevételek növelése, illetve a kapacitások egész éves kiegyensúlyozottabb kihasználása a turisztikai termékek és szolgáltatások összehangolt fejlesztésének eredményeként. – „Aktív Balaton!”

Célok

- Turisztikai kapacitások egész éves kihasználtságának javítása.
- Az egyre szélesebb és magasabb turisztikai költési hajlandósággal rendelkező lakosság számára fontos egészséges életmódhoz kapcsolódó aktív turisztikai termékek (pl. kerékpározás, természetjárás, ökoturizmus, geoturizmus, vitorlázás, horgászat, fürdőzés) magas szintű infrastrukturális és szolgáltatási rendszerének kialakítása.
- Részellegű, szűkebb célcsoportot érintő turisztikai termékek természetvédelmi célokkal összehangolt fejlesztése (pl. lovaglás, golf – összhangban a Balaton térségében lévő természetes élőhelyek védelmével, surf, kite, vízisí, barlangászat, stb...).
- Konferencia turizmus bővítése, kulturális és sport-és ökoturisztikai programok összehangolása egész évben és a programok tudatos, kreatív elemekkel történő fejlesztése.
- Az adott kategóriákban minőségi szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás ösztönzése, utóbbiak esetében helyi, „egészséges” termékek felhasználására építve.
- A térségi, helyi turisztikai desztinációs menedzsment rendszer keretében, vagy ahhoz kapcsolódóan egy Balaton térségi szintű, elsősorban marketingkommunikációs, termékkoordinációs és képzési feladatokat ellátó turisztikai szolgáltató szervezet létrehozása és működtetése.

3. Egészségipar

A régióban élők és ide látogatók egészségi állapotának és életminőségének javítása a térség természeti forrásaira épített egészségipari szolgáltatások igénybe vétele és közvetítése által. - „Balatoni egészség és megújulás!”

Célok

- A térségben lakók és a turisták számára európai színvonalú, lakosság közeli egészségügyi szolgáltatások biztosítása az egészségügyi járóbeteg (alap és szak) ellátások fejlesztésével.
- Az időskori szolgáltatások és ellátások magas minőségű és változatos kínálatának kialakítása a Balaton térségében, aminek eredményként növekszik a szolgáltatásokat vásárló időskorú letelepedők száma, az itt élő idős lakosság életminősége és növekszik a szolgáltatások, valamint a szolgáltatásokhoz kapcsolódó egész éves munkahelyek száma.
- A rehabilitációs szolgáltatások széles körben, komplex módon történő fejlesztése eredményeként az ország és Európa rehabilitációs központjává váljon a térség, és a rehabilitációból, valamint a kapcsolódó értékesített szolgáltatásokból jelentősen növekedjenek a térség bevételei.
- A Balaton térség egészségturisztikai bevételeinek növelése – az egészségügyi szolgáltatások palettájának bővítésével és elérhetőségének javításával, a wellness és egészségturisztikai szolgáltatókkal együttműködésben.

4. Mezőgazdaság, helyi termékek

Helyben előállított és feldolgozott egészséges élelmiszerek termelésének, feldolgozásának és fogyasztásának az ösztönzése – „Balatoni terméket az asztalra!”

Célok

- Balaton térségében zöldség-gyümölcs termesztés és állattenyésztés valamint kapcsolódó feldolgozás ösztönzése és helyi piacokon, szolgáltatóknak való értékesítése. Előnyben kell részesíteni a biotermékeket és a táji jellegű termékek termelését, valamint az extenzív állattenyésztést.
- Szőlőtermesztés és bortermelés presztízsének javítása minőség-fejlesztéssel és hatékonyabb marketing tevékenységgel, a térségbeli értékesítés ösztönzése.
- Balatoni halgazdálkodás feltételrendszerének javítása.

5. Társadalmi megújulás

A társadalom harmonikus fejlődésének záloga a dinamikusan működő gazdaság mellett a térségben

élő közösségek folyamatos megújulása - „Megújuló balatoni közösségek!”

Célok

- Balatoni közösségek megújulása érdekében egészséges, környezettudatos életmód folytatását ösztönző és közösségfejlesztő programok szervezése.
- Közösségfejlesztő programok a térség elhanyagolt, többnyire idősek által tulajdonolt ingatlanjainak, üdülőinek a felújítására és hasznosítására.
- Balaton térségben élők és üdülők biztonság-érzetének megőrzése érdekében elsősorban közösségi alapon szervezett közbiztonsági programok megvalósítása.

6. Környezet-fejlesztés

A táj fenntartható módon való használata az eltérő területi adottságok figyelembe vételével, a biodiverzitás megőrzése, a környezetszennyezés mérséklése és a környezet terhelésének a térség fenntartható fejlődését biztosító keretek közé szervezése a települések építészeti színvonalának növelése – „Egészséges környezet, tiszta Balaton!”

A természet megőrzése nem öncélú, hanem a régió vonzereje fenntartásának, a fejlődésének záloga, mivel a természeti értékeknek komoly gazdasági, turisztikai és marketing értéke is van. – „Természetes Balaton!”

Célok

- Természeti környezet, táji értékek védelme, mely a régió vonzerejének, fejlődésének záloga.
- „Fenntartható Balaton” A klímaváltozásra való felkészülés illetve a változásokra való alkalmazkodás (mivel ez alapvetően határozza meg a turizmus, mezőgazdaság, a halászat és nem utolsósorban a térségi migrációs folyamatokat.)
- A Balaton vízmennyiség- és vízminőség védelmét szolgáló programok folytatása szennyvízkezelési, csapadékvíz-elvezetési programok folytatása; a Kis-Balaton tározóként történő figyelembevétele (a megfelelő vízmennyiség rendelkezésre állása érdekében).
- A szélsőséges éghajlatváltozás következményeire való felkészülés, pl. víz-monitoring és vízfolyást és visszatartást kezelő rendszerek fejlesztése.
- A Nemzeti Parkban és a természet és környezetvédelmi civil szervezetekben meglévő szellemi potenciálok hasznosítása, illetve a Nemzeti Park koordináló szerepének növelése a táj fejlesztésében.
- A nemzeti parkban, azon belül a Kis-Balaton területén megkezdett élőhely-védelmi program folytatása és a Hévízi tó vízminőség védelmének nyomon követése.

- A természetvédelmi vonatkozású tervekben (a természetvédelmi kezelési tervben, a Natura 2000 fenntartási tervben illetve a Balaton nádas-rendeletben) foglaltak érvényesítése, az egyedi tájértékek és a fasorok védelme.
- A közönség számára tóparthoz való hozzáférés tereinek bővítése érdekében a partrehabilitációs program megvalósítása.
- Az épített örökség értékek védelme mellett, az építészeti minőség és települési arculati elemek fokozott javítása.
- Az agglomerálódó térségek sajátos területhasználati konfliktusainak eredményes kezelése, a speciálisan a BKÜ térségére vonatkozó szabályozások következetes érvényesítése az ágazati és a helyi (települési szintű) szabályozásoknál.
- Környezettudatos megoldások ösztönzése az épületek energia- és vízfelhasználásában, illetve közlekedésben a zaj, por szennyezések mérséklése érdekében is, az egészségre ártalmatlan beltéri levegő biztosítására való törekvés (egészségre ártalmatlan épületszigetelő anyagok, fal és padlóburkolatok, épületanyagok használata).
- A hulladékgazdálkodási rendszerek továbbfejlesztése, a közüzemi szolgáltatás körébe tartozó települési hulladékok rendszeres elszállításának fejlesztése.
- A kitermelt, illetve használt termál és gyógyvizek hőjének pl. hőcserélő útján történő hasznosítása.

7. Közlekedés-fejlesztés

Környezetbarát és a változó igényekre rugalmasan reagálni képes, erőforrás hatékony közlekedési rendszer működtetése a Balaton térségében – „Elérhető Balaton”

Célok:

- A Balaton Közlekedési Szövetség részeként a különböző közlekedési módú közösségi közlekedési rendszerek összehangolása és a rugalmas igénybevételhez alkalmazkodó működésük szervezése.
- Sármelléki repülőtér (Hévíz-Balaton Airport) fenntartható működtetése közösségi szerepvállalással.
- Közúti közlekedési szűk keresztmetszetek oldása (Győr – Veszprém közti 82-es út szélesítése).
- Vasúti közlekedési villamosítása az északi part mentén, illetve a déli part mentén a vasúti közlekedés kétnyomtávúvá fejlesztése és az áteresztő képesség javítása.
- Környezetkímélő, villamos-energia meghajtáson alapuló közlekedési módok fejlesztése (pl. északi part menti vasútvonal villamosítása, Hévíz-Keszthely kötőtpályás közlekedés fejlesztése, egyéb elektromos közlekedési eszközök használatának elterjesztése).

8. Intézmény-fejlesztés

Közös érdek vezérelte összehangolt intézményi együttműködés a különféle intézményi szereplők között – „Együttműködő Balaton!”

Célok

- Balaton térségében egy-egy ágazati területen a különféle szervezetek tevékenységének összehangolása.
- A Balaton térség átfogó, turizmuson túlmutató kommunikációjának szervezése a Balaton Fejlesztési Tanács és az általa kijelölt szervezetek részvételével.

9. Horizontális jellegű fejlesztési célok, elvek

A Stratégia készítése során az alábbi horizontális jellegű fejlesztési célok, elvek kerültek megfogalmazásra:

- Fenntartható környezet- és tájhasználat
- Barnamezős területek hasznosítása
- Hátrányos helyzetű társadalmi csoportok bevonása és az esélyegyenlőség biztosítása a fejlesztések megvalósítása során, illetve a fejlesztések hatásainak szétterítése.
- Korszerű információs és kommunikációs technológiák (ICT) alkalmazása
- Balaton térségen belüli partnerségi együttműködések ösztönzése
- Mindennapi élet biztonságának javítása a Balaton térségében

1.3 A TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

1.3.1 Országos Területrendezési Terv (OTrT)

Az Országos Területrendezési Tetről szóló 2003. évi XXVI. törvényt (továbbiakban: OTrT törvény) az Országgyűlés 2003-ban fogadta el, a törvény első átfogó módosítására 2008-ban került sor. Az OTrT törvény 29. §-a úgy rendelkezik, hogy a terv felülvizsgálatát legalább 5 évente el kell végezni, ennek megfelelően a törvény soron következő módosítása 2013-ban megtörtént. Az Országgyűlés a módosító javaslatot 2013. december 9-én elfogadta, a törvény 2014. január 1-jén hatályba lépett.

Az Országos Területrendezési Terv elsődlegesen a terület-felhasználási igények nagytávlatú és országos szintű koordinálását, az igények kielégítési lehetőségeinek kompromisszumos megoldásait célozza meg, úgymint:

- A társadalmi, gazdasági és környezeti céloknak megfelelő térbeli szerkezet kialakítása,
- a városok - községek, fejlett - elmaradott térségek közötti különbségek mérséklése,
- az országos térszerkezet és településrendszer harmonikus fejlődésének elősegítése,
- a térségi terület-felhasználás rendjének meghatározása, a műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjének kialakítása,

- a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzése, valamint
- a természeti erőforrások védelme.

A törvény Országos Jelentőségű Integrált Fejlesztési térségnek tekinti a Balatont és környezetét. Az integrált fejlesztési térségek közül a Balaton térségére készült kiemelt térségi területrendezési terv (2000. évi CXII. törvény a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról), amely elősegíti a térség összehangolt fejlesztését és a természeti-, kulturális-, táji értékek védelmét.

Kivágat az Országos Területrendezési Terv szerkezeti tervlapjából

A terv alapvetően három olyan említést tesz, melyek Balatonfüredet érintik:

- A gyógyvízre alapozva Magyarországon (a KSH 2010. évi publikációja alapján): – 14 “gyógyhelynek” minősített település van (Balf, Bük, Kékestető, Lillafüred, **Balatonfüred**, Debrecen, Eger, Gyula, Hajdúszoboszló, Harkány, Hévíz, Parád, Zalakaros, Sárospatak),
- A turisztikai bevételek tekintetében Balatonfüred az élmezőnybe tartozik, az egyik legjelentősebb bevételt előállító térség az országban,
- Egészségügyi intézmények: A Magyar Honvédség kiemelt egészségügyi intézményei országosan 4 települést érintenek. Ezek közül abszolút meghatározó szerepe Budapestnek van. Vidéken honvédségi szempontból kiemelt létesítmény **Balatonfüreden** a szív-kórház, Hévízen rehabilitációs intézmények, Verőcén pedig egy betegotthon.

Az Országos Rendezési Terv specifikusan Balatonfüred esetében nem tesz megállapítást, Viszont a Balaton térségére fogalmaz meg általános fejlesztési célokat.

1.3.2 Veszprém Megye Területrendezési Terve

A Területfejlesztésről- és Területrendezésről szóló 1996. évi XXI. tv. 11. § (3) bekezdésére figyelemmel a megye területrendezési terve nem terjed ki a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területére.

1.3.3 Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Terve és a Balatoni Területrendezési Szabályzat

Az Országgyűlés - figyelemmel arra, hogy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területén a táji, természeti és települési környezet minőségének védelme a megelőzés elvének érvényesítésével olyan véges és nehezen megújuló környezeti értékek megóvását szolgálja, amelyek a jelentős gazdasági potenciált képviselő üdülés és idegenforgalom minőségi fejlesztéséhez is szükségesek - a térség kiegyensúlyozottabb területi fejlődése érdekében a területhasználat módjáról és szabályairól, valamint az előírások érvényesítésének garanciáiról megalkotta a „Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról” c. 2000. évi CXII. törvényt, melynek rendelkezései az egyes fejlesztések megtervezése és megvalósítása során kiemelten figyelembe veendők.

A törvény célja a Balaton kiemelt üdülőkörzet területén az érintett önkormányzatok, szakmai, gazdasági és egyesületek egyetértésével a területrendezés alapvető feladatainak és szabályainak megállapítása, hatálya a Balaton kiemelt üdülőkörzet területére terjed ki.

A Balaton kiemelt üdülőkörzethez tartozó települések jegyzékét a törvény 1/1. számú melléklete, a parti és partközeli településeket a törvény 1/2. számú melléklete tartalmazza – Balatonfüred városát mindkét melléklet nevesíti, a törvény e kategóriákra vonatkozó rendelkezései egyaránt figyelembe veendők.

Balatonfüred a törvény 2. sz. mellékletében is nevesített, a település érintettsége az alábbi kategóriák esetében külön kiemelt:

- 2/3. számú melléklet a 2000. évi CXII. törvényhez - Országos és térségi jelentőségű vízi utak és közforgalmú kikötők Balaton kiemelt üdülőkörzet területét érintő elemei
- 2/5. számú melléklet a 2000. évi CXII. törvényhez - A Balaton kiemelt üdülőkörzet területét érintő országos és térségi jelentőségű kerékpáros nyomvonalak
- 2/6. számú melléklet a 2000. évi CXII. törvényhez - Kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi területek

A törvény 3.sz. mellékletében szereplő megállapítások alapján Balatonfüred érintettsége

- az ökológiai magterületek
- a történeti települési területek
- a világörökség-várományos helyszínek
- a felszíni szennyezésre fokozottan érzékeny területek

- a vízerózióknak kitett területek
- a turisztikai fejlesztési területek
- és a szőlő-termőhelyi kataszteri területek

tekintetében egyaránt rögzített.

1.4 A SZOMSZÉDOS TELEPÜLÉSEK HATÁLYOS SZERKEZETI TERVEINEK BALATONFÜRED VÁROS FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI

Balatonfüreddel szomszédos települések az alábbiak:

- Csopak,
- Aszófő,
- Balatonszőlős,
- Hidegkút,
- Tihany,
- Veszprémfajsz

Megvizsgálva a fenti települések hatályos rendezési terveit megállapítható, hogy azok nem tartalmaznak releváns, Balatonfüred fejlesztését érintő vagy azt korlátozó megállapításokat. Ugyanakkor megemlítendő, hogy a fenti települések a kerékpáros közlekedés elősegítése érdekében együttműködnek a kerékpárút-hálózat fejlesztése terén, így amennyiben szükséges, a szerkezeti terveket illetve helyi építési szabályzatokat összehangoltan szükséges, hogy módosítsák.

1.5 HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK

1.5.1 A hatályos településfejlesztési koncepció és Integrált Városfejlesztési Stratégia megállapításai

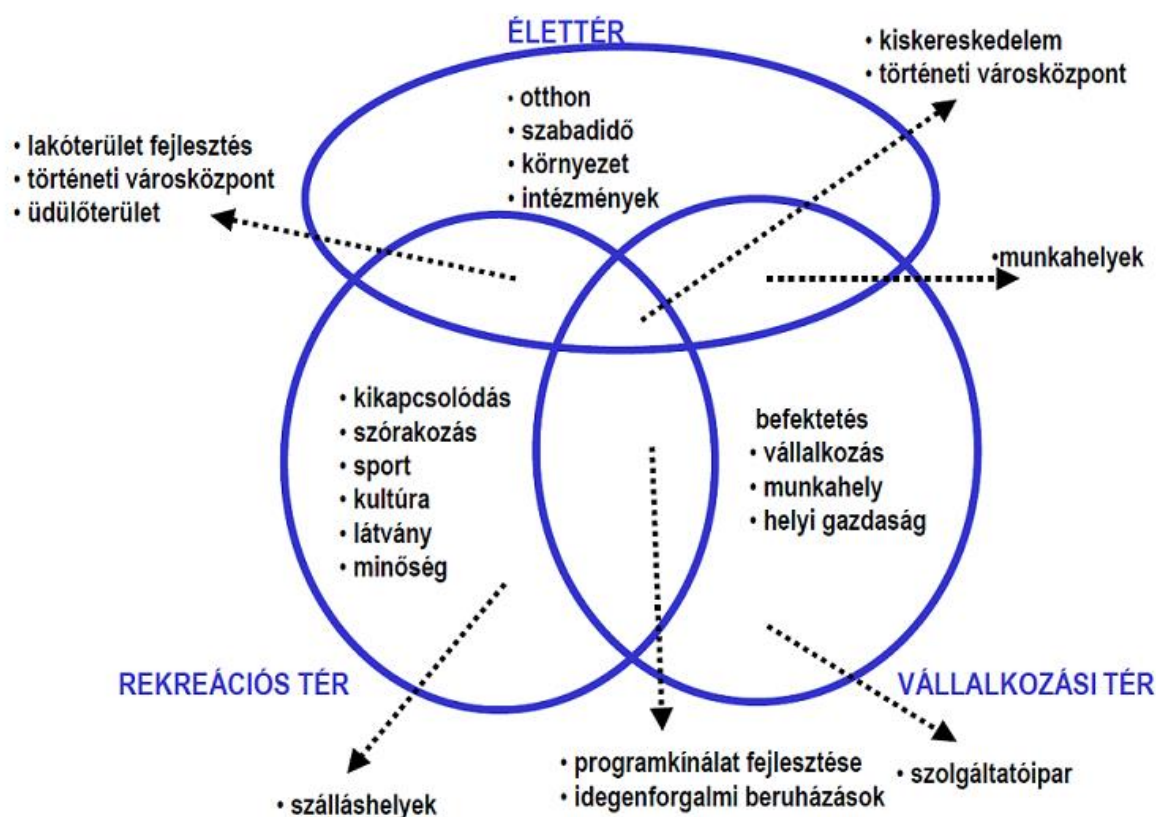
Balatonfüred Város Településfejlesztési Koncepcióját 353/2001. (XI.22.) Kh. számú határozatával fogadta el Balatonfüred Város Képviselő-testülete. A dokumentum megfogalmazásai alapján Balatonfüred fejlesztési koncepciójának jövőképe az alábbi fő elemeket

- az "élhető" kisváros,
- a sokszínű, minőségi turizmus
- és az építészeti és természeti környezet

értelmezi a város fizikai terében.

Balatonfüred esetében az élettér és a rekreációs-idegenforgalmi tér funkciói a hangsúlyosak és ezekre épít a helyi gazdaság tere. Erre az összefüggérendszerre épül a város jövőképe is: az "élhető" kisváros, a turizmus, az – épített és természeti – környezet, mint meghatározó identitás és a gyógyászat-wellness hangsúlyozásával.

A város-termékek egymással összefüggő rendszere

Forrás: Balatonfüred Város Településfejlesztési Konceptiója

A Konceptió 2003-as aktualizálásakor Balatonfüred városfejlesztési koncepciójának fő elemei megerősítést nyertek, jövőképe pedig az alábbiak szerint fogalmazódott meg:

Balatonfüred a XXI. század küszöbén olyan jövőképet fogalmaz meg, ami épít történeti hagyományaira, tudatosan képviseli és fejlesztíti identitását. Emellett térségét regionális központként szervező kisvárosként jeleníti meg. A város mai jövőképében a korábbiakhoz képest nagyobb hangsúlyt kap a minőségi lakó-üdülő jelleg, valamint a minőségi idegenforgalmi fejlesztés. Mindezeket a városkép és a környezeti minőség fenntartásának és fejlesztésének kiemelt kezelése foglalja egységes keretbe.

Az elmúlt fél évtizedben Balatonfüred továbbra is közepes dinamikával fejlődő regionális központ maradt. Népessége nem növekszik, körösszetételére az öregedés jellemző, gazdasági bázisában a szolgáltató szektor, ezen belül az idegenforgalom és a közszféra a meghatározó. A térség vállalkozói aktivitása az országos átlagot meghaladja és – noha az elmúlt néhány év adatai még messzemenő következtetések levonására nem alkalmasak – több jel mutat arra, hogy kedvező időszak következik a város életében. A helyi gazdaság szempontjából továbbra is az idegenforgalom és az ehhez kapcsolódó szolgáltató szektor lesz a meghatározó.

Balatonfüred jövőképeinek továbbra is meghatározó eleme a környezeti minőségre érzékeny kisváros modellje, amely a fejlesztési potenciált városformáló erőként mobilizálja. Az idegenforgalomra alapozó stratégia a szálláshely és kapcsolt szolgáltatások fejlesztésén túl a régiós együttműködést is újragondolva Balatonfüredet a Balaton egyik központjában helyezi el. A városi jövőkép markáns eleme a kulturális szervező szerep felvállalása, amely gazdag hagyományokra tekinthet vissza, és jól illeszkedik a „sokszínűség” és „minőség” filozófiájába. A város identitásának fontos része az építészeti és táji környezet, amelynek kiemelkedő „emblémája” a Tagore sétány.

Balatonfüred Városfejlesztési Koncepciójával összhangban, a város 2008-ban *elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégiája* szerint

„Balatonfüred városának átfogó célja: fenntartható fejlődés az építészeti és természeti értékeit, valamint hagyományait ápoló kisváros keretén belül, perspektivikus és vonzó környezetet nyújtva a város lakosainak, a vállalkozásoknak és a turistáknak egyaránt.”

A fenti jövőkép mentén a következő középtávú (7–8 éves) célokat tűzte ki a Stratégia:

1. Perspektivikus tevékenységek / szolgáltatások tudatos fejlesztése: borászat, gyógyturizmus, konferenciaturizmus, kulturális turizmus, családi fürdőturizmus, vitorlázás, egyéb sport, horgászat, ezáltal a helyi gazdaság élénkítése
2. Szezonális munkanélküliség csökkentése, új munkahelyek teremtése (több lábon állás, helyi gazdaságfejlesztés)
3. Közlekedési kapcsolatok fejlesztése, közutak, kerékpárutak kiépítése, minőségük javítása
4. Hatékony kistérségi közigazgatási központ kialakítása, a biztonságos kisváros identitás tovább erősítése (mentők, tűzoltóság, rendőrség)
5. Önkormányzati tulajdonú köz- és gazdasági célú intézmények/ingatlanok energiaellátásának korszerűsítése, akadálymentesítése
6. A helyi lakosság számára is elérhető kulturális, ifjúsági, civil, vallási, aktív szabadidős és közösségépítő tevékenységek, valamint erre alkalmas szabadtéri és fedett helyszínek biztosítása, a város(rész)központ vonzerejének növelése érdekében
7. A minőségi városkép kialakítása, az épített és a természeti környezet értékeinek megőrzése, a természetjárás feltételeinek javítása (turistautak kialakítása, kilátók, „zöld folyosó” program stb.)

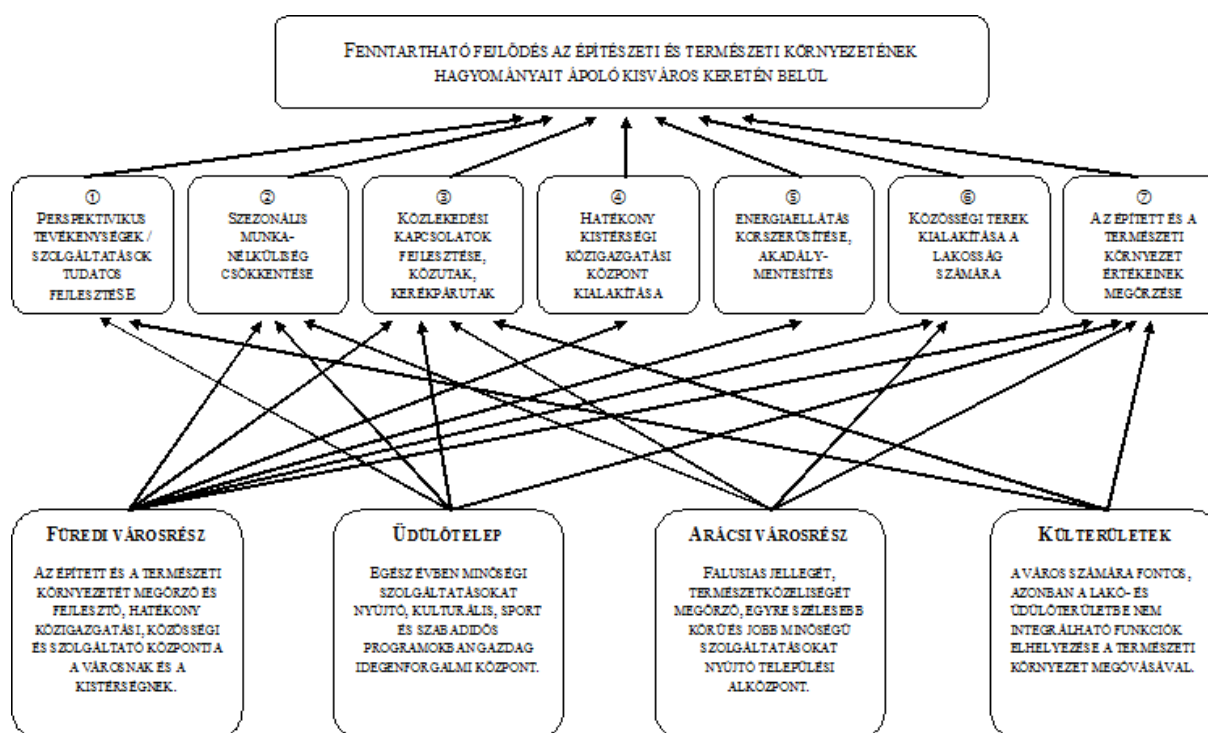
, mely célok

- a városi környezet minőségi javítását,
- a társadalmi kohézió erősítését
- és a helyi gazdaság élénkítését segítik elő.

A település városrészei számára kitűzött célok a következők szerint összegeztek a dokumentumban:

- **Füredi városrész:** az épített és a természeti környezetét megőrző és fejlesztő, hatékony közigazgatási, közösségi és szolgáltató központjává váljon a városnak és a kistérségnek.
- **Üdülőtelep városrész:** egész évben minőségi szolgáltatásokat nyújtó, kulturális, sport és szabadidős programokban gazdag idegenforgalmi központtá váljon
- **Arácsi városrész:** falusias jellegét, természetközelségét megőrző, egyre szélesebb körű és jobb minőségű szolgáltatásokat nyújtó települési alközponttá váljon
- **Gazdasági, ipari és különleges területek, valamint a város teljes külterülete:** a város számára gazdaságilag, stratégiaiilag, városműködés szempontjából fontos, azonban a lakó- és üdülőtérletbe nem integrálható funkciók települjenek ide a természeti környezet megővésével.

Az átfogó cél, a középtávú célok és az egyes városrészek rövid távú céljai, és a köztük lévő összefüggései

Forrás: Balatonfüred Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája (2008)

1.5.2 A hatályos Integrált Városfejlesztési Stratégia végrehajtásának eredményei

A város 2008-ban elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégiája a település átfogó céljaként a következőt fogalmazta meg:

„fenntartható fejlődés az építészeti és természeti értékeit, valamint hagyományait ápoló kisváros keretén belül, perspektivikus és vonzó környezetet nyújtva a város lakosainak, a vállalkozásoknak és a turistáknak egyaránt.”

tűzte ki. A stratégia 2007–2013 között tervezett fejlesztési tevékenységei a cél eléréséhez vezető eszközöket definiálták a dokumentumban, melyek közül a következők valósultak meg az egyes városrészeihez kötötten:

Füredi Városrész

A városrész tervezett rehabilitációja részben megvalósult, a fejlesztési stratégia végrehajtásának keretein belül:

- Megújult a Pálóczi kastély és parkja
- Polgármesteri Hivatal A és B épületeinek külső felújítása és a szemközti park rehabilitációja megtörtént
- Vásárcsarnok környéke, Kovászna park megújult
- Vásárcsarnok épületének energiahatékonysági korszerűsítése megtörtént
- Szociális komplexum és mellé a szociális bérlakások megépültek
- Útfelújítások folyamatosan zajlanak
- Ady – Kossuth – Arácsi út csomópont biztonságosabbá tétele, körforgalom épült, megvilágítottság javult
- Önkormányzattal szemközti területen mélygarázs került kialakításra, egész évben működő üzletek épültek, valamint lakások, irodák. Az épületkomplexum teljes egészében akadálymentesített
- Castricum tér, buszpályaudvar és vasútállomás felújítása folyamatban

A megkezdett folyamat folytatásaként jelen településfejlesztési stratégia keretein belül szükséges:

- Az Óvárosi rész komplex fejlesztése
 - A tervezett fejlesztés éves munkahelyet biztosító kisebb vállalkozások, üzletek fejlesztését, új üzletek kialakítását, igényes közösségi terek kialakítását foglalja magában
 - A fejlesztés várhatóan gazdaságélénkítő hatással bír, munkahelyeket teremt, csökkentve ezzel a szezonális munkanélküliséget is
- Lóczy Lajos Gimnázium felújítása/bővítése
- Református Általános Iskola felújítása

Üdülőtelepi városrész (reformkori városrész)

A fejlesztési stratégia végrehajtásának eredményeként

- Több jelentős magánberuházás megvalósult a területen
- A Kiserdő megújult
- A Tagore sétány kormányzati támogatásból megújul, a fejlesztés 2015-ben befejeződik
- Az Aranyhíd sétány megújult, a Tagore sétányon megépült a „Bodorka” Balatoni Vízivilág látogatóközpont
- BYC kiszolgáló létesítményei és kikötő rehabilitáció megvalósult
- Uszoda, sportszálló építése folyamatban
- A Fürdő utca alsó szakaszán éves munkahelyeket biztosító üzletközpont épült
- A labdarúgópályák megújultak
- A kerékpárút hálózat fejlődött – a felső városközpontot a fürdőteleppel összekötő hivatásforgalmi kerékpárút megépült, Aranyhíd sétány felújításakor kerékpársávot jelöltünk ki, Tagore sétány felújításnál is megújult a bicikliút.

A megkezdett folyamat folytatásaként jelen településfejlesztési stratégia keretein belül tervezett:

- A Huray utcai parkoló hasznosítása (CLLD projektötlet egyik elemeként), színház és konferenciaközpont, mélygarázs
- A kerékpárút hálózat további fejlesztése
- A város tulajdonába került kemping fejlesztése – „Bejárható Magyarország balatonfüredi központja”
- „Gyógyüdülőhely” komplex fejlesztés
- Zákonyi utcai mélygarázs és irodalomház kialakítása
- Séta két patak völgyében komplex fejlesztés

Arácsi városrész

A fejlesztési stratégia végrehajtásának eredményeként

- A Népház és posta valamint környékének rekonstrukciója megtörtént- közösségi tér fejlesztés valósult meg
- Az Arácsi út közlekedésbiztonsági célú felújítása megtörtént
- A Koloska völgyben vadasparkot alakított ki az erdészet.

A megkezdett folyamat folytatásaként jelen településfejlesztési stratégia keretein belül tervezett:

- A Séta két patak völgyében c. projektötlet - bemutatva a városrész különleges természeti értékeit.

Gazdasági és iparosított területek valamint a város teljes külterületi része

A fejlesztési stratégia végrehajtásának eredményeként megvalósult a tervezett elkerülő út megvalósult, a területen található a település kiemelkedő jelentőségű foglalkoztatója (TLC).

A megkezdett folyamat folytatásaként jelen településfejlesztési stratégia keretein belül az elkerülő további építése indokolt, szezonális foglalkoztatás jelenségét csökkentő éves munkahelyeket teremthet, a vállalkozások általában érdeklődést mutatnak az itteni letelepedés terén.

További fejlesztések indokoltak a település kiemelt foglalkoztatójának igényei alapján - ezek közé tartozik a 71-es főút TLC telephellyel összhangban lévő megközelíthetőségének javítása, valamint felhívták a figyelmet arra, a Bajcsy-Zsilinszky – Fürdő utca – 71-es főút által határolt terület vállalkozások letelepedését támogató fejlesztése, összhangban az elkerülő út építése második ütemének tervezett fejlesztésével.

1.5.3 Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

Balatonfüred városának jelenleg hatályos településrendezési szerződése nem van.

1.6 TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV ELŐZMÉNYEINEK VIZSGÁLATA

1.6.1 Hatályban lévő településrendezési eszközök

Balatonfüred városának jelenleg is hatályos településrendezési eszközei az alábbiak:

- Szerkezeti terv
- Helyi építési Szabályzat,
- Szabályozási terv,
- Településfejlesztési koncepció
- Integrált Városfejlesztési stratégia

Megjegyzendő továbbá, hogy a település jövőképét figyelembe véve kiemelten fontos

- az épített környezet,
- sport,
- valamint kulturális örökség

alapuló integrált fejlesztéseknek a zöldfelületi értékek megőrzése melletti preferálása.

1.6.2 Hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemei

A hatályos Településszerkezeti Tervben az alábbi fontosabb megállapítások szerepelnek:

- A településszerkezeti terv figyelembe vette a többször módosított, 20/1993. (XI. 10.) Kr. számú rendelettel jóváhagyott, Általános Rendezési Tervben foglaltakat valamint az érvényes (részletes) szabályozási terveket.
- A településszerkezeti terv figyelembe vette továbbá a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat

megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvényben foglaltakat valamint a balatoni vízpart-rehabilitációs szabályozás követelményeiről szóló 283/2002. (XII. 21.) Korm. rendeletet.

Térszerkezeti kapcsolatok, regionális összefüggések:

- Balatonfüred város a Közép-Dunántúli régió Veszprém megyei Balatonfüredi járásának központja. Része a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetnek, ezen belül a Balaton-Felvidéki Nemzeti Parknak.
- Balatonfüred kistérségének települései: Aszófő, Balatonakali, Balatoncsicsó, Balatonszepezd, Balatonszőlős, Balatonudvari, Csopak, Dörgicse, Monoszló, Óbudavár, Örvényes, Palóznak, Pécsely, Szentantalfa, Szentjakabfa, Tagyon, Tihany, Vászoly és Zánka.
- Balatonfüred (part-menti településként) a Balatoni hajózás jelentős eleme. Áthalad rajta a 71. számú főközlekedési út, valamint a 7303. j., a 7304. j. és a 71 121. j. ,a 73 102 összekötő utak, továbbá a 13 301.j. és 17 119.j. városi forgalmi utak (hajó- vasútállomás). A Budapest – Tapolca közötti vasúti fővonal szintén áthalad rajta.
- A településrendezési tervek a 7303. j. és a 7304. j. utak számára részben új nyomvonalat biztosítanak.

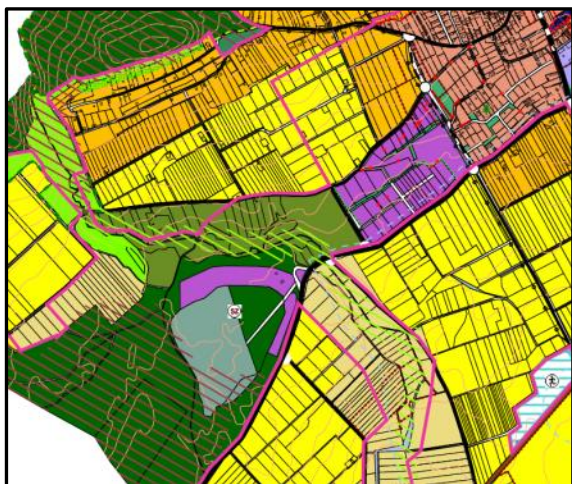
A szerkezeti terv a tervezett fejlesztési helyszínek szempontjából az alábbiakat sorolja fel:

Fejlesztési területek:

1. Nyugaton az Aszófői út (Bajcsy Zsilinszky út) feletti területen:

- 4,4 ha kertvárosi lakóterület
- 6,7 ha ipari gazdasági terület
- 6,0 ha közpark (kötelező10%)
- 2,0 ha iparterület (szeméttelep)

Kivágat a Településszerkezeti tervből

A fentiek tekintetében elmondható, hogy az ábra bal-alsó részében található, már rekultivált, egykori szeméttelep 2 hektáros területe képezheti a fejlesztések egyik kiemelt helyszínét. A másik ilyen a térképen lila színnel jelzett, részben beépített terület, mely a város elképzelései szerint főként ipari célokat szolgálna. Ugyanakkor elmondható, hogy a település szándéka, a besorolás típusának felülvizsgálata. Tekintettel a terület természeti adottságaira, további döntéseket igényel a besorolás módosítása. Ennek oka, hogy az érintett területről nyíló panoráma inkább indokolná a lakáscélú, vagy üdülő-szálló épületek telepítését. Az Önkormányzat a későbbiekben határozza meg a terv ezen részének felülvizsgálatáról, a városüzemeltetési profilú ProBio Zrt-vel történt egyeztetések során kialakított fejlesztési területek a következők:

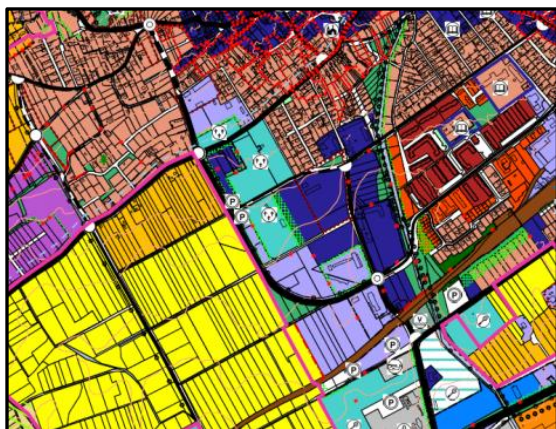
- ProBio telephely (a géppark telephely a hulladéklerakóhoz javasolt kiköltöztetni – ennek feltétele a közművesítés (Kiemelten fontos feladat)
- Energiapark kialakításának lehetősége
- Kisebb ipari park (10-15 telephely) – pl. turizmust kiszolgáló vállalkozások, raktározás-logisztikai bázis létrehozása

Kiemelten fontos a terület szennyvíz és csapadékvíz elvezetésének kezelés, annak kiépítése és a kapacitások függvényében történő bővítése is összhangban a Balaton törvény kitételeivel.

2. Nyugaton a Fürdő utca melletti területen:

- 5,1 ha településközpont vegyes terület
- 2,0 ha temető bővítési terület
- 2,0 ha közpark (kötelező 10%)

Kivágat a Településszerkezeti tervből

A második fejlesztési terület a Fürdő utca melletti területeket érinti. Az ábrán, az útkanyarulattól keletre fekvő, sötét kékkel jelzett területek alapvetően három cél szolgálnak. A Lapostelki utcától nyugatra lévő, jelenleg mezőgazdasági célokat szolgáló területek egy részének belterületbe történő integrálása az egyik legfontosabb feladat. A világos lila színnel jelzett terület kismértékben beépített,

illetve megfelelő potenciállal bír a szomszédos köztemető bővítésére. A Fürdő utca melletti, az Agro Hotel környezetében lévő terület további, elsősorban szolgáltatási célú fejlesztésekre alkalmas. Ahogyan az a mellékelt légi fotón is látható, a terület intenzív zöldfelületi mutatókkal bír, melyek csökkentése nem lehetséges, viszont a terület alkalmas a fejlesztések befogadására, a Helyi Építési Szabályzatban a terület Gksz illetve Vt besorolású.

3. Nyugaton a Görög Falu mellett:

- 1,0 ha kereskedelmi gazdasági terület
- 3,4 ha sportterület

Kivágat a Településszerkezeti tervből

A „Görög Falu” nevű településrész nagyságrendileg 3 hektáron terül el. A fejlesztés az 1990-es években történt meg, elsősorban a turisztikai vonzerő növelésének céljából. A területen főként rekreációs, szolgáltató jellegű épületek, építmények kaptak helyet. Sajnos az első néhány év után a terület népszerűsége erősen csökkent, a használhatóság és a kihasználtság mértékének folyamatos esése miatt az ingatlanállomány minősége is romlott. A létesítmény magántulajdonban van, szórakozóhelyek üzemelnek itt. Ezek zavarják a környező utcák lakóit - van itt egy lakótelep is, illetve a közvetlen környék lakóparkokkal, családi házakkal való beépítése jellemző tendencia. Bár az üzemeltetők mindent megtesznek, hogy ne zavarják a város életét, az ide látogató vendégkör viselkedése és a zaj problémaforrás. Funkcióváltása szükséges, egyfelől másfajta vendégkört szeretne a város idevonzani, másfelől a létesítmény tájidegen, leromlott állapotú épületekkel a városkapuban fogadja a Tihany felől érkezőket. A szomszédos területen felépült a Tesco áruház, melyet a térképen kék színnel ábrázoltak. Ugyanitt épült fel az uszoda, melynek átadása a közel jövőben várható. A terület további fejlesztései között kell megemlíteni a Balaton Szabadidő és Konferencia Központ épületét, illetve a nemrég megnyílt Aldi-t is, a vasút mellett.

A fenti területen jelentős potenciállal bír a szürke színnel jelzett kemping területe is. Ennek fejlesztését az Önkormányzat a TOP forrásaiból kívánja végrehajtani, melynek következtében jelentősen emelhető az ott nyújtott szolgáltatások minősége. Itt megjegyzendő, hogy a település

GINOP és KEHOP forrásokat valamint magántőkét is szeretne bevonni a fejlesztésekbe. A területet bérbe kívánják adni, ennek pályáztatása már jelenleg is zajlik.

További elem a kikötő fejlesztése. Ezt a város egy 2027-ig szóló bérleti szerződés keretében kívánja végrehajtani úgy, hogy a terület tulajdon jogát nem ruházza át, csak ráépítési-fejlesztési lehetőséggel adja bérbe.

Rövid kivonat a tervezett fejlesztésből:

A terület ideális a verseny- és tömegsport, továbbá az aktív turizmus kedvelőinek. A gyalogtúrázóknak szintén megfelelő kiinduló pont, ráadásul az önkormányzati terület mellett halad el a Balatoni Bringakörút. A hivatkozott területen és néhány száz méteres körzetben számtalan, különböző minőségű szálláshely található, ezeket tehát már nem kell létrehozni. A beruházás eredményeként a látogatószám nő, mely idegenforgalmi költséget generál. A projekt megvalósítása során szoros együttműködést terveznek a KKV-kal. A létrejött útvonal szinte egész évben bejárható.

A fejlesztés kitérőiről:

- a) Regionális vízi központ megvalósítása a balatonfüredi 18/6 hrsz. alatt található területen, valamint ahhoz csatlakozó kikötő bővítése és megújítása (100 vitorlás hely) és az ehhez szükséges szárazulat megépítése (hangárok, sportot-, turizmust kiszolgáló létesítmények, vizesblokkok stb.), amely bázisa a vitorlázásnak, túrakajaknak, túrakenunak, sárkányhajósoknak, evezősöknek, nyíltvízi úszóknak, kerékpárosoknak, túrázóknak.

Az épített terület 6000 m². A fejlesztésnél megújuló energiát használnak fel.

A fejlesztés során létrejön 30 új munkahely, melyet megfelelő turisztikai munkatársak töltenek be.

Együttműködő partnerek Balatonfüred Önkormányzata mellett:

- Magyar Kajak-Kenu Szövetség- benne a sárkányhajósok is-,
- Magyar Evezős Szövetség,
- Magyar Vitorlás Szövetség
- és a Magyar Úszó Szövetség.

b) Regionális Lovas Központ létrehozása önkormányzati területen, Balatonfüred északi részén. (fedett lovarda, tanuló pálya, ezeket kiszolgáló vizes – és egyéb infrastrukturális létesítmények). Az épített terület 6000 m². A fejlesztésnél megújuló energiát használnak fel. A fejlesztés során 10 új munkahely létesül, beruházó a Szilajság Kft.

Együttműködő partnerek:

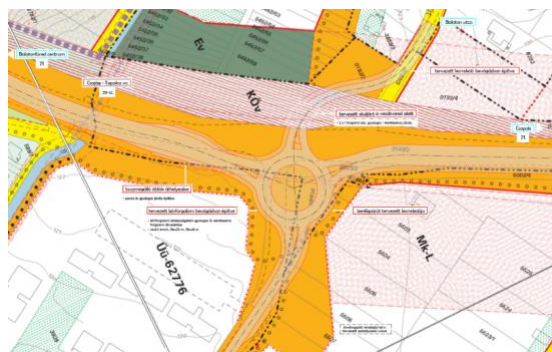
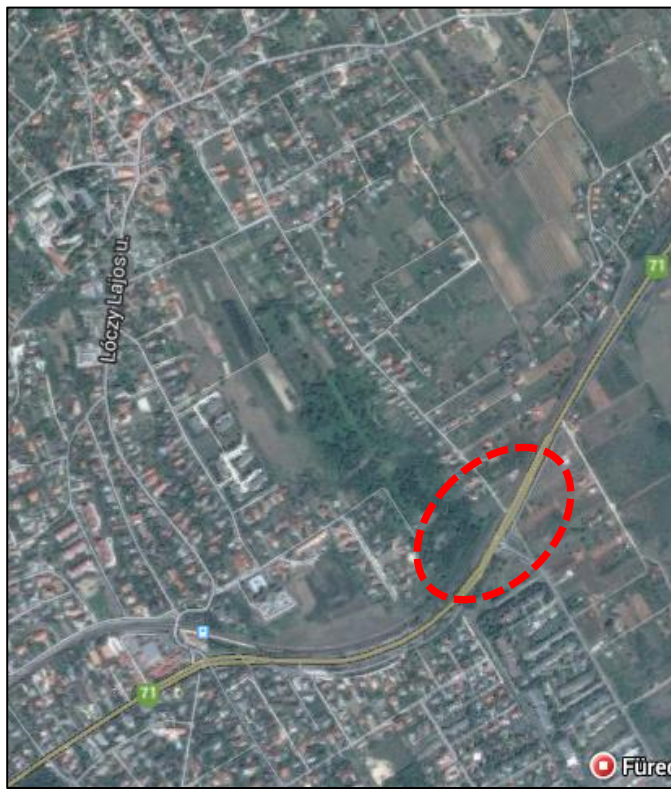
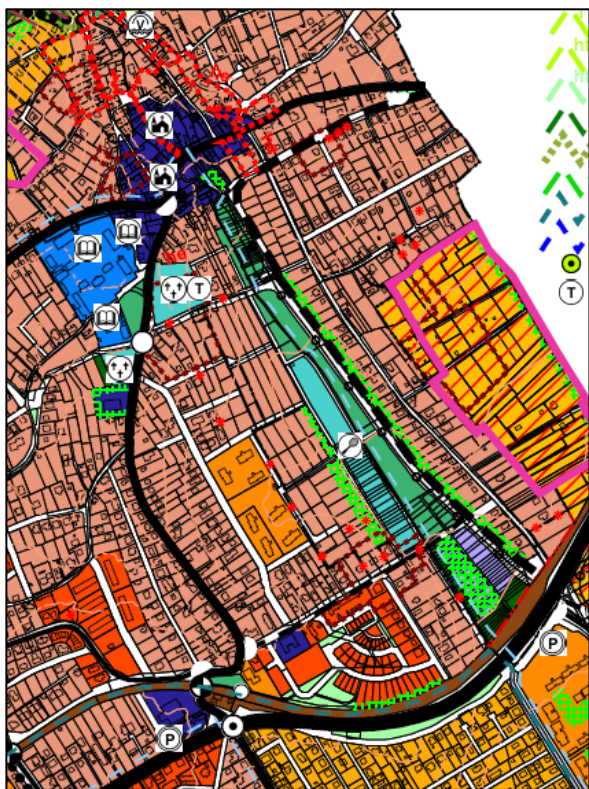
- Magyar Lovas Turisztikai Közhasznú Szövetség,
- Balaton-felvidéki Lovas Turisztikai Egyesület
- valamint Balatonfüred Önkormányzata.

Itt kell még megemlítenünk, hogy a fedett, zárt, alternatív rendezvény-helyszínek száma kevés, nagy kapacitású rendezvényhelyszín(ek) létrehozása jogos igény.

4. Keleten a Koloska patak melletti területen:

- 5,9 ha kertváros lakóterület
- 1,0 ha kereskedelmi gazdasági terület
- 1,4 ha temető bővítési terület
- 3,3 ha sportterület
- 3,0 ha közpark
- 0,6 ha véderdő

Kivágat a Településszerkezeti tervből

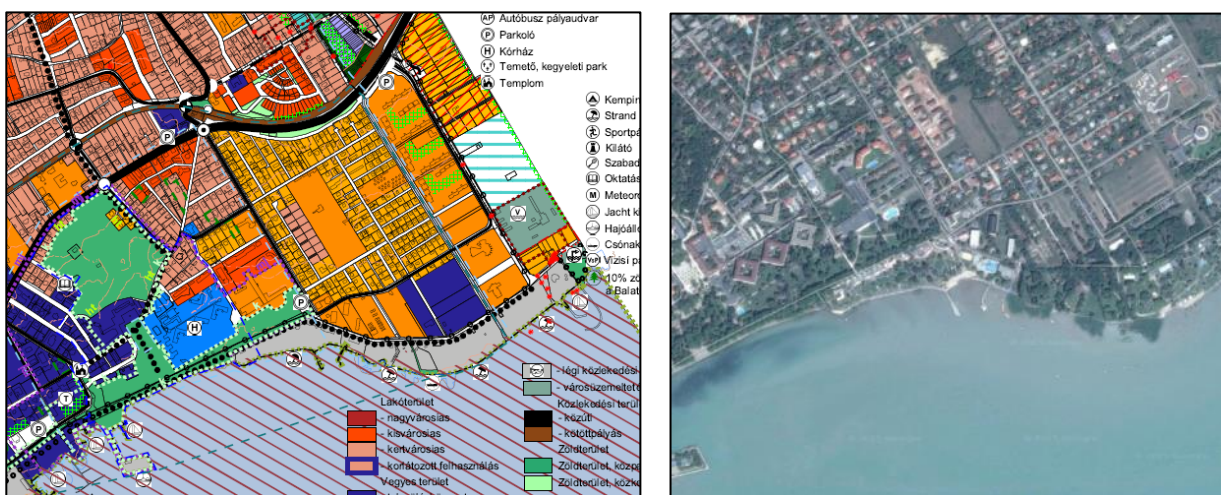

A Koloska patak melletti terület fejlesztései rekreációs célokat szolgálhatnak. Ennek keretében a „Séta a két patak völgyében” című projektben megvalósítható lesz a Kéki patak illetve a Koloska patakok által körülölelt terület egységes turisztikai fejlesztése. A város tervei szerint a nordic walking pályával északi irányból is összeköthetővé válik a két patak völgye, felfűzve a természeti látnivalókat a területen. A fejlesztések ezen részét érinti a 71-es úti csomópont átalakítása - itt külön szintben valósulna meg a vasút és közút kereszteződésének megépítése, csökkentve ezzel a jelenlegi csomópont veszélyforrását. Ennek terve már elkészült.

5. Keleten a Kerekedi öböl melletti területen:

- 1,5 ha hétvégi házas üdülőterület
- 5,0 ha minőségi idegenforgalmi terület

Kivágat a Településszerkezeti tervből

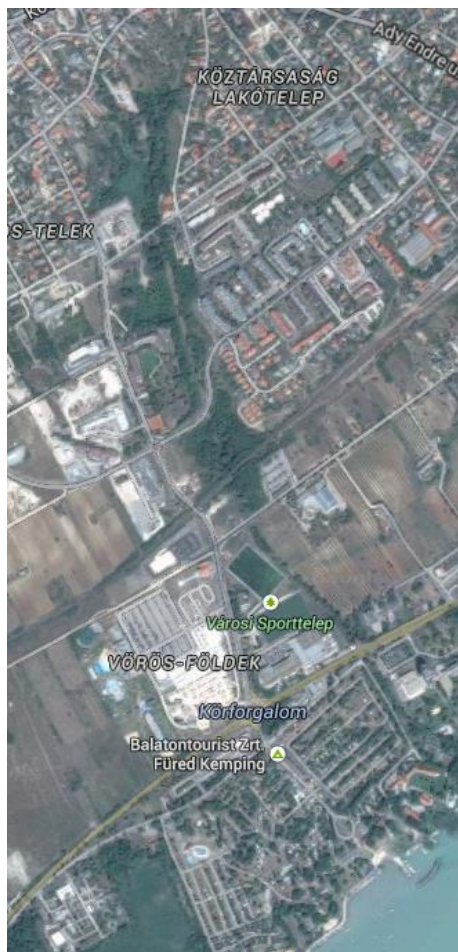

A város dél-keleti részének fejlesztési lehetőségét a vízmű tulajdonában álló terület fejlesztési potenciálja adja. A mintegy 5 hektáros, kapcsolódó terület fejlesztése szorosan összefügg a vízparti Tagore sétány további kiépítésével. Ennek keretében a most felújítás alatt álló sétány keleti irányú meghosszabbítása, és a reformkori városrész bekapcsolása a keleti városrészbe a gyalogosok és kerékpárosok számára jelenthet új vonzerőt. A Helyi Építési Szabályzat szerint a terület Zkp1 besorolású, ami fokozott figyelmet kíván meg a zöldfelületi mutató betartására, melynek előírt aránya legalább 1%.

6. A Kéki patak melletti területen:

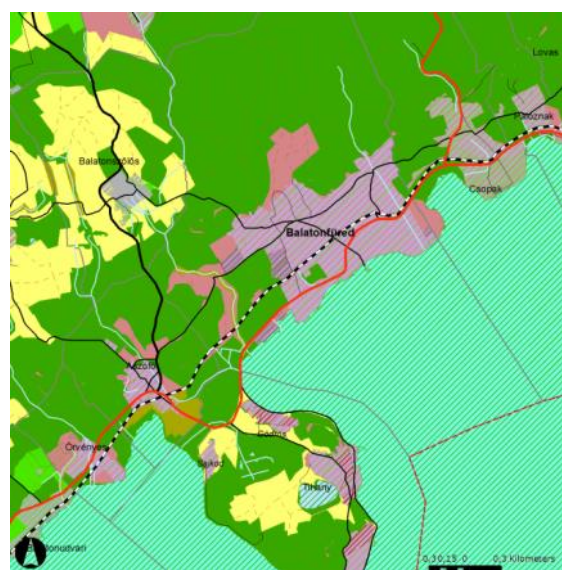
- 1,5 ha közpark
- 3.1 ha településközpont vegyes terület

Kivágat a Településszerkezeti tervből

A Kéki patak mente a város számára fontos, zöld felületekben gazdag fejlesztési lehetőséget kínál. Gyakorlatilag a Balaton parttól a városközpontig kialakítható mellette egy, a kerékpározásra is alkalmas felület. Ez részben elkészült, hamarosan átadásra kerül. Az Agro Hotel szállás kínálata és a közeli sporttelep biztosította, aktív szabadidő eltöltésére alkalmas lehetőségei intenzív vonzerőt jelentenek a korábban említett két patak völgyét felölelő kiránduló útvonal szempontjából, komplex támogatást nyújtva a turisztikai attrakciók fejlesztéséhez.

Térségi szerkezeti terv Balatonfüred környezetéről

1.7 A TELEPÜLÉS TÁRSADALMA

1.7.1 A település népességének főbb jellemzői

Demográfia

Kedvező, hogy amíg Balatonfüred lakónépessége 1991 és 2001 között 6,5%-kal csökkent, addig 2001 és 2011 között stagnált. Ez azért is tekinthető pozitív folyamatnak, mert ugyanebben az időszakban a megyei (-5%) és az országos lakónépességi adatok (-3%) csökkenést mutattak.

Állandó és lakónépesség száma és változása, 2001-2011

Adattípus	1991	2001	2011	Lakónépesség 2011/2001 %	Lakónépesség /állandó népesség 2001 %	Lakónépesség/ állandó népesség 2011 %
Állandó népesség (város)	-	12 724	13 067		101,82	99,33
Lakó népesség (város)	13 855	12 956	12 979	100		
Állandó népesség (megye)	-	367 930	354 564		100,17	99,25
Lakó népesség (megye)	-	368 573	351 898	95		
Állandó népesség (ország)	-	10 078 138	9 773 777		101,19	101,68
Lakó népesség (ország)	-	10 198 315	9 937 628	97		

Forrás: KSH

További pozitívum, hogy az állandó népesség száma a 2001-es népszámlás óta 2,6%-kal megemelkedett.

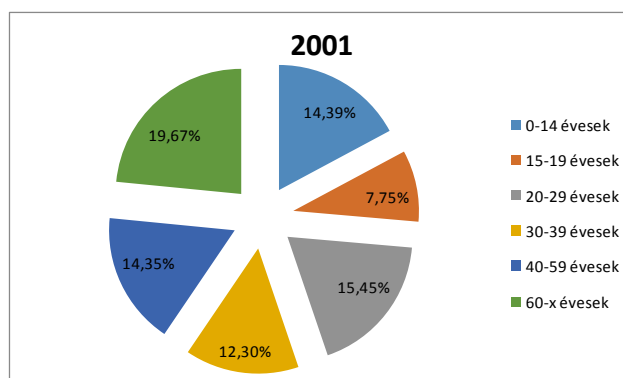
Népmozgalmi adatok

Adattípus	2001	2011
Élvezületések (előző népszámlálás óta, fő)	1361	1099
Halálozások (előző népszámlálás óta, fő)	1554	1552
Természetes szaporodás (előző népszámlálás óta, fő)	-193	-453
Vándorlási különbözet (előző népszámlálás óta, fő)	-371	476
Teljes népmozgalom (tényleges szaporodás, vándorlási különbözet) (előző népszámlálás óta, fő)	-564	23

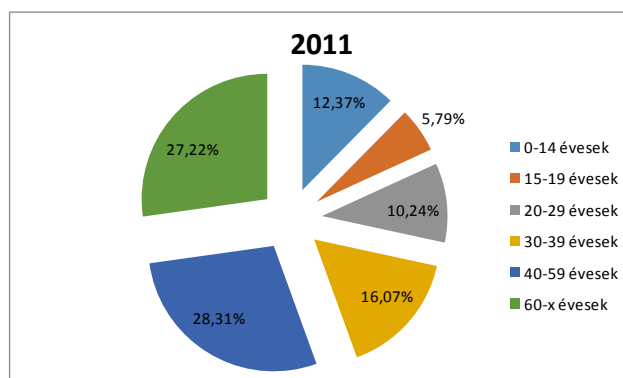
Forrás: KSH

A vizsgált időszakban az élvezületések számát összességében növekvő mértékben haladja meg az elhalálozások száma, 2001-ben az egyenleg -193 fő volt, ami 2011-ben -453 főre emelkedett. A természetes szaporodás kedvezőtlen tendenciáját a vándorlási különbözet kompenzálta (+476 fő). Megfigyelhető, hogy Balatonfüred kellemes környezete, infrastruktúrája miatt relatíve magas számban költöznek ide főként idősök a nyugdíjas éveikre.

Korcsoporthoz, 2001

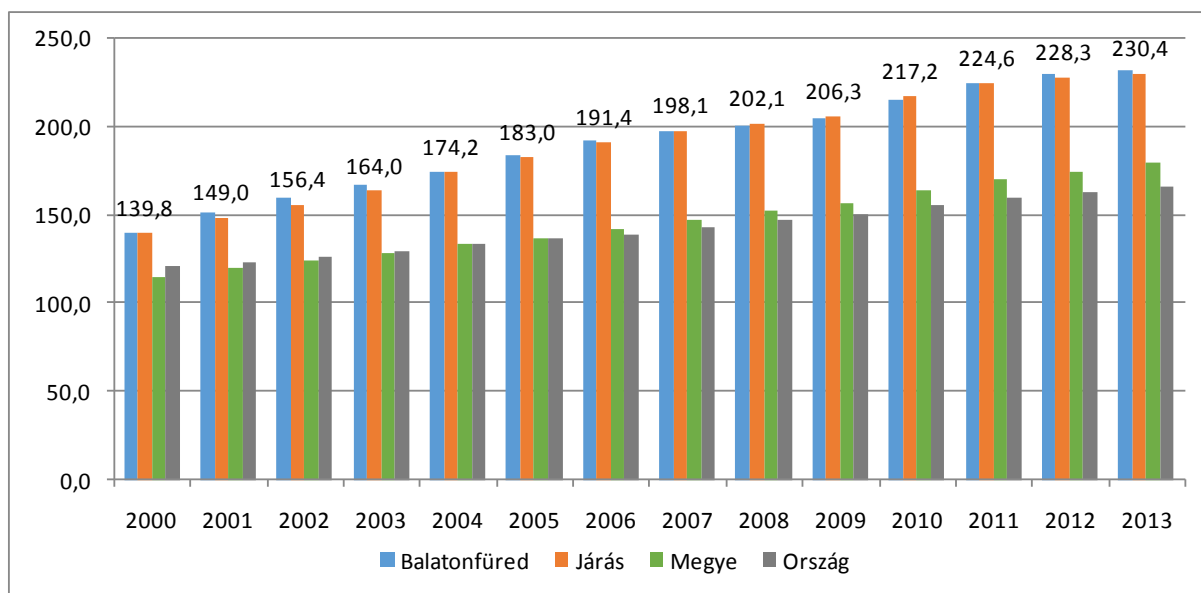
Korcsoporthoz, 2011

Forrás: KSH

A lakosság korösszetételének változása tükrözi a korábban leírt folyamatokat, hiszen a 2000-es évek óta a fiatalok aránya kisebb lett, miközben az idősebb korosztály aránya növekszik. E tendencia általában jellemző az országban, de Balatonfüreden és szűkebb környezetében, a járásban fokozottan igaz.

Öregedési index, 2000-2013

Forrás: KSH

A népesség nemek szerinti megoszlása 2011-ben a városban: népesség 52,2 % nő, 47,8% férfi. A nemek közötti arány a 2001-es népszámlálás óta jelentősen nem változott.

Nemzetiségek

A hazai nemzeti kisebbségekhez tartozó népesség aránya 2001-ben 2,1% volt, 2011-ben 3,2%, ami enyhe emelkedést mutat. Ebből a német kisebbség 2,5%-os aránya meghatározónak tekinthető. Románnak 0,28% vallotta magát, illetve előfordul még horvát, szlovák kisebbség is (0,05% körül). A cigány kisebbségi arány 0,47% volt 2011-ben - ők az előző választási periódusban kisebbségi önkormányzatot is alapítottak.

Képzettség**Képzettség kategóriái (%), 2001-2011**

Kategória	2001	2011	Változás 2011/2001 viszonylatában %
<i>Legfeljebb általános iskola 8. osztályát végzettek város (%)</i>	23,1	21	91
járási	23,7	29,6	125
megyei	26,9	25,6	95
országos	26,3	25	95
<i>Érettségivel rendelkező város(%)</i>	25,5	31	122
járási	23,7	29,6	125
megyei	18,7	25,9	139
országos	20,5	27,5	134
<i>Érettségi nélküli középfokú végzettséggel rendelkezők város(%)</i>	22,7	21,3	94
járási	23,8	21,9	92
megyei	24,8	24,2	98
országos	21,1	19,5	92
<i>Egyetemi, főiskolai, egyéb oklevéllel rendelkezők város (%)</i>	2,2	18,5	841
járási	1,8	18,2	1011
megyei	1,8	12,8	711
országos	2,2	15,5	705

Forrás: KSH

A képzettség szintje látványosan javult, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya 2001- 2011 között 2,2%-ról 18,2%-ra emelkedett, ami valamivel kedvezőbb a járási értéknél, és jóval kedvezőbb a megyei és az országos értékeknél. Eközben, a csupán általános iskolát végzettek részesedése visszaszorult (-9%) és 21%-os szinten áll, ami szintén jobb, mint a többi megfigyelt területi egység esetében.

Foglalkoztatottság

A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves korcsoportnál 2011-ben 63,65%-ot ért el, vagyis 2001-hez képest javult (+14%), az országos dinamikát (+9%) meghaladta, bár a megyei értéktől kissé elmaradt (+18%). A naponta ingázó népesség aránya 2011-ben 28,2% volt, ami 4%-os csökkenést mutat 2001-hez képest. E tendencia ellentétes az országos és a megyei folyamatokkal, ahol bizony az ingázók aránya emelkedett. Balatonfüredről naponta 1388-an mennek el munkavégzés céljából, 454-en Veszprémbe, 197-en Tihanyra és 82-en Csopakra. Ugyanakkor ide napi szinten 1 893-an érkeznek, vagyis a település foglalkoztató központként is működik a térségben (+505 fő).

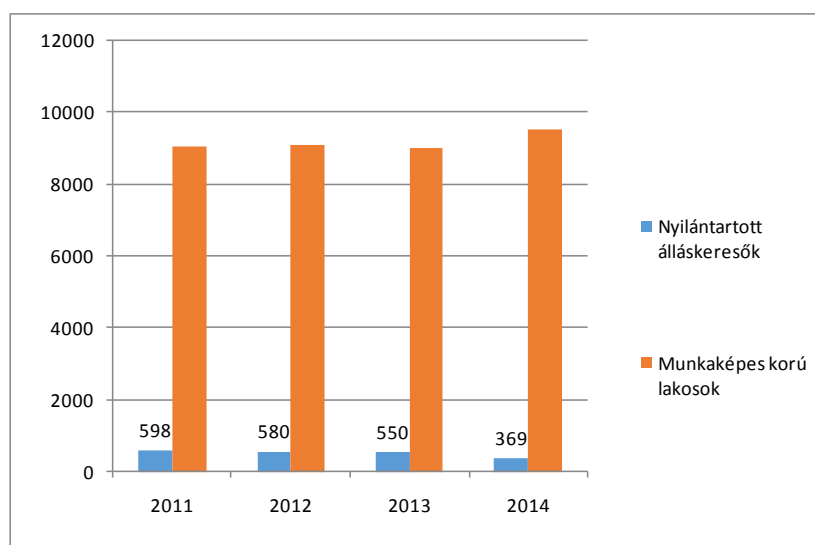
A következőkben a munkanélküliséget elemezzük részletesebben a regisztrált munkakeresőkre vonatkozó statisztikák segítségével.

Regisztrált munkanélküliek, tartós munkanélküliek mutatói, 2013

	Balatonfüred	Megye	Ország
Regisztrált munkanélküliek száma (fő)	525	13 143	414 273
Nyilvántartott állás keresők aránya (%)	5,54%	5,28%	6,00%
Tartós munkanélküliek aránya	28,00%	40,68%	49,93%
Legfeljebb 8 általános iskolát végzett	1,14%	4,17%	4,94%
25 év alatti	16,00%	15,82%	18,28%
45 év feletti	42,10%	41,98%	36,12%

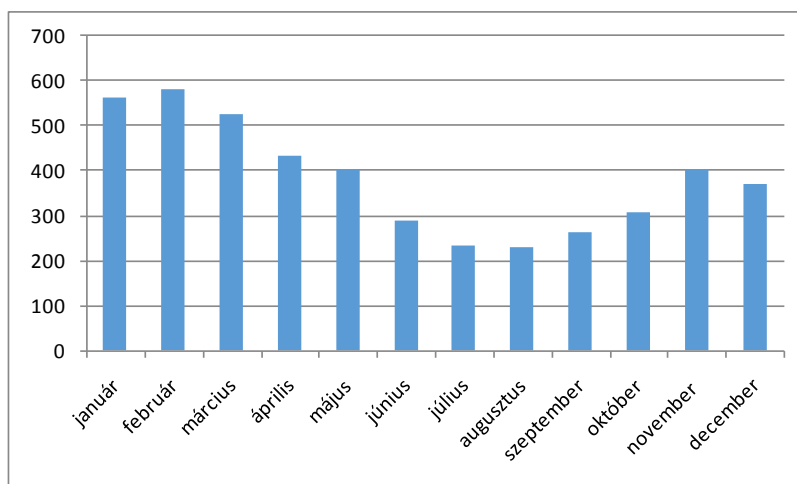
Forrás: KSH

A nyilvántartott állás keresők arányát tekintve 2013-ban Balatonfüred (5,54%) helyzete alig tér el más régióktól. Kedvező, hogy a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált (tartós) munkanélküliek aránya jóval alacsonyabb az országos és a megyei átlagnál. Ők azok, akik a legnehezebben kapcsolódnak be ismét a munka világába. Az alacsony képzettséggel rendelkező munkakeresők aránya határozottan alacsonyabb, mint a megyei vagy országos átlag. A településen az átlagosnál kissé könnyebb helyzetben vannak a fiatal állás keresők a részesedésük alapján, ugyanakkor a munkanélküliek között elég sokan vannak a 45 év feletti (42,1%).

Nyilvántartott állás keresők és a munkaképes korú lakosok száma (fő), 2011- 2014

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatottsági Szolgálat

A munkaképes korú lakosság és a nyilvántartott állás keresők száma közel azonos volt 2011-2013 között. A 2014-es év hozott elmozdulást - a gazdasági folyamatok élénkülésére utal, hogy a munkaképes korú lakosság számának növekedése mellett következett be a nyilvántartott állás keresők számának 33%-os csökkenése.

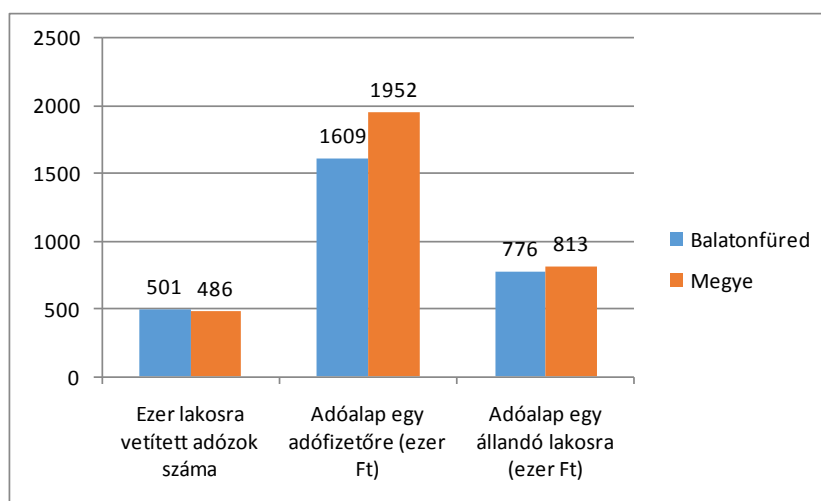
Nyilvántartott álláskereső havi száma (fő), 2013

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatottsági Szolgálat

Balatonfüreden, mint idegenforgalmi orientált településen, az erőteljes szezonális jelleg jellemző, amit a regisztrált munkanélküliek számának alakulása is tükröz.

Jövedelmi viszonyok

A település lakosai jövedelmi helyzetének megítélésére a személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem nagyságát használjuk, illetve ennek összehasonlítását más regionális egységekkel, valamint elemezzük az önkormányzati segélyért folyamodók számának időbeli alakulását.

Adózók és az adóalap mutatói, 2012

Forrás: KSH

Balatonfüred és a megye az adózók száma és az egy állandó lakosra jutó személyi jövedelem-adóalapot képező jövedelem tekintetében közel azonos szinten áll, azonban az egy adófizető által realizált jövedelem tekintetében már szerényebbek a települési lehetőségek. Ennek hátterében a

foglalkoztatottságnál érvényesülő erős szezonális, a magasabb jövedelmeket biztosító gazdasági tevékenységek alulreprezentáltsága és a „feketemunka” nem kizárható jelenléte állhat.

Kötelező segélytípusok

	2012		2013		2014	
	Fő	Összeg	Fő	Összeg	Fő	Összeg
Lakásfenntartási támogatás	162	8,27	137	3,66	169	6,35
Foglalkoztatást helyettesítő támogatás	179	3,58	195	22,26	249	20,27
Rendszeres szociális segély	12	3,20	20	5,09	23	5,10
Átmeneti segély	276	3,30	249	3,24	178	2,73

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

A kifizetett segélyek összege évről-évre emelkedett, az érintett személyek száma változóan alakult a vizsgált években.

Életminőség

A lakosság életminőségének változását jól követik a lakáskörülményekben bekövetkező változások, illetve a fogyasztási szokások.

A háztartások komfortossága, illetve közüzemi ellátottsága, 2001- 2011

	2001		2011	
	Balatonfüred	Megye	Balatonfüred	Megye
Lakásállomány (db)	5 347	139 822	5 765	149 131
1000 lakosra jutó lakások száma	403	376	418	412
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	7,74%	15,08%	1,84%	6,36%
Közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)	97,91%	93,53%	104,87%	97,98%
Egy lakosra jutó vízmennyisége (l/fő/nap)	109,51	100,51	98,17	89,07
Közcatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)	84,14%	59,58%	100,82%	85,73%
Egy lakosra jutó villamosenergia mennyisége (1000 kWh)	1,47	1,06	1,24	1,03

Forrás: KSH

A háztartások komfortfokozatában jelentős javulás következett be, hiszen negyedére csökkent a félkomfortos, komfort nélküli és szükség lakások aránya, ami a megyei változásokat is felülmúlja. Az ivóvíz- és a csatornahálózatra bekötött lakások aránya tekintetében Balatonfüred jóval meghaladja a megyei átlagot. Az ivóvíz és villanyfogyasztás változása nem feltétlenül követi az életminőségbeli változásokat. Részben igen, mivel az új háztartási gépek számának növekedése emeli mind az ivóvíz-, mind az áramfogyasztást, másrésről a víz- és energiaárak drágulása, és a környezettudatos szemlélet elterjedése a fogyasztás csökkenését eredményezi.

A lakosság egészségi állapotát, táplálkozási szokásait az alábbiak jellemzik:¹

Balatonfüred városban a lakossági korfa szerkezet közelítően megegyezik az országoséval, így a korosztályos „tünetek” is az országos jellemzőkből képződnek. Sajnálatos, hogy a fiatalok körében népszerű a dohányzás, az alkohol fogyasztás terén pedig a tömény italok dominanciája. Táplálkozási vonatkozásban Balatonfüred viszonylag jó helyen áll, az iskolai étkeztetés igen körültekintően összeállított, jó minőségű ételeket tartalmaz.

A leggyakoribb halálokok, veszélyeztetett csoportok vonatkozásában az országos helyzet nagyrészt szintén leképeződik, eltérést a kardiovaszkuláris halálokok jelentősen alacsonyabb volta jelent, mely jól magyarázható a balatonfüredi Szívkórház invazív kardiológiai tevékenységével. Nyomatékkal megállapíthatjuk, hogy Balatonfüreden az infarktusos betegek túlélési esélyei messze az országos szint felett vannak. Második helyen a daganatos megbetegedések állnak - nőknél mell-daganatok, férfiaknál a tüdő megbetegedései és a gastrointestinális elváltozások vezetnek a sort. Sajnálatosan emelkedik a prosztata-problémák száma, valamint mindkét nemnél a szájüregi daganatok mennyisége.

1.7.2 Térbeli, társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

Az elmúlt időszakban a fejlesztésekből lényegesen kevesebb irányult a felső városrészre az alsó városrészhez képest (Balaton-part), ami feszültséget okoz a településrészek lakói között. Ezen kíván változtatni a város vezetése azokkal a területre tervezett és előkészített fejlesztésekkel, melyek egyfelől közvetlenül a helyi lakosok igényeinek kielégítésére irányulnak, másfelől odavonzzák az alsórészre érkezett turistákat. A fizetőképes kereslet megjelenésével prosperitást biztosíthatnak az ottani vállalkozásoknak, elsősorban a Vörös templom és Fehér templom közötti, mintegy 9000 m² terület rehabilitációja révén.

Időnként feszültséget okoz, hogy a közelmúltban felújított intézmények nem állnak teljeskörűen a helyi művészek rendelkezésére - Balatonfüred a minőségre és a kultúrára alapozott turizmus feltételeinek megteremtését, a helyszínek tartalomtól függő diverzifikációját választotta kitörési pontnak, ami szigorú feltételek következetes érvényesítését jelenti. Fontos megjegyezni, hogy város továbbra is lehetőséget biztosít a helyi művészeti tevékenységek bemutatására, csak az eddigiektől eltérő helyszíneken.

1.7.3 Települési identitást erősítő tényezők

Balatonfüred nevét először 1211-ben a tihanyi apátság birtok-összeírásában említik. A mai Füred területén a középkorban több település létesült, közöttük megjelent a mai napig létező, ma már településrészként ismert Arács. 1717-ben említik savanyúvizét, 1722-ben vegyelemezgették és gyógyvízzé nyilvánították, mely forrása 1728 óta fogad gyógyulni vágyókat, a szív- és érrendszeri kórház mai épületei 1836–1871 között épültek.

¹ Személyes interjú alapján

A város az 1800-as években, a reformkor idején indult fejlődésnek, a korabeli elit, köznemesek, politikusok, művészek kedvelt helye lett. 1831-ben itt épült a Dunántúl első magyar nyelvű kőszínháza, melyet Kisfaludy Sándor alapított adományokból, apátsági és népi segítséggel. Szentgyörgyi Horváth János 1825. július 26-án, a füredi Horváth-házban tartotta az első Anna-bált lánya, Anna Krisztina tiszteletére, mely azóta hagyománnyá vált, és minden évben megrendezésre kerül.

Széchenyi István kezdeményezésére innen indult el 1846-ban az első balatoni gőzhajó, a Kisfaludy. Balatonfüreden hajógyár is létesült, mely a mai napig működik. A város jelentős vitorlázókötő is. Mediterrán jellegű klímáján különleges bort termesztene, 1987-től „Szőlő és a Bor Nemzetközi városa”.

„A Balaton északi partjának fővárosa” – jórészt történeti hagyományaira alapozva - az utóbbi tíz évben látványos fejlődésnek indult. Több kulturális, értékmentő felújítás mellett új irányok is megjelentek, így a sport, mint vonzó szabadidős tevékenység infrastruktúráinak kialakítása. A vitorlás versenyek mellett számos más sportág gyakorlására adottak a lehetőségek (kézilabda, úszás stb.). A város történeti és kulturális adottságai közül a következők kiemelt fejlesztési potenciált jelentenek:

- városi kulturális rendezvények, értéktár (Anna-bál, Kodály Emlékhangverseny),
- gyógyvíz (wellness),
- borászat,
- sport tevékenységek (Balatoni Hajózás, vízi sportok)

1.8 A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA

1.8.1 Humán közszolgáltatások

Óvodák

A városban az óvodai feladatellátás 3 intézmény 7 helyszínén történik, melyek területi elhelyezkedése a városon belül egyenletes. Az intézmények fenntartója és működtetője a város önkormányzata. A városban 1 db családi napközi működik, ebben 7 fő óvodás korú gyermek helyezhető el. Összességében a kihasználtság az utóbbi években növekvő volt, így az jelenleg teljes, a születési számok alapján csökkenő tendencia prognosztizálható, azonban a vonzáskörzetből (pl. Pécselyről) érkező gyerekek száma nehezen becsülhető.

Óvodai ellátottság

Intézmény neve és fenntartója	Feladatellátó hely és annak címe	Férőhely (fő)	2014-beíratott gyerekek száma (fő)	Kihasznált (%)	Csop--szobák száma (db)	Torna-szoba léte (igen/nem, db)
Kiserdei Óvoda	Park u. 11	220	27	100	4	nem
Kiserdei Óvoda	Hunyadi J. u. 24	67	26	100	3	nem
Mesevilág Tagóvoda						
Kiserdei Óvoda	Iskolalépcső u. 3.	66	12	100	3	nem
Kerekerdő Tagóvoda						
Óvárosi Óvoda	Kossuth L. u. 37. sz.	66	16	97	3	1
Óvárosi Óvoda-Mogyoró Tagóvoda	Mogyoró u. 1.	66	9	80	3	1
Tündérkert Óvoda	Noszlopy u. 3	66	17	115	3	1

Forrás: KSH, önkormányzati adatszolgáltatás

Jelentősebb fejlesztések (2007-2014):

- Tündérkert Óvoda és Bölcsőde energetikai korszerűsítése (110 millió Ft)

Általános iskolák

Általános iskolai nappali oktatásban résztvevő tanulók száma 2013 évben 952 fő volt KSH adatok alapján. Az elmúlt évek (2001 óta) tendenciája szerint ez a szám csökkenő, akkor ugyanis 1228 fő volt (-22,5%). A város iskoláiba más településről bejáró általános iskolai tanulók száma 2013-ban 194 volt, mely nagyságrend évek óta viszonylag stabilnak tekinthető. Az általános iskolai intézmények száma 4 db, melyből a KLIK 3-ban tölti be a fenntartó szerepét, a negyedik intézmény a református egyházhoz tartozik.

Általános iskolák

Intézmény neve és fenntartója	Feladatellátó hely címe	Férőhely (fő)	2014-ben beíratott gyerekek száma (fő)
Református Általános Iskola - Református egyház	Iskola u. 2.	250	144
Fekete István Általános Iskola (speciális nevelés)	Iskola u. 2.	50	22
Eötvös Loránd Általános Iskola	Noszlopy G. u. 2.	536	422
Radnóti Miklós Általános Iskola	Nádor u.17.	536	426

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

Jelentősebb fejlesztések (2007-2014):

- Radnóti Miklós Általános Iskola, valamint az Eötvös Loránd Általános Iskola energetikai korszerűsítése (159 millió Ft), Ferencsik János Zeneiskola.

Középfokú oktatás

Középfokú oktatási intézmények száma a városban 3 db. 2013-ban 704 tanuló volt, melyből 322-en vidékről jártak, vagyis a város regionális szerepe jelentős. Kollégiumban 181-en laktak, a megyei KLIK fenntartóként van jelen.

Általában jellemző, hogy a Balaton menti városok igyekeznek a turizmus (szálloda, vendéglátás) és a kereskedelem igényeit kielégíteni, a Balatonfüreden nyújtott középfokú képzések struktúrája alapvetően illeszkedik a helyi gazdaság igényeihez, ugyanakkor az oktatási intézmények és a gazdasági szervezetek együttműködését ösztönözni szükséges (szakmai gyakorlat megszerzése, ösztöndíjrendszer kialakítása stb.).

Középfokú oktatási intézmények (2013/2014)

Intézmény neve és fenntartója	Tanulók száma (fő) 2013	Képzési kínálat
Lóczy Lajos Gimnázium és Két Tanítási Nyelvű Idegenforgalmi Szakközépiskola	411 fő	idegen nyelvek, informatika
Szent Benedek Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium, Balatonfüredi Széchenyi Ferenc Tagintézmény	350 fő	parképítő, mezőgazdaság, borászat, cukrász, rendészet
Ferencsik János Zeneiskola	292 fő	

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

A Lóczy Lajos Gimnázium és Két Tanítási Nyelvű Idegenforgalmi Szakközépiskola férőhelyeinek száma hivatalosan 490 fő, azonban a jelenlegi 411 fő férőhelyének színvonalas biztosítása egy külső épület, a volt kollégium épület igénybevételevel oldható meg, ahol tantermeket rendeztek be néhány éve, ideiglenes jelleggel.

Jelentősebb fejlesztések (2007-2014):

- Lóczy Lajos Gimnázium: természettudományos közoktatási laboratórium kialakítása (306 millió Ft), 2013

Felsőfokú oktatás nincs a városban, de jó a kapcsolat a veszprémi és a kaposvári egyetemekkel. RIC keretein belül esetleg kiemelt képzések nyújthatók lehetnének.

Egészségügy

A városban összesen 5 fő házi orvos, 3 fő házi gyermekorvos, 3 fő felnőtt fogászati és 1 fő iskola fogászati működik. Az orvosok alapellátásban vállalkozóként végzik feladatukat, a betöltetlen praxisok száma: 0 db. Az ügyeleti feladatot központi ügyelet formájában látják el, mely nemcsak Balatonfüred városáé, hanem egész vonzáskörzeté. Az egy házi orvosra/házi gyermekorvosra eső betegek száma 1500 fő, ami átlagosnak minősül. A város 5 körzetében 5 védőnő dolgozik, a balatonfüredi körzetben ellátatlan beteg nincs, a településen az egészségügyi alapellátás 2 db ellátóhelyen történik, a gyógyszerárak száma 5 db.

Egészségügyi ellátottság

Egészségügyi ellátóhely, címe	Ellátás jellege	Gyakorolt praxisok száma	Betöltetlen praxisok száma
Városi Szakorvosi Rendelőintézet Balatonfüred, Csárda u. 1.	házi orvos	5	0
Városi Szakorvosi Rendelőintézet	gyerek házi orvos szolgálat	2	0
Városi Szakorvosi Rendelőintézet	felnőtt fogászati	3	0
Városi Szakorvosi Rendelőintézet	orvosi ügyelet	1	0
Balatonarács Rendelő Balatonfüred, Lóczy út	házi orvos	2	0
Balatonarács Rendelő	gyerek házi orvos szolgálat	1	0

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

Szakellátás:

- Szakellátást a rendelőintézet biztosítja, fenntartója az önkormányzat.
- Szakrendelések: ideggyógyászat, elme-gyógyászat, nőgyógyászat, terhes gondozás, sebészet, bőr-, és nemibeteg gyógyászat, fül-, orr-, gégeészet, reumatológia, belgyógyászat, fizioterápia, gyógytorna, foglalkozás egészségügyi szakrendelés valamint az ezek munkáját segítő diagnosztikai egységek a röntgen és ultrahang diagnosztika, valamint a laboratórium.

Elmúlt időszak fejlesztései (2007-2014):

- Rendelőintézet felújítása.

Az egészségügyi alap és szakellátásban magánrendelések vesznek részt, jellemzően a TB által nem finanszírozott területeken. Prevenációs tevékenységek: A rendelőintézet tevékenységéhez több kiegészítő ellátás kapcsolódik, mint a kismama klub, terhes torna, intim torna és a rendszeresen megrendezésre kerülő lakossági szűrések (koleszterin, vércukor, prostata, szemészeti stb.). A tevékenységet civil szervezetek és szerveződések végzik orvosok, egészségügyi szakszemélyzet

bevonásával. Ezek között – a teljesség igénye nélkül megemlíthetők: Vöröskereszt, Lisztérzékeny klub, Nyugdíjas Klub, Baba-Mama Klub, Terhesek klubja, Szívegyesület stb. Jellemzően a rendezvényeket a védőnői hálózat dolgozói hivatalból is támogatják, szervezik.

Egyéb jelentős ellátási helyek Balatonfüreden: ÁNTSZ, Állami Szívkórház, MH Balatonfüredi Kardiológiai Rehabilitációs Intézet, Vasút Egészségügyi Kht.

Szociális közszolgáltatások

Balatonfüred Város Önkormányzata Képviselő-testületének 33/2013. (XII.21.) önkormányzati rendelete rendelkezik a szociális ellátások, valamint a gyermekvédelmi gondoskodás helyi szabályozásáról, mely jelenleg módosítás alatt áll.

- Társulás által fenntartott szociális intézményi alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, nappali ellátás az időskorúak és fogyatékosok részére, gyermekjóléti szolgálat működtetése.
- Ellátási szerződést nem kötöttek a településen, mivel saját intézménnyel látják el a feladatot.

Bölcsőde

A városban a bölcsődék száma: 1 db (Balatonfüred, Noszlopy ltp.). A férőhelyek száma: 56 db. Az intézmények kihasználtsága városi szinten 0,9-1-1.1 %-os. A kihasználtságban jelentős anomáliák nem jelentkeznek. A városban nem mutatkozik igény további férőhelyek kialakítására.

A város óvodai intézményeiben a HH-s és a HHH-s gyermekek száma 2014-ben 1 fő volt, ami 0, 008 %-os arányt jelent ebben a korosztályban városi szinten.

Szociális ellátást biztosító intézmények

A Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ (BSZAK) fenntartója Balatonfüredi Többcélú Társulás. A BSZAK korszerű, innovatív, környezetbarát és energiatakarékos, közel 1000 m²-es szociális komplexum (KDOP-5.2.2/C-2f-2009-0002, 250 millió Ft, 2011-ben adták át); a BSZAK kizárólag szociális és gyermekvédelmi alapellátásokat biztosít.

Intézmény	Ellátóhely	Szolgáltatások	Férőhely (fő)	Kihasználtság (%)
BSZAK	Aszófő, Balatonfüred, Balatonszepezd, Balatonszőlős, Balatonudvari, Csopak, Dörgicse, Örvényes, Paloznak, Pécsely, Tihany, Vászoly, továbbá helyettesítések: Zánka, B.akali, Szentantalfa	gyermekjóléti szolgálat		nem releváns
BSZAK	Balatonfüred, Aszófő, Csopak, Zánka, Paloznak, Pécsely, Dörgicse, Lovas, Balatoncsicsó, Balatonakali, Balatonszepezd, Örvényes,	családsegítés		nem releváns

BSZAK	Szentantalfa, Balatonudvari Szentjakabfa, Tihany, Tagyon, Balatonszőlős, Monoszló, Óbudavár, Vászoly, Balatonfüred, Aszófő, Csopak, Zánka, Paloznak	házi segítségnyújtás	72	50 %
	Pécsely, Dörgicse, Lovas, Balatoncsicsó, Balatonakali, Balatonszepezd, Örvényes, Szentantalfa, Balatonudvari Szentjakabfa, Tihany, Tagyon, Balatonszőlős, Monoszló, Óbudavár, Vászoly, Balatonfüred	étkeztetés	150	85%
BSZAK	Balatonszepezd, Örvényes, Szentantalfa, Balatonudvari Szentjakabfa, Tihany, Tagyon, Balatonszőlős, Monoszló, Óbudavár, Balatonfüred, Aszófő, Csopak, Zánka, Paloznak	Idősek Klubja	50	95%
BSZAK	Pécsely, Lovas, Balatoncsicsó, Balatonakali, Balatonszepezd, Örvényes, Szentantalfa, Balatonudvari Szentjakabfa, Tihany, Tagyon, Balatonszőlős, Monoszló, Óbudavár, Balatonfüred, Aszófő, Csopak, Zánka, Paloznak	jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	343	115%
	Pécsely, Dörgicse, Lovas, Balatoncsicsó, Balatonakali, Balatonszepezd, Örvényes, Szentantalfa, Balatonudvari Szentjakabfa, Tihany, Tagyon, Balatonszőlős, Monoszló			
BSZAK	Balatonszepezd, Örvényes, Szentantalfa, Balatonudvari Szentjakabfa, Tihany, Tagyon, Balatonszőlős, Monoszló, Óbudavár, Balatonfüred, Aszófő, Csopak, Zánka, Paloznak	Fogyatékosok nappali intézménye	45	90%
	Dörgicse, Lovas, Balatoncsicsó, Balatonakali, Balatonszepezd, Örvényes, Szentantalfa, Balatonudvari			

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

Pénzbeni és természetbeni ellátások rendszere

Az önkormányzat 33/2013. (XII.21.) szociális rendelete szerinti pénzbeli és természetben nyújtott ellátások az alábbiak: rendszeres szociális segély, ápolási díj, közgyógyellátás, önkormányzati segély.

- Támogatások: étkezési támogatás, buszbérlet támogatás, oktatási támogatás, újszülött támogatás, köztemetés, lakáshoz jutás helyi támogatásáról.
- Egyéb: idősek átmeneti elhelyezése.

A szociális segélyezés rendszere napjainkban alakul át, az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerülnek. A helyi önkormányzatok felelőssége növekszik a helyi közösség szociális biztonságának erősítésében, a szociális segélyek biztosításában, a kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1-től a járási hivatalok állapítják meg. Ezek a következők: aktív korúak ellátása, időskorúak járadéka, ápolási díj, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság. Az elfogadott rendelet szerint a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatások köre, ellátása nem változik.

A rendszer a következő szociális ellátásokat nyújtja, melyek köre az új törvényi változásokat követi, de a korábban nyújtott támogatásokat alapvetően megtartja:

- települési támogatás (rendszeres települési támogatás, rendkívüli települési támogatás, melybe többek között lakhatási támogatás bekerült),
- étkezési támogatás,
- buszbérlet-támogatás,
- oktatási támogatás,
- újszülött támogatás,
- temetési támogatás, köztemetés.

Fejlesztések 2007- 2014 között:

- A BSZAK-ot 2011-ben adták át,
- A bölcsődében 2013-ban jelentős felújítás történt: nyílászárók, radiátorok, padlóburkolat cseréje, illetve energiatakarékosságot szem előtt tartva napkollektorokkal illetve hőszigeteléssel gazdagodott az épület.

A településen az egészségügyi és szociális szolgáltatásokat részben profitorientált vállalkozások egészítik ki, ilyen pl. az Ezüst Otthon (idősek otthona).

Közösségi művelődés, kultúra

Balatonfüred a Balaton fővárosaként, történeti adottságaira alapozva kiemelt szerepet szán a művelődés, kultúra és a sport számára. A magyar irodalmi-, képzőművészeti-, zenei-, tudományos elit kedvelt helye az északi part, a Káli medence, ami a minőségi programok kialakításának kifejezetten kedvez.

Az elmúlt időszak intenzív tervezése, támogatásalapú fejlesztése, szervezése eredményeként a helyi igényeken túlmutató, kulturális központ szerepet betöltő és minőségi turisztikai vonzerőt biztosító kínálat jött létre. Egyre színvonalasabb, nemzetközi szinten is figyelemre méltó tematikájú kiállításokat, komolyzenei koncerteket szerveznek, helyi kulturális, művészeti és tudományos folyóiratot is kiadnak (Tempevölgy). A kulturális alapon szerveződő turizmus sikeresnek tekinthető, rentabilitása kedvezően alakul.

A nagyszámú intézmény, program fenntartására kialakított rendszerben a központi szerep az önkormányzaté, amely a programok kitalálása, koordinálása mellett azok háttérének menedzselését is végzi - a szervezeti, intézményi, finanszírozási rendszert egyaránt felölelő módon.

A szervezeti rendszer:

- Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal Művelődési, Oktatási, Sport és Idegenforgalmi Osztály
- Balatonfüred Kulturális Közgyűjtemény Fenntartó Nonprofit Kft., mely önkormányzat által alapított integrált, többfunkciós kulturális intézmény. Ellátott feladatok: helyi közművelődési feladatok ellátása, kulturális turizmus támogatása (infrastruktúrával – marketing/műszaki), professzionális színházi előadások létrehozása, befogadása. Egységei: Kisfaludy Színház,

Vaszary Galéria, Kisfaludy Galéria, Kisfaludy Színpad (szabadtéri), Városi Múzeum és Helytörténeti Gyűjtemény, Jókai Emlékház, Vitorlázeum, Arácsi Népház.

- Balaton Szabadidő Központ
- Kulturális civil szervezetek – önkormányzati pályázati támogatás rendezvényekhez.
- Alapítványok jöttek létre: melyek lényegesen megkönnyítik a finanszírozás megszervezését (pl.: Arácsért Alapítvány, Balatonfüredi Költőverseny Quasimodo Közalapítvány, Balatonfüred Kultúrájáért Közalapítvány stb.).

A szervezeti struktúra kialakításakor szempont, hogy az minél nagyobb forrás bevonását tegye lehetővé. Az önkormányzat saját költségvetése mellett külső forrásokra is támaszkodik:

- A rendelkezésre álló forrásokat (pályázatok, vállalkozások) mozgósítja.
- A nagyszámú programkínálat lehetővé teszi feltételek támasztását, így általános elvárás rendezvényekkel szemben, hogy azok minél nagyobb arányban rendelkezzenek forrással.

Közművelődési intézmények bemutatása

Közösségi ház:

- Arácsi Népház: 2011-ben adták át az arácsi városrész megújult központját. Benne: postamúzeum, ásvány kiállítás mellett rendezvények, klubok, közösségi terek, programok. Helyi közművelődési feladatellátás
- Balaton Szabadidő Központ (működtető: Észak- Balatoni Regionális Konferencia Központ Kft.): A csarnok az északi parton vezető szerepet lát be a konferenciák, kulturális és egyéb rendezvények lebonyolításában. Nemzetközi szintű sportrendezvényekre alkalmas, mellette teljes egészében megújult a szabadtéri színpad.

Könyvtár: Városi Könyvtár - regisztrált olvasók száma: 1860 fő.

Mozi, színház: Kisfaludy Színház és Balaton Mozi

Múzeumok, galériák:

- Kisfaludy Galéria: 2004-ben felújították, a ház a képzőművészet otthona.
- Jókai Mór Emlékház: 2010-ben az eredeti alaprajz és funkciók alapján helyreállított villában eredeti relikviák vannak;
- Városi Múzeum: közlekedés-hajózásra, a gyógyfürdő-kultúrára, az Anna-bálra és a színházi életre - fókuszáló kiállítás, Városi Helytörténeti Gyűjtemény, kutató szolgálat. Látogatóközpont, ahonnan idegenvezetéssel egybekötött romantikus reformkori sétára lehet indulni.
- Vaszary Galéria: a balatonfüredi kulturális negyed koronadísz, a 2010-ben felújították, képzőművészeti kiállításoknak ad otthont (alkotóműhely, kávézó, könyvesbolt)
- Vitorlásmúzeum
- Folyosó Galéria: Városháza ad helyszínt kiállításoknak,
- Vadászat, Ásvány
- Egyéb: Bodorka Balatoni Vízivilág Látogatóközpont, melyet 2014-ben adtak át s a vidék halállományának képviselőit mutatja be.

Fejlesztések 2007- 2014 között:

- Községi ház: Arácsi Népház (2011-ben adták át felújítva).
- Városi Könyvtár: Minőségi könyvtári szolgáltatásfejlesztések (TÁMOP stb.)
- Múzeumok, galériák: Kisfaludy Galéria, Jókai Mór Emlékház, Városi Múzeum, Vaszary Galéria: 2010-ben restaurálták.

Rendezvények

Balatonfüred 2015-re mintegy 65 rendezvényt hirdetett meg (állami ünnepekkel együtt), melyek a város határain túlmutatnak, regionális, esetenként országos, sőt nemzetközi vonzáskörzettel rendelkeznek. Az év minden szakában tartanak rendezvényt. Főszézonban, nyáron, ugyanazon a napokon egyszerre több rendezvény is előfordulhat.

- Március 13-15. III. Füredi Tavaszi Fesztivál: közösségi rendezvény, melyben az irodalom, az előadóművészet és gasztronómia mellett Nemzeti Ünnepünk kap főszerepet.
- Április 4. Az „Első hajó” fogadása: a balatoni hajózási szezon indulása, a Balaton megkoszorúzása
- Május 1-3. XXIV. JÓKAI NAPOK: Majálishoz kapcsolódó irodalmi, gasztronómiai közösségi ünnep
- Május 16. Vitorlabontó Ünnepség és Évadnyitó Vitorlásverseny: a balatoni idegenforgalmi és hajózási szezon hivatalos megnyitója
- Június 4-7. Bor-Könyv-Jazz: Ünnepi Könyvhét és Gyermekkönyv napok- az országos rendezvényhez kapcsolódó irodalmi, zenei bemutatók, finom borok kortyolgatása mellett
- Június 20. Nyíltvízi Felnőtt Világ Kupa
- Június 21. Magyar Úszás Napja
- Június 25-28. Balatoni Hal- és Borünnep: sokszínű kulturális programok a balatoni halak, a helyi és országos boros gazdák, valamint vendéglátók kínálata mellett
- Június 27. Fehér Szalag vitorlásverseny
- Július 4. Gitárfesztivál: nemzetközi fesztivál, ahol virtuóz gitárzenét hallgathat a közönség a komolyzene, a latin dallamok, a tangó és a flamenco stílusában egyaránt.
- Július 2-5. 47. KÉKSZALAG verseny és Vince Balaton Fesztivál
- Július 25. 190. ANNA-BÁL: balatonfüredi 18 éves, első bálozó lányok bemutatkozása
- Aug. 11-30. Balatonfüredi Borhetek: az ország leglátogatottabb és legnevesebb gasztronómiai fesztiválja, amelyen a borvidék legjobb nedűi kóstolhatók.
- Szept. 4-5. Salvatore Quasimodo Nemzetközi Költőverseny és Díjkiosztó Gála
- Szept. 25-27. Szüreti fesztivál és Szent Mihály nap: a közösségi rendezvény középpontjában a népművészet és a helyi értékek állnak, a közösség termésünnepe.

Sport

Önkormányzat támogatási szerződést kötött a sportegyesületekkel, amelyek között kiemelten támogatják az utánpótlás-neveléssel foglalkozókat. A városban közel 20 bejegyzett sportegyesület

működik, 23 sportágat érintően. Ezek közül kiemelkedik a Balatonfüredi KSE (kézilabda), a Balatonfüredi FC (labdarúgás) és a Balatonfüredi Yacht Club.

Az önkormányzat maga is több városi tömegsport eseményt szervez, így Balatonfüred a hazai vitorlázás bölcsője és fellegvára. Világ- és Európa-bajnokság színhely és a legnagyobb tömegsport rendezvénynek, a Kék Szalagnak is központja.

Balatonfüred ad otthont a 2021-es Magyarországon megrendezésre kerülő Úszó Világbajnokság nyílt vízi versenyének - így akár évente nyíltvízi világkupákat rendezhet, mely biztosítja a széleskörű nemzetközi bemutatkozás lehetőségét. Minden évben sárkányhajó versenyeknek ad otthont, versenyszerűen/tömegsport jelleggel egyre többen kerékpároznak, futnak, s összekötve ezeket triatlonoznak.

Fejlesztések (2007-2014):

- BYC – 2004 óta összesen 650 millió Ft-os fejlesztés;
- Balaton Szabadidő Központ (lásd fenn)
- Városi uszoda (1 milliárd Ft-os beruházás, legkésőbb 2015. június végére készül el).

1.8.2 Esélyegyenlőség biztosítása

Balatonfüred Város Önkormányzata rendelkezik Helyi Esélyegyenlőségi Programmal (2013-2017), a dokumentumban jelzett célterületek (problémák és fejlesztési lehetőségek):

- a mélyszegénységben élők és a romák helyzete
- a gyerekek helyzete, gyermek-szegénység
- a nők helyzete,
- az idősek helyzete
- a fogyatékkal élők helyzete
- helyi partnerség helyzete

1.9 A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA

1.9.1 A település gazdasági súlya, szerepköre

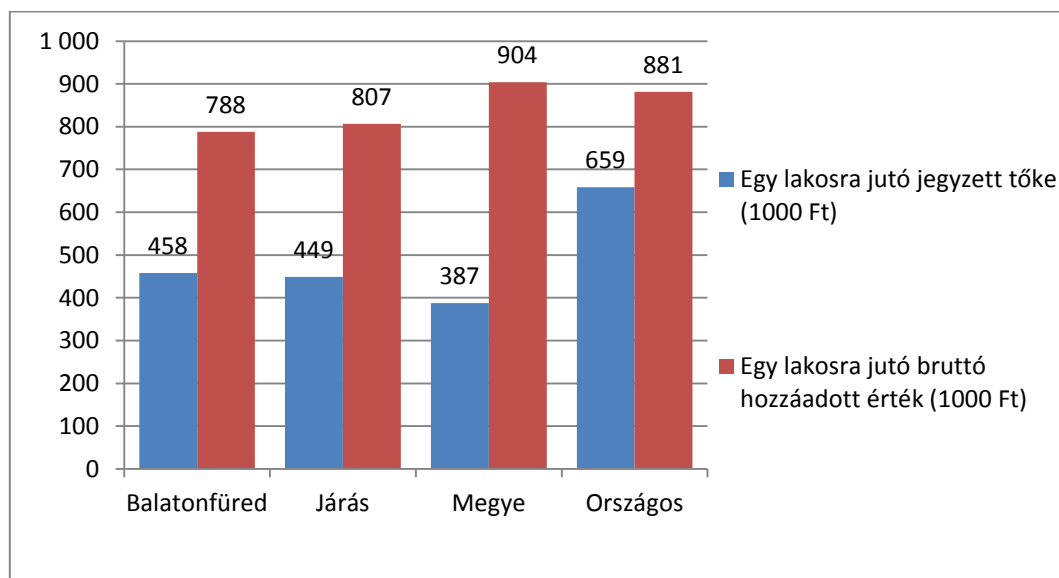
A működő vállalkozások száma 2001-2012 között összességében harmadával csökkent, ami a járáshoz képest, de a megyei és az országos értékekhez képest is nagyobb. Komolyabb visszaesés 2005-ben, aztán 2012-ben történt (ebben benne vannak a korábbi fizetővendéglátó-helyek megszűnései is). A járásban működő vállalkozások több mint fele Balatonfüreden található.

Működő vállalkozások száma

	Balatonfüred	Előző év=100%	Járás	Előző év=100%	Megye	Előző év=100%	Országos	Előző év=100%
2001	1 770		3 058		29 264		840 261	
2002	1 752	0,99	3 074	1,01	29 616	1,01	859 764	1,02
2003	1 768	1,01	3 110	1,01	30 612	1,03	882 064	1,03
2004	1 711	0,97	3 015	0,97	30 092	0,98	871 595	0,99
2005	1 435	0,84	2 519	0,84	25 506	0,85	707 756	0,81
2006	1 404	0,98	2 459	0,98	24 656	0,97	698 146	0,99
2007	1 386	0,99	2 438	0,99	24 443	0,99	699 768	1,00
2008	1 367	0,99	2 417	0,99	24 230	0,97	701 390	1,00
2009	1 328	0,97	2 357	0,98	23 657	0,98	688 996	0,98
2010	1 315	0,99	2 368	1,00	23 820	1,01	696 680	1,01
2011	1 301	0,99	2 350	0,99	23 610	0,99	690 375	0,99
2012	1 161	0,89	2 145	0,91	21 708	0,92	644 692	0,93
2012/2001	65,6		70,1		74,1			76,7

Forrás: KSH

Jegyzett tőke és a hozzáadott érték mutatói, 2012

Forrás: KSH

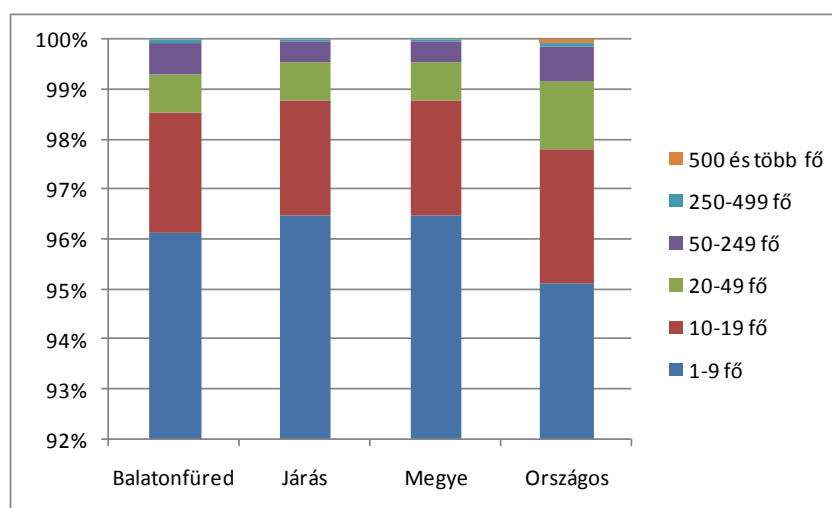
Az egy lakosra jutó jegyzett tőke alatta marad az országos értéknek, de a megyéhez képest kedvezőbb, és lényegében a járási szinttel azonos. A településen termelt bruttó hozzáadott érték a vizsgált területi egységek között a legalacsonyabb, legnagyobb lemaradás a megyéhez képest van.

Működő vállalkozások létszám-kategóriák szerinti száma, 2012

	Balatonfüred	Járás	Megye	Országos
1-9 fő	1 116	2 070	20 762	613 241
10-19 fő	28	49	532	17 312
20-49 fő	9	16	256	8 690
50-249 fő	7	9	124	4 578
250-499 fő	1	1	18	463
500 és több fő	0	0	16	408

Forrás: KSH

A működő vállalkozások létszám-kategóriák szerinti megoszlása a mikro-vállalkozások dominanciáját mutatja, amiben nagyfokú az azonosság a járással és a megyével. Egy darab közép-vállalkozás található a településen.

Működő vállalkozások létszám kategóriák szerinti megoszlása, 2012

Forrás: KSH

Balatonfüred gazdasága tradicionálisan a szolgáltatásokhoz, azon belül is elsősorban a turizmushoz, illetve az azt kiszolgáló vállalkozásokhoz kötődik. A város borászata is turisztikai elemmé vált, ipari tevékenysége nem jelentős, erős szálakkal kötődik a kikötőhöz, hajózáshoz.

Működő vállalkozások megoszlása nemzetgazdasági ágazatok szerint, 2012

	Balatonfüred	Járás	Megye	Országos
Mezőgazdaság	2,0%	3,7%	4,3%	3,5%
Ipar, építőipar	13,2%	15,2%	19,0%	16,6%
Szolgáltatás	84,8%	81,1%	76,6%	79,9%

Forrás: KSH

1.9.2 A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

Mezőgazdaság

A termőföld minősége nem túl jó, ugyanakkor a borászatnak jelentős, gazdasági, turisztikai és hagyományőrző szerepe van. A településen 23 mezőgazdasági vállalkozó tevékenykedett 2012-ben, ez idő tájt a hagyományokhoz mérten kisebb területen folyt szőlőtermesztés, bizonyos részeken az ingatlanok beépítése napirenden volt. A folyamatot az elmúlt esztendőkből sikerült megfordítani, a szőlővel telepített, művelt területek aránya növekedést mutat, a tervekben szerepel egy borászati központ létrehozása is.

Ipar

Működő vállalkozások száma ipari ágazatonként

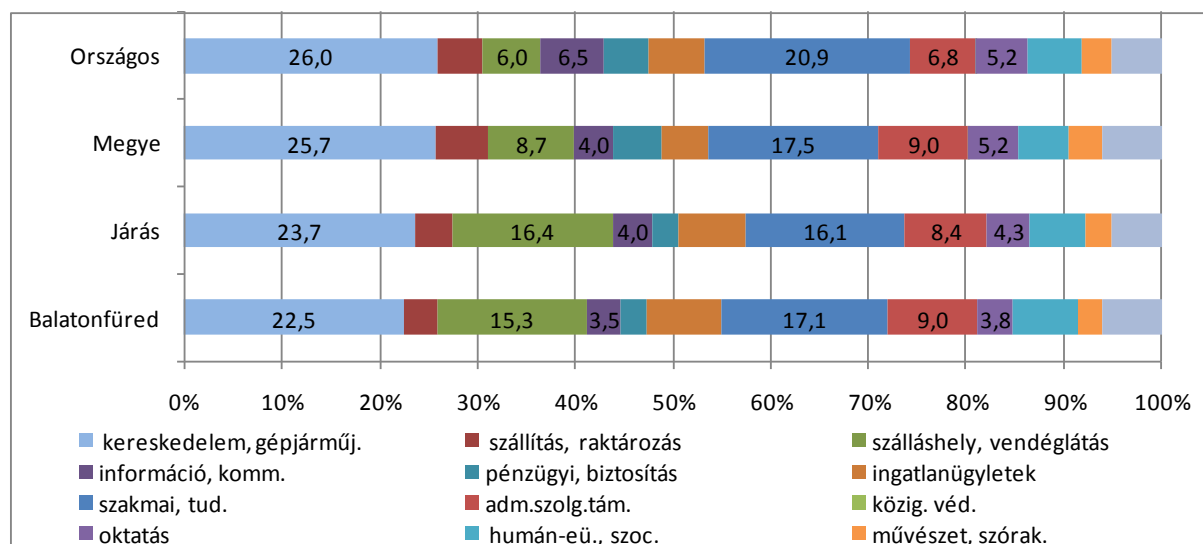
	Balatonfüred	Járás	Megye	Országos
bányászat	0	0	27	440
feldolgozóipar	63	138	1 749	48 318
villamosenergia-, gáz	1	1	14	608
vízellátás, hulladék	1	3	64	1 938
építőipar	88	183	2 277	55 544
Összesen	153	325	4 131	106 848

Forrás: KSH

Balatonfüred adja a járás ipari vállalkozásainak közel felét. Az ipar súlya azonban a településen nem igazán jelentős, amit különösen a megyei és az országos összehasonlítás tesz egyértelművé. A legnagyobb vállalkozás, mely jelentős foglalkoztató is, külföldi tőkével működik, a hajógyártáshoz kapcsolódik. Ipari park nincs a településen, az ipar fejlesztése elsősorban a turizmus és annak rendezvényeit kiszolgáló szegmensben perspektivikus. A település kifejezetten érzékeny a turizmust zavaró ipari tevékenységekre, emellett a rendelkezésre álló terület nagysága, a közlekedési kapcsolatok milyensége tovább szűkíti a potenciális ipari tevékenységek körét.

Szolgáltatások

Működő vállalkozások száma szolgáltatási áganként, 2012

Forrás: KSH

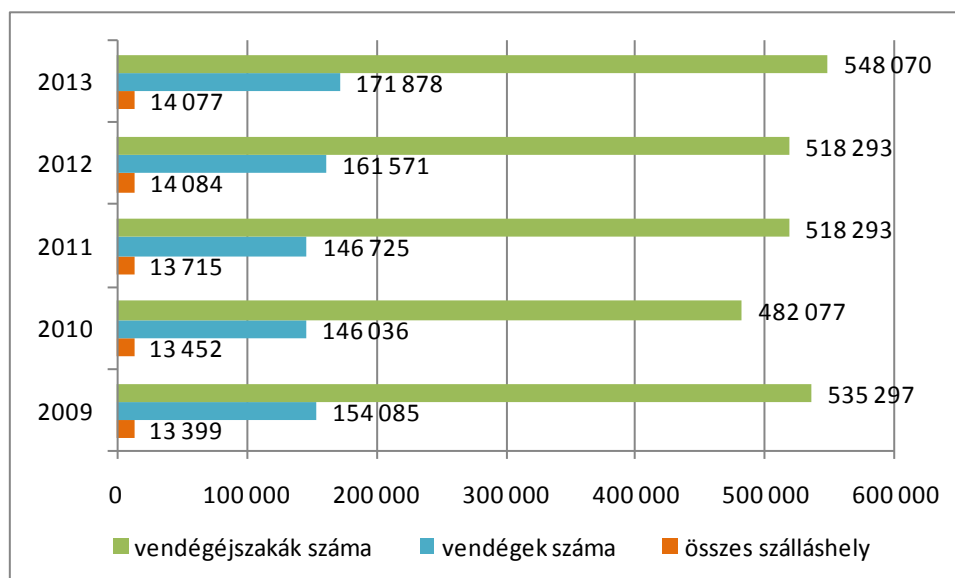
Balatonfüreden a turizmus tekinthető a legjelentősebb gazdasági szegmensnek, hasonlóan a járás többi településéhez. Az elmúlt években Balatonfüreden elsősorban a minőségi turizmus fejlődött, a kínálat-fejlesztéseknek köszönhetően Balatonfüred egy patinás, erős történelmi gyökerekkel rendelkező vízparti kulturális központtá és márkás gyógyhellyé fejlődött, amely a múlt értékeit a jövőbe mutató megoldásokkal képes megfogalmazni. A városban számos fesztivál kerül megrendezésre, melyek regionális, országos vagy nemzetközi szinten is vonzerőt jelentenek és jelentős vendégforgalmat generál. A turisztikai kínálat 3 fő termékcsoporthoz kapcsolódik: az aktív, vízparti, a bor és gasztronómia valamint a kulturális termékekhez. A helyi szolgáltatások 95%-a a turizmusra támaszkodik, az ezer lakosra jutó kiskereskedelmi hálózati egységek száma Balatonfüreden 35,7, a járásban 29,8 (megyében 15,8, országosan 15,1). A több mint kétszeres üzletszám alapvetően a turizmus vendégforgalmának köszönhető, ugyanakkor azért jelzi a település járásban betöltött központi szerepét is.

Főbb turisztikai szolgáltatók:

- Szálláshely: Füred Kemping, Anna Grand Hotel, Flamingó Hotel, Silver Resort, Danubius Hotelek (Marina, Annabella), Hotel Füred stb.
- Vendéglátás: Vitorlás étterem, Hordócsárda, Baricska Csárda, Koloska csárda, Borcsa étterem, Cimborá Grillkert, Arany Csillag Pizzeria és étterem, Koczor Pince, Figula Pincészet, Bergmann cukrászda
- Szállásközvetítő irodák: Aktív ingatlaniroda, Ingamax, Keszler szállásközvetítő iroda.
- Utazási irodák: Robinson Tours, Vacansoleil.
- Aktív időtöltés: Annagora Aquapark, Balaton Szabadidő- és Konferencia Központ, Füred Kemping.

A járásban a balatonfüredi szálláshelyek részesedése 2009-2013 között 40,5%-ról 41,8%-ra emelkedett, számuk 2013-ban 14 077-et ért el. Ezen belül a szállodai férőhelyek aránya 2013-ban 28,2%-os volt, míg a járásban 17,4%. Ezek együttesen a környék legkoncentráltabb és legmagasabb színvonalú kínálati megjelenését biztosítják a településnek.

A turizmus mutatói, 2009- 2013

Forrás: KSH

A vendégéjszakák száma a 2010-es év megtorpanása óta újra emelkedik. A külföldiek által eltöltött vendégéjszakák aránya a szálláshelyeken 2009-2013 között 40-45% között alakult. Az átlagos eltöltött vendégéjszakák száma 2001-ben még 4,1 nap is volt, utóbbi években azonban már csak 3,4-3,1 nap között mozgott. A turizmus gazdasági potenciálját jelzi, hogy a KSH adatok szerint Balatonfüreden a szobakihasználtság 2012-ben 50% volt, az egy vendégéjszakára jutó bruttó szállásdíj 6316 Ft.

Balatonfüred az elmúlt években kiemelkedő mennyiségű és minőségű - a helyi életminőséget és a turizmust egyaránt szolgáló -, infrastrukturális és turisztikai kínálatfejlesztésen ment keresztül, melyben mind a közszféra (önkormányzat és uniós támogatások), mind a magánszféra jelentős szerepet játszott. A legjelentősebb fejlesztések a szolgáltatások és vonzerőfejlesztés terén az alábbiak:

- Balaton Ékköve-II. - elemei: Vaszary Villa, Jókai Emlékház, Városi Múzeum és Látogató Központ, tematikus sétautak egyéb terek – 2 milliárd Ft (uniós forrás+önkormányzat)
- Kiserdő kulturális és turisztikai megújítása (korzók, sétautak, tornapályák) – 210 millió Ft
- Városközpont rehabilitáció – Pálóczy Kastély és egyéb (uniós forrás+önkormányzat)
- Vitorlázás – Balatonfüredi Yacht Club – BYC - 650 millió Ft (uniós forrás+önkormányzat)
- Pannon Yacht Charter,
- Balatonfüredi Turisztikai Egyesület (TDMSz) tevékenységeinek fejlesztése (uniós forrás)
- Margaréta Hotel – wellness fejlesztés, konferenciaterem, újszobák

- Hotel Füred és a hozzákapcsolódó apartmanházak (folyamatban, uniós + magánfejlesztés)
- Aranyhíd sétány, új apartmanházak
- Blaha Lujza Hotel felújítása – egészségközpont létrehozása
- Tagore sétány felújítása, Széchenyi és Aranyhíd sétány felújítása, Catricum tér,
- Bodorka Balaton Aquarium (uniós fejlesztés)
- Vitorlázeum (Vitorlás Múzeum)
- Városi Uszoda építése
- Felsőváros-központot a Balaton parttal összekötő kerékpárút, Bike extrem – kerékpárkölcsonzó,
- Vasútállomás és a buszpályaudvar felújítása
- Egyéb: Látványszökőkút, Nordic Walking pálya, borászati látogatóközpont, Koloska-völgyi Vadaspark, Brázay Kalandpark.

Balatonfüred turisztikai koncepciójának megújítása napirenden van, ennek fő indoka a látogatószám ugrásszerű növekedése. A szinte kizárólagos desztináció a 71.sz. főút alatti terület, mely mára túl szűknek bizonyult. A kialakítás alatt álló turisztikai koncepcióban a jelenlegi turisztikai programok, kínálati elemek (vonzerőleltár) hatékonyabb, irányított szervezése mellett új irányok, termékek meghatározása történik, a fő elemeket a „minőség” megtartása és a „parti sétálás” további fejlesztése jelentik. A város már azonosított fő kitörési pontja a gyógyturizmus és a wellnesturizmus, ami mellett egyéb, egyelőre priorizálásra váró fejlesztési irányok is felmerülnek.

Lényeges, hogy újabb településrészek turisztikai kínálata fejlődjön (pl. a 71-es főútvonal feletti rész, a Görög falu, átadott új létesítmények környéke, a Kiserdei városrész) és a szezon kiterjedjen az év egészére. A városi strandok medencéinek bővítése, lefedése várat magára, wellness szolgáltató centrumok kialakítása (pl. az „Uránia” strandépületben) tovább fokozná a település vonzerejét.

A nagyobb tömegeket vonzó turisztikai kínálat minőségének biztosításához a korábbiakhoz képest nagyobb hangsúlyt kell kapniuk a település közlekedés-szervezésének és város-üzemeltetésének. A város közlekedés-szervezésének újragondolása mellett kiemelt feladat a parkolás lehetőségeinek bővítése, korszerűsítése (személyautó, kerékpár, motorkerékpár), új parkolók kialakítása és a város szélére helyezett parkolókból környezetbarát közlekedési alternatívák biztosítása a fő turisztikai helyszínek megközelítéséhez (kerékpár, vízi közlekedési módok, helyi közlekedés fejlesztése). Fejlesztendő a balatoni kerékpárút-hálózat minősége, szélessége is (torlódás, forgalombiztonság).

A közvilágítást illetően szintén fejlesztés szükséges, különösen az éjszakai látvány tekintetében. A városi információs és tájékoztató rendszer tervezése kiépítése, üzemeltetése, korszerű informatikai támogatás kialakítása a közlekedési és parkolási rendszer területén megoldásra váró feladat (WIFI, kitéblázás, közlekedési/parkolási infók, „audio-guide”-ok), a fedett terek (esővédő építmények, téli kert), illemhelyek kialakítása elvárt.

Balatonfüred „zöld város” koncepciója jegyében a „zöld hálózat” tervének elkészítése, a klímaváltozás hatásainak csökkentésére való felkészülés (hatástanulmányok, tervek készítése, védett

terek kialakítása) szintén fontos teendő. Végezetül a nagy rendezvények városüzemeltetési biztosítása hétvégi időszakban megfontolandó.

A város keretein túlmutat, de lényeges probléma, hogy a BAHART tulajdonú közforgalmi kikötő, fejlesztésre szorul. Felmerül a városi tulajdonba vétel, hiszen célszerű a Tagore sétány kivitele a kikötőfejre, s megemlítenéd, hogy a Balaton mederkotrása forráshiányos, gondot okoz.

1.9.3 A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fontosabb elképzelések

A településen döntően kis- és középvállalkozások működnek, ami miatt a legjelentősebb foglalkoztatók esetében sem beszélhetünk sok alkalmazotról. A város legnagyobb foglalkoztatói között vezet a Szívkórház, a TLC, de jelentős szerepe van az önkormányzatnak és társaságának (Probio - városüzemeltetés), valamint más kereskedelmi és idegenforgalmi vállalkozásoknak (korábbi ezer főnél is többet foglalkoztató hajógyár megszűnt).

Település legnagyobb foglalkoztatói, 2013

Vállalkozás megnevezése	Tevékenység	Foglalkoztatottak száma
Állami Szívkórház		394
Termelés-Logistic Centrum Kft TLC	Fémszerkezet gyártása	306
Probio Zrt. (önkormányzati tul.)	Városüzemeltetés	123
ÉSZAK-BALATONI Zrt	Élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem	117
ROBINSON-TOURS	Utazásszervezés	104
Anna Grand Hotel Kft	Szállodai szolgáltatás	98
Fazekas Insped Kft	Közúti áruszállítás	77
Önkormányzat és intézményei		75
Cziple Flamingó Hotel Kft		67+100

Forrás: <http://ceginformacio.creditreform.hu>, honlapok

Az elmúlt 5-10 év fejlesztései, közvetlen vagy közvetett munkahelyteremtő beruházásai (turisztikai célúak felsorolása előző fejezet) mellett más területeken is történt előre lépés:

- Pharmagora Életminőség Klaszter (K+F, gyártás, szolgáltatás egészség és gyógyszeripar)
- Rendszertudományi Innovációs Központ (K+F, oktatás)
- TLC: 2014-ben adták át hivatalosan a TLC Kft.-nél az új acélszerkezeteket gyártó üzemcsarnokot.

Külföldi tőke nem számottevő a helyi vállalkozásokban, habár a legjelentősebb ipari vállalkozás (TLC) német érdekeltségben tevékenykedik és időről időre jelentős fejlesztéseket hajt végre.

A városban a magasabb hozzáadott értéket termelő vállalkozások klaszterizációs folyamatai is megjelentek. Fő reprezentánsai:

- Pharmagora Életminőség Klaszter (K+F, gyártás, szolgáltatás egészség és gyógyszeripar területén. Tagjai: 22 vállalkozás, 7 egyetem, Balatonfüred Város Önkormányzata,.
- Rendszertudományi Innovációs Központ (K+F, oktatás. Tagjai: vállalkozások, egyetemek, és az Önkormányzat).

Jelentősebb helyi gazdasági érdekszövetségek: Vállalkozásfejlesztő Közalapítvány, Balatonfüred és vidéke ipartestület. Fiatal vállalkozók egyesülete, Szolgáltató ipartestület. A Balatonfüredi Turisztikai Egyesület 2006-os alapítását követően, 2013-ra egy sokrétű tevékenységgel bíró, a tagok, szakmai szervezetek és a helyi szereplők által elismert, hatékony turisztikai desztinációs menedzsment szervezetté nőtte ki magát, tagjainak száma erre az évre elérte a 191-et.

TOP-vállalkozások, 2013

Vállalkozás neve	Tevékenység	Árbevétel (mFt)	Foglalkoztatottak száma (fő)
TLC	Fémszerkezet gyártása	8 149,6	306
Fazekas Insped Kft.	Közúti áruszállítás	2 243,8	77
ÉSZAK-BALATONI Zrt.	Élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem	1 920,8	117
BRADIMPEX Kft.	Hús-, húсарu kiskereskedelme	1 323,5	27
Probio Zrt.	Nem veszélyes hulladék gyűjtése	1 009,8	123
Anna Grand Hotel Kft.	Szállodai szolgáltatás	699,6	98
CZIGLE-Flamingó Hotel Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	Szállodai szolgáltatás	1 095,4	72
Danubius Hotels Nyrt. ²	Szállodai szolgáltatás	50 078,0	na.

Forrás: <http://ceginformacio.creditreform.hu>

² A vállalkozás konszolidált éves beszámolója alapján

Jelentősebb gazdasági célú támogatások (2007-2014):

- Füred Hotel felújítása (tervezett 6,5 md Ft);
- Pharmagora Életminőség Klaszter: K+F, gyártás, szolgáltatás egészség és gyógyszeripar (2007-es alakulása óta a klaszter közös projektjeinek teljes költségvetése 4.5 mrd Ft);
- Rendszertudományi Innovációs Központ: K+F, oktatás (2008-as alapítása óta összesen 23 projekt (összköltségvetése 8 mrd Ft, ebből uniós támogatás 4 mrd Ft);
- Balatonfüredi Yacht Club (BYC) fejlesztése (650 millió Ft).

1.9.4 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők

Elérhetőség

A város külső elérhetősége komoly hátrány, a közúti elérhetőség és forgalombiztonság fejlesztése fontos tényező.

Munkaerő képzettsége

Strukturális és szezonális munkanélküliség mutatható ki. A helyi diplomások aránya relatíve magas, ugyanakkor struktúrában illetve specifikációkkal nem illeszkednek a munkáltatói igényekhez.

K+F tevékenység

A K+F tevékenység, innováció fő képviselője a két klaszter - RIK Zrt, Pharmagora -, emellett egyedi szervezetek is jellemezhetők K+F aktivitással, pl. DRC Gyógyszervizsgáló Központ Kft, 77ing Kft, TLC Kft stb.

Gazdasági infrastruktúra

A településen belül ipari park nincs, néhány iparosított terület van, ahol koncentrálódnak a termelők (pl.: közművel ellátott Laposteleki út). Jellemzően olyan, nagy árbevételű vállalkozások települnek ide, akiknek szükségük van magasan képzett munkaerőre (orvosok, gyógyszerészek, mérnökök, informatikusok, közgazdászok) és versenyképes fizetést is tudnak biztosítani. Az itt működő vállalkozások tevékenysége jellemzően nem környezetterhelő, jelentős teherforgalmat nem bonyolítanak. Nagy az érdeklődés az itteni területek iránt, ezért a közeljövőben szükség lenne újabb területek megnyitására, pl. az elkerülő út mellett. Az itt letelepedett cégek a város adóbevételeit jelentős mértékben növelik, s elindult a magasan képzett munkaerő iránti keresletet is.

1.9.5 Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

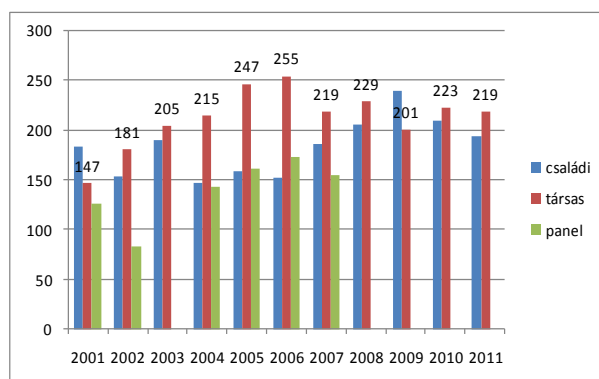
Lakásállomány mutató, 2001 és 2011

	2001		2011	
	Balatonfüred	Megye	Balatonfüred	Megye
Lakásállomány (db)	5 347	139822	5 765	149131
1000 lakosra jutó lakások száma	403	376	418	412
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	7,74%	15,8%	1,84%	6,36%
Épített lakások aránya (éves lakásállomány százalékában)	0,60%	0,39%	0,38%	0,25%

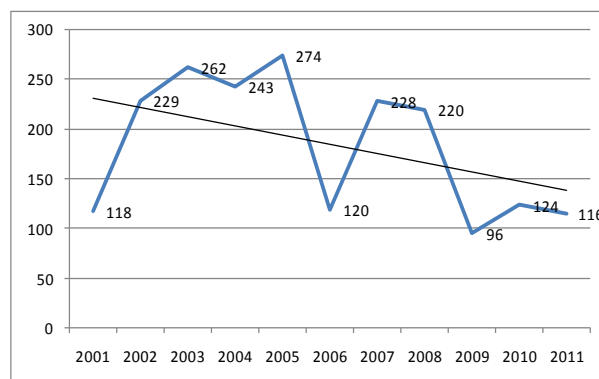
Forrás: KSH

A lakásállomány 2001-hez képest 2011-re 7,8%-kal bővült, ami a megyei dinamikát (6,6%) meghaladja. A növekedés korábbi lendülete 2011-re alábbhagyott, hiszen az épített lakások aránya a lakásállomány százalékában csökkenést mutat. Panelépületek is találhatóak a településen, 2005 óta vesznek részt panelprogramokban. Külön nyilvántartás nem vezetnek róluk. 2014-2016-ban kb. 40 millió forintot szánnak rájuk (28/2014.(II.27.) sz. határozat). A városban elsősorban a felső városrészben találhatóak eladó házak, az árak igen változatosak.

Átlagárak alakulása ingatlantípusonként, 2001-2011

Értékesített ingatlanok száma és trendje, 2001-2011

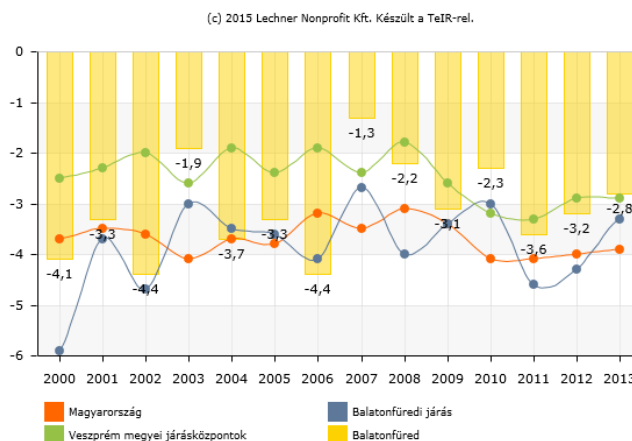
Forrás: KSH

Az értékesített ingatlanok száma az intervallum kezdő, s záró esztendejében hozzávetőlegesen egyező, a vizsgált időszakot követő években növekvő tendenciát mutat. Az árak trendje növekvő tendenciát mutat, igaz, a gazdasági válság közvetlen és közvetett időszakában ugyan némiképpen visszaesett, de az azt követő esztendőkből ismét növekedésnek indult.

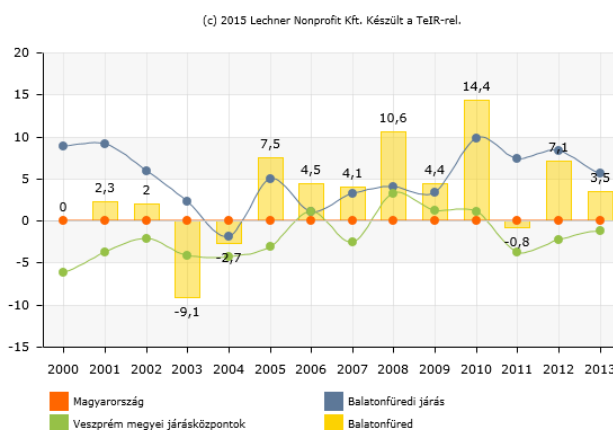
1.10 A TELEPÜLÉS TÁRSADALMI-GAZDASÁGI POZÍCIONÁLÁSA

A település társadalmi helyzetének és gazdaságának vizsgálatakor fontos, hogy meghatározza pozícióját más, hasonlóan tekintett településekhez képest. E téren a megyei járásközpontok szerepe kitüntetett, így a legfontosabb területek települési mutatóinak bemutatása a megyei járásközpontok átlagához mérten lehetőséget biztosít Balatonfüred elhelyezésére a hasonló települések társadalmi-gazdasági terében. A megjelenített mutatók figyelemmel kísérése kiemelkedő feladatot – és egyben lehetőséget – jelent az ITS monitorozása és értékelése során, hiszen az ITS végrehajtása révén elért eredményeket a járásközponti átlagok aktuális eredményeivel, illetve helyzetének változásával összevetve a relatív fejlődés mértékére, a járásközpont pozíciójának, fejlesztési eredményezte pozíció-változásainak figyelemmel kísérésére kaphatunk választ – támogatva ezzel a stratégia „in-progress” értékelését, a fejlesztési irányok megerősítését illetve szükségszerű módosításait.

Természetes szaporodás, fogyás

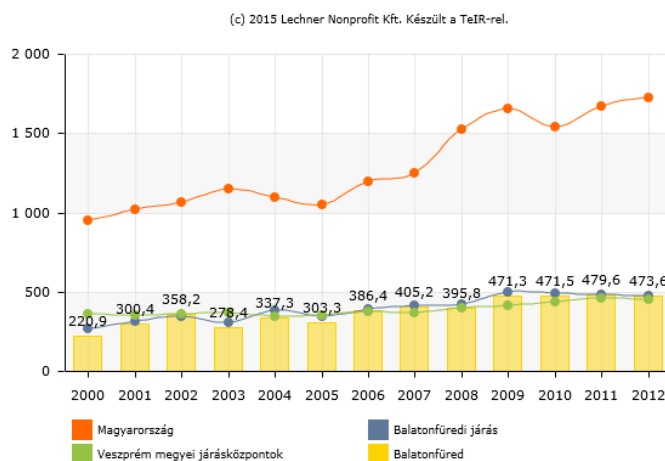
Vándorlási egyenleg (állandó, ideiglenes együtt)

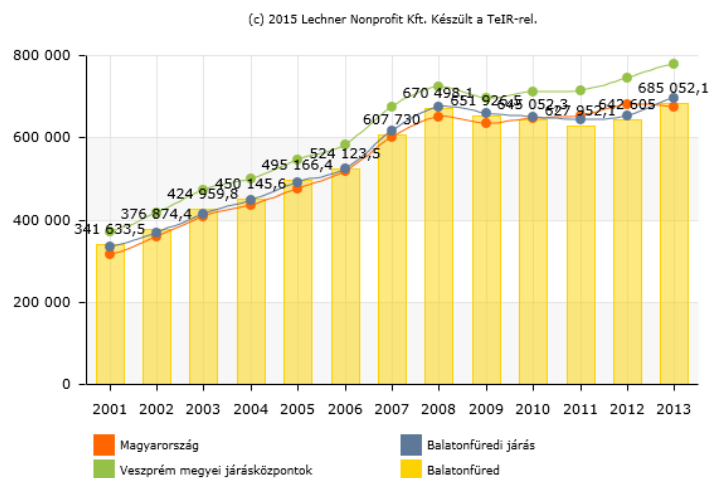
Forrás: TEIR, Integrált Településfejlesztési Stratégia tervezését támogató alkalmazás, <https://www.teir.hu/>

Balatonfüredre a lakosságszám csökkenése jellemző, azonban népességének természetes fogyása kisebb, mint Magyarországé – 2011 óta a Veszprém megyei járásközpontokéhoz hasonló értékeket, tendenciát mutat, mely a város népességszámának alakulását tekintve relatíve kedvező tendenciára utal. A csökkenő népesség elsősorban az előregedésből, az idősek felé eltolódó korstruktúrából fakadó természetes fogyás következménye. A járásközpont vándorlási egyenlege jellemzően pozitív 2005 óta, értéke folyamatosan kedvezőbb a hasonló kategóriába sorolt településekhez mérten. A városban jól működő, a járásközponti státuszhoz illeszkedő humán közszolgáltatási rendszer alakult ki az elmúlt évtizedben, az önkormányzat valamennyi, tulajdonában lévő intézményi épület fenntartói státusztól független megújítására törekedett az elmúlt időszakban és tartalmi fejlesztésekre is kiemelt figyelmet fordított az iskolákban, óvodákban, kulturális – szociális - egészségügyi intézmények esetében.

Egy lakosra jutó jegyzett tőke (1000 Ft)

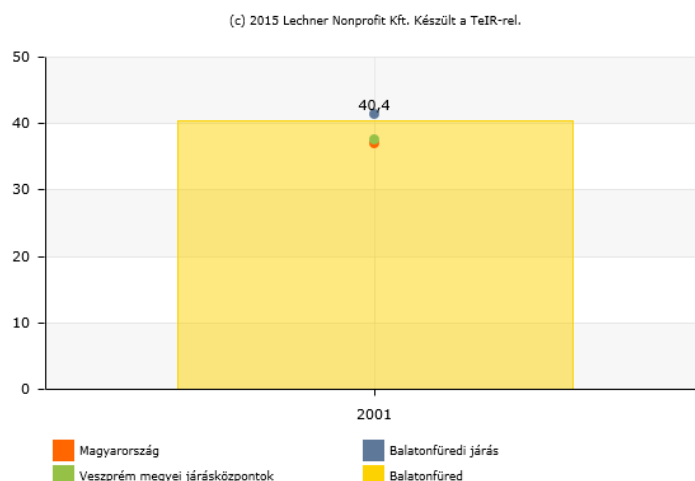
Egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem (Ft)

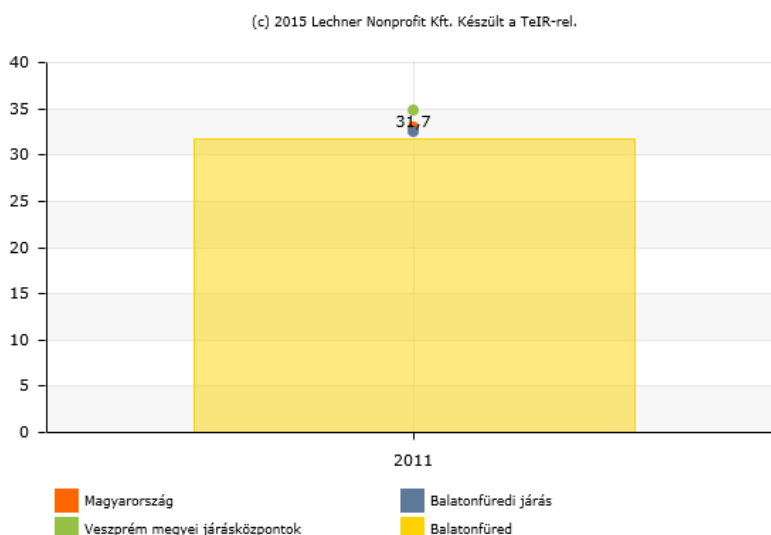
Forrás: TEIR, Integrált Településfejlesztési Stratégia tervezését támogató alkalmazás, <https://www.teir.hu/>

Az egy lakosra jutó jegyzett tőke mértéke a megyei járásközpontok átlagával való összevetésekor a hasonló kategóriájú településekkel nagymérvű összhangot mutat, az egy lakosra jutó belföldi jövedelem ugyanakkor – bár hozzávetőlegesen együtt mozog az országos átlaggal - évről-évre alatta marad a Veszprém megyei járásközpontok átlagolt értékeinek.

Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 éves) belül

Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 éves) belül

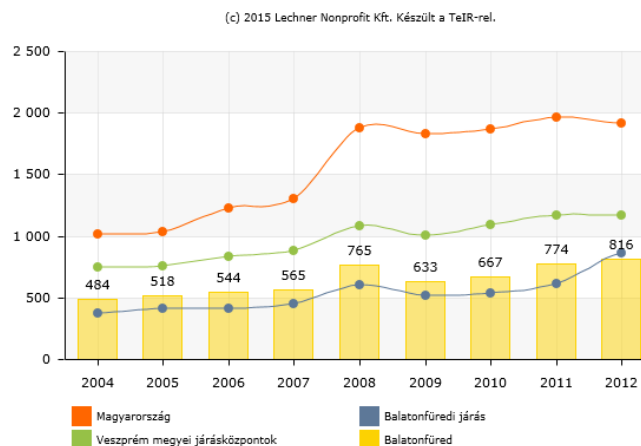

Forrás: TEIR, Integrált Településfejlesztési Stratégia tervezését támogató alkalmazás, <https://www.teir.hu/>

A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 éves) belül közel 25%-os csökkenést mutat a Népszámlálás 2001. illetve 2011. esztendei adatainak összevetésekor. A 2011-es érték és a pozitív irányú változás mértéke egyaránt jóval kedvezőbb a járásközpontok átlagértékénél, illetve annak változásánál, mely - a település sikeres

gazdaságfejlesztési tevékenysége mellett - megvalósult fejlesztéseinek foglalkoztatásra gyakorolt pozitív, multiplikatív hatásait is mutatja.

Egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték (1000 Ft)

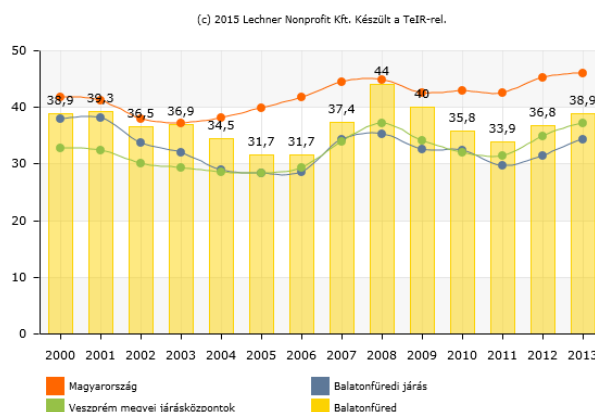

Forrás: TEIR, Integrált Településfejlesztési Stratégia tervezését támogató alkalmazás, <https://www.teir.hu/>

A településen termelt bruttó hozzáadott érték évről évre elmarad az országos átlagtól (2012-ben mintegy 42%-a annak; 816 eFt vs 1.918 eFt) – s ugyanez a megállapítás, ugyan kisebb mértékben, de igaz a megyei járásközpontok átlagával való összehasonlításban is (2012-ben 860eFt). A térség gazdasága és társadalma növekedésalapú fejlődési pályájának fenntartható erősítése egyértelmű a kormányzati elkötelezettség, melynek középpontjába az innováció- és tudásvezérelt térségi versenyképesség és foglalkoztatási színvonal növekedés szándéka helyeződik – kompenzálva mindezzel a mutató alacsony színvonalát.

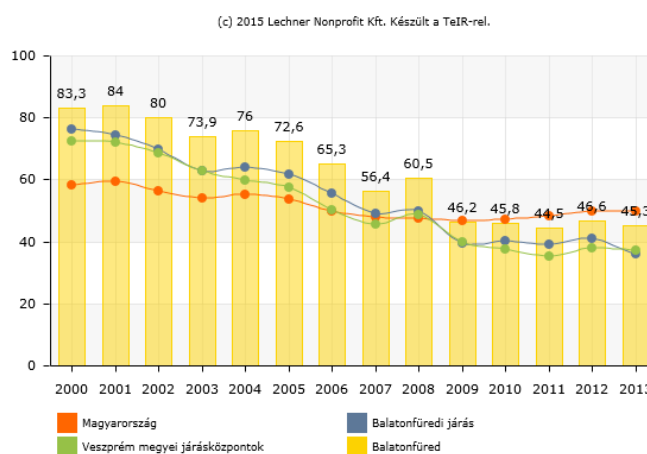
A város határozott törekvése mindezzel összhangban a versenyképesség és a foglalkoztatás minőségi fejlesztése, a magasabb hozzáadott értéket teremtő, kvalifikált és jól fizető munkahelyek arányának növelése. A városban a magasabb hozzáadott értéket termelő vállalkozások klaszterizációs folyamatai - Ajka és Veszprém járásközpontokhoz hasonlóan – támogatják az erre irányuló stratégia megvalósulását (Pharmagora Életminőség Klaszter, Rendszertudományi Innovációs Központ).

Egy szállásférőhelyre jutó vendégéjszakák száma a szálláshelyeken (db)

Forrás: TEIR, Integrált Településfejlesztési Stratégia tervezését támogató alkalmazás, <https://www.teir.hu/>

Külföldi vendégéjszakák aránya a szálláshelyeken (%)

Forrás: TEIR, Integrált Településfejlesztési Stratégia tervezését támogató alkalmazás, <https://www.teir.hu/>

Veszprém megye kiemelkedő vendégforgalmú települései, 2013*

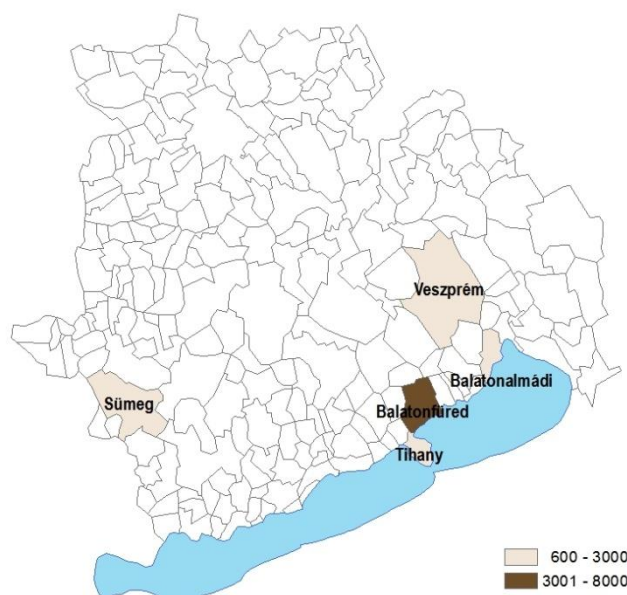
Megnevezés	Vendégek száma		Vendégéjszakák száma		Átlagos tartózkodási idő, éjszaka/vendég	
	a kereskedelmi szálláshelyeken	az egyéb (magán) szálláshelyeken	a kereskedelmi szálláshelyeken	az egyéb (magán) szálláshelyeken	a kereskedelmi szálláshelyeken	az egyéb (magán) szálláshelyeken
Veszprém megye összesen	547 753	111 444	1 616 955	396 856	3,0	3,6
Ezen belül:						
Balatonfüred	159 423	12 455	508 285	39 785	3,2	3,2
Zánka	45 681	918	144 192	3 094	3,2	3,4

Balatonalmádi	42 920	1 508	107 557	6 391	2,5	4,2
Veszprém	37 535	1 405	75 812	5 595	2,0	4,0
Tapolca	32 588	882	91 443	2 412	2,8	2,7
Sümeg	32 404	326	77 107	717	2,4	2,2
Tihany	29 471	3 287	104 250	10 488	3,5	3,2
Révfülp	19 139	1 552	86 208	7 886	4,5	5,1
Alsóörs	18 121	30 844	71 736	131 282	4,0	4,3
Badacsonytomaj	15 646	15 277	36 538	47 289	2,3	3,1
Balatonkenese	14 280	2 400	29 493	14 913	2,1	6,2
Csopak	9 730	3 202	30 029	14 756	3,1	4,6

* A kereskedelmi szálláshelyi vendégek száma alapján rangsorolva.

Forrás: KSH, Veszprém megye gazdasága és fejlődési lehetőségei(2007-2013, 2014-2018), 2015

A TOP 300 gazdasági szervezet közül a turizmus, vendéglátás, szálláshely-szolgáltatás ágazataiba tartozó vállalkozások 2013. évi nettó árbevétele (millió forint)

Forrás: KSH, Veszprém megye gazdasága és fejlődési lehetőségei(2007-2013, 2014-2018), 2015

Balatonfüreden a minőségi fejlesztésre koncentráló turizmus a gazdaság központi szegmense, melyet a turizmus, vendéglátás, szálláshely-szolgáltatás ágazataiba tartozó vállalkozások megyei szinten kiemelkedő nettó árbevétele is jelez. A járásközpont országos szinten is kiemelkedő, patinás vízparti kulturális központtá és márkás gyógyhellyé fejlődött az elmúlt másfél évtizedben, jelentős

vendégforgalmat generálva ezáltal - a hasonló jellegű települések tekintetében vizsgált mutatók közül kiemelkedő jelentőségű a külföldi vendégéjszakák magasabb aránya (37% vs 45,3%). A város komplex turizmusfejlesztési stratégiájának elvei mentén az idegenforgalmi ágazatban a szálláshelyfejlesztés és a termék-, illetve szolgáltatásfejlesztés szorosan összefüggenek – a megvalósult integrált fejlesztési projekt a szobaszám növelését, wellness részleg kialakítását, bővítését, sportlehetőségek fejlesztését, külön éttermi/bár részleg megnyitását foglalta magában, a településen számos, vonzó turisztikai desztinációt kialakítva, fejlesztve, kiemelkedő célpontként pozícionálva Balatonfüredet.

A település pozícionálásakor Balatonfüred komplex, kiemelkedő turisztikai kínálatát fontos hangsúlyozni, mely a további növekedésalapú fejlesztésnek, az idegenforgalmi lehetőségek hatékonyabb kihasználásának, a szezonális hatások mérséklésének, magasabb hozzáadott értéket eredményező iparági munkahelyteremtésnek képes alapjául szolgálni. Ezzel egyidejűleg, az egyoldalúnak mondható iparági struktúra oldása piaci elvárás, a versenyképes jövedelmet nyújtó, magas hozzáadott értéket előállító gazdasági tevékenységet folytató és egész éves foglalkoztatást nyújtó vállalkozások számának növelése elsődleges feladat.

1.11 AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ESZKÖZ ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE

1.11.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

A 2013-2014-es éveket érintően 118 millió Ft adósságot konszolidált az állam, amely a település számára éves szinten kezelhető mértékű eladósodottságot jelentett.

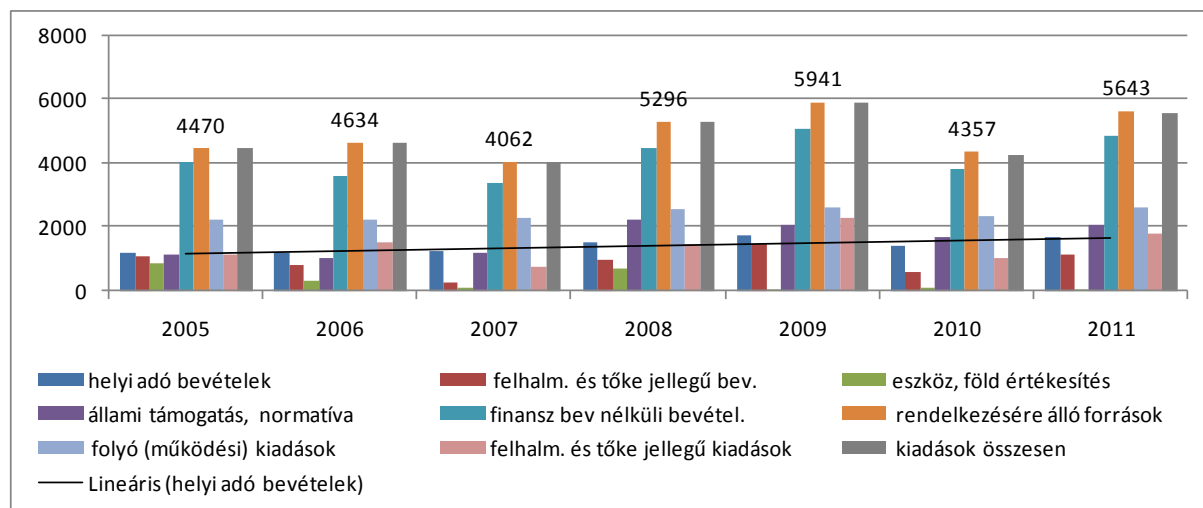
Önkormányzati adóbevételek (adatok forrása: önkormányzat)

Időszak	Összes helyi adó (millió Ft)	Iparűzési adó (millió Ft)
2007	931	432
2008	982	392
2009	1.062	476
2010	1.050	413
2011	1.102	475
2012	1.206	516
2013	1.290	601
2014	1.322	580

Forrás: Települési adatszolgáltatás

Az iparüzési adóbevétel összességében valamivel több ¼-ét az első öt adózó teszi ki, az idegenforgalmi adó is viszonylag jelentős nagyságrendet képvisel, melynek 2013-as tervezett összege 240 millió Ft-ot tett ki.

Költségvetési adatok (2006-2012), millió Ft

Forrás: KSH

A vizsgált időszakban a települési költségvetés egyensúlyát sikerült megőrizni. Az is látható, hogy a város költségvetési főösszegének nagyságrendje relatíve magas szinten áll, más, hasonló lakosságszámú településekhez képest. Ez a város alapvető ellátási kötelezettségeit messzemenően teljesítő, de azon túlmutatóan, a Balaton idegenforgalmi fővárosa szerepkörrel összefüggésbe hozható fejlesztésekkel magyarázható. A fejlesztésekhez piaci forrásokat is igénybe vett a település, melyek menedzselése kockázatmentesnek tekinthető. A településen a helyi adók dinamikája növekvő tendenciát mutat, ugyanakkor a folyó működési kiadások emelkedésére lehet számítani az intézmények, létesítmények szaporodásával.

A város 2014 végén 1 milliárd Ft hitelt vett fel ahhoz, hogy a vezérprojektjei megfelelően előkészítettek legyenek, az Önkormányzat 2013. december 31-i vagyonát egyszerűsített mérleg adatai alapján 22.660.070 eFt-ban állapította meg.

Vagyongazdálkodás

A 17/2012. (III.5.) önkormányzati rendelet az önkormányzat vagyonáról szól, leltározza, minősíti a vagyonelemeket, körültekintően meghatározza a tulajdonosi jogköröket (döntési, beszámolási, ellenőrzési, tervezési rendszereket), vagyonkezelő szerveket, egyéb eljárásokat. E rendelet hatálya nem terjed ki az önkormányzat tulajdonában lévő lakásokra illetve a közterületek használatba adására. Az önkormányzat teherbíró képességéhez igazodó, közép-és hosszú távú vagyongazdálkodási tervet készít, a képviselő-testület a költségvetési koncepció részeként állást

foglal a vagyongazdálkodási terv költségvetési évre vonatkozó megvalósításáról. A rendelet melléklete felsorolja, kategorizálja a vagyonelemeket (forgalomképtelen törzsvagyon (helyi közutak, terek és parkok stb.); korlátozottan forgalomképes törzsvagyon (iskolaépületek, csatorna stb.); üzleti vagyoni kör, melyek nem tartoznak a törzsvagyonba (kb. 100-110 vagyontárgy). Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségűek a temető, ravatalozó (Bajcsy Zs. E. u. 66.), illetve a Dunántúli Regionális Vízmű Zrt részvénycsomagja.

1.11.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

A városban a városfejlesztéssel kapcsolatos döntési jogköröket az 1/2013 (II.08.) rendelet (Képviselő-testület és szervei szervezeti és működési szabályzata) szabályozza. Szervezetfejlesztési folyamat indult el a stratégiai városfejlesztés terén, fókuszba helyezve a gazdaság (benne különös területként a turisztika) fejlesztését és a társadalmi egyeztetés folyamatait.

1.11.3 Gazdaságfejlesztési tevékenység

Az elmúlt években az önkormányzat számos gazdaságfejlesztést célzó tevékenységet hajtott végre, ezek az alábbiakban foglalhatók össze:

- A város hosszú távú érdeke, hogy tovább növelje a turizmus szerepét a gazdasági életben. Az infrastrukturális beruházások (sétányok, parkolók, múzeumok stb.), a következetesen végigvitt városfejlesztési stratégia elsősorban ezt a célt szolgálja. A 2010. évben befejeződött a Balaton-part Ékköve II. beruházás, s létrejött az azt üzemeltető Balatonfüred Kulturális Közgyűjtemény Fenntartó Nonprofit Kft. (röviden Kulturális Kft.)
- A fenntartható fejlődés biztosítása kiemelt a turizmusban érdekelt vállalkozók, szakmai szervezetek bevonásával, támogatásával, és a helyi önkormányzat koordinálásával, ebben fontos szerepet játszik a Balatonfüredi Turisztikai Egyesület, mely ellátja a település marketing feladatait, kapcsolatot tart a turisztikai vállalkozásokkal, érdekképviselőket biztosít a vállalkozásoknak és működteti a turisztikai látogatóközpontot.
- A szezonális foglalkoztatás ellen hat és így városi érdeket jelent az ipar letelepedését szolgáló fejlesztési terv.
- Gazdaságfejlesztéssel/befektető-vonzással foglalkozó szervezetek közé sorolható a Vagyonvédelmi Közalapítvány, a Vállalkozásfejlesztő és a Balatonfüred Városért Közalapítvány.
- Az Önkormányzat 2013-ban megvásárolta a Gótika Kft-t, mely városi tulajdonú építőipari vállalkozássá vált, közvetlen módon támogatva ezzel a fejlesztési beruházások, esetenkénti felújítások, karbantartások eredményes megvalósulását
- Az Önkormányzat kitüntető díjjal ismeri el a vállalkozás területén kimagasló teljesítményt nyújtókat. A kitüntetés évente egy alkalommal, ünnepélyes keretek között kerül átadásra.
- Kapcsolatépítés megyei, országos gazdaságfejlesztésben érdekelt szervezetekkel.
- Nemzetközi szinten európai szintű képviselőket jelent, hogy a város tagja a „Managing Urban Europe” projektnek.

1.11.4 Foglalkoztatáspolitikai

A település legnagyobb foglalkoztatói az Önkormányzat (Probio Kft.), az Állami Szívkórház és a TLC. Az önkormányzat

- támogatja a meglévő ösztöndíj-rendszerén keresztül a tehetséges fiatalok továbbtanulását
- valamint lakásépítési és lakásvásárlási támogatás révén elősegíti mind a fiatalok, mind a családok lakásgondjának megoldását.

2014-ben az önkormányzat 139 fő közfoglalkoztatottnak adott munkát. A program elindulása óta (2012 év) a közfoglalkoztatottak száma stagnál. A településen a közfoglalkoztatás kb. 40 családot érint, szervezésében Balatonfüred Város Önkormányzata aktívan részt vesz. A közfoglalkoztatottak jellemzően közterület-takarító, hivatalsegéd tevékenységet folytatnak, feladatukat sikeresen ellátják, ugyanakkor esetenként felkészületlenek a felmerülő speciális foglalkoztatási feltételek biztosítására.

1.11.5 Lakás- és helyiséggazdálkodás

Az önkormányzati eredeti bérlakás állománya 2011-ben 76 db volt, ami 2014-re 74 db-ra csökkent. A bérlakások elszórtan helyezkednek el a városban, vannak közöttük újjépítésűek is. A bérlakások komfortfokozatát tekintve, azok 43%-a összkomfortos, 44%-a komfortos, 0,04 % komfort nélküli szükség lakás, kezelésüket a Probio Zrt. végzi.

Vonatkozó rendeletek:

- A szociális bérlakások bérleti díját az önkormányzat tulajdonában álló bérlakások bérleti díjáról szóló 25/2004. (X.1.) rendelet szabályozza,
- A 25/2013.(VIII.01.) rendelet az önkormányzat tulajdonában álló lakások bérletéről és elidegenítéséről szól

1.11.6 Intézményfenntartás

A Balatonfüredi Intézményellátó Szervezet Szervezeti és Működési Szabályzatának és a Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatallal kötendő munkamegosztás rendjére vonatkozó megállapodás tekinthető irányadónak. Balatonfüred Város Önkormányzata létrehozta a Balatonfüredi Intézményellátó Szervezetet, melynek közfeladata az önkormányzati, valamint többcélú kistérségi társulási intézmények ellátása, kiegészítő szolgálata (iskolai, intézményi étkeztetés, nem lakóingatlan bérbeadása, üzemeltetése, iskolai, intézményi étkeztetés, nem lakóingatlan bérbeadása, üzemeltetése). A 300/2014 (XII. 18.) sz. határozattal a testület 2015-2017 közti időszakra intézményi felújításokra 148 mFt-ot különített el az alábbi fejlesztésekhez:

Intézmény megnevezése

Kiserdei Óvoda

Beavatkozási, fejlesztési szükségletek

Régi épület felújítása nem gazdaságos, ezért elbontani és újat építeni szükséges

Óvárosi Óvoda	Komplex felújítás
Arácsi Óvoda	Komplex felújítás
Tündérkert Óvoda	Komplex felújítás
Eötvös Általános Iskola	Sportcélú fejlesztések
Radnóti M. Általános Iskola	Sportcélú fejlesztések
Fekete István Általános Iskola	Felújítás, energiahatékonyság növelése
Lóczy Lajos Gimnázium	Komplex felújítás/bővítés
Községi Ház	Komplex felújítás
Városi Könyvtár	Komplex felújítás
Városi Helytörténeti Gyűjtemény	Komplex felújítás

1.11.7 Energiagazdálkodás

Az elmúlt évek jellemző fejlesztései az alábbiak:

- 2009-ben két általános iskola energetikai korszerűsítése valósult meg (Radnóti Miklós Általános Iskola, valamint az Eötvös Loránd Általános Iskola)
- Energia-megtakarítást eredményező beavatkozások során, 2014-ben, korszerűsítés keretében 1325 db lámpát cserélt le az önkormányzat LED-lámpatestekre. A teljesítmény 57.22 kW, éves fogyasztás 232.866 kWh.

A megoldásra váró problémák az alábbiakban foglalhatók össze:

- 2015-ben további 991 db lámpa lecserélését tervezik szintén LED lámpákra. A lecserélésre szánt lámpák fogyasztása 206.696.66 kwh, az újaké a tervek szerint 126.337kwh lesz 31,64 kW teljesítménnyel - ezzel a város közvilágításának döntő többségét korszerűsítik.
- Lóczy Lajos Gimnázium: energetikai fejlesztés, részben megújuló energiaforrások használatával.
- Református Általános Iskola: energetikai fejlesztés, részben megújuló energiaforrások használatával.
- Komplex energiagazdálkodás-fejlesztés (jelenleg készül a kapcsolódó helyzetfeltárás, koncepció).
- Energiapark kialakítása.
- Lakótelepi fűtőmű, biomassza alapú fejlesztése

1.12 TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

A település állandó lakosai mellett az üdülő lakosság és az ide látogató turisták számára is biztosítani szükséges a megfelelő ellátást, ami szezonális hullámozást eredményez a települési üzemeltetési szolgáltatások iránti igények alakulásában. Városüzemeltetéssel a Városfejlesztési és üzemeltetési osztály foglalkozik (1 fő vezető+1 fő), a legtöbb klasszikus városüzemeltetési feladatot a Probio Zrt. látja el:

Szolgáltatás	Szolgáltató
Ivóvíz szolgáltatás	DRV Zrt.
Szennyvíz-elvezetés és -tisztítás	DRV Zrt
Hulladékkezelés	Balatonfüredi Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft.
Hulladékelszállítás biztosítása	Balatonfüredi Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft.
Tömegközlekedés:	ÉNYKK Zrt
Helyi közutak fenntartása	Útellenőrzés: Probio Zrt; Éves felújítások, kátyúzások: külső vállalkozások
Temetőfenntartás és - fejlesztés	Köztemetők és a katolikus temető: Probio Zrt. Református temető: egyházi üzemeltetésű Mazsihisz temető: egyházi gondozású
Hó- és síkosságmentesítés	Probio Zrt.
Köztisztaság	Probio Zrt.
Közvilágítás	Szolgáltató: E.On Karbantartás: külső vállalkozás
Parkfenntartás	Probio Zrt.
Külterületi ingatlanok kezelése, Gyommentesítés	Probio Zrt.
Szúnyog-gyérítés	Balatoni Szövetség, részben állami, részben önkormányzati költségfinanszírozás mellett
Kutak üzemeltetése	Külső vállalkozás
Csapadékvíz-csatornák karbantartása	Éves ellenőrzés: külső vállalkozás Évközbeni karbantartás: Probio Zrt

A településen 1991-ben alakult meg a Probio Balatonfüredi Településüzemeltetési Részvénytársaság, amely Balatonfüred Város Önkormányzatának 100 %-os tulajdonában van, 400,1 ezer forintos alapítói vagyonnal. Bevétele 2013-ban elérte az 1 milliárd Ft-ot, mellyel az ötödik legjelentősebb forgalommal rendelkező vállalkozás volt a településen, emellett a harmadik legjelentősebb

foglalkoztató (123 fő). A Probio Zrt. az értékesítés nettó árbevételét 2010 és 2013 között évről-évre növelni tudta, nyereséggel zárt, 2013-ban 40.5 millió Ft volt a nyeresége. Az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság 2013. évi mérleg szerinti befektetett eszköz állománya 1,7 milliárd forint körüli, amelyből valamivel több, mint 1,3 milliárdot az ingatlanvagyon képvisel, míg például a műszaki berendezések, gépjárművek értéke 2012-ben mindössze 153 millió forint volt. A Probio Zrt. tehát Balatonfüred dinamikusan fejlődő közszolgáltató cége, amelynek feladatköre az önkormányzati feladatok (közszolgáltatások) egyre szélesebb körét öleli fel. Ezek a szolgáltatások nemcsak komplexebbé váltak, hanem terjedelmükben is jelentős növekedést mutattak az elmúlt időszakban (pl.: a parkfenntartási tevékenység 45 hektárt érintett 2013-ban). A kötelező önkormányzati feladatokon túlmenően több üzemeltetési, sőt vagyongazdálkodási feladatot is megold a Zrt., szervezeti egységei az alábbiak:

- Létesítménygazdálkodási és ügyfélkapcsolati részleg (Marketing és Vevőkapcsolati Csoport, Vagyonhasznosítási Csoport, Fizető Parkolási Csoport),
- Parkfenntartási részleg,
- Üzemeltetési részleg (Strand Csoport, Műhely Csoport, gondnok),
- Hulladékgazdálkodási részleg (Hulladékkezelő Csoport, Köztisztasági Csoport)
- Vásárcsarnok üzemeltetés
- Egyéb: közfoglalkoztatási központ.

A Probio Zrt és az önkormányzat között korábban 5 éves ciklusra kötöttek keretszerződést (minden tevékenységre külön keretszerződés, havi támogatással), ezt jelenleg éves városüzemeltetési szerződés keretében oldják meg. Minden részleg önálló elszámolást végez, speciális finanszírozási megoldásokkal (saját bevétel, pályázat stb.). A költséghatékony gazdálkodást az átlátható nyilvántartási, feladat megrendelési és elszámolási rendszerek igyekeznek biztosítani. Az Önkormányzat például a parkfenntartási feladatok elszámolásához pontos kataszterrel rendelkezik (egységárrendszer + műszaki leírás pontosan meghatározva – terület, mennyiség, határidő, gyakoriság).

Egyes területek problémái:

- Általánosságban problémát jelent, hogy a város dinamikus fejlesztéseinek következtében, növekvő mennyiségű üzemeltetési feladat jelentkezik, amelyek a tervezési és finanszírozási rendszerben esetenként késve jelennek meg.
- A város turisztikai kínálatának megfelelő szintű biztosítása, a növekvő számú rendezvények, elérték azt a volumet, hogy felmerül a jelenlegi rendszer (Művelődési Osztály, Probio Zrt. stb.) átvilágításának szükségessége. Így érhető el a mostaninál jobb, hatékonyabb, tervezhető szervezést biztosító szervezeti, intézményi rendszer kialakítása.
- Nagy rendezvények városüzemeltetési biztosítása a hétvégi időszakokban megfontolandó.

Jellemző fejlesztési igények:

- Kommunális-fejlesztés területe a város nyugati határában lehetséges (hulladéklerakó rekultivált területe). A Probio telephelyről a gépparkot a hulladéklerakóhoz javasolt kiköltöztetni, aminek feltétele a közművesítés (Kiemelt fontos!).

- Parkoló kapacitás bővítése, többek között: fizető parkolóház építése a Huray parkolóban; parkolóházak kialakítása a Kisfaludi parkolóban, és a Berzsenyi kútnál; fizető parkolóház építése a Borsos parkolóban; kerékpáros pihenőhelyek kialakítása a Berzsenyi kútnál, a kiserdőben; kerékpár tárolók kialakítása, a sétányok teljes hosszában; motorparkolók kijelölése.
- Közvilágítás: LED-es lámpák, éjszakai világítás fejlesztése,
- Városi informatika korszerű kialakítása lényeges lesz (WIFI, kitáblázás, közlekedési/parkolási infók, „audio-guide”-ok).
- Fedett terek (esővédő építmények, téli kert), illemhelyek kialakítása elvárt.
- Strandfelújítás „Uránia strand” épületének (kabinépület) felújítása.
- Energiapark kialakítása
- Lakótelepi fűtőmű, biomassa alapú fejlesztése (tervezett fejlesztés)
- Lakótelepek, bérlakások felújítandók (pl. Kéki völgyben) – általános állagromlás, közműfejlesztések, felújítások szükségesek.
- Lakótelepi parkok bővítése.
- Vásárcsarnok légkondicionálása, megközelíthetőségének támogatása.
- Csatornává alakított patakok rehabilitációja.

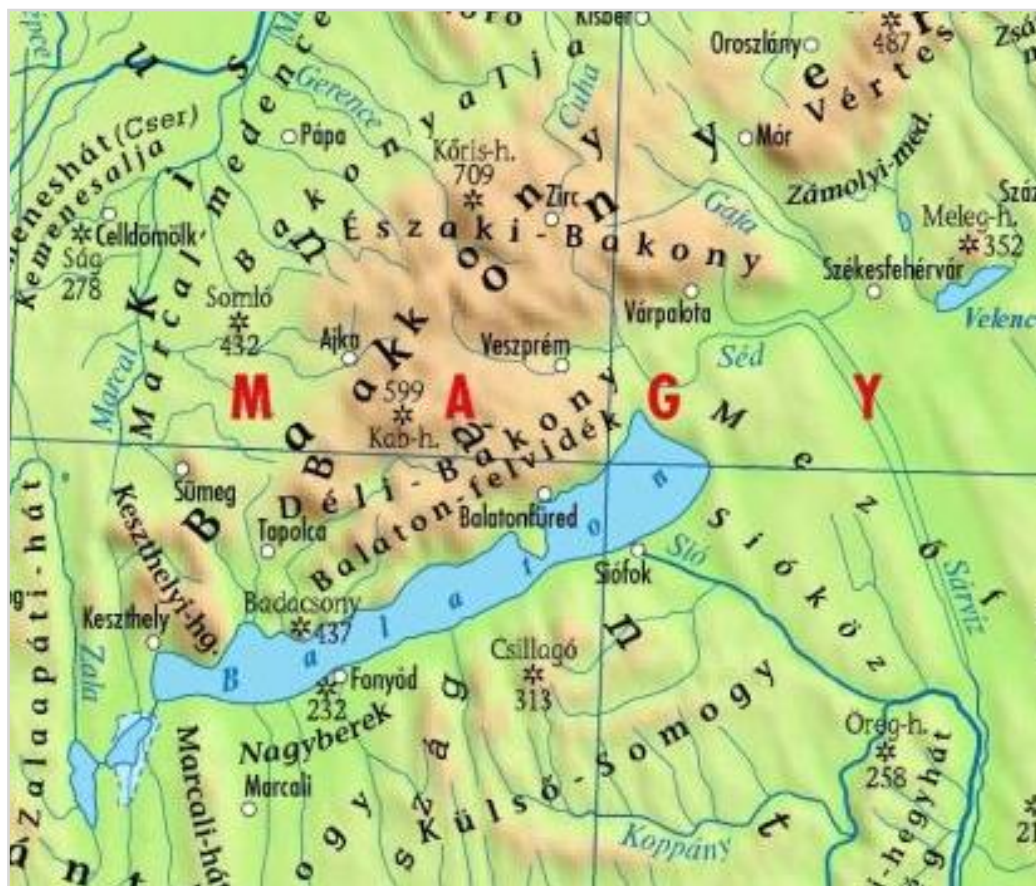
1.13 A TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA

1.13.1 Természeti adottságok

Domborzat és talajviszonyok

Balatonfüred Veszprém megye déli részén, a Balatonfüredi-kistérség központjában, a Balaton partján található. A város a Balatoni-Riviéra kistáj Dunántúli-dombság északi részén fekszik, határosan a Balaton kistájjal, azonban morfológiáját meghatározza a riviérával északon határos Dunántúli-középhegység részét képező Balaton-felvidék és kismedencéi. A Balaton északi partjának, a keleti medencének egy 5,7 km hosszú partszakasza tartozik a városhoz.

Részlet a Kárpát-térség hegy- és vízrajza térképéből

Forrás: <http://www.eng.unideb.hu/userdir/forian/Vizes/1.jpg>

A települést északról a többnyire triász korú dolomitból, kisebb mértékben mészkőből álló karsztos területen a Száka-hegy (271 m), a Meleg-hegy (253 m), Öreg-hegy (315 m), a Tamás-hegy (315 m) valamint a Péter-hegy (318 m) vonulata határolja, amelynek délkeleti lankái a tóparttól már mintegy 1,5 km távolságban 140 m térszínre szelődülnek, a partvonalat pedig 100-110 m magasságban érik el. E széles teraszos jellegű terület tág teret adott a település funkcióinak térbeli fejlődéséhez, természetföldrajzilag mindössze a párhuzamos szurdokvölgyek tagolják, amelyek közül legismertebb a terület közepén futó Koloska-völgy, a Nosztori-völgy, a Sárkány-völgy valamint a Kéki-völgy. Balatonfüred északi peremén a Kéki-völgy mentén egy felhagyott kőfejtőben található a terület természetvédelmi és turisztikai szempontból legjelentősebb barlangja, az 1953-ban megnyitott Lóczy-barlang.

Az üledékes kőzetek vályog mechanikai összetételű és - a jelentős erózió következtében - szélsőséges vízgazdálkodású bamaföldek fordulnak elő. A magasabban elhelyezkedő területeken elsősorban az agyagbemosódásos barna erdőtalajok, az alacsonyabb térszínű viszonylag sík területeken inkább a Ramann-féle barna erdőtalajok a jellemzőek. Területük jelentős része település és szőlő. A Balatont szegélyező réti talajok szintén vályog mechanikai összetételűek.

Éghajlat

Balatonfüred éghajlata a magyarországi éghajlati tipizálás szerint meleg – mérsékelt száraz. Az évi napfénytartam valamivel kevesebb mint 2000 óra, ebből nyáron kb. 800-810 óra, télen 190 óra napsütés várható. Az évi középhőmérséklet 10,2-10,5 °C. A nyári félév középhőmérséklete 16,5-16,8 °C körüli. Általában április közepén a napi középhőmérséklet már eléri a 10 °C-ot, s ez az időszak mintegy 188-190 napon át október közepéig tart. A fagyoktól mentes időszak hossza 200 nap körüli.

Az évi csapadékmennyiség 580-600 mm, a nyári félévben 330-360 mm eső a megszokott. A 24 órás csapadékmaximum 82 mm, ami a kistájban mért legmagasabb. A téli félévben 30-35 hótakarós napra számíthatunk, 16-18 cm átlagos maximális vastagsággal a Balaton partján. Az ariditási index 1,18 körüli. A területen az északias szélirány az uralkodó, az átlagos szélesség kb. 3m/s. A hőigényes és fagyérzékeny szántóföldi és kertészeti növényeknek, a szőlő- és gyümölcsstermesztésnek megfelelő az éghajlat. Az üdülés és idegenforgalom kiemelkedő kistája a terület.

Éves napfénytartam

Az éves napfénytartam 1960 óra, ezen belül nyáron 800-810, télen pedig 190 óra napsütés a megszokott. Az évi középhőmérséklet 10,2-10,5 °C között jellemző, amitől eltérés az ápr. 10-12 és okt. 18. közötti időszakban mérhető, amikor 188-190 napon át a napi középhőmérséklet meghaladja a 10 °C-ot. A területen közel 200 napon át a középhőmérséklet nem csökken fagypontra alá. A településen és környezetében a legmelegebb nyári napok maximum hőmérsékleteinek átlaga 33,0-33,5 °C körüli, míg a leghidegebb téli napok minimumainak átlaga -14,0 °C.

Csapadék

A csapadék évi összege átlagosan 560-600 mm közötti, melyből a vegetációs időszakban 330-360 mm eső valószínű. A településen és környezetében a hótakarós napok száma 30-35 nap körüli, és az átlagos maximális hóvastagság 16-18 cm.

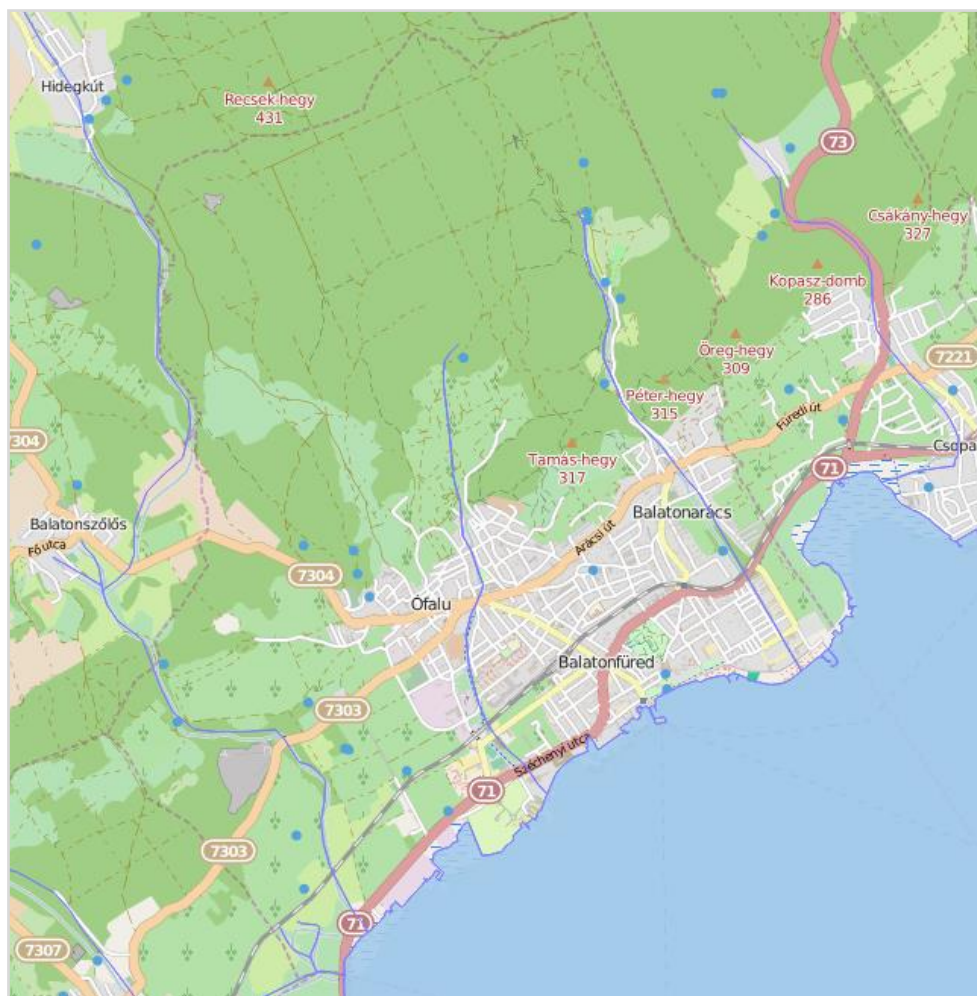
Szél

Az uralkodó szélirány kiemelkedően az É-i, de jelentős a DNy-i aránya is. Az átlagos szélesség 3 m/s. A frontális és zivataros szelek veszélyessége megközelíti a somogy megyei partvidéki oldalon észlelhetők mértékét.

Vízrajz

Balatonfüred területén számos foglalt és foglalatlan forrás található, legrégebbi területe – jelenleg a város belterülete – is a Kéki-forrásoktól eredő Kéki-patak völgyének partján épült ki. A település északi határát képező balatonarácsi városrészen fut keresztül az Arácsi Séd, amely a Kolocska sziklák között a Kolocska forrástól ered, a település természetföldrajzi határát dél felé pedig a Szőlősi Séd alkotja.

Balatonfüred és környékének vízrajza

Forrás: <http://webgis.okir.hu/base/>

A település és környékének felszíni és felszín alatti vizeinek bemutatását az 1.17.2 fejezet tartalmazza.

1.13.2 Védett, védendő táji és természeti értékek, területek

1.13.2.1 Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

A várostól északra, a tóparttal mintegy párhuzamosan elhelyezkedő nagy kiterjedésű erdős területek természetvédelmi szempontból kiemelkedő értéket képviselnek, és egyben a település jellegét is jelentős mértékben meghatározzák. A Balaton-füredi erdő Natura terület részét képező Tamás-hegy lejtőin azonban a beépített területek növekedése már a zöld területek rovására történik, amely veszélyezteti a védett növény- és állatvilág élőhelyeit környezetét, valamint a tájképet is kedvezőtlenül befolyásolja. A növényzet és a talajtakaró pusztulása miatt növekszik az eróziónak kitett területek részaránya is, és a csapadékkal lesodort egyre nagyobb mennyiségű talaj- és növényi tápanyagok a Balatonba jutva elősegítik az eutrofizációra vezető folyamatok kialakulását.

1.13.2.1.1 Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete

Az Országos Területrendezési Tvről szóló 2003. évi XXVI. törvény jelölte ki az országos jelentőségű tájképvédelmi területeket, mely érinti Balatonfüred egész területét.

1.13.2.1.2 Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület

A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvény mind térségi jelentőségű tájképvédelmi területet, mind térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetébe tartozó területet is kijelölt Balatonfüred területén. A település dombvidék felé elhelyezkedő határa lényegében teljes hosszában érinti ezeket a területeket.

A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvény jelölte ki a világörökség és világörökség-várományos terület övezetét. Balatonfüred közigazgatási területének jelentős része világörökség illetve világörökség-várományos terület övezetébe került besorolásra.

1.13.2.2 Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

1.12.3.2.1 Nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló területek a településen

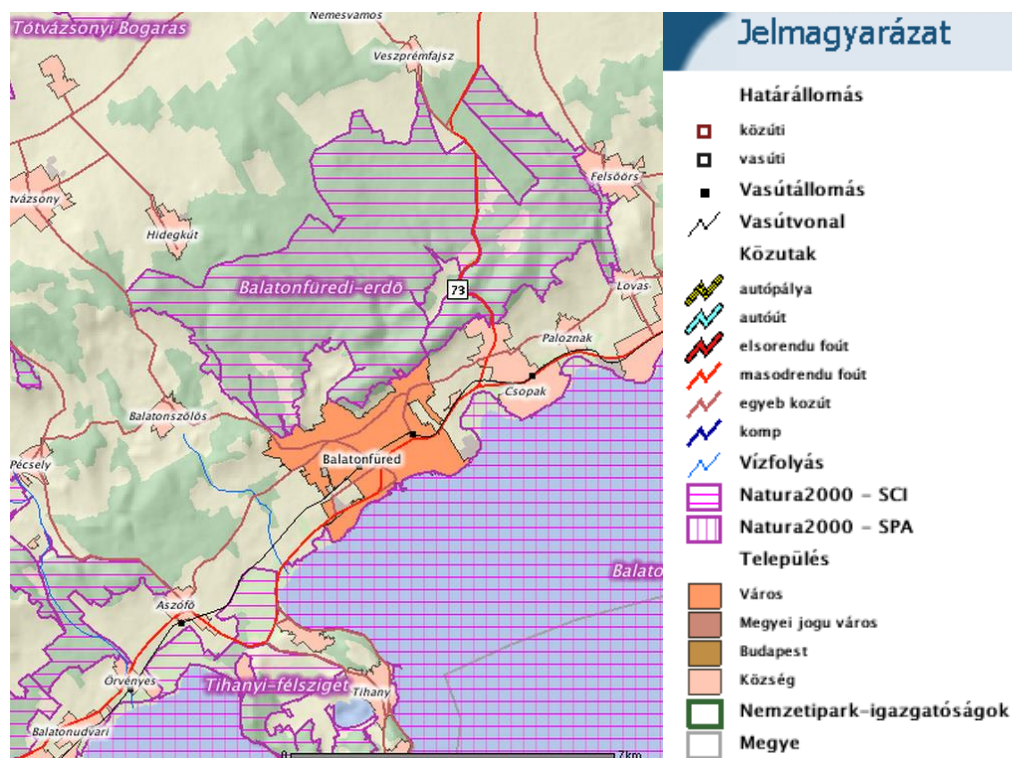
Natura 2000

Balatonfüred területének egy részét érinti Natura 2000 SCI terület. Kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület³: a Balaton SCI – tómeder területe - (HUBF30002), a Balatonfüredi-erdő (HUBF20034), mely a közigazgatási terület északi, északkeleti részén, valamint a Tihanyi-félsziget (HUBF20006), mely a közigazgatási terület nyugati peremén helyezkedik el. A Balaton (HUBF30002) egyben különleges madárvédelmi terület⁴ is.

³ Kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület: olyan közösségi jelentőségű terület, amelyen legalább egy kiemelt közösségi jelentőségű faj állománya, élőhelye vagy legalább egy kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípus található, az Európai Unió jogi aktusával történt jóváhagyást követően az élőhelyvédelmi irányelv 4. cikke (4) bekezdésének megfelelő természetvédelmi célkitűzés meghatározásával jogszabályban kihirdetésre került, és amelyre a kiemelt jelentőségű közösségi fajok, illetve kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok természetvédelmi helyzetének helyreállítása, illetve fenntartása érdekében az e rendelet szerinti természetvédelmi előírások alkalmazandók;

⁴ Különleges madárvédelmi terület: az Korm. rendelet 5. melléklet szerinti, olyan közösségi szempontból jelentős természeti értékekkel rendelkező terület, amelyen az 1. A) számú mellékletben meghatározott közösségi jelentőségű madárfaj, valamint az 1. B) számú mellékletben meghatározott vonuló madárfaj jelentős állománya, illetve élőhelye található, különös tekintettel a nemzetközi jelentőségű és egyéb vizes élőhelyekre;

Balatonfüred területén és közvetett környezetében elhelyezkedő Natura 2000 területek

Forrás: Természetvédelmi Információs Rendszer, <http://geo.kvvm.hu/tir/viewer.htm>

Balatonfüred közigazgatási területén, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén található különleges madárvédelmi területek – SPA (hrsz):

- Balaton (HUBF30002) – Balatonfüred:

034, 035/5, 035/15, 035/18, 036/2, 036/3, 036/4, 036/5, 037/2, 037/4, 037/5, 037/6, 0197/17, 0197/20, 0197/28, 0200/4, 0200/5, 0200/7, 0200/9, 0200/12, 0200/13, 0200/15, 0200/20, 0200/21, 0202

Balatonfüred közigazgatási területén a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén található kiemelt jelentőségű természet-megőrzési területek – SCI (hrsz):

- Balaton (HUBF30002) – Balatonfüred:

034, 035/5, 035/15, 035/18, 036/2, 036/3, 036/4, 036/5, 037/2, 037/4, 037/5, 037/6, 0197/17, 0197/20, 0197/28, 0200/4, 0200/5, 0200/7, 0200/9, 0200/12, 0200/13, 0200/15, 0200/20, 0200/21, 0202

- Balatonfüredi-erdő (HUBF20034) – Balatonfüred:

0127, 0128, 0131/1, 0131/2, 0131/3, 0131/4, 0131/5, 0132/1, 0132/2, 0134, 0135, 0136, 0137/1, 0137/3, 0137/4, 0138, 0139/2, 0139/3, 0139/4, 0139/5, 0139/6, 0139/7, 0139/8, 0139/9, 0139/10, 0139/11, 0139/12, 0139/13, 0139/14, 0139/15, 0139/16, 0140/1, 0140/2, 0141, 0142/1, 0142/3, 0142/4, 0142/5, 0142/6, 0143, 0144/1, 0144/3, 0144/4, 0144/5, 0145, 0146/6, 0147, 0148/3,

0148/4, 0148/5, 0148/7, 0148/10, 0148/11, 0148/12, 0148/13, 0149, 0150/1, 0150/2, 0150/3, 0150/4, 0150/5, 0150/6, 0150/7, 0150/8, 0150/9, 0151, 0152/1, 0152/2, 0155, 0156, 0157, 0158/2, 0158/4, 0158/5, 0159, 0160, 0161, 0162, 0163, 0164, 0165, 0166/2, 0166/3, 0166/4, 0166/5, 0167, 0168, 0169/1, 0169/2, 0169/3, 0169/5, 0169/6, 0169/9, 0169/10, 0169/11, 0169/12, 0169/13, 0169/14, 0169/15, 0169/16, 0169/17, 0169/18, 0169/19, 0169/20, 0169/21, 0169/22, 0169/23, 0169/24, 0169/25, 0169/26, 0169/27, 0169/28, 0169/29, 0169/30, 0169/31, 0169/32, 0169/33, 0169/34, 0170/1, 0170/2, 0171/1, 0171/2, 0171/3, 0171/4, 0171/5, 0171/6, 0171/7, 0171/8, 0171/9, 0171/10, 0171/11, 0171/12, 0171/14, 0171/16, 0171/17, 0171/18, 0171/19, 0172, 0173, 0174/1, 0174/2, 0174/3, 0174/5, 0174/6, 0175, 0176, 0177/2, 0177/3, 0177/6, 0177/7, 0177/8, 0177/9, 0177/10, 0177/11, 0177/12, 0177/13, 0177/14, 0177/15, 0177/16, 0177/17, 0178/1, 0178/2, 0179, 0180, 0181, 0182, 0183, 0184, 0185/2, 0185/3, 0185/4, 0185/6, 0185/7, 0185/8, 0185/9, 0185/10, 0185/11, 0185/12, 0185/13, 0185/14, 0185/15, 0185/16, 0185/19, 0185/21, 0185/22, 0185/23, 0185/24, 0185/26, 0185/27, 0185/28, 0185/29, 0185/30, 0185/31, 0185/32, 0185/33, 0185/34, 0185/35, 0186/2, 0186/3, 0186/4, 0186/6, 0186/7, 0187/1, 0187/2, 0188/1, 0188/2, 0188/3, 0188/4, 0188/5, 0188/6, 0188/7, 0188/8, 0188/9, 0188/10, 0188/11, 0188/12, 0188/13, 0188/14, 0188/15, 0188/17, 0188/18, 0189/2, 0189/3, 0189/4, 0189/5, 0189/6, 0189/7, 0190/1, 0190/3, 0190/4, 0190/5, 0190/6, 0190/7, 0190/8

- Tihanyi-félsziget (HUBF20006) – Balatonfüred:

038/2, 038/3, 038/4, 038/5, 038/6, 038/7, 038/8, 038/9, 038/10, 038/11, 038/12

A Balaton **Ramsari területek**⁵ közé tartozik 1989. március 17-e óta. Az egyezmény legfontosabb célja a vizes élőhelyek megőrzése, fenntartható vagy bölcs hasznosításuk elősegítése és az erre vonatkozó megfelelő jogi, intézményi és együttműködési keretek biztosítása. A vizes területek erőforrásainak hasznosítását olyan módon célozza meg, melyek egyúttal azok ökológiai jellegét nem befolyásolják, tehát a rövid távú kizsákmányolás helyett a hosszabb távú, fenntartható hasznosítás a célja.

A vizes élőhely nemzetközi jelentőségűnek minősül, ha

1. az adott biogeográfiai régióban található természetes vagy természetközeli vizes élőhely típusok reprezentatív, ritka vagy unikális példáját foglalja magába;
2. veszélyeztetett vagy kritikusan veszélyeztetett fajokat vagy veszélyeztetett ökológiai közösségeket tart fenn;
3. az adott biogeográfiai régió biológiai sokféleségének fenntartásában fontos állat- és/vagy növényfajokat tart fenn;
4. állat- és/vagy növényfajokat azok életciklusának kritikus időszakában tart fenn vagy élőhelyet biztosít számukra kedvezőtlen feltételek esetén;
5. rendszeresen 20 000 vagy annál több vízimadarat tart el;
6. rendszeresen egy vízimadár faj vagy alfaj populációjának 1%-át tartja el (*Balatonon három faj populációjának 1%-a rendszeresen előfordul.*);
7. őshonos halak fajaink, alfajaink, családjainak, életciklus szakaszainak, fajok közötti interakcióknak és/vagy populációknak jelentős részét tartja fenn;

⁵ Jóváhagyva: A nemzetközi jelentőségű vadvízekről, különösen mint a vízmadarak tartózkodási helyéről szóló, Ramsarban, 1971. február 2-án elfogadott Egyezmény és annak 1982. december 3-án és 1987. május 28.-június 3. között elfogadott módosításai egységes szerkezetben történő kihirdetéséről szóló 1993. évi XLII. törvény

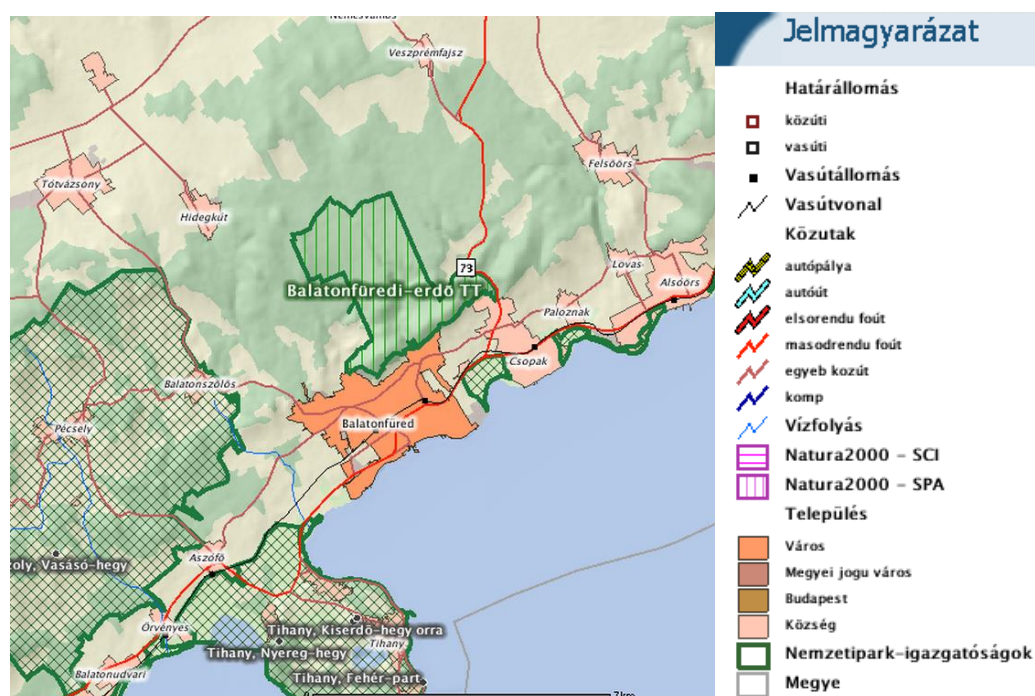
8. halfajok számára fontos táplálékforrást, szaporodási-, halivadék nevelő területet és/vagy vándorlási útvonalat foglal magába.

A Balaton Ramsari területnél megjegyzendő, hogy a tó különlegesen jó feltételeket biztosít a vándorló madarak számára. A téli, vándorlási időszakban vízimadarak csapatai pihennek a Balaton vizén, úgy, mint a tőkés réce (*Anas platyrhynchos*), szárcsa (*Fulica atra*), kerceréce (*Bucephala clangula*), a fűtyülő réce (*Anas penelope*), a barátréce (*Aythya ferina*), és a vetési lúd (*Anser fabalis*). Védett és fokozottan védett vízimadarak is megjelennek itt, többek között a kanalasréce (*Anas clypeata*), a hegyi réce (*Aythya marila*), a kontyos réce (*Aythya fuligula*), a füstös réce (*Melanitta fusca*), a kis bukó (*Mergus albellus*), a nyári lúd (*Anser anser*), a bütykös hattyú (*Cygnus olor*) és a sarki búvár (*Gavia arctica*). Ez az egyetlen olyan magyarországi Ramsari terület, mely csak időszakosan védett, mivel a nyári turista időszakban szabadon használható, s ekkor nem elégítené ki a nemzetközi jelentőség kritériumát. A nemzetközi jelentőségű helyzete szezonális, október 1-től április 30-ig tart.

Országos jelentőségű természeti és táji értékek

Országos jelentőségű védett természeti terület, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvényben védett természeti területként meghatározott, **Természetvédelmi Terület** a település közigazgatási területének északi-, északkeleti részén, külterületen található: a **Balatonfüredi-erdő Természetvédelmi Terület**.

Balatonfüred területén és közvetett környezetében elhelyezkedő Nemzeti Park területek

Forrás: Természetvédelmi Információs Rendszer, <http://geo.kvvm.hu/tir/viewer.htm>

Balatonfüred közigazgatási területe nem tartozik a Nemzeti Park területei közé.

Helyi jelentőségű természeti és táji értékek

A vendéglátás, turizmus egyre intenzívebbé válása a helyi- táji- és természeti értékeket egyre inkább veszélyezteti, ezért szükségessé vált a meglévő értékek megőrzése, megóvása, amelyet a település a helyi rendeletek megalkotásával biztosít. Az önkormányzati rendeletek az alábbi védett természeti területek illetve védett természeti emlékek kategóriájába sorolja a védendő értékeket:

- Védett terület:
 - Brázay villa parkja
 - Club Imola parkja
 - Ferencsik János Zeneiskola parkja
 - Hősök tere park
 - Kelén szálló parkja
 - Lipták ház kertje
 - Széchényi F. Kertészeti Szakképző Iskola parkja
 - Tagore sétány és Széchenyi park
 - Terasz étterem parkja
 - Kiserdő park
- Védett természeti emlék
 - Arácsi utca 17. szám alatti keskenylevelű ezüstfa
 - Écsy L. utca 1. szám alatti törökmogyoró
 - Felső köz 1. szám alatti császárfa
 - Garay utcai molyhos tölgy csoport
 - Jókai múzeum kertjében álló császárfa
 - Kovászna parkban álló mamutfenyő fasor
 - Krúdy Gyula sor 12. szám alatti molyhos tölgy
 - Mikes Kelemen utca 8. szám alatti molyhos tölgy
 - Mikes Kelemen utca 9. szám alatti ezüst hárs
 - Óvoda utca-Huszka utca torkolatánál álló molyhos tölgy
 - Piros iskola udvarán álló mezei szil
 - Táncsics Mihály utca 14. szám alatti feketefenyő csoport
 - Társasház utca 1/C alatti keleti tuja
 - Tölgyfa csárda udvarán álló molyhos tölgy
 - Tölgyfa utcai molyhos tölgy
 - Zákonyi utcai molyhos és olasz tölgyek

Balatonfüred 3 helyi védettségű területe: az Óváros, a Fürdőtelep és az Arácsi központ; helyi védettségű tájkarakter elem a Tagore-sétány és a Fenyves-erdő (Kis-erdő).

A Balatonfüredi-erdő területén, a Tamás-hegy nyugati lejtőjén található a Balaton-felvidék leghosszabb 141 m hosszúságú, 20 m mélységű barlangja, amely jelentős természeti értékkel rendelkezik. A barlangban jól megfigyelhetők az évmilliókkal ezelőtt leülepedett mészkő rétegződése illetve az üreg keletkezésére utaló formák (üstszerű oldási formák, helyenként

megtalálható borsókövek). A barlang kialakulásában feltehetően az alulról feltörő szénsavas hévforrásoknak lehetett meghatározó szerepük. Amint hazánk összes barlangja, a Lóczy barlang is „ex lege” védettséget élvez.

Balatonfüred területén fellelhető barlangok a barlangkataszer adatai alapján

#	Kat.sz.	Név	Hossz (m)	Vertikális kiterjedés (m)	Mélység (m)	Magasság (m)	Hrsz.
1.	4462-19	Koloska-völgyi-barlang	2,5	1,7	0	1,7	0156
2.	4462-1	Lóczy-barlang	154	21,7	15	6,7	2376
3.	4462-16	Meleg-hegyi-barlang	6,4	1,5	0	1,5	4509
4.	4462-14	Noszlopy-hasadék	2,8	2,7	0	2,7	099
5.	4462-15	Noszlopy-kőfülke	3,4	1,3	0	1,3	099
6.	4462-18	Sárkány-lik	4,2	3,2	0	3,2	0142/1
7.	4462-17	Tamás-hegyi-barlang	3,8	2,5	2,5	0	

Forrás: <http://www.termeszetvedelem.hu/index.php?pg=caves>

Balatonfüred területén egy tanösvény és egy tanséta került kialakításra: az Aranyember útja tanösvény és a Szaka-hegyi tanséta a környezettudatos nevelés céljait szolgálják.

Balatonfüred idegenforgalmi ismertségében szerepet játszanak az évszázadok óta itt feltörő szénsavas források és azok használata.

A XX. századig csak három szénsavas forrást ismertek:

- Őskút v. Fürdőforrás, a mai Szívkórház épülete alatt van, az első felhasznált forrás.
- Kossuth Lajos forrás a mai Gyógy téren, főleg ivókúrára használták.
- Savós forrás, a kórház épülete előtt található, melynek vizét juhtúróval keverve tüdőbetegségek gyógyítására használták.

A település központi területen fakadt források mellett, Balatonfüred nyugati részén is ismert egy jellegzetes savanyúvízes terület.

A várostól nyugatra elhelyezkedő Siske és Kéki források a település vízellátásának biztosításában játszanak döntő szerepet. A források kiemelt természetvédelmi oltalmáról a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) 23. § (2) bekezdése⁶ rendelkezik.

⁶ (2) E törvény erejénél fogva védelem alatt áll valamennyi forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár. Az e bekezdés alapján védett természeti területek országos jelentőségűnek [24. § (1) bekezdés] minősülnek.

(3) A (2) bekezdés alkalmazásában:

A 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelet az érzékeny természeti területeket jelöli ki, valamint felsorolja a kijelölés és létesítés szabályait. A rendelet szerint az érzékeny természeti területek bevezetésének célja a természeti (ökológiai) szempontból érzékeny földrészekre olyan természetkímélő gazdálkodási módok megőrzése, fenntartása, további földrészek kijelölése, amelyek támogatással ösztönzött, önként vállalt korlátozások révén biztosítják az élőhelyek védelmét, a biológiai sokféleség, a tájképi és kultúrtörténeti értékek összehangolt megőrzését. A rendelet Balatonfüred területén érzékeny természeti területet nem jelöl ki.

1.13.2.3 Ökológiai hálózat

Az ökológiai hálózat funkcionális elemei közül a magterület, a puffer terület és az ökológiai folyosó egyaránt megtalálható a település területén és a környező területeken.

Magterületek

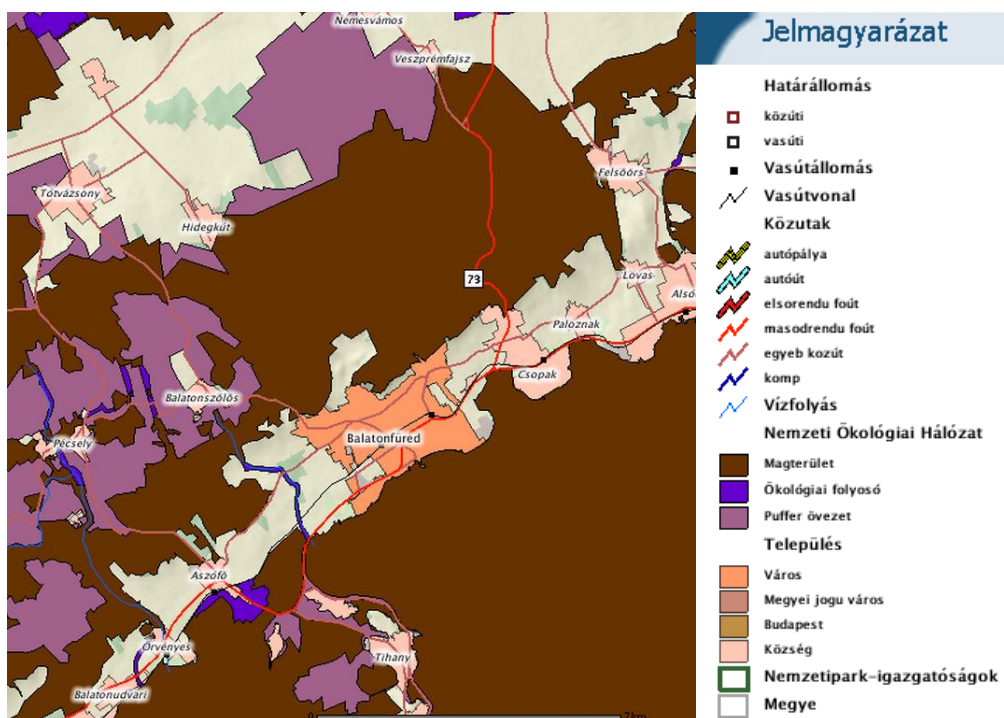
Magterületnek nevezzük a hálózat foltszerű, tetszőleges kiterjedésű területeit, melyek ideális nagyság esetén a lehető legtöbb populációnak, illetve az ezekből felépülő életközösségeknek az élőhelyei és genetikai rezervátumai.

Pufferterületek

A magterületek és a folyosók körül védőzónát (pufferzóna) kell kijelölni, ahol még a természetközeli élőhelyek aránya lehetőség szerint magas, feladatuk a magterületek és folyosók védelme az esetleges külső káros hatásoktól.

b) a forrás a felszín alatti víz természetes felszínre bukkanása, ha a vízhozama tartósan meghaladja az 5 liter/percet, akkor is, ha időszakosan elapad;

Balatonfüred és környékének természetvédelmi területei

Forrás: Természetvédelmi Információs Rendszer

A Magterület övezetében tartozik Balaton tómeder, valamint a Balatonfüredi erdőterület, amely a település közigazgatási területének északi- északkeleti részén helyezkedik el. Pufferterület a település határain kívül, a Balatonszőlőst övező területeken található. Ökológiai folyosó a település területén, a Szőlősi Séd völgyében került kijelölésre.

1.13.3 Tájhasználati konfliktusok és problémák kezelése

A település tájhasználati problémáktól, esetleges konfliktusoktól alapvetően mentes. E téren említhető a „Görög falu” nevű település rész, melynek nagyságrendileg 3 hektáron elterülő fejlesztése az 1990-es években történt meg elsősorban turisztikai vonzerő növelésének céljából. A területen főként rekreációs, szolgáltató jellegű épületek, építmények kaptak helyet. A terület népszerűsége erősen csökkent az elmúlt években, csak úgy, mint a használhatósága és kihasználtsága, az ingatlan állomány minősége leromlott, jelenlegi állapotában mint környezetbe nem illeszkedő létesítmény említhető.

1.14 ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA

1.14.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei

1.14.1.1 Szerkezeti, kondicionáló szempontból lényeges, a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek, a zöldfelületi ellátottság értékelése

Balatonfüred esetében a zöldfelületek vizsgálatakor két típusú növényzettel tartósan, vagy időszakosan fedett terület különíthető el. Ezek kondicionáló célú illetve termesztségi célú felületek. A termesztséhez az erdő, a gyümölcsös, a szőlő, a szántó és a gyepfelületek tartoznak. Kondicionáló zöldfelület minden olyan elem, amelynek célja a kommutatív hatások kifejtése. Élesen ezen területek nem különíthetők el egymástól, hiszen a termesztségi céllal beültetett felületek ugyanúgy hozzájárulnak a városi klíma javításához, a környezet zöldfelületi értékeinek fontos elemei.

A zöldfelületi rendszernek alapvetően három funkciója van:

- **Ökológiai szerep:** A települések ökológiai adottságai javításának legfőbb eszköze a növényzet. A zöldfelület erőteljesen módosítja a helyi klíma alakulását, kedvezően befolyásolja a hő- és vízháztartási viszonyokat, a levegő szennyezettségének mértékét, valamint csökkenti a zaj és rezgés terjedésének ütemét. A növényzettel borított felületek tehát előnyös hatást fejtenek ki a település környezetminőségére, elősegítik a lakosok fiziológiai környezetének javulását.
- **Használati szerep:** Számos olyan létesítmény található a település területén, amely feladatát csak úgy töltheti be, ha növényekkel betelepített külső terekkel épülnek meg. (iskola, óvoda, kórház, stb.) A közparkok, játszóterek használati értékét a telepített növényanyag döntően meghatározza. Egyes funkciók ellátására csak növényzettel intenzíven beültetett területek alkalmasak (pl.: temető).
- **Vizuális-esztétikai szerep:** A növényzettel borított parkok, utcák hozzájárulnak a település karakterének, arculatának kialakításához, részt vesznek a település tagolásában, de arra is használhatók, hogy elfedjék az esetleges előnytelen településképet.

A kondicionáló célú zöldfelületek növényzettel fedett területek, melyek a településen élőket közvetve vagy közvetlenül jótékony hatásukkal szolgálják.

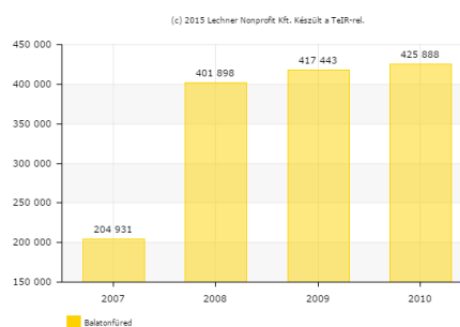
A közcélú zöldfelületek közösségi tulajdonú és a település egész lakosságát vagy a lakosok egy körét szolgálják.

Balatonfüred zöldfelületi ellátottsága:

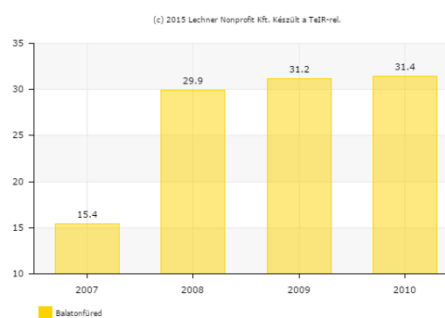
• Összes zöldfelület nagysága	442 079 m ²
• Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek száma	17 db
• Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek felülete	5262 m ²
• Természetvédelmi erdő	607 ha

A város meglévő zöldterületei:

- Tagore sétány és park - Kis erdő (Fenyves park)
- Pihenő-park a Csopaki határnál a Balaton-parton
- A Berzsényi forrás parkja
- Forráspark (Szekér Ernő forrás)
- 71. sz. út melletti park - Vasútállomások melletti parkok
- Zeneiskola előtti park
- Köztársaság lakótelep parkja
- Arácsi temető melletti park
- Temesvári sétány

Zöldfelületek nagysága**Tervezett közparkok:**

- Koloska patak mentén;
- Kéki patak völgye,
- Tölgyfa utcai dombtető,
- Siskei temetők melletti park
- Siskei új út melletti park
- Görög falu melletti közpark
- Fürdő utca melletti fejlesztés közparkja
- Tervezett iparterület feletti park
- Új parti sétány

1 lakosra jutó zöldfelület nagysága**Erdőterületek:**

- A város erdőterületei általában védelmi rendeltetésű, meglévő vagy tervezett természetvédelmi oltalom alatt álló, erdők.
- A turisztikailag legjobban feltárt, belterülethez tartozó erdőterületek településszerkezeti szempontból turisztikai erdők.
- A szőlőkataszterbe tartozó erdők, az eltérő tájhasználati lehetőség szempontjából önálló övezetet képeznek

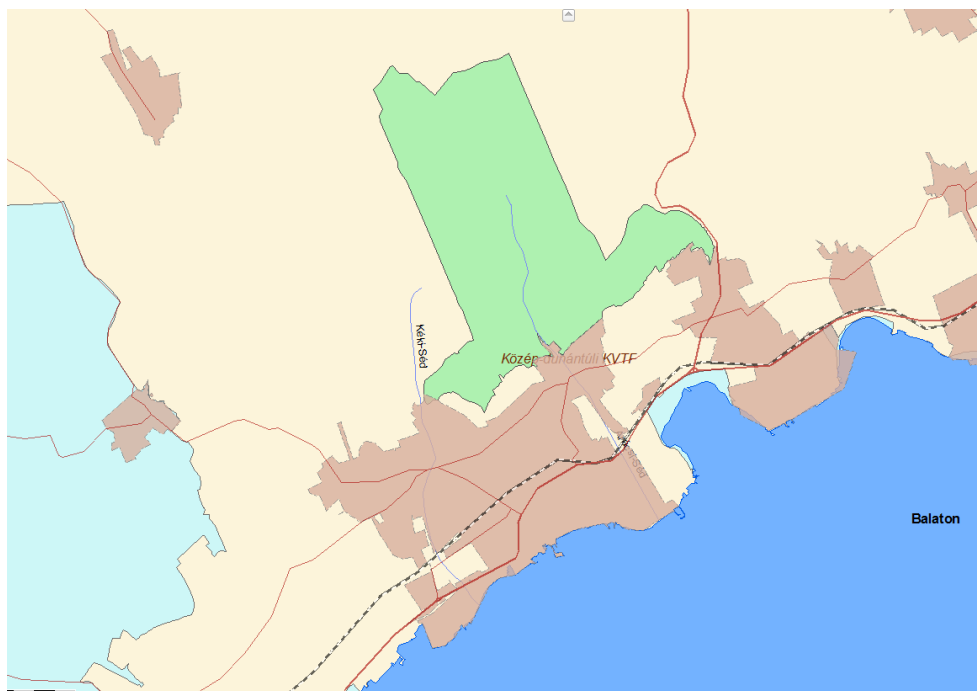
Egyéb területek:

- Egyéb terület az OTÉK 30.§-a szerint a vízmedrek területe és a vízmű területek, továbbá a Balaton törvény alapján a felszíni vízminőség-védelmi területek.
- Vízgazdálkodási terület a Balaton vízmedre, továbbá a vízmű területek.

Települési értékvédelem, táj- és természetvédelem:

- Balatonfüred város 3 helyi védettségű területe az Óváros, a Fürdőtelep és az Arácsi Központ.
- Helyi védettségű tájkarakter-elem a Tagore sétány és Fenyves-erdő,(Kiserdő).

- Balatonfüred területét érinti a Nemzeti Ökológiai Hálózat mag- és pufferterülete, valamint az ökológiai folyosó területe.

Természeti értékek:

Kiserdő

A jelentős, védett értékű a "Kiserdőnek" nevezett 10 hektáros park, a 71-es főút és a Szívkörház közötti részen terül el. Az egykori angolparkot a város tüdejének is nevezik. Alsó részét 1792-ben, felső részét 1878-ban telepítették. Pihenő park, ideális hely a sétára, madár nézésre, andalgásra, de játszótér és aktív sportra alkalmas eszközök is találhatók a parkban. Itt áll az egykori magyar játékszín, a dunántúli első kőszínház hat megmaradt oszlopa, mely 1831-ben épült fel. 1841-42-ben elkészült a nyári színpad, az Aréna is, mert a fazsindellyel fedett, alacsony belmagasságú kőszínház nyáron annyira átmelegedett, hogy nem volt alkalmas a színelőadások megtartására. A két füredi színházépület útja 1846-ban aztán keresztezte egymást; elhatározták az Aréna lebontását és a kőszínház átépítését. Kísérletet tettek a nemzeti kegyhelynek számító kőszínház megmentésére, és igyekeztek alkalmassá tenni a nyári színelőadások befogadására. 1958-ban a nyári színház bejáratának helyén állították fel a kőszínház egykori oszlopait, amelyek jelenleg is láthatók.

Szénsavas források

Balatonfüred hírért, nagyságát évszázadok óta az itt feltörő szénsavas források és azok használata is erősíti. A 20. századig csak három szénsavas forrást ismertek:

- Őskút v. Fürdőforrás, a mai Szívkórház épülete alatt van, az első felhasznált forrás.
- Kossuth Lajos forrás a mai Gyógy téren, főleg ivókúrára használták.
- Savós forrás, a kórház épülete előtt található, melynek vizét juhtúróval keverve tüdőbetegségek gyógyítására használták.

Felhasználásuk előtt a források szabadon folytak ki a földből, eltűnve a partot övező nádasok között. A XX. században -a fent említett három forrás befogása után - Lóczy Lajos javaslatára még négy újabb kutat fúrtak. Az 1931. évi kutatások nyomán 14 helyen sikerült savanyúvizet és széndioxid kitörést kimutatni. Ma fürdőkúra formájában főként a szív- és érrendszeri betegségek gyógyítására, a

szervezet általános kimerültségének orvoslására alkalmazzák a füredi gyógyvizet. Ivókúraként gyomorhurut, epe- és bélbántalmak, sőt cukorbetegség ellen is hatásos.

A füredi kúrák hatékonyságához a klimatikus tényezők - kiegyensúlyozott hőmérséklet, a csend, a jó levegő, a harmonikus szépségű táj és a tó tükrének nyugtató hatása- is hozzájárulnak.

A füredi víz jelentős ásványi anyag tartalmú, jellege szerint kalcium- és magnézium- hidrogén-karbonátos, szulfátos típusú, jelentős szabad széndioxid tartalmú (un. savanyúvíz), amely a 74/1999. (XII. 25.) EüM. rendelet szerint ivásra és fürdővízként történő felhasználásra ásványvíznek minősíthető.

Az Országos Gyógyhelyi és Gyógyfürdőügyi Főigazgatóság 2001 júliusában a füredi savanyúvizet - mindhárom mélyfúrású kút esetében - "elismert, természetes ásványvíznek" minősítette.

A városba látogató több helyen kóstolhatja meg a füredi savanyúvizet, a leglátogatottabb a Tagore sétányon lévő ivókút.

Lóczy barlang

A Tamás-hegy nyugati oldalában 1894-ben feltárt és 1934-ben megnyitott barlang jelentős természeti és idegenforgalmi értékkel rendelkezik. A hegységképző erők hatására vízszintes helyzetükből kibillent középső-triász korú, látványos mészkő rétegek zárják körül a mélyből feltörő langyos vizek által kioldott barlangot. Az üstszerű oldási formák és a helyenként még megtalálható borsókövek is utalnak a barlang kialakulásának körülményeire. A város központjától autóval 5 perc alatt, gyalog fél órás sétával elérhető barlang megtekintése érdekes kiegészítője lehet Balaton környéki programoknak. A fokozottan védett barlanghoz turistajelzés vezet a vasútállomástól (zöld sáv) és a Jókai-kilátótól (zöld háromszög). A barlangot szép és változatos oldásformák, a hegy felépítését bemutató vékony réteges mészkőfalak jellemzik.

Koloska völgy

A kilátótól jelzett turistaúton (kék és zöld) juthatunk el a Koloska völgybe és a Koloska sziklákhöz. A kőbe fogalt Koloska forrás előtt kis tavacska található, mely azonban aszályos időben kiszárad. A város fölötti 250-300 méter magas fennsíkokat jellegzetes szubmediterrán vegetációjú karszterdő borítja, a mészkőhegyekben vájt völgyekben kis patakok csörgedeznek és sietnek a Balatonba, ezek a 20. század elejéig vízimalmokat is hajtottak. Különleges atmoszférájú hely.

1.14.2 A zöldfelületi rendszer konfliktusai, problémái

A zöldfelületi rendszerről elmondható, hogy annak minősége, illetve felületi aránya lényegesen meghaladja az országos átlagot, ugyanakkor ebből adódóan állandó karbantartást, minőségi megújítást és további fejlesztéseket igényel. A korábbiakban kerültek már említésre illetőleg felsorolásra azok a fejlesztések, melyek a város 2014-2020 közötti illetve azon is átnyúló fejlesztési lehetőségeit ölelik fel, és ezek között kiemelt szerepet kapnak a minőségi, főként rekreációs célokat szem előtt tartó fejlesztések.

A fentiek másik olvasata, hogy ezek karbantartása kiemelt figyelmet és forrást is igényel, melyet a városnak kell előállítania annak érdekében, hogy fenntarthassa az évszázadok óta képviselt minőséget.

1.15 AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA

Balatonfüred városszerkezetére a kettéosztottság jellemző: a vasútvonal nem csak térben, de funkcionalitásában is két részre bontja a várost, az ún. alsóvárosra és a felsővárosra. A város alsó része voltaképp az Üdülőttelep városrésznek felel meg, körülvéve gazdasági és ipari területekkel, míg a felső rész magában foglalja a Füredi és az Arácsi városrészeket, kiegészítve a kapcsolódó külterületekkel. A kettéosztottság a demográfiai adatokból is látható, mert a város felső területén él

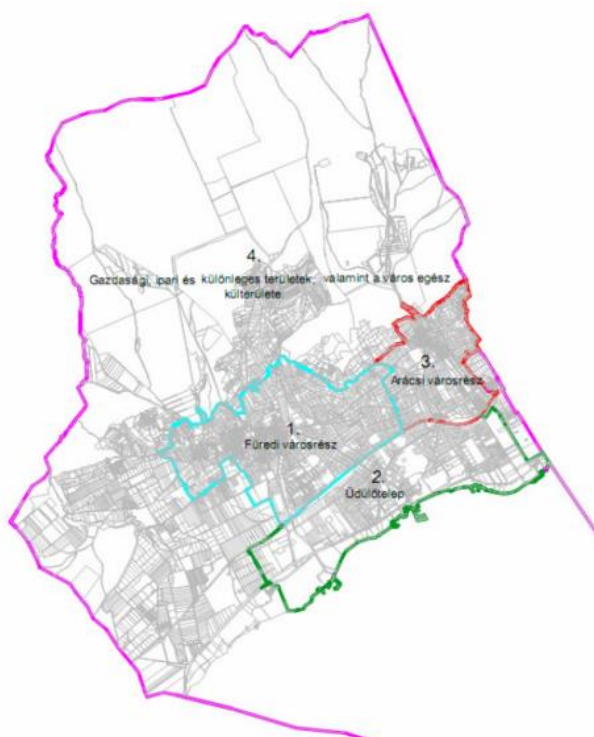
a lakosság nagy hányada. Az észak-déli tagolódást erősítik a főbb közlekedési utak, a 71-es út, a vasút, valamint a felső országút, a Csopak – Balatonarács – Aszód középkeresztvonalú út.

A város központjaként a Füredi városrész funkcionál, itt találhatóak meg a legfőbb közintézmények, közösségi funkciókat betöltő helyek (pl. Vörös templom, Községi Ház) és a Vásárcsarnok. Ennek ellenére Balatonfüred településszerkezeti szempontból nem rendelkezik tényleges városközponttal, hiszen a Füredi városrész nem bővelkedik a városi lakosság által megfelelően kihasználható közösségi terekben, illetve hiányzik a hírnévnek megfelelő főutca és vonzáskörzetét betöltő utcaegyüttes.

1.15.1 A területfelhasználás vizsgálata

1.15.1.1 Településszerkezet, helyi sajátosságok vizsgálata

Balatonfüred területe a város történelméből adódóan több városrészre bontható. Balatonarács községet 1954-ben csatolták Füredhez, ez a két városrész azóta is elkülöníthető egymástól. A Településfejlesztési koncepció ezt kibővítve már három történeti központot különböztet meg: a Füredi, az Üdülőttelep és az Arácsi területeket. A turizmus Balaton-parti területekre való koncentrálódása miatt a lakosság körében elterjedtek a „felsőváros” és „alsóváros” megnevezések, melyek a Füredi és az Üdülőttelep városrészekre utalnak. Mindezek mellett Balatonfüred Egységes Településrendezési Terve a város egészét a területhasználat intenzitásától illetve a jogi állapottól függően két részre osztja: belterületre és külterületre. A fentieket figyelembe véve Balatonfüred városában négy városrészt különítettünk el, melyek a következők:

Füredi városrész

Területi határai: déli oldalon a vasútvonal, keleten a Séta utca – Szabó Lőrinc utca – Arácsi út – Tamáshegyi út, északon és nyugaton a belterületi határ, nyugaton a 063/4 és 063/5 hrsz.-ú telkek határa – a 4113/1 hrsz.-ú út – Aszódí út – Laki utca – Kölcsey F. utca – Mandulavirág utca – 1425/3 hrsz.-ú telkek déli határa – 1424/3 és a 1424/4 hrsz.-ú telkek közötti telekhatár – 1424/6 hrsz.-ú út – Fürdő utca.

Üdülőttelep városrész

Területi határai: északon a vasútvonal, keleten a belterületi határ (Germering utca) – 0196 hrsz.-ú telkek déli oldala – a településnek a Csopak felőli közigazgatási határa, délen a Balaton

tómederhatára, nyugatra a belterületi határ – 025/66, 025/37, 025/34, 025/10 és 029/9 hrsz.-ú telkek északkeleti határai.

Arácsi városrész

Területi határai: déli oldalon a vasútvonal, nyugaton a Séta utca – Szabó Lőrinc utca – Arácsi út – Tamáshegyi út, északon és keleten a belterületi határ.

Gazdasági, ipari és különleges területek, valamint a város teljes külterülete városrész

Elhelyezkedése: a város teljes külterülete, valamint a város nyugati oldalán a város belterületéből a VOLÁN telephely, a TÜZÉP telephely, a temetők és a gazdasági, kereskedelmi, szolgáltató besorolású területek. Így tehát a belterületi nyugati részén a területi határ az alábbi: a 063/4 és 063/5 hrsz.-ú telkek határa – a 4113/1 hrsz.-ú út – Aszófői út – Laki utca – Kölcsey F. utca – Mandulavirág utca – 1425/3 hrsz.-ú telek déli határa – 1424/3 és a 1424/4 hrsz.-ú telkek közötti telekhatár – 1424/6 hrsz.-ú út – Fürdő utca. A városrészek lehatárolását a fenti térkép mutatja.

1.15.1.2 Az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján, termőföld esetén a művelési ágak és a minőségi osztályok

A mezőgazdaság nem a legjelentősebb húzóágazata a település gazdaságának, jellemzően szőlő és gyümölcsstermelés adja a mezőgazdasági területek nagy részét, egyéb művelési ág nem jellemző a településen.

A tervezett fejlesztések tekintetében a termőföld védelméről szóló 2007. CXXIX. törvény (a továbbiakban: Tfv.) értelmében - a termőföld mennyiségi védelmére figyelemmel - az egyes fejlesztések projektszintű dokumentációjának elkészítésekor fontos annak körültekintő vizsgálata, hogy a fejlesztési terület tartalmaz-e olyan ingatlanokat, melyek a Tfv. 2. § 19. pontja szerint termőföldnek tekinthető-e. Amennyiben megállapítást nyer, hogy a területen tervezett módosítások mezőgazdaságilag hasznosított területeket is érinthetnek – pl. kerekpár-utak és közutak fejlesztése -, a Tfv. kapcsolódó jogszabályhelyeire különös tekintettel kell lenni a termőföldeket érintő módosítások kapcsán.

1.15.1.3 Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

A beépítésre szánt terület szintterület-sűrűsége az alábbi lehet:

Beépítésre szánt területek:		sintterület-sűrűség maximális értéke
Lakóterület	nagyvárosi	1,5
	kisvárosi	0,8
	kertvárosi	0,5-0,3
Vegyes terület	településközpont	1,0
	központi	0,8
Üdülőtérület	üdülőházas	0,7
	hétvégi házas	0,2
Gazdasági terület	kereskedelmi, szolgáltató	0,8

	egyéb (nem környezetszennyező) ipari	0,6
Különleges terület	kemping, strand, kikötő	0,2
	szabadidőközpont	0,2
	temető	0,1
	városüzemeltetés	0,2

A beépítésre nem szánt terület szintterület-sűrűsége az alábbi lehet:

Terület típusa	szintterület-sűrűség maximális értéke
Zöldterület	-
Erdőterület - védelmi	-
Mezőgazdasági terület: - általános - kertes - korlátozott használatú	-
Egyéb terület: - vízgazdálkodási - vízfelület	-
Közlekedési és közműterület	-
Különleges terület: - sport, szabadidő	0,05

A fenti besorolás jellemzően bemutatja, hogy a település egyes telkei milyen fejlesztési lehetőségekkel bírnak.

1.15.1.4 Funkció vizsgálata

Nem releváns

1.15.1.5 Alulhasznosított barnamezős területek

A településen a barnamezős területek nagysága nem számottevő, így jelenleg az nem releváns.

1.15.1.6 Konfliktussal terhelt területek

A település kiemelt regionális és turisztikai jelentőséggel bír, itt ez nem releváns.

1.15.2 A telekstruktúra vizsgálata

1.15.2.1 Telekmorfológia és telekméret vizsgálat

Nem releváns, nincs tipizálható telektípus a településen tekintettel arra, hogy Balatonfüred folyamatosan fejlődő, bővülő település. Ennek megfelelően a telekméretetek és telektípusok az évszázadok folyamán változtak.

Az alábbi ábra szemlélteti a telkek méretét és elhelyezkedését.

1.15.2.2 Tulajdonjogi vizsgálat

Nem releváns

1.15.3 Önkormányzati tulajdon kataszter

Az önkormányzati tulajdon kataszter a település honlapján elérhető, ugyanakkor ezen túlmenően fontos megemlíteni azon, önkormányzati tulajdonban álló létesítményeket, épületeket, melyek a 2014-2020 időszakban fejlesztési potenciállal bírnak, illetve projektötletek kapcsolódnak hozzájuk:

- **Kemping fejlesztése** (több hrsz., melyek nem szerepelnek még a vagyonrendelet mellékletében 18/5, 18/6, 0200/7),
- **Közösségi Ház, Városi Helytörténeti Gyűjtemény, Városi Könyvtár felújítása, valamint a Huray utcában a jelenleg parkolóként működő terület hasznosítása** is fontos, ide többfunkciós rendezvényközpont és színház épülhet CLLD-ből,
- **Zákonyi utcai parkoló területére:** földalatti kétszintes parkolóház építése, a földszintre park és irodalomház építése,
- **Kiserdei Óvoda** lebontása és új épület építése,
- **Elkerülő útépítés** második ütem,
- **Lóczy Gimnázium emeletráépítés és/vagy felújítás,**
- **Biomassza fűtőmű** építése,

Jelenleg állami tulajdon, azonban szeretne a város hozzájutni a Petőfi utcában lévő volt BM üdülőhöz, ezt követően ott idősek otthonát alakítana ki.

1.15.4 Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése

Nem releváns

1.15.5 Az építmények vizsgálata

A város épületállománya rendkívül sokszínű. Különösen fontos megemlíteni a reformkori városrészt, mely a település legfőbb attrakcióját, lényegi karakterét adja. Itt legfőképp az 1800-as évek közepéről származó épületekről beszélünk, melyek a Balaton partjától a városközpontig nagy területen, műemléki védelem alatt állva színesítik a településképet.

További említésre érdemes a „falusias jellegű” épületkarakter, mely a szőlőhegyek működése időszakában alakult ki.

A településképet szintén meghatározó tényező a II. világháború utáni időszakban, iparosított technológiával épült jelentős mennyiségű, tömbházakból álló épületkarakter, mely a jövőben további megújítást, korszerűsítést igényel.

Meg kell említenünk az 1960-as évektől épülő, kisebb nyaralóépületeket is, melyek jelentősen befolyásolják a település karakterét – hasonlóan a Balaton többi településéhez. Nem feltétlenül ezek adják a legértékesebb épületállományt, de mindenképp szorosan kapcsolódnak az elmúlt, mintegy 50 év településképi változásához.

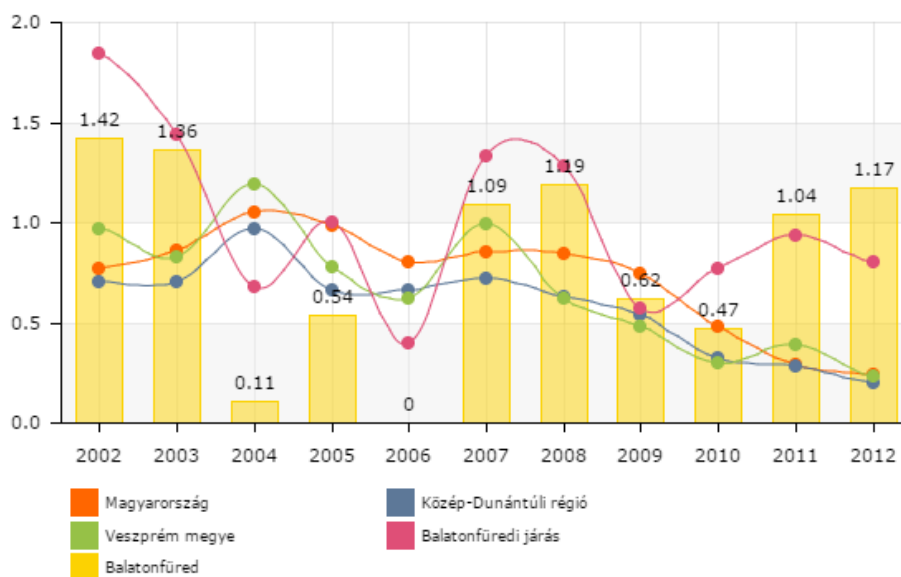
A legújabb fejlesztéseket az 1990-es évek közepétől megindult folyamatok jelentik. Ezek esetében az építészeti minőség igen nagy szórást mutat, ugyanakkor -az ezredforduló után megépült épületek aspektusából- az átlagos magyar építészeti és városképi minőséghez képest jóval magasabb színvonalat képviselő épületállományt hoztak létre.

Talán épp ennek is köszönhető, hogy a város a Magyar építőművészek szövetsége ajánlására 2008—ban megkapta a HILD emlékérmét valamint 2008, 2009, 2010 években „Városimázs” díjat is nyert a település.

1.15.5.1 Funkció, kapacitás

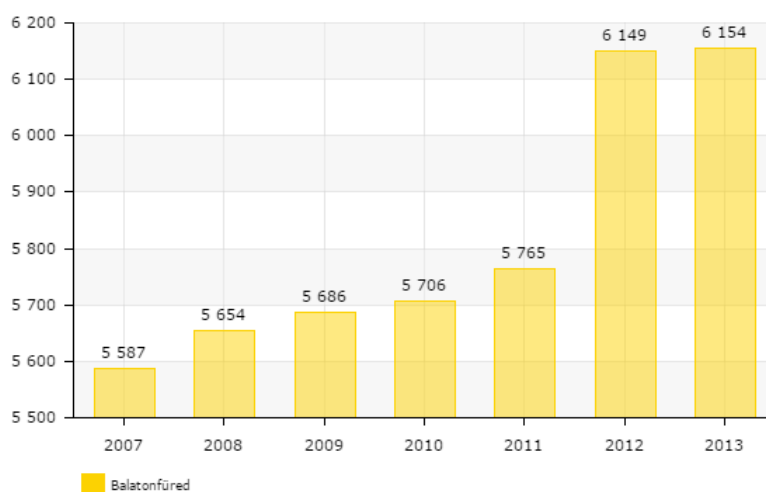
Lakásállomány alakulása

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Épített lakások száma

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

1.15.5.2 Beépítési jellemzők (beépítési mód, beépítési mérték, sűrűség)

Lásd feljebb

1.15.5.3 Magasság, szintszám, tetőidom

Nem értelmezhető. Vegyes települési karakter, épületenként változó.

1.15.5.4 Településkarakter, helyi sajátosságok

Nem értelmezhető. Vegyes települési karakter, épületenként változó.

1.15.6 Az épített környezet értékei

1.15.6.1 Településszerkezet történeti kialakulása, történeti településmag

Balatonfüred város Veszprém megyében, a Balaton-part legrégebbi üdülőhelye, és egyben „a Balaton északi partjának fővárosa”, mindemellett pedig jelentős vitorlázaskikötő.

Nevét először 1211-ben a tihanyi apátság birtokösszeírásában említik. A mai Füred területén a középkorban több település létezett. Elsősorban, a maig is folyamatosan tovább élő – de fontosabb szerepet csak a reformkor óta játszó – Füred. Tőle nyugatra Papsoka – a XIV. századtól Siskének nevezik – helyezkedett el, mely rövidesen összeolvadt Füreddel. Füredtől északra a Kéki-völgy napjainkig megőrizte az egykori Kék falu nevét. Ez a település a török hódoltság alatt pusztult el. A mai Füred északkeleti részét képező Arács 1954-ig önálló község volt. Az Arácstól délkeletre fekvő Magyaré települést a középkor végére felszívta Arács, mely városrész eredetileg királyi birtok volt. 1118. környékén a tihanyi apátságnak birtokrészt adományozhattak (II. István oklevele alapján). A településen az egyházi és királyi birtokokon kívül más birtokosoknak is voltak itt területei, tekintve, hogy kitűnő szőlőtermelő vidék volt. A török elleni küzdelmek során elpusztult (a község megnevezése a XVI. sz. második felében: puszt), majd újraterleplte. A lakosság többnyire mezőgazdasággal, szőlőműveléssel foglalkozott.

Füred idegenforgalma századokra nyúlik vissza, és miután a füredi savanyúvizet gyógyvízzé illetve gyógyforrássá nyilvánították, 1971-ben gyógyüdülőváros lett. 1987-től a „Szőlő és a Bor Nemzetközi városa”: a L' OFFICE International de la Vignet et du Vin (OIV) Nemzetközi Szőlészeti és Borászati Hivatal az 1987-es évet a Szőlészet és Borászat Nemzetközi Éveként hirdette meg, melynek kapcsán - számos világhírű borvidék városa mellett - Balatonfüred is pályázott a Szőlő és Bor Nemzetközi Városa cím elnyeréséért. A város pályázata sikeres volt, a cím elnyerését tanúsító okiratot Rómában adták át. Ez a kitüntetés a balatonfüredi és környékbeli bortermelők, borászati gazdaságok tevékenységét ismerte el.

Ismertségét elsősorban mediterrán jellegű klímájának és szénsavas forrásainak köszönheti. Ma az itt működő Állami Szívkórházban hasznosítják gyógyászati céllal a források vizét, emellett a Kossuth forrásnál, a Berzsenyi kútnál, a Polányi kút Szekér Ernő kifolyójánál és a Schneider Ferenc díszpolgár által adományozott kútnál kóstolható meg a híres füredi savanyúvíz. A Szívkórházban sok szívbeteg nyerte vissza egészségét, köztük a híres Nobel díjas hindu költő, Rabindranath Tagore (1926-ban járt itt), akiről sétányt neveztek el a tó partján.

A város gazdag történeti emlékhelyekben, melyek legnagyobb részét átalakították, felújították. Számos olyan nevezetes villa és kúria található itt, melynek tulajdonosa jelenlétével hozzájárult Balatonfüred arculatának kialakításához.

A XVIII. század építészeti remekei, a Nagyvendéglő, a Kossuth Lajos-forrás kútháza, Pálóczi Horváth Ádám nagyobbik háza, Széchenyi Ferenc kastélya, ma is meghatározzák a város hangulatát.

Balatonfüred az 1800-as években, a reformkorban indult fejlődésnek. Haladó szellemű politikusok, művészek kedvelt találkozóhelyévé vált; történelmi, kulturális szerepe ekkor volt a legkiemelkedőbb. E korból számos műemlékkel, jelentős épülettel, hagyománnyal rendelkezik a város: 1825-ben itt, a Horváth-házban rendezték meg az első Anna-bált.

Kisfaludy Sándor adományokból, apátsági és népi segítséggel 1831-ben Balatonfüreden nyitotta meg a Dunántúl első kőszínházát, a magyar nyelv otthonát akkor, amikor a hivatalos nyelv a német volt. A történelmi, alsó városrész reformkori hangulatát gazdagítja a klasszicista stílusban épült Blaha Lujza villa, melyben a századforduló híres magyar színésznője töltötte nyarait 23 éven át. Az épület ma szállodaként és étteremként működik. Volt itt nyaralója a fürdőorvosnak, Huray Istvánnak, a Huray-házak birtokosának, ám az e korban épült nyaralók közül a legszebbnek a Dőry-nyaralót tartják Füreden.

Kupolás, jón oszlopcsarnokos kerek épület található a Jókai utca és a Blaha Lujza utca sarkán. A Kerek templom, melynek tervét Fruhman Antal készítette, alapul véve hozzá a római Panteon képét, 1841–1846 között épült fel. A Jókai villa 1870-ben készült el kora-eklektikus stílusban. Az épületben állandó kiállítás mutatja be a nemzet legnagyobb mesemondójának életét és a villa berendezési tárgyait.

A felső városrész díszai a Református templom, a Katolikus templom és az újonnan épült Evangélikus templom.

A mai óváros – a régi falu valamint az idecsatolt Balatonarács – számottevő értékes népi műemlékállománnyal rendelkezik. Az óvárosba vezető főútcán, a Kossuth Lajos utca mindkét oldalán zárt sorú, földszintes és emeletes épületek sorakoznak. A városnak ezen a részén még őrzik a népi formákat a jellegzetes, műemléki táblával is megjelölt épületek. A Siske utca az a része az óvárosnak, amelynek vége már erdőbe torkollik, és sétaút kezdődik.

Füred egyik legismertebb épülete a Gombás-kúria (épült a XVIII. század második felében). A köznemesi rend tagjai építettek ilyen pincehajlékokat szerte a Balaton környékén, ahol az év egy részét töltötték. Balatonfüreden, amely különösen a Zala megyei nemesség egyik kedvelt találkozóhelye volt, ugyancsak bőven sorakoztak egymás közelében hasonló, késő barokk vagy copf stílusban épített pincehajlékok, rendkívül színes képet adva a füredi hegyvidéknek.

1.15.6.2 Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

Nyilvántartott Régészeti lelőhelyek helyrajzi szám szerint

Balatonfüred az ország műemlékekben gazdag települései közé tartozik. A városban Balatonfüred egységes rendezési tervének (2006. október) adatai alapján a 190 helyi védett épület mellett 57 országosan védett műemléket találunk. Közöttük számos nagy ismertségnek örvend, és a műemlékvédelmi-szakmai szempontok mellett idegenforgalmi jelentőséggel is rendelkezik. Az országos örökségvédelem alatt álló épületek jelentős része (25 db) népi stílusú lakóépület, ezek jelentős része (9 db) a Lóczy Lajos utcában található. Ugyancsak ebben az utcában áll a számos (7 db) egyházi jellegű műemléképület közül három. Ezen felül hét műemlékház is található a városban. A népi építészet értékeit gyarapítja három épület (csőszház, prэшázak), valamint öt középület. Balatonfüred sajátos hangulatához hozzájárulnak a különböző kúriák, kastélyok is (6 db).

2005-ben Balatonfüred-fürdőtelepet a nemzeti kulturális örökség minisztere műemléki jelentőségű területté nyilvánította a 14/2005 (IV.5.) NKÖM számú rendelettel.

Nyilvántartott régészeti lelőhelyek Balatonfüred területén:

azonosító	lelőhelyszám	név	védelem	HRSZ
7402	1	Református paplak	szakmai	1321, 1512, 1517, 1515, 1510/3, 1519/5, 1511/2, 1518, 1313, 1318, 1319, 1320, 1317
7403	2	Zsinagóga	szakmai	1321, 1322, 1510/3, 1509, 1315, 1319, 1320, 1316
7404	3	Harangláb előtt	szakmai	2106, 2108, 2109, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135/1, 2140, 2111, 2128, 1527/1, 1527/2, 1526, 1529, 1534, 1535, 1536, 2155/2, 2101/2, 2154, 1537, 2153/2, 2153/3, 1538, 2153/1, 2105/2, 2139, 2104, 2138, 2142, 2141, 2143/14, 2155/3, 2029, 2144/2, 2135/2, 2113, 2199/2, 2199/1, 2117, 1528, 1524, 2120, 2143/16, 2198/12, 2198/10, 2119, 2143/5, 2099, 2103, 2198/11, 2112, 2105/1, 2110, 2137/1, 2137/2, 2145/3, 2152, 2118, 2116
7405	4	Református templom és iskola	szakmai	2155/1, 2019, 2020/1, 2022/4, 1552/2, 1554/1, 1900/8, 2154, 2031/6, 2031/5, 2036, 1900/5, 2054, 2055, 2056/1, 2057, 2058/1, 2061, 2020/2, 2046/1, 2060/1
7406	5	Siske	szakmai	1807, 1808, 1809, 1810, 1820, 1854, 1855, 1856, 1803, 1804, 1805, 1821/1, 1821/2, 1822, 1823, 1824, 1834, 1835, 1836, 1837, 1838, 1839, 1840, 1841/1, 1841/2, 1843, 1844, 1845, 1846, 1847, 1848, 1851, 1852, 1853, 1857, 1900/1, 1901, 1902, 1906, 1907, 1908, 1909, 1798, 1911, 1912, 1913, 1931, 1932, 1933/1, 1933/2, 1910
7407	6	Siskei templomrom	szakmai	1796/2, 1796/3, 1801, 1811/2, 1812, 1813, 1814, 1815, 1816, 1817/1, 1817/2, 1803, 1811/1
7408	7	Laki-dűlő - Murvabánya	szakmai	0120/11, 0120/12, 0120/13, 0120/14, 0120/15, 0120/5, 4104/3, 4104/2, 4104/4, 4105, 4102, 4114, 4115/3, 4124, 4115/1, 4115/2, 4106, 4110, 4116/2, 4116/1, 4103, 4125/2, 4119, 4121, 4122/1,

				4122/2, 4123, 4117, 4120, 4118, 4113/1, 6128/19, 6128/20, 6128/21, 6128/16, 6128/17, 6128/18, 6132, 062, 6128/11, 063/4, 6130, 063/5, 6118/4, 6128/10, 6124/3, 6128/6, 6128/9, 063/10, 063/11, 6128/7, 6131, 063/8, 063/6, 063/7, 0120/22, 063/3, 098, 0119, 0120/23, 6125, 6128/1, 6128/5, 6128/8
7409	8	Laki-dűlő	szakmai	1426, 1428/1, 1428/2, 1429, 1430, 1435, 1436, 1437, 1438, 1439/2, 1440/1, 1440/2, 1600, 1601, 1602, 1603, 1604, 1605, 1606, 1607, 1396, 1397, 1398, 1404, 1405, 1406, 1432, 1433, 1434, 1439/1, 1441, 1442/1, 1442/2, 1442/3, 1443/1, 1444, 1445, 1462/2, 1463/4, 1463/5, 1463/6, 1463/7, 1465, 1466, 1467, 1468/1, 1468/2, 1469/1, 1469/2, 1470, 1471, 1472, 1519/1, 1519/2, 1599/1, 1599/2, 1610/1, 1610/2, 1611/2, 1613, 1614, 1615, 1616, 1427
7410	9	Belső-mező	szakmai	077/47, 077/48, 080/10, 080/11, 080/12, 080/13, 080/14, 080/9, 086/30, 077/37, 077/39, 080/6, 080/7, 080/8, 081
7411	10	Belső-mező II.	szakmai	077/44, 086/28, 086/37, 086/38, 086/39, 086/40, 081, 086/31, 086/33, 086/29
7412	11	Berek-rét	szakmai	039, 038/3, 038/4, 041/1, 041/2, 041/3
7413	12	Berek-réttől Ny-ra	szakmai	046/11, 046/12, 046/13, 046/14, 046/15, 046/16, 046/17, 046/18, 046/10
7414	13	Hajógyártól ÉNy-ra	szakmai	048/24, 048/25, 031/8, 048/26, 048/27, 048/28
7415	14	Baricska-dűlő	szakmai	02/1, 02/6, 960/2, 08/22, 08/21, 950/21, 950/23, 09, 08/19, 08/20
7416	15	Kék	szakmai	4929, 4927, 4932, 4942, 4953, 4931, 4930, 4959/1, 4928, 4941/1, 4941/2, 4936, 4937, 4938, 4940/1, 4940/2, 4934, 4933
7417	16	Arács - Belterület	szakmai	3386, 3387, 3388, 3389/1, 3389/2, 3390, 3391, 3393, 3402, 3403/3, 3403/2, 3403/1, 3404, 3380/2, 3380/5, 3380/4, 3380/3, 3477, 3454, 3480, 3469/1, 3468, 3467, 3466, 3380/7, 3392/2, 3384, 3307/2, 3308/2, 3301/4, 3686, 3688/1, 3688/2, 3689/2, 3309, 3302, 3310/1, 3310/2, 3308/1, 3307/1, 3306/1, 3305, 3647, 3648, 3658, 3465, 3452, 3446, 3399, 3459/1, 3460, 3464/1, 3662, 3664, 3665, 3655, 3394, 3395, 3396, 3397/1, 3397/2, 3398/2, 3398/1, 3456, 3457/2, 3458, 3459/2, 3651, 3653, 3654, 3656, 3657, 3659, 3660, 3661, 3663, 3666, 3667, 3668, 3669, 3670, 3407/1, 3407/2, 3408, 3411, 3412, 3413, 3414, 3431, 3432, 3433, 3434, 3435, 3436, 3437, 3438, 3439, 3440, 3441, 3442, 3443, 3445, 3447, 3448, 3449, 3450, 3451, 3453, 3457/1, 3687/4, 3687/5, 3687/6, 3680, 3681, 3690, 3691, 5459, 5460, 5461, 5462, 3463, 3409/3, 3684, 3377, 3687/3, 3682/2, 3419, 3444/1, 3444/2, 3687/2, 3461, 3492, 3462, 3469/2, 3679, 3675, 3673, 3652/2, 3490, 3685/2, 3672, 3491, 3489, 3650, 3674, 3481, 3385, 3401, 3682/4, 3301/3, 3380/9, 3380/8, 3671, 3543, 3682/3, 3330, 3301/1, 3685/1, 3677, 3676, 3678, 3392/1, 3400, 3406, 3409/2, 3464/2, 3838, 3455, 5463
7418	17	Barátlakás	szakmai	0169/33, 0169/34, 0169/5, 0167, 0166/4, 0169/3, 0186/3, 0185/23, 0186/4, 0170/1, 0175, 0171/12, 0171/16, 0171/14, 0169/2, 0169/29, 0169/1, 0168
7419	18	Arács-Tamás-hegy	szakmai	3390, 3399, 3438, 3446, 3447, 3448, 3449, 3450, 3452, 3453, 3456, 3457/1, 3457/2, 3458, 3455, 3459/1, 3460, 3397/1, 3397/2, 3398/2, 3398/1, 3459/2, 6171/11, 6179/2, 6179/1, 6171/8, 6180, 6171/15, 6181, 3419, 3392/1, 3400, 3406, 3454, 3392/2
7420	19	Arács - Séd-part	szakmai	5454/6, 3694, 3695/3, 3695/5, 3696/6, 3697/1, 3699/1, 3705, 5456, 5457, 5458, 5459, 5461, 5462, 5463, 5464, 5465, 5466, 5468, 5470, 5473, 5474, 5475, 5476, 5477, 3695/16, 5452/1, 5453, 5454/4, 5454/5, 5455, 5471, 5472, 3693, 3695/14, 3695/15, 3695/17, 3695/4, 3696/2, 3696/5, 3697/3, 3697/6
7421	20	Arács - Bene utca	szakmai	3829/1, 3829/2, 3827/6, 3574/2, 3837/4, 3837/5, 3837/3, 3837/6, 3837/7, 3837/8, 3837/9, 3568, 3583, 3584/2, 3837/1, 3837/21, 3837/22, 3574/1, 3579, 3564, 3570, 3585, 3571, 3573, 3578, 3553/4, 3563/7, 3562/2, 3562/3, 3557/8, 3562/4
7422	21	Arács -	szakmai	3784/15, 3784/16, 3784/17, 3784/20, 3784/21, 3784/22, 3784/23,

		Téglagyár		3784/24, 3784/25, 3784/26, 3785
7423	22	Arács - Villasor	szakmai	3852, 3853, 3854, 3855, 3858, 3859, 3860, 3861, 6217/4, 6217/5, 6217/6, 6217/7, 6218/2, 6217/10, 6217/9, 6218/3, 3836, 3871, 6217/8, 6216, 6214, 6195, 6213/1, 6213/2
7424	23	Arács - Haraszi-dűlő	szakmai	0195/1, 0195/4, 0196, 0221/17, 0221/18, 0221/16, 0221/19, 0221/20, 3941, 3931, 3935, 3934, 3933, 3932
7426	25	Széchenyi utca	szakmai	79/3, 80/4, 849/3, 88, 71/4, 118/4, 118/3, 901, 900, 899, 77/7, 71/3, 71/5, 76/2, 876, 875, 874/2, 77/6, 898, 874/1, 873, 118/5, 850/2, 856/1, 949, 860, 859, 857, 856/2, 855/4
30696	27	Kéki-völgy	szakmai	4915, 4914/1, 4907/1, 4910, 4909, 4917, 4907/2, 4916, 4914/2
39803	28	Szőlősi utca 1.	szakmai	1732, 1733/2, 1733/6, 1731
39804	29	Fürdő u. 15.	szakmai	1424/5
39805	30	Arács, Morvai József u. 10.	szakmai	6054/3, 6054/4, 6054/5, 6055/3, 6055/4, 6000/4
48604	31	Szőlők alja	szakmai	3830/1, 3834, 3827/5, 3830/2, 3820/2, 3822/2, 3822/3, 3823, 3824, 3825/1, 3825/2, 3826/3, 3827/4, 3827/6, 3829/1, 3829/2, 3829/3, 3829/4, 3819/3, 3813/2, 3815, 3817/1, 3817/2, 3818, 5359/1, 6209/1, 6209/4, 6208, 6207, 6205, 6206, 6201, 6202, 6184, 6185, 6186, 6187, 6188, 6189, 6209/2, 6209/3, 3817/3, 3816
48605	32	Balaton u.	szakmai	3837/5, 3837/3, 3837/6, 3837/7, 3837/8, 3837/9, 3837/10, 3837/13, 3837/14, 3837/15, 3837/16, 3837/17, 3837/18, 3837/19, 3837/20, 3568, 3583, 3584/2, 3837/1, 3837/11, 3837/12, 3837/21, 3837/22, 3837/4, 3838
48606	33	Királykúti völgy	szakmai	071/1, 071/2
58356	34	Balaton utca, 3837/11-12 hrsz.	szakmai	3837/4, 3837/11, 3837/12
58358	35	Balaton utca, 6196/1 hrsz.	szakmai	3691, 3697/1, 3694, 3693, 3695/17, 3696/5, 3697/3, 3838, 3301/3
72821	36	Laki dűlő, Ipari feltáró út	szakmai	059/3, 059/4, 060/15, 060/17, 060/16, 058/12, 058/31, 058/11, 058/32, 060/18, 058/37, 058/34, 058/33, 058/38, 058/30, 1424/25, 1424/26, 1424/6, 1424/3
78773	37	Száka-domb	szakmai	0110, 0111/53, 0111/81, 0111/80, 0111/29, 0111/30, 0111/2, 0111/31, 0111/82, 0111/83, 0111/28, 0111/26, 0111/27
7708	7	Haraszt-dűlő	szakmai	0221/5, 0221/6, 0221/7, 0222, 0221/9, 0221/8, 0221/4, 0221/3, 0223/3, 0221/50, 5539, 5540, 0195/1, 0221/25, 0221/26, 0223/4, 5538, 5536, 5537

1.15.6.3 Védett épített környezet, a helyi, egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

A város egyik legnagyobb erősségét jelentik a megmaradt, ma már egyre nagyobb arányban felújított történelmi városrészek, a védett épületek. A különleges, történelmi hangulatú utcák, terek sajátos karaktert adnak Balatonfürednek, egyedivé téve azt a Balaton-parti települések sorában.

1.15.6.4 Világörökségi és világörökségi várományos terület

Világörökségi vagy világörökségi várományos terület a településen nem található.

1.15.6.5 Műemlék, műemlékegyüttes

Balatonfüred országos műemléki védettség alatt álló épületei:

Állami Szívkórház

A szív-kórház a Gyógy téren áll, a régi fürdőházak helyén. Egykor tíz fürdőházban, kazánnal melegített savanyúvízben fürödtek itt a vendégek. Az eklektikus épület később a város egyik emblemikus helyévé vált. Sok híresség mellett itt gyógyult **Rabindranath Tagore**, a nagy hindu költő illetve Ady Endre is. Jelenleg évente csaknem tízezer beteg gyógyul itt.

Kossuth-forrás

A Gyógy-téren áll, fölötte 12 oszlop tartotta kútház. 1800-ban épült klasszicista ivócsarnok. I. Ferenc József 1852-es füredi látogatása során a tihanyi apátság, "a hódoló tisztelet megnyilvánulásaként", róla nevezte el a kútat. 1952-től Kossuth- forrás, talán mert ő írta a legszebb füredi fürdőlevelet, és ő vetette fel a balatoni gőzhajózás megvalósítását. 1993-ban újítták fel.

Horváth ház

Az egykori Fürdőtelep legnagyobb és leghíresebb, máig az építtető Szentgyörgyi Horváth család nevét viselő műemlék épülete. 1795-től három éven át épült, a vidék legnagyobb szállodája volt. József nádor 1801-ben már a házban fogadta a nemesség hódolatát. A hagyomány szerint 1825-ben itt tartották az első Anna-bált Szentgyörgyi Horváth Krisztina tiszteletére.

Blaha Lujza villa

1866-ban parcellázták a telket, melyre Szűcs Lajosné 1867-ben építette a házat. Tőle Csény Lajos vásárolta meg, aki 1893-ban adta el Blaha Lujzának. A szép, klasszicista stílusban épült ház bejárója

fölött a háromszögletű oromzaton olvasható: "E ház volt a nemzet csalogányának legkedvesebb fészke.", fölötté pedig: "Blaha Lujza nyaralója 1893-1916."

Anna Grand Hotel

Egykori Nagyvendéglő és Kurterem. Az 1700-as években az egyre élénkülő fürdői élet miatt gondoskodni kellett a vendégek étkeztetéséről, így 1748-ban, a forrás közelében, megépült az első vendégfogadó. 1780-1783 között épült fel késő barokk stílusban a kifejezetten szállodának szánt főépület, amely 1803-ra nyerte el klasszicista formáját. Mozgalmas éveket megélt épület.

Jókai Villa

1870-ben készült el a Jókai ház, mely húsz nyáron át volt Jókai tulajdonában. Itt írta talán leghíresebb regényét, Az arany embert. Felesége Laborfalvi Róza 1886-ban bekövetkezett halála után néhány évvel eladta a házat.

Pálóczi-kastély

Az Óváros jellegzetes, meghatározó és különös sorsú épülete. 1785-ben kezdte el építését Pálóczi Horváth Ádám költő, földmérő mérnök saját tervei alapján. Teraszáról volt egykor a legszebb kilátás a Balatonra. Jelenleg zeneiskola működik benne. 2011-ben kezdték meg teljes felújítását, mely mára befejeződött. Parkja védett.

Gombás-kúria

Balatonfüred s egyben a Balaton-felvidék egyik legszebb és legépebben fennmaradt nemesi udvarháza, présháza, az Arács és Füred között húzódó út mentén, a Tamás-hegy aljában található. Az 1780-as években épült, és a környék legnagyobb magánépülete volt akkoriban. Utoljára 2007-ben újjátették fel, jelenleg szállodaként üzemel.

Dőry Villa

Épült 1869-ben. A legszebb családi nyaralónak tartották Füreden. A romantikus ízlés egyik legszebben fennmaradt emléke. 1910-ig volt a Dőry család kezében, akkor a Baradlay és Szlávi család vette meg, akik szállodaként értékesítették. Ekkor kapta a hivalkodó és a város jellegéhez nem illő Astoria nevet, amely máig megmaradt. Műemléki ház.

Magyar Játékszín oszlopai

Kisfaludy Sándor javaslatára közadakozásból 1831-ben építették a színházat, mely 1868-ig működött, ekkor műszaki állapota miatt bezárták. 1878-ban lebontották, a helyén építették fel az Anna Grand Hotel Gyógytermét.

Balatonfüred védett épületeinek és területeinek műemléki környezete

azonosító	cím	név	védelem
18162	Honvéd utca 2.	Vaszary-villa bővítmény épülete	Műemlék
18379		római téglaegető kemence építészeti maradványainak műemléki környezete	Műemléki környezet
18899		présház-pince ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
20826		Mezőgazdasági szakiskola ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23572		Pálóczi-Horváth-kúria ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet

23573		Gombás kuria ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23759		Középület, volt zsinagóga ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23761		lakóház /népi/ ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23763		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23767		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23771		R.k.u.n. kerek templom ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23776		v. Hubay-villa ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23778		v. Blaha kúria ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23780		v. nagyvendéglő toldaléképülete ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23784		ún. "Hermina udvar" ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23785		Üdülő ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23788		Nagyvendéglő ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23790		Ivócsarnok homlokzatában a színház klasszicista oszlopai ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23795		Horváth-ház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23797		Múzeum, volt Jókai-villa ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23800		Lakóház, volt káptalani villa ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23802		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23805		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23808		Járási tanács háza ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23810		Csőszház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23813		lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23814		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23815		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23816		Ref. templom ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23821		R. k. templom ex-lege műemléki környezete	Műemléki

			környezet
23825		Óvoda ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23887		Ref. templom ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23889		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23891		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23893		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23894		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23896		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23898		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23900		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23902		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23904		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23906		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23910		Ref. Iskola ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23911		lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23912		lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23913		lakóház volt kávéház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23917		ház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23918		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23919		Lakóház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23921		Ház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23923		v. Eszterházy kastély ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23928		Földszintes sarokház ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
23930		Templomrom ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet
13073	Balaton partvonala-	Balatonfüred műemléki jelentőségű területének műemléki környezete	Műemléki környezet

	Zákonyi Ferenc utca-Honvéd utca-Huray István utca- Jókai Mór utca		
15336	Honvéd u. 2.	Vaszary-villa, majd Honvédtiszti-üdülő kertje	Műemlék
15563		római villa alapfalai	Műemlék
9708	Hősök tere	Mezőgazdasági szakiskola	Műemlék
9718	Lóczy Lajos utca	R. k. templom	Műemlék
9720	Lóczy Lajos utca 70.	Ref. templom	Műemlék
9691	Arácsi út 94.	Gombás kuria	Műemlék
9741	Tagore sétány	egykori evezősház	Műemlék
9697	Blaha Lujza u. 1.	R.k.u.n. kerek templom	Műemlék
9699	Blaha Lujza u. 4 .	v. Blaha kúria	Műemlék
9700	Blaha Lujza u. 6 .	v. nagyvendéglő toldaléképülete	Műemlék
9701	Blaha Lujza u. 7.	ún. "Hermina udvar"	Műemlék
9703	Blaha Lujza utca	Nagyvendéglő	Műemlék
9698	Csokonai Vitéz Mihály utca 11.	v. Hubay-villa	Műemlék
9704	Gyógytér, Közterület	Ivócsarnok homlokzatában a színház klasszicista oszlopai	Műemlék
9705	Gyógytér 3 .	Horváth-ház	Műemlék
9706	Honvéd u. 1.	Múzeum, volt Jókai-villa	Műemlék
9711	Jókai u. 26.	Járási tanács háza	Műemlék
9717	Óvoda utca 2.	Ref. templom	Műemlék
9719	Lóczy Lajos utca 62.	Óvoda	Műemlék
9731	Mogyoró utca 1.	Ref. Iskola	Műemlék
9712	Kilátó u. 2.	Présház	Műemlék
9738	Siske u. 45 .	Lakóház	Műemlék
9739	Siske u. 43.	Lakóház	Műemlék
9737	Siske u. 40 .	ház	Műemlék
9740	Siske u. 59 .	Ház	Műemlék
9742	Táncsics Mihály u. 1 ., Gyógy tér	v. Eszterházy kastély	Műemlék
9744	Régi temető utca	Templomrom	Műemlék
9743	Vázsonyi u. 1 .	Földszintes sarokház	Műemlék
9714	(Balatonarács) Koloska u. 4 .	lakóház	Műemlék
9694	(Balatonarács) Béke u. 6 .	Lakóház	Műemlék
9695	(Balatonarács) Béke u. 10 .	Lakóház	Műemlék

9709	(Balatonarács) Itatóköz 10 .	Lakóház	Műemlék
9710	(Balatonarács) Itatóköz 12 .	Lakóház	Műemlék
9715	(Balatonarács) Koloska u. 9 .	Lakóház	Műemlék
9716	(Balatonarács) Koloska u. 12 .	Lakóház	Műemlék
9721	(Balatonarács) Lóczy Lajos u. 75 .	Lakóház	Műemlék
9722	(Balatonarács) Lóczy Lajos u. 77 .	Lakóház	Műemlék
9723	(Balatonarács) Lóczy Lajos u. 78 .	Lakóház	Műemlék
9724	(Balatonarács) Lóczy Lajos u. 79 .	Lakóház	Műemlék
9725	Lóczy Lajos u.87.	Lakóház	Műemlék
9726	(Balatonarács) Lóczy Lajos u. 101.	Lakóház	Műemlék
9727	Lóczy Lajos u.	Lakóház	Műemlék
9728	Lóczy Lajos u.	Lakóház	Műemlék
9729	(Balatonarács) Lóczy Lajos u. 111.	Lakóház	Műemlék
9733	Régi temető utca	lakóház	Műemlék
9730	Major utca	Lakóház	Műemlék
9702	Blaha Lujza u. 9 .	Üdülő	Műemlék
9690	Ady Endre u. 13.	Pálóczi-Horváth-kúria	Műemlék
9732	Óvoda u. 16 .	lakóház	Műemlék
9692	Bajcsy- Zsilinszky Endre u. 32 .	Középület, volt zsinagóga	Műemlék
9713	Kilátó utca	Csőszház	Műemlék
9745	MELEGHEGY, Határ út	présház-pince	Műemlék
9693	Bajcsy- Zsilinszky Endre u. 37 .	lakóház /népi/	Műemlék
9707	Honvéd u. 4 .	Lakóház, volt káptalani villa	Műemlék
9735	Siske u. 9 .	lakóház volt kávéház	Műemlék

11620	Séta utca- Táncsics Mihály utca-Szabadság utca-Deák Ferenc utca- Tagore sétány	Balatonfüred műemlékjelentőségű terület	Műemléki jelentőségű terület
11380	Honvéd utca 2.	Vaszary-villa, majd Honvédtiszt-üdülő épülete és kertje	Műemlék
17622	Fürdő utca	római téglaegető kemence építészeti maradványai	Műemlék

1.15.6.6 A műemlékvédelem sajátos tárgyai

Lásd feljebb.

1.15.6.7 Műemléki terület

Lásd feljebb

1.15.6.8 Nemzeti emlékhely

Nem releváns

1.15.6.9 Helyi védelem

Épület címe	helyrajzi szám	épület típusa
Ady Endre utca 2756	2756	
Ady Endre utca	1103	
Ady Endre utca 12/a	2756	Családi lakóvilla
Ady Endre utca 34.	2844	
Ady utca – Vak Bottyán utca sarka	2758	
Arácsi u.2.	2315	Általános Iskola
Arácsi út 3336/5	3336/5	
Arácsi út	3336/6	
Arácsi út	3380/6	
Arácsi út 108.	2533	
Arácsi út 52.	2690/1	
Arácsi út és Muskátlí utca sarok	3372	
Arany János utca 10.	2783	
Árpád utca	767	
Árpád utca 3.	756	

Épület címe	helyrajzi szám	épület típusa
Bajcsy-Zsilinszky utca 1.	1522	Lakóház
Bajcsy-Zsilinszky utca 16.	1297	Kisvárosi lakóház
Bajcsy-Zsilinszky utca 17.	1509	Lakóépület
Bajcsy-Zsilinszky utca 30.	1320	Volt ref. lelkész lakás
Bajcsy-Zsilinszky utca 4.	1291	Lakóház
Bajcsy-Zsilinszky utca 6.	1292	Lakóház
Bajcsy-Zsilinszky utca 8.	1293	Lakóház
Béke u 12.	3486	Népi lakóház
Béke u 33.	3513	Pince
Béke utca	3533	
Béke utca 11.	3525	
Béke utca 15.	3526	
Béke utca 18.	3496	
Béke utca 21.	3521	Népi lakóház
Béke utca 31.	3515	
Blaha Lujza utca 3.	368/1	Emeletes lakóház
Blaha Lujza utca 5.	367	Emeletes lakóház
Csók utca	661/3	
Csók utca	682	
Csók utca	3118	
Csók utca	3113	
Csók utca 32-32a.	656	
Csokonai utca 3.	146	Üdülő villa
Csokonai utca 4.	153	Üdülő villa
Csokonai utca 6.	154	Üdülő villa
Csokonai utca 7.	141	Üdülő villa
Csokonai utca 8.	156	Üdülő villa
Deák Ferenc utca 21.	308	Nagyüdülő
Deák Ferenc utca 22.	540	
Dózsa György utca 1.	1554/1	Üzlet épület
Dózsa György utca 3.	1553	Üzlet épület
Écsy László utca 5.	102	Nagyüdülő

Épület címe	helyrajzi szám	épület típusa
Endrődi Sándor utca 19.	868	
Endrődi Sándor utca 20.	864	
Felső köz 1.	1527/1	Családi lakóvilla
Felső köz 3.	1530	Családi lakóvilla
Felső köz 7.	1531	Népi lakóház
Garay J. utca	840	
Garay János utca 13.	821	
Garay János utca 7.	817	
Garay János utca 9.	816	
Germering utca	5533	
Gyógy tér 2.	360/2	Állami Szívkórház
Honvéd utca 2.	94	Csoportos nagyüdlő műemlékké nyilvánítás folyamatban
Honvéd utca 3.	128	Volt Écsy villa
Honvéd utca 5.	127	Volt Eszterházy villa
Honvéd utca 6.	101	Nagyüdlő
Horváth Mihály utca	703	
Horváth Mihály utca	786	
Horváth Mihály utca 1.	704	
Horváth Mihály utca 11.	750	
Huray utca	125	
Huray utca 1.	119	
Huszka utca Óvoda utca sarkán	1928/1	Volt présház
Iskola utca 1.	1210	Lakóvilla
Itató köz	3468	
Itató köz 1.	3490	
Itató köz 3.	3489	
Itató köz 5.	3481	
Jókai és Huray utcák sarka	123/1	
Jókai utca	694	
Jókai utca 24.	144	Üdlő villa

Épület címe	helyrajzi szám	épület típusa
Jókai utca 6.	684	
Kéthly Károly utca 7.	781	
Kisfaludy Sándor utca1.	375	mozi
Kisfaludy Sándor utca3.	374	Emeletes nagyüdülő
Koloska utca	3413	
Koloska utca 18.	3409/1	
Koloska utca 33.	3431	
Koloska utca 8.	3397/1	
Kossuth Lajos utca 12.	1528	Lakóház üzlettel
Kossuth Lajos utca 14.	1535	Lakóház üzlettel
Kossuth Lajos utca 16.	1538	Lakóház üzlettel
Kossuth Lajos utca 18.	1540	Lakóház üzlettel
Kossuth Lajos utca 2.	1521	Lakóház
Kossuth Lajos utca 20.	1541	Lakóház üzlettel
Kossuth Lajos utca 21.	2130	Lakóház
Kossuth Lajos utca 22.	1542	Lakóház üzlettel
Kossuth Lajos utca 23.	2129	Lakóház
Kossuth Lajos utca 24.	1543/2	Emeletes lakóépület
Kossuth Lajos utca 25.	2110	Régi tűzoltószertár
Kossuth Lajos utca 26.	1545	Lakóház üzlettel
Kossuth Lajos utca 27.	2027	Lakóház
Kossuth Lajos utca 28.	1551	Lakóház
Kossuth Lajos utca 29.	2026	Lakóház
Kossuth Lajos utca 31.	2024/2	Lakóház
Kossuth Lajos utca 33.	2023/2	Lakóház üzlettel
Kossuth Lajos utca 35.	2022/4	Művelődési ház
Kossuth Lajos utca 37.	2022/4	
Kossuth u.1.	2314	Kat. Templom és Plébánia
Liszt Ferenc utca	282	
Liszt Ferenc utca	283	
Liszt Ferenc utca 1.	299	
Liszt Ferenc utca 7.	289	

Épület címe	helyrajzi szám	épület típusa
Lóczy Lajos utca	3536	
Lóczy Lajos utca	3540	
Lóczy Lajos utca	3541	
Lóczy Lajos utca 10.	3232	
Lóczy Lajos utca 5.	3742	
Lóczy Lajos utca 60.	3457/1	Lakóház
Lóczy Lajos utca 63.	3688/1	
Lóczy Lajos utca 65.	3686	
Lóczy Lajos utca 7-11.	3741/1, 3740/1	
Lóczy Lajos utca 74.	3469/2	
Lóczy Lajos utca 93.	3651	
Lóczy Lajos utca.	3791/3	Arácsi vasútállomás épülete
Meleghegy	4758/2	
Meleghegy	4757	
Meleghegy	4756	
Meleghegy	4799	
Meleghegy	4801	
Meleghegy	4803/1	
Mikes és Mészöly utcák között.	502/2	Brázay villa
Mikes K. utca 3.	314	
Mikes u. 20.	550/3	
Mikes utca 11.	534	Villa épület
Mikes utca 16.	304	Villa épület
Mikes utca 8.	300	Villa épület
Munkácsy Mihály utca	390/1	
Nádor utca 1.	3101	Családi lakóvilla
Németh László utca 10.	247	
Németh László utca 3.	256	
Óvoda utca	1929	Volt prérház
Pálóczi és Szabó Lőrinc utcák sarka	2582/1	
Pálóczy Horváth Ádám utca	2793/1	
Pálóczy Horváth Ádám utca	2818	

Épület címe	helyrajzi szám	épület típusa
Pálóczy Horváth Ádám utca	2923/1	
Pálóczy Horváth Ádám utca	2566/2	
Pálóczy Horváth Ádám utca 55.	2940/1	
Pálóczy Horváth Ádám utca 12		Pálóczy Horváth Ádám kisebbik háza
Park utca 11.	171	Üdülő villa
Petőfi Sándor utca	647	Nagyüdülő
Petőfi Sándor utca	653/1	Nagyüdülő
Petőfi Sándor utca	650	Nagyüdülő
Petőfi Sándor utca 26.	649	Rózsilak
Petőfi Sándor utca 28.	646/2	Nagyüdülő
Petőfi Sándor utca 34.	640	Nagyüdülő
Petőfi Sándor utca 36.	634/1	Nagyüdülő
Petőfi Sándor utca 42.	633/2	Nagyüdülő
Petőfi Sándor utca 44.	629	Nagyüdülő
Séta utca 25.	624	
Siske utca 1.	2018	Középület
Siske utca 11.	1980, 1981	Népi lakóház
Siske utca 15.	1974, 1975, 1978	Népi lakóház
Siske utca 2.-2/a.	1563/1	Lakóház
Siske utca 20.	1652	Népi lakóház
Siske utca 22.	1654	Népi lakóház
Siske utca 24.	1656	Lakóház
Siske utca 26.	1657	Lakóház
Siske utca 34.	1831	Volt magtár
Siske utca 4.-4/a.	1564	Lakóház
Siske utca 6.	1563/2	Lakóház
Siske utca 63.	1908	Népi lakóház
Siske utca 9/a.	1992	Népi lakóház
Somogyi utca 26.	1446	Népi lakóház
Somogyi utca 9.	1568/1	Családi lakóvilla
Szabadság és Táncsics utcák sarka	349	

Épület címe	helyrajzi szám	épület típusa
Szabadság utca 316/1		Villaépület
Táncsics és Társasház utcák sarka	266/3	
Táncsics utca 2/a.	219	
Táncsics utca 7.	352/2	
Vasút utca	990/10	Régi füredi állomás épület
Völgy utca 11.	1280	Népi lakóház
Völgy utca 13.	1279/1	Népi lakóház
Völgy utca 15.	1277	Népi lakóház
Zsigmond utca 2	183	Üdülő villa
Zsigmond utca 22	165	Üdülő villa
Zsigmond utca 4	181	Üdülő villa
Zsigmond utca 5.	155	Üdülő villa
Zsigmond utca 8	177	Üdülő villa

1.15.7 Az épített környezet konfliktusai, problémái

Az épített környezet Balatonfüred esetében az országos átlagnál magasabb minőséget képvisel. Rendszeresek a karbantartó felújítások, különös tekintettel a reformkori városrészben. Konfliktus helyzet a településen belül ritkán fordul elő, az esetleges fejlesztések számára nagyságrendileg rendelkezésre áll a szükséges helyszín. Konfliktusok a jövőben abból adódhatnak, ha a további fejlesztések számára az Önkormányzat magántulajdonban lévő telkeket kíván megvásárolni, illetve a bor-turizmus fejlesztéséhez kapcsolódó, kisebb parcellák esetében melyek felvásárlása, telekhatárai módosítása szükségessé válhat.

1.16 KÖZLEKEDÉS

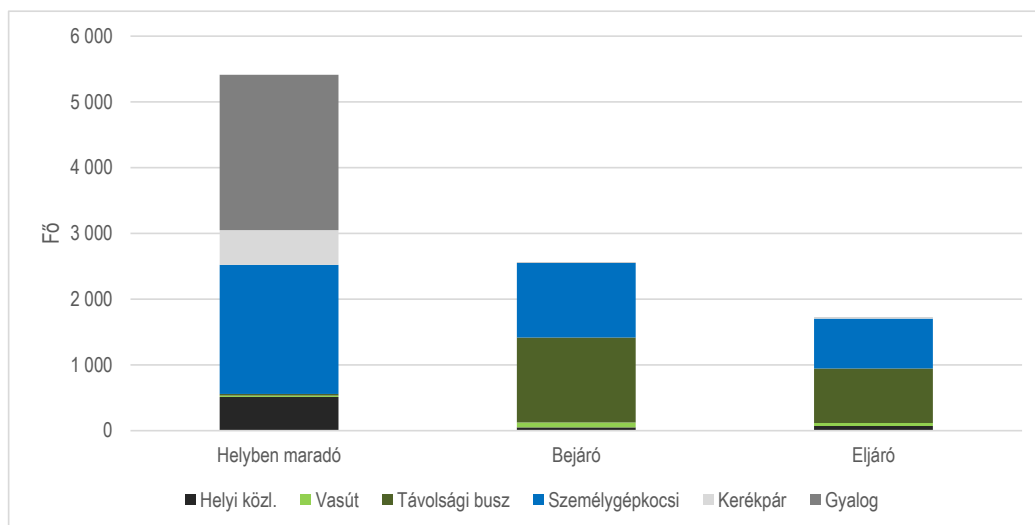
1.16.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok

Település közlekedési szerepe

Balatonfüred városa a Balatonfüredi járás központja. Fekvése a megye déli, Balaton parti határán, a megyeszékhelytől, Veszprémtől, mintegy 20 km re délre található. A városban magas a helyben maradók száma, a naponta rendszeresen közlekedők több mint fele nem hagyja el a várost.

Az eljáróknál kiemelkedik a veszprémi úticél, de a megyeszékhelyről is ide járnak be a legtöbben. A város határát átlépők közel fele autóbuszon közlekedik, de 40 % feletti az autót használók aránya is.

Ingázási adatok

Forrás: Népszámlálás 2001, 2011, KSH. * 2001-ben csak foglalkoztatott.

Napi rendszerességgel közlekedők és mód szerinti megoszlásuk (fő/nap)

Megnevezés	Összesen	Összesen	Személy- gépkocsival	Tömeg- közlekedéssel	Kerékpárral (gyalog)
	2001*	2011			
Helyi közlekedő	3 796	5 362	1 965	507	527 (2 363)
Bejáró	1 518	2 706	1 132	1 562	9
Veszprém	..	523	204	319	0
Balatonszőlős	..	209	83	120	3
Csopak	..	166	78	82	6
Balatonalmádi	..	153	66	87	0
Pécsely	..	119	28	91	0
Eljáró	1 375	1 796	760	1 019	10
Veszprém	..	836	270	563	0
Tihany	..	225	143	76	6
Csopak	..	92	48	40	4
Balatonalmádi	..	46	23	23	0
Nemesvámos	..	43	38	5	0

Forrás: Népszámlálás 2001, 2011, KSH. * 2001-ben csak foglalkoztatott.

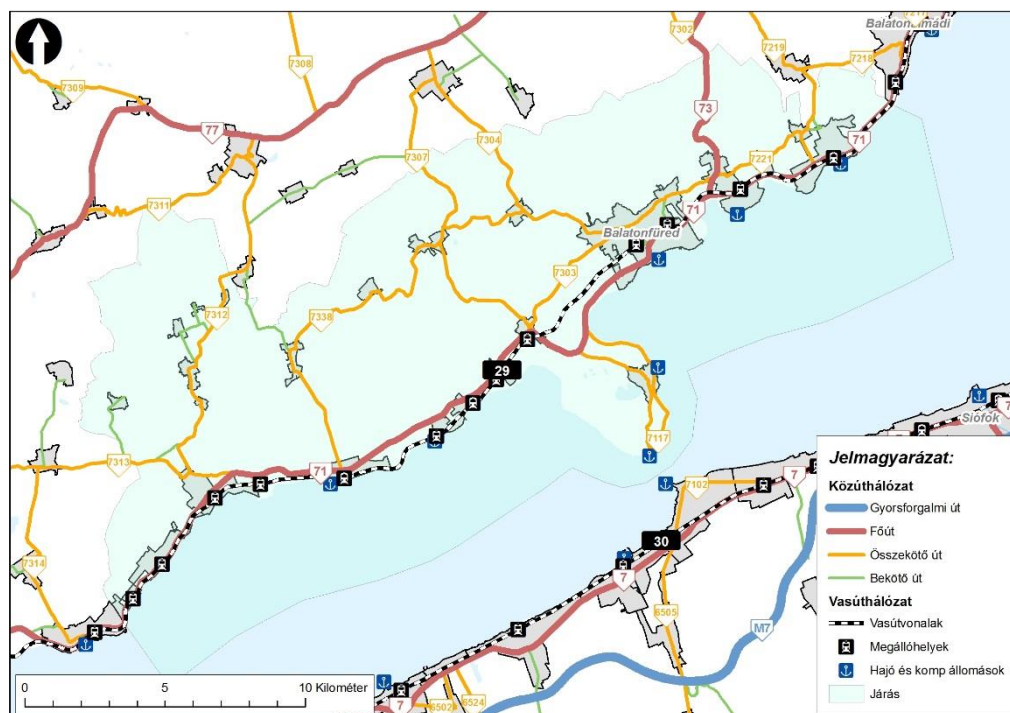
A város jelentős turisztikai központ. A nyári szezonban itt lakó nyaralók, és ide látogató turisták többszörösére emelik a város és környéke közlekedési igényeit.

Külső kapcsolatok, országos hálózat

A városon halad át a megye egyik fontos – turisztikai szempontból legfontosabb – főútja, a Balatonaligát Keszthellyel összekötő 71. sz. másodrendű főút. Ebbe a várostól keletre csatlakozik bele a Veszprémmel illetve az ottani 8. sz. elsőrendű főúti körgyűrűvel közvetlen kapcsolatot teremtő 73. sz. másodrendű főút.

A városnak közvetlen gyorsforgalmi úthálózati kapcsolata nincsen.

Balatonfüred környezetének országos jelentőségű főútjai

Közúti kapcsolatok tekintetében az M7 autópálya északkeleti irányban Balatonaliga felé 40 km, míg déli irányban a Tihany-Szántód kompon keresztül Kőröshegy illetve Zamárdi felé 20 km távolságban érhető el. A főváros közúton – útvonalválasztástól függően – 130-140 km autózással érhető el.

Autóbuszos közösségi közlekedés szempontjából a hálózati lefedettség – néhány összekötő út kivételével – lényegében megegyezik a közúthálózattal, fizikailag minden település elérhető, így a város e szempontból is regionális alközpontnak tekinthető. Az innen induló utasok Budapest, Veszprém, Győr, Kecskemét, Sopron, Székesfehérvár és Zalaegerszeg irányába rendelkeznek közvetlen járatokkal.

Balatonfüred a 29-es számú, Börgönd – Szabadbattyán – Tapolca vasútvonalon helyezkedik el, amely a belföldi törzshálózat része. A II. kategóriás vonal egyvágányú, dízel vontatású, 80 km/h sebességre és 210 kN tengelyterhelésre engedélyezett, térközi közlekedésre és vonatbefolyásolásra kiépített.

A város a Balaton keleti medencéjének északi partjának legfontosabb hajóállomásával rendelkezik.

Repülőtéri kapcsolat szempontjából a Liszt Ferenc nemzetközi repülőtér 150-160 km, míg a sármelléki Hévíz-Balaton Airport 80 km távolságban érhető el.

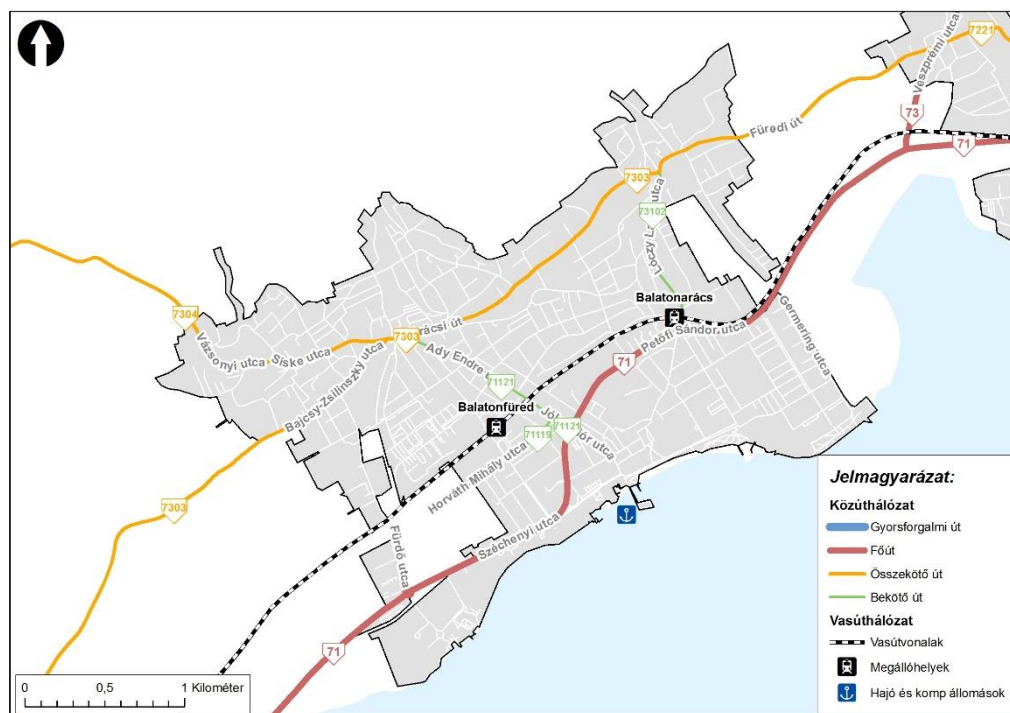
1.16.2 Közúti közlekedés

Városkörnyéki közúthálózat

A már ismertetett főúthálózati elemeken kívül a közúthálózati szempontból alközponti szerepű város a környező településekkel keleti (Füredi út) és nyugati (Bajcsy-Zsilinszky utca) irányokban a 71. sz.

főúttal párhuzamosan futó 7303. j. és a – Veszprémet Tapolcával összekötő 77. sz. másodrendű főúthoz északnyugati (Vázsonyi utca) kapcsolatot adó – 7304. j. összekötő utakon áll még kapcsolatban. A 71. sz. főút és ezen összekötő utak között a városon belüli bekötő útként a 71121. j. Jókai Mór és Ady Endre utcák, valamint a 73102. j. Lóczy Lajos utca teremtenek országos közúthálózati kapcsolatot, míg a 71119. j. állomáshoz vezető út is állami kezelésben van.

Balatonfüred városi közúthálózata

Városi közúthálózat

A városi közúthálózat fő elemei az országos közúthálózat települési átkelési szakaszai. A hálózatot kiegészítő fontosabb gyűjtőutak: a helyi kezelésű Köztársaság utca, Perczel Mór utca és Arad utca, valamint a Deák Ferenc utca – Munkácsy Mihály utca – Germering utca gyűrű.

Balatonfüreden a belterületi önkormányzati utak közül 63,6 km kiépített és 12,0 km kiépítetlen. Összességében elmondható, hogy a városi utak állapota általában megfelelő, ugyanakkor elsősorban a külső részeken, valamint beépítési területek bővüléséhez kapcsolódóan szükséges az utak, járdák felújítása, bővítése. A városban 2 db jelzőlámpás csomópont található a 71. sz. másodrendű főút városi átvezető szakaszán. A 71. sz. úttól északra vezető vasútvonalon 4 db szintbeni közúti-vasúti keresztezés van, míg a Fürdő utcánál a közút külön szinten megy át a vasút alatt.

A személyi sérüléses balesetek döntő hányada a 71. sz. út városi szakaszán történik. Baleseti gócpont még a Szent István tér, és környéke.

Személyi sérüléses balesetek Balatonfüreden 2011-2013. év

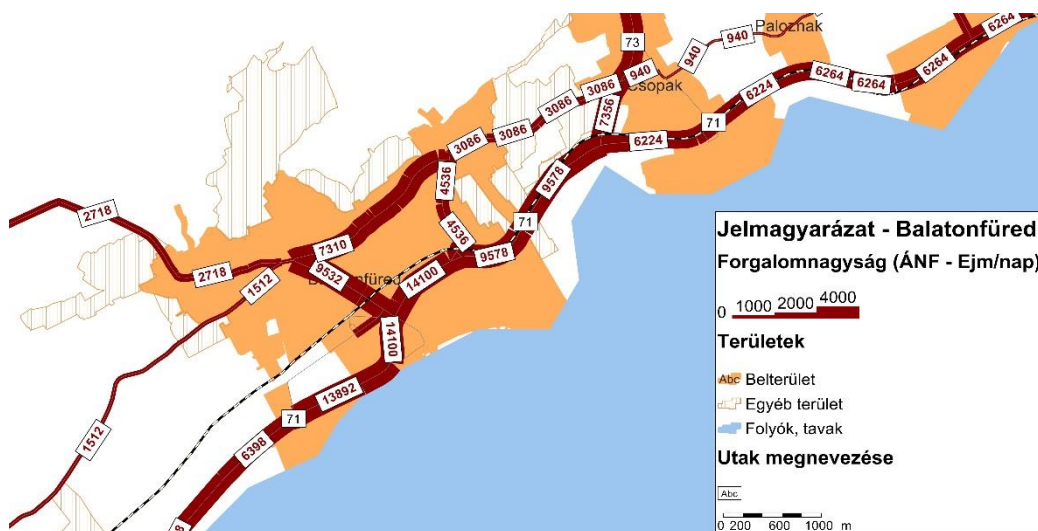

Forgalmi jellemzők

A városban 2013-ban összesen 5120 nyilvántartott személygépjármű volt. Ez 385 szgk./1000 lakos motorizációnak felel meg, ami az elmúlt 10 évet tekintve 8 %-os növekedést mutat. A motorizációs szint közel 17 %-kal meghaladja, az amúgy országos szinten is magasnak mondható megyei mutatót.

A várost érintő országos közúthálózati elemek éves átlagos napi forgalmi terhelését az alábbi ábra mutatja. Tekintettel a város turisztikai, illetve a városon átvezető 71. sz. út nyári szerepére, ebben az időszakban a forgalom ennek a 1,5- szerese is lehet.

Balatonfüred főbb útjainak forgalmi terhelése

1.16.3 Községi közlekedés

1.16.3.1 Közúti –autóbuszos községi közlekedés

Autóbuszos infrastruktúra

A helyi és helyközi autóbusz-pályaudvar közvetlenül a vasútállomásnál található, amely az intermodális csomópont fejlesztése keretében – Európai Unió támogatásával – 2015. évre megújul.

Balatonfüreden a helyközi megállóhelyek döntő többsége a 71. sz. főút, továbbá a 7303. és a 7304. j. összekötő utak belterületi szakaszán helyezkedik el. Balatonfüred közigazgatási területén 18 helyközi megálló található.

Helyközi és távolsági autóbusz közlekedés

A várost érintő helyközi autóbusz szolgáltatást túlnyomó többségben a Balaton Volán Zrt. látja el, a közszolgáltatói szerződésben foglalt feltételekkel. A Balaton Volán Zrt. az Északnyugat-magyarországi Közlekedési Központ Zártkörűen működő Részvénytársaság (ÉNYKK Zrt.) egyik alapítója.

Balatonfüred és környéke autóbuszos hálózati lefedettsége megfelelő, fizikailag minden település elérhető. A kisebb településeken jellemzően 1-2, a nagyobbakon ennél több megállóhely található.

A város rendelkezik közvetlen járatokkal mind a megyeszékhely, Veszprém (napi 60 induló járat, menetidő 00:38 – 00:52 között), mind a regionális központ, Győr (napi 5 induló járat, menetidő 02:15 – 02:47 között), mind Budapest (napi 6 induló járat, menetidő 02:10 – 03:10 között) felé. Járatok közlekednek továbbá Kecskemét, Sopron, Székesfehérvár és Zalaegerszeg irányába is.

A városközpont, a vasútállomás, a hajóállomás és a városi rendelőintézet is közvetlenül elérhető a környező településekről.

A város helyközi megállóiban jellemzően legalább óránként áthalad helyközi busz, a legforgalmasabb helyeken (Balatonarács, vasúti megállóhely bejáratú út, Arany Csillag Szálló) 130-140 járat áll meg egy munkanapon, de a kisebb megállóban is 30-40 db, kivételt csak a városközponttól távol eső megállóhelyek képeznek. Az autóbusz állomáson, egy átlagos munkanapon kb. 128 járat indul vagy halad át.

Helyi autóbusz közlekedés

A helyi közösségi közlekedési szolgáltatást a Balaton Volán Zrt. látja el, hálózata érinti az összes városrészt, de az egyes területek kiszolgálási szintje kisebb különbségeket mutat. A menetrendben összesen 7 helyi viszonylat szerepel, ezek közül néhány csak munkanapokon, vagy iskolai tanítási napokon közlekedik.

Mindegyik viszonylat érinti az autóbusz-állomást és a vasútállomást, egyes speciális járatok többször is. A városközpontnak jó kapcsolatai vannak az egyes városrészekkel, a járatok összeköttetést biztosítanak a fontosabb szállodákkal, strandokkal, az aquaparkkal, továbbá a hajóállomással is. Május 20. és augusztus 31. között (a turisztikai szezonban) bizonyos járatok nagyobb indításszámmal közlekednek.

A napi indított járatok száma 42 (turisztikai szezonban 47).

1.16.3.2 Kötőtpályás –vasúti közösségi közlekedés

A települést érintő vasútvonalak, hálózati kapcsolatok

A város területén két szolgálati hely, Balatonfüred állomás, és Balatonarács megállóhely található, melyek a Magyar Államvasutak Zrt. által üzemeltetett 29-es számú, Börgönd – Szabadbattyán – Tapolca vasútvonalon helyezkedik el.

A vasútvonal alapvetően két szakaszra bomlik. Az érintett Szabadbattyán Tapolca szakasz II. kategóriás, a belföldi törzshálózati vonal része. Szabadbattyán állomás a 30-as számú, nemzetközi törzshálózati vonalon fekszik, Székesfehérvártól kb. 10 km-re délnyugatra. Innen a vonal a Balaton északi partján nyugat felé vezet Tapolcáig, ahol csatlakozik a 26-os számú, Balatonszentgyörgy – Tapolca – Ukk vonalhoz.

A vonal alapvető szerepe a Balaton, mint kiemelt üdülőkörzet, északi parti településeinek kötőtpályás személyforgalmának biztosítása. Ez egyben kapcsolatot teremt a fővárossal és közvetve a kelet-magyarországi, illetve Tapolcán keresztül a nyugat-magyarországi vasútvonalakkal. Ez elsősorban a nyári időszakban jelent kiemelt utasforgalmi helyzetet, a vonal forgalma ugyanakkor a téli időszakban nem jelentős.

Vasúti szolgáltatás

A 2014/2015. évi téli menetrend szerint a vonalon naponta átlagosan 25 személyszállító vonat közlekedik. A menetrendi szerkezet ütemes jellegű, a forgalom gerincét a Budapest – Székesfehérvár – Balatonfüred – Tapolca gyorsvonatok adják. Ezekből napi 3 pár közlekedik, Budapest-Déli és Balatonakarattya között csak Kelenföld és Székesfehérvár állomásokon állnak meg, majd Balatonakarattytól a fontosabb utasforgalmi helyeken, így Balatonfüred állomáson is megállnak (Balatonarács megállóhelyen áthaladnak). A gyorsvonatok mellett Székesfehérvár és Tapolca között jellemzően 2 órás követési időközben napi 10 pár személyvonat is közlekedik, melyek minden állomáson és megállóhelyen megállnak.

A nyári időszakban a közlekedési rend teljesen átalakul, a nagy utasforgalom miatt több vonat közlekedik. Kétórás követéssel Budapest és Tapolca között gyorsvonatok közlekednek, melyek csak a legnagyobb utasforgalmú helyeken állnak meg. Szintén kétóránként Budapest és Balatonfüred között is közlekedik gyorsvonat. Székesfehérvár és Tapolca között a személyvonatok továbbra is járnak, melyekről Balatonfüreden átszállási lehetőség biztosított a gyorsvonatokra.

A gyorsvonatokkal Balatonfüred állomásról Budapest 135 perc, Székesfehérvár 75 perc, Tapolca mintegy 60 perc alatt elérhető. A személyvonatokkal Balatonfüred állomásról Székesfehérvár 80 perc, Tapolca pedig hozzávetőleg 77-82 perc alatt közelíthető meg. Balatonarácsról ugyanezek az értékek rendre 79-82, valamint 82-87 perc körüliek.

A balatoni forgalom sajátosságai miatt a téli és nyári utasforgalom markánsan eltér egymástól. A téli időszak csekély utasforgalmát a nyári időszakban, különösen hétvégén, jelentős utasforgalom váltja fel.

Balatonfüred állomás

A hétvágányos állomás Székesfehérvártól 64,3, Tapolcától 52,9 km-re található. Az állomás településföldrajzi elhelyezkedése közepes, a város középső részén van, azonban mind a városközponttól, mind a Balaton parttól, mind az idegenforgalmi létesítményektől mintegy 1-1,5 km-re fekszik. Megközelíteni a 71-es út felől az Endrődi Sándor utcán, a városközpont felől a Jókai Mór és Horváth Mihály (71119. j.) utcákon keresztül lehetséges.

Az utasok le- és felszállására a vágányok között összesen 3 db, változó hosszúságú (350/520 m), sk+30 cm magas, aszfalt burkolatú szélesperon található, melyek felvételi épület felőli megközelítését gyalogos aluljáró biztosítja, ami az állomás alatt vezet át. A peronokra lépcsőkarok visznek, az akadálymentesítés nem biztosított. A közepes állapotú felvételi épület az állomás déli oldalán található.

Az autóbusz-állomást és a vasútállomás felvételi épületét is magában foglaló, átfogó korszerűsítési projekt jelenleg is zajlik; A helyi áruforgalom kiszolgálására a rakodóvágány, valamint a mellette található burkolt rakterület és oldalrakodó szolgál.

Balatonarács megállóhely

A megállóhely Székesfehérvártól 62,9, Tapolcától 54,3 km-re található. Az utasforgalmi hely a városrész tengelyében, közvetlenül a 71-es főút mellett helyezkedik el, azonban – Balatonfüredhez hasonlóan – mind a központ, mind a Balaton part jelentős, 1-1,5 km-es távolságra van. Megközelíteni a Lóczy Lajos utca (73102. j.) felől lehetséges.

Az utasok le- és felszállására a vágány déli oldalán található 140 m hosszú, sk+15 cm magas hasított kő burkolatú utasperon szolgál. A peron a Lóczy Lajos út felől több, kiváló minőségű, akadálymentes gyalogúton is megközelíthető.

A jó állapotú felvételi épület az állomás déli oldalán található, benne váróhelyiség és vendéglő üzemel.

A megállóhely város felőli előtere példásan rendezett, az ország talán legszebbje, ugyanakkor sem gépkocsi parkoló, sem kerékpár parkoló nem létesült.

Autóbuszmegálló a 71-es számú főúton, a megállóhelytől hozzávetőleg 200 méterre, gyaloglási távolságon belül található.

1.16.4 Kerékpáros és gyalogos közlekedés

1.16.4.1 Kerékpáros közlekedés

A legfontosabb és egyben – a nyári szezonban – a legnagyobb forgalmú kerékpáros úthálózati elem a „balatoni bringakör” városi szakasza, mely 6479 m hosszon halad keresztül a településen, melyből 4758 m önálló vonalvezetésű 1,8 – 3,0 – 4,0 m burkolatszélességű kerékpárút.

A Tihany felől érkező Bringakör a faiskoláig önálló vonalvezetésű kerékpárútként, majd a hajógyári úton, mint kerékpárosbarát úton a 71. sz. főút bal oldalán, azzal párhuzamosan halad a Kéki-patakig. Innen a Zákonyi Ferenc utca mellett, valamint a Tagore sétányon önálló vonalvezetésű kerékpáros

útként halad, majd az Aranyhíd sétány szakaszon, mint kerékpározásra kijelölt, elsősorban gyalogos forgalom számára megnyitott útszakaszon halad a Germering utcáig, ahol balra fordulva a Munkácsy Mihály utcáig kerékpárosbarát úton, majd kijelölt kerékpársávon éri el ismét a 71. sz. főutat. A kerékpárút ezután Csopak közigazgatási határáig önálló vonalvezetésű kerékpárútként halad.

A Zákonyi Ferenc – Tagore sétány utcai kerékpárút szakasz a nyári időszakban gyalogosforgalommal erősen terhelt, a kerékpározás ezen a szakaszon szinte lehetetlen.

A Tagore sétányon haladó kerékpáros út felújítása 2015. év tavaszán befejeződik.

A Bringakörből leágazva, kisebb forgalmú burkolt utakon haladva, kerékpáros túraútvonal vezet Pécsely – Vászoly – Dörgicse – Balatonakali, illetve Balatonarács – Csopak felé.

A kerékpáros közlekedésre kijelölt útvonal jelölése a településen hiányos, nehezen követhető.

1.16.4.2 Gyalogos közlekedés

Infrastruktúra

A városban, a nyilvántartás szerint a belterületi gyalogutak és járdák teljes hossza mintegy 62 km, ami 800 méter kivételével kiépített.

A közlekedési infrastruktúra (járda, gyalogátkelőhelyek) kialakítása rendszerint a gépjármű-közlekedés prioritását tükrözi. A gyalogosforgalmi létesítményeknél az akadálymentesítés jelenleg nem, vagy csak részben megoldott.

A nagyforgalmú 71. sz. utat a jelzőlámpás csomópontoknál illetve néhány kijelölt gyalogátkelőhelyen lehet biztonságosan keresztezni, de ezek egymáshoz lévő távolsága elég nagy.

Csak gyalogosok és kerékpárosok közlekedhetnek a Balaton partján a Tagore és Aranyhíd sétányon, illetve nagyon szép járdafelület épült a Zákonyi Ferenc utca déli oldalán.

Igények, forgalmi jellemzők

A város méretének és adottságainak köszönhetően a közlekedési munkamegosztásban jelentős része van a gyalogos közlekedésnek. A KSH 2011-es népszámlálási adatai alapján a településen belüli rendszeres – kizárólag – gyalogos helyváltoztatások részaránya közel 45%. Ez az arány még sokkal nagyobb a nyári szezonban, amikor turisták lépik el a várost.

A legfontosabb gyalogosforgalmi irányok a település egyéb részeiből a Balaton partra és a városközpontba vezetnek, valamint – elsősorban a nyári időszakban – sok a Balaton partján sétáló. Ebből is kiemelkedik a Zákonyi Ferenc utca és a Tagore sétány.

1.16.5 Parkolás

A városban a 71. sz. főút – Szabadság utca - Balaton közötti területen fizetős a parkolás. Ezen a részen több, erre a célra kialakított nagy parkoló (pl. Zákonyi Ferenc utcai, Huray utcai, Szabadság utcai) mellett, ahol az útszélesség engedte, szegélymenti parkolóhelyeket jelöltek ki. A 71. sz. főúttól északra a Borsós Miklós utcai parkoló, az Ady Endre utcai zöldterületi parkoló + mélygarázs, valamint az Polgármesteri Hivatalnál van fizetős parkolási terület. Az Eszterházy strand parkolója szintén

fizető, ugyanakkor a Kisfaludy strandparkoló ingyenes, a kiemelt Blaha – Kisfaludy utcai parkoló mellett 2 további díjfizetési kategória működik.

A fizető területen lakó gépjármű-tulajdonosok – bizonyos feltételek esetén – a házuk közelében, 1 járműre igényelhet ingyenes használatra jogosító bérletet, míg a többi balatonfüredi állandó lakos esetében kedvezményes éves parkolási bérlet vásárolható. Elsősorban a part közeli parkolóhelyek a turistaszezonban különösen telítettek.

1.16.6 Áruszállítás

A városban nagy teherforgalmat indukáló ipari, gazdaság tevékenység nem folyik, ugyanakkor a város nyugati külső részén van a Fazekas Insped Kft. telephelye, amely több mint 50 kamionnal végzi fuvarozási tevékenységét. A ki-be álló járművek elkerülik a belvárost.

A helyi kereskedelmi egységek beszerzési és árutovábbítási feladataikat közúti teherszállítással oldják meg, azonban nem mutatkozik kiugróan nagy, koncentrált teherfoglalom a város érintett területein sem.

1.17 KÖZMŰVESÍTÉS

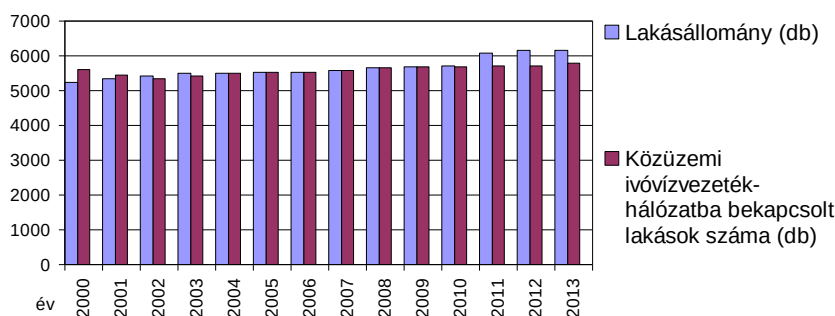
Balatonfüred közművesítése fokozatosan épült ki. Mára a település területének döntő hányadán már a teljes közműellátás biztosított. Kisebb ellátási hiányok a központi belterülettől távolabban fekvő településrészekben fordulnak elő.

Az elmúlt 10-15 évben (2000-2014 között) jelentős közműfejlesztéseket valósítottak meg, amelynek eredményeként nőtt a teljes közművel rendelkező lakások aránya, de egyes településrészekben még maradtak alacsony komfortfokozatú, illetve hiányosan közművesített lakások.

1.17.1 Víziközművek

1.17.1.1 Vízgazdálkodás és vízellátás

A településen a vezetékes ivóvíz elosztóhálózat a beépített terület utcáiban 112,2 km hosszban épült ki, ezzel a vízvezeték kiépítettsége a belterületen közel teljes körűnek tekinthető. A kiépített hálózatra azonban a hálózat menti érintettek sem csatlakoznak rá teljes körűen. Az ivóvízzel ellátott lakások száma a legutolsó statisztikai adatok alapján 5787 lakás volt 2014. január 1.-én, ez a település lakásállományának 94 %-a. Az ellátottság jelzi, hogy Balatonfüreden a lakosság 6 %-a, kb 1100 fő számára nincs megoldva a közüzemi vezetékes ivóvíz ellátás. Ezek ellátására a közhálózaton nem áll rendelkezésre közkifolyó, így a közüzemi vízellátásban nem részesülő telkeken élők a vízellátásukra zömmel házi kutakat is hasznosítanak, de azok vízminősége bizonytalan. Házi kutakat a fenntartási költségeik csökkentésére a közüzemű vízellátásban részesülők is használnak, elsődlegesen locsoló vízként.

Vízellátottság fejlődése 2000-2014 között

Forrás: KSH

A diagram mutatja, hogy 2000-ben 5226 lakás, már az akkori lakásállomány 100 %-a rendelkezett vezetékes ivóvíz ellátással, 2014. január 1-én pedig 5787 db, a lakásállomány 94 %-a vette igénybe a közhálózati vízellátást. Ennek a csökkenésnek az az oka, hogy az utóbbi években épített lakások nagy része még nem csatlakozott rá a vízellátó hálózatra.

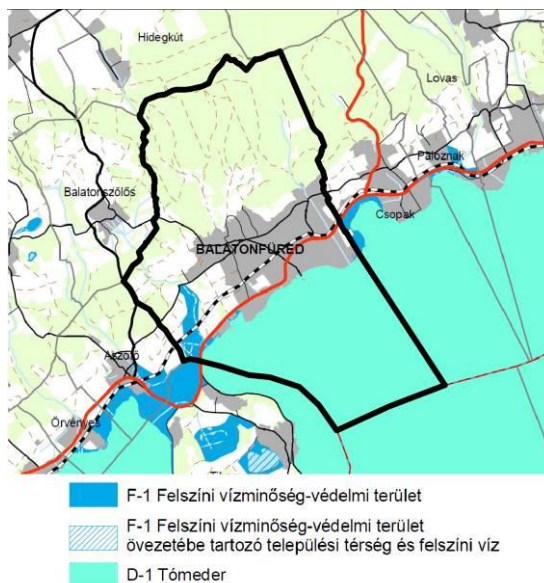
Vízellátás műszaki hálózati rendszere (vízbázis, hidrogeológia, hálózati rendszer)

Balatonfüred vízellátó hálózatának üzemeltetője a Siófok központú DRV Zrt Keszthelyi Üzemigazgatósága.

Balatonfüred a Balaton északi partján helyezkedik el, a település vízellátó rendszere az Északkelet-Balatoni Regionális Vízmű rendszeréhez csatlakozik. Az észak balatonparti regionális rendszer jelenleg Keszthelytől Balatonfűzfőig van kiépítve a Balaton északi partjával párhuzamosan. A regionális vezeték mérete itt zömmel NÁ 400-as. Ezt a vezetéket táplálja be a Nyírádi vízbázis felől 2 db dn 600-as méretű vezeték. A Nyírádi vízbázis kapacitása 8000 m³/nap, ez tekinthető a Balaton menti települések fő vízbázisának.

A regionális rendszerre való csatlakozás előtt Balatonfüred ellátása saját vízműkútjairól és a felszíni vízkivételi művéről történt. Saját kútjai a Siske és a Kéki forrás voltak, ezek ma is üzemelnek. Ezen kívül a Balaton partra telepített felszíni vízkivételi művek a településen az északi részére vannak telepítve, itt két egység üzemel, az egyik kapacitása 8000 m³/nap, a másiké 5000 m³/nap, ezek általában csak nyáron funkcionálnak. Az észak-Balaton parti regionális rendszerben a víznyomást az adott településeken az ellennyomó tározóként működő tározómedencékben lévő víz szintje határozza meg. A Balatonfüred vízellátó hálózaton 4 nyomáson üzemel, ezekben nyomásproblémák nincsenek.

Mind a Balatonfüred ellátó hálózat, mind pedig a regionális rendszer alapvezetékei a Vízműtől induló nagy átmérőjű gerincvezetékek, ezekről ágaznak le a kisebb átmérőjű gerincvezetékek, illetve az ellátó vezetékek. Balatonfüred belterületének minden utcájában kiépült a vízellátó hálózat, a hálózati rendszer 100 %-os szintre kiépített.

Forrás: Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Terve

Tűzvíz ellátás

A település utcáiban haladó vízelosztó hálózatra az előírások szerint a tűzcsapok felszerelésre kerültek, biztosítva ezzel a szükséges tűzvíz ellátást.

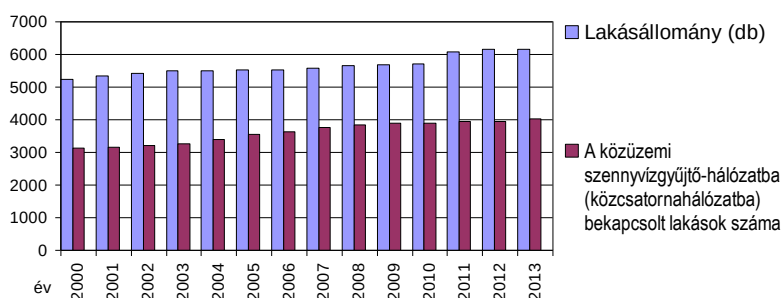
Fejlesztési igény

Fejlesztési célkitűzés az ivóvíz vízminőségének megőrzése, a folyamatos, minél kevesebb üzemzavarral történő üzemeltetés biztosítása, lehetőleg pályázati támogatás segítségével. További fejlesztési cél a régi ac vezetékek KPE vezetékekre való kicserélése.

1.17.1.2 Szennyvízelvezetés

A településen a szennyvíz elvezetésére elválasztott rendszerű közcsontra hálózatot létesítettek. A szennyvízcsatorna-hálózat a belterületen 106 km hosszban épült ki, ezzel a csatornahálózat a város nagyobb hányadában jelen van, a peremrészekon kisebb hányadban áll rendelkezésre, míg a külterületen nem rendelkeznek közcsontra hálózattal.

Szennyvízelvezetés fejlődése 2000-2014 között

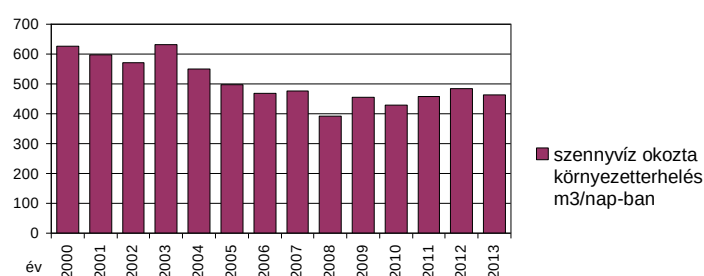

Forrás: KSH

A diagram mutatja, hogy 2000-ben 3119 lakás, az akkori lakásállomány 59,7 %-a, 2014. január 1-én már 4031 lakás csatlakozott a közcsatorna hálózatra, ez a jelenlegi lakásállománynak csak 65,5 %-a.

A BaTrT szigorúan szabályozza a Balaton vízgyűjtőjén fekvő települések fejlesztési lehetőségét a Balaton víz minőségének védelmére. A hálózati kiépítettség nagyobb ellátottságot tenné lehetővé, csak a hálózat mentén fekvő ingatlanoknak sem mindegyike csatlakozik a hálózatra. A 80 %-os csatornázottság elérése nélkül a település fejlesztését a BaTrT korlátozza, így a csatornázottság növelése a település kiemelt feladata.

Meg kell jegyezni, hogy a közcsatorna hálózatra nem csatlakozó ingatlanokból a szennyvíz döntő hányadát a talajba szikkasztják. Az ezzel okozott szennyezés a csatornahálózat fejlesztésének és a rácsatlakozás növelésének eredményeként az elmúlt 14 évben csökkent.

Forrás: KSH

Míg 2000-ben 625 m³/nap-ra becsülhető a talajba szikkasztott szennyvíz mennyisége, 2014. január 1.-re ez 464 m³/napra csökkent.

Forrás: Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Terve

Szennyvízelvezetés műszaki hálózati rendszere (szennyvízkezelés, hálózati rendszer)

Balatonfüreden elválasztott rendszerű szennyvízcsatorna hálózatot építettek ki. A szennyvízcsatorna gravitációs rendszerrel épült ki, rajta a topográfiai adottságok miatt átemelő berendezések és szennyvíz nyomóvezetékek üzemelnek. A szennyvízcsatorna hálózattal elszállított szennyvizek átemelő berendezéseken és szennyvíz nyomóvezetékeken keresztül a Balatonfüredi szennyvíztisztító

telepre kerülnek. A szennyvíztisztító telepen a szennyvizek egy részét megtisztítják, majd a megtisztított szennyvizeket a tisztítás nélküli szennyvizekkel együtt a Balaton északi partja mentén megépített nyomóvezeték rendszeren keresztül a Balatonfűzfői szennyvíztisztító telepre nyomják. A szennyvizek teljes körű tisztítása ott történik, a megtisztított szennyvizek befogadója a Veszprémi Séd, amely nem a Balaton vízgyűjtő területéhez tartozik, így a Balaton vizét még a tisztított szennyvizekkel sem szennyezik.

Balatonfüred minden utcájában kiépült a szennyvízcsatorna hálózat. Az újabban épített hálózat zömmel NÁ 200-as KGPVC, a régen kiépített csatornák azbesztcement és betoncsatornák, ezek a jelentősebb gerinccsatornák mérete $\varnothing$ 30-as, illetve $\varnothing$ 40-es.

A szennyvíztisztító telep és a településen üzemelő gyűjtőhálózat üzemeltetője a DRV Zrt. Keszthelyi Üzemigazgatósága.

Fejlesztési igény

A település kiemelten fontos cél, hogy a kiépített hálózat menti ingatlanok hálózatra csatlakozását teljes körűvé tegye.

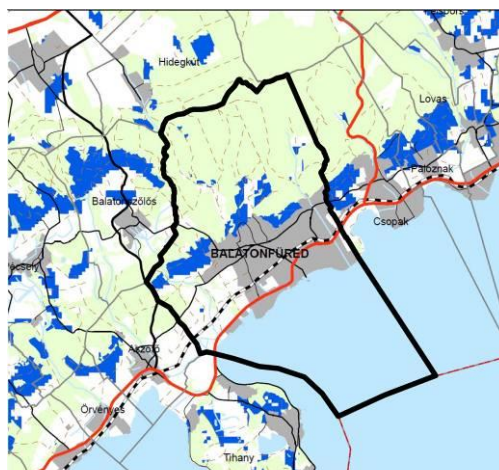
1.17.1.3 Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

Balatonfüred a Balaton közvetlen vízgyűjtő területén, dombos, enyhén dombos és sík területen fekszik. A területére eső csapadékvizeket patakok, árkok szállítják a Balatonba. Balatonfüred teljes területének három nagyobb vízfolyása van, a nyugati határnál lévő Tavi-Séd, a belterületen áthaladó Kéki patak és a Koloska patak, mindhárom befogadója a Balaton.

A település burkolt felületeinek víztelenítése a városközponti részeken és a 71-es út mentén zárt csapadékcatornákkal történik. A csatornahálózat befogadója a Balaton. Ott, ahol nem épült ki a zárt csapadékcatorna, főleg a keskenyebb utcákban a csapadékvíz elvezetésre nyílt árkos elvezetés sem épült ki a helyhiány miatt.

Csapadékvíz elvezetés műszaki hálózati rendszere

A település kiépített, illetve kialakított vízgyűjtő rendszerének befogadója közvetlenül a Balaton. A Balatonba történő bevezetések előtt korrekten kialakított hordalékfogók hiányoznak, ezért jelentős a befogadó helyek környezetében a hordalék lerakódás.

P-2 Vízerosciónak kitett terület

Forrás: Veszprém megye Területrendezési terv módosítása, 2011

1.17.2 Energia

1.17.2.1 Energiagazdálkodás és energiaellátás

Balatonfüred város területén a FÜREDHŐ Távhőszolgáltató Kft. biztosítja. Az ellátási terület a Köztársaság u.-i lakótelep.

	Balatonfüred	Balatonfüredi járás összesen	Veszprém megye összesen	Országos összesen
2009	20 219	20 219	726 970	21 761 022
2010	9 935	9 935	802 117	22 577 018
2011	8 624	8 624	688 698	20 180 939
2012	7 925	7 925	659 845	18 816 198
2013	8 509	8 509	646 113	18 196 533

Az általános alkalmazott fűtési energiahordozó gáz, az energiaellátás az alábbi két módon történik:

Földgáz

A Veszprém irányából érkező nagyközépnomású gázvezetékéről történő leágazásra telepített nyomás-szabályzóról középnomású gázelosztó rendszer működik.

A fűtési energia tekintetében a korábban kiépült földgázhálózat a város területét mintegy 90 %-ban fedi le. Az utóbbi években azonban visszatérés tapasztalható az alternatív (fosszilis) energia hordozókra, ami bár gazdaságilag indokoltnak tűnik, de a légszennyezettség szempontjából kedvezőtlen hatású. Fontos jellemzője a városnak, hogy jelentős számú az üdülőingatlan, amelyek télen nem lakottak, így fűtési energia felhasználásuk minimális.

Ami a fűtési rendszerek műszaki színvonalát illeti, az utóbbi 10 évben épült épületeket kivéve elavultak, energia pazarlók. A meglévő lakás (és üdülő) állomány mintegy 55 – 60 %-a 30 évnél idősebb, és semmilyen jelentősebb felújításon nem estek át, így a hőtechnikai paramétereik messze elmaradnak a jelenleg érvényes előírásoktól. Ebből következően a fűtési energia, amely a teljes energiafogyasztás 60 %-át éri el, egy átfogó program keretében legalább a felére csökkenthető (hőszigetelés, korszerű nyílászárók, korszerű fűtési rendszerek).

A közintézmények többsége rekonstrukción esett át, ami mára már jelentős megtakarításokat eredményezett.

Elektromos energia

Balatonfüred város villamos energia hálózatának táppontja Aszófő132/35/22/11 kV-os alállomása, ebből indul az a 22 kV-os szabadvezeték, amelyre a város csatlakozik. Erről a gerincvezetékéről kezdődik a másik oldali betáplálást (Veszprém – Csupak felől) biztosító 22 kV-os hálózat, amely a kellő ellátási biztonságot garantálja.

A város a 22 kV-os szabadvezeték hálózatra csatlakozó, részben oszloptranzformátorokról, részben a belvárosban kiépített 22 kV-os földkábel hálózatra telepített kompakt transzformátor állomásokról kapja az elektromos betáplálást, kisfeszültségű szabadvezetéseken, ill. földkábeleken keresztül.

A városban 25 db oszloptranzformátor állomás és 13 db kompakt állomás működik, összesen mintegy 10 MVA kapacitással. A középvezetékű hálózat hossza összesen 12 km. A nyári csúcspontfogyasztás eléri a 7 MVA-t, míg a téli félévben kevesebb, mint 3 MVA. A meglévő közvilágítási hálózat korszerű nátriumgőz-lámpás, kompakt fénycsöves és LED-es fényforrású lámpatestekkel biztosított. A város villamos energiával történő ellátottsága 100 %-os.

1.17.2.2 A környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

Szélergia

Balatonfüred városban szélergia felhasználás nem történik.

Szoláris energia

Magyarországon a napsugárzás légkör feletti 1352 W/m² intenzitásából - a felhőzet következtében beálló veszteségeket követően - 137 W/m² fajlagos teljesítménnyel lehet számolni. Az éves átlaghoz képest igen nagy az évszakonkénti ingadozás: decemberben 32 W/m², júliusban 238 W/m², ami több mint hétszeres különbséget jelent.

A napenergia felhasználása lassú növekedéssel megindult. Magáningatlanok esetében mind a napelemes áramtermelés (Háztartási Méretű Kiserőmű), mind a napkollektoros melegvíz-ellátás fokozatos elterjedésére lehet számítani. Jelenleg a beépített napelemes rendszerek teljesítménye 60 – 80 kW. A napkollektorok beépítésének mennyiségéről nincs adat, mivel az nem engedély vagy bejelentés kötelezett.

Vízenergia

Balatonfüred városban vízenergia felhasználással energiatermelés nem folyik.

Biomassza

Balatonfüred városban biomassza felhasználásból eredő energiatermelés nem folyik.

Geotermikus energia

A város geotermikus energiát nem használ fel.

1.17.2.3 Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

A város 27 intézményének villamos energia fogyasztásának biztosítása integráltan történik. A beszállító az E.ON Energiaszolgáltató Kft. A hőenergia felhasználás tekintetében az intézmények korszerűsítése folyamatos, a megtakarítás folyamatosan növekszik. A gyermekintézményekben a „Szemünk fénye” program alapján a világítási rendszerek korszerűsítése megtörtént.

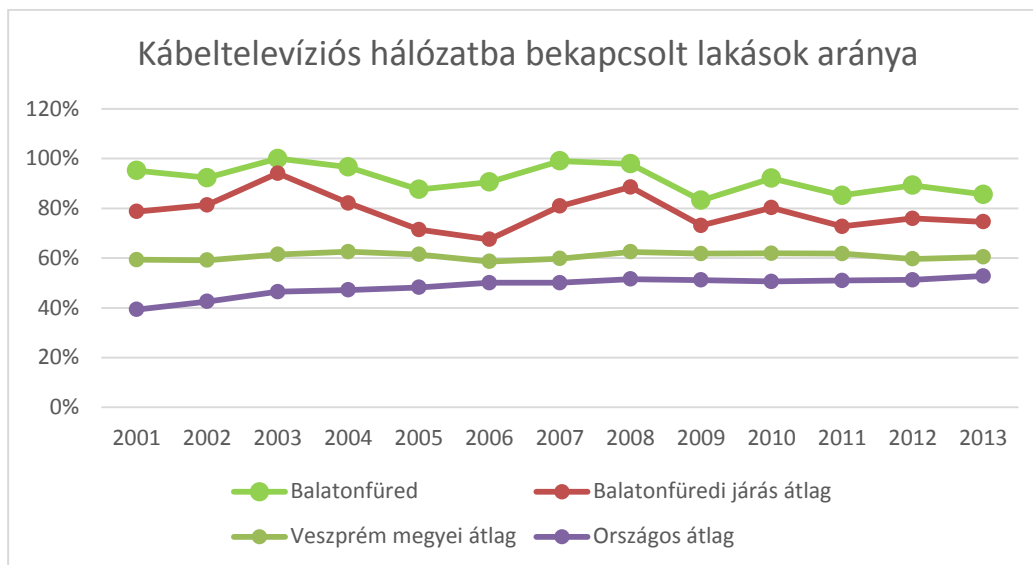
1.17.3 Elektronikus hírközlés**Vezetékes távközlési ellátás**

Balatonfüred városban a vezetékes távközlési szolgáltatást a Magyar Telekom Nyrt. végzi. A hálózat a tapolcai 87. számú góckörzetre csatlakozik. A hálózati lefedettség 100 %-os, de jelenleg csak mintegy 70 %-os az ellátottság a lakossági és közületi igények miatt. Mivel azonban a városban több mint 30 távközlési szolgáltató van jelen, így pontos számadatokat a szolgáltatók szintjére lebontva lehetetlen megállapítani.

Műsorszórás, kábel tv ellátás

Kábeles műsorszórásra csatlakozni az egész város területén lehetséges, több kábelszolgáltató hálózatán keresztül. Az alapszolgáltatást a UPC Magyarország Kft. végzi, de itt is érvényes a vezetékes távközlési szolgáltatásnál említett 30 db szolgáltató jelenléte miatti káosz.

	Balatonfüred	Balatonfüredi járás átlag	Veszprém megyei átlag	Országos átlag
2001	95%	79%	59%	39%
2002	92%	81%	59%	43%
2003	100%	94%	61%	46%
2004	97%	82%	63%	47%
2005	88%	71%	61%	48%
2006	91%	68%	59%	50%
2007	99%	81%	60%	50%
2008	98%	89%	63%	52%
2009	83%	73%	62%	51%
2010	92%	80%	62%	51%
2011	85%	73%	62%	51%
2012	89%	76%	60%	51%
2013	86%	75%	60%	53%

Mobil távközlési szolgáltatás

A városban mindhárom mobil távközlési szolgáltató szolgáltatása biztosított, és korlátlanul elérhető.

Internet szolgáltatás

A fentebb említett mintegy 30 távközlési szolgáltató többségénél az internet szolgáltatás korlátlanul elérhető. Mobil internet szolgáltatásra jelenleg még kicsi az igény, de a szolgáltatás elérhető. Az intézményekben Wi-Fi szolgáltatás biztosított.

1.18 KÖRNYEZETVÉDELEM

1.18.1 Talaj

A város közigazgatási területének jelentős részét teszi ki a Balaton, amely a település sajátos klímáját, adottságát valamint a kialakuló területhasználatokat jelentős mértékben meghatározta.

A szárazföldi területreszen, a felaprózódott parcellákon folytatott szőlőtermesztés és szántóföldi művelés, a helytelen talajművelés illetve a csökkenő növényborítottság miatt talajpusztulás figyelhető meg. A talajerózió mértékét - különösen a nagy lejtésű utakon, területeken - a csapadékvíz elvezetés hiányos kiépítése fokozza.

A domborzat elsősorban a litológiai különbségek, a szerkezeti mozgások, a lepusztító folyamatok hatására igen változatos. A relatív relief a kisebb területekre számítva 10-15 m/km², illetve 5-10 m/km², azonban a parti síkok nagy kiterjedése miatt a teljes területre vonatkozóan kevesebb, mint 5 m/km². Különböző genetikájú és magasságú, többnyire délies kitettségű síkok, völgyek és völgyközi hátaq találhatók. Az eróziós völgyekhez kisebb-nagyobb törmelék- és hordalékkúpok, völgyvállak, deráziós tálak lapos mélyedései kapcsolódnak. A mészköves felszíneken kisebb töbrök és karrok jelennek meg.

A talajtakaró legnagyobb részét a kistájban két talajtípus képviseli. Az erdőtalajok nagyobb változatosságban és területi részarányval fordulnak elő (27%), szemben a mészkövön képződött, szélsőséges vízgazdálkodású, sekély termőképességű rendzinákkal (24%). A tihany-félszigettől északkeletre vályog mechanikai összetételű és – a nagyfokú erózió következtében – szélsőséges vízgazdálkodású barnaföldek fordulnak elő 13%-os területi részarányban. Területük jelentős része település és szőlő. A nagyfokú erózió következtében kialakult földes kopárok területi részaránya 6%. A Balatont szegélyező vályog mechanikai összetételű, a karbonátos talajok területi részaránya 11% - felerészben település, illetve rét-legelő földhasznosításúak. A terület túlnyomó részén a termőréteg sekély, kémhatást tekintve főleg meszes talajokat találhatunk. Balatonfüred part menti sávja zömmel időszakosan vízjárta terület.

1.18.2 Felszíni és felszín alatti vizek

Vízfolyások, tavak

A Balatonfűzfőtől Badacsonyig terjedő északi partszakasz számos részvízgyűjtőre tagolódik. Ezeknek azonban csak torkolati szakaszai fekszenek a Balatoni-riviéra kistájban. A terület a Bakony csapadékarányában mérsékeltén vízhiányos. A Balaton vízfelülete mellett az Arácsi Séd, a Baricskadúlói árok, a Kéki Séd és a Füredi Séd vízfolyások találhatók Balatonfüred közigazgatási területén. Az Arácsi Séd (Koloska patak) időszakos jellegű vízfolyás, amely Balatonfüred Arácsi városrészén folyik át, majd a vasutat és az országutat keresztezve az üdülőttelep házai között éri el a Balatont. A Baricskadúlói árok szintén időszakos jellegű kisvízfolyás, amely Balatonfüred beépített területén zárt csatornaként üzemel. Nyílt-árkos, burkolt szakasza összegyűjti a Baricska-dűlő réteg és forrásvizeit is. Lapos torkolati szakasza a benzinkút K-i oldala mellett vezet a Balatonba. A Kéki Séd állandó jellegű vízfolyás, amely Balatonfüred csapadékvizeinek nagy részét gyűjti össze és vezeti le. Alsó, 2,5 km-es burkolt szakasza a vasutat és az országutat keresztezve a kemping és a Marina szálló között halad, majd egy magánterületen belül éri el a Balatont. Végül a Füredi (Szőlősi) Séd időszakos jellegű vízfolyás, amely Balatonszőlős község térségéből forrásvizeket és csapadékvizet vezet a tóba. Belterületi szakasza rendezett, részben burkolt, részben földmedrű. Alsó szakasza egy vizes-nádas területen halad keresztül, és Balatonfüred külterületén egy torkolati hordalékfogón át érkezik a hajógyár melletti nádasba. A vízfolyások vízrajzi adatairól igen kevés adat áll rendelkezésre, csak a Kéki-patak árvízi hozamáról érhető el adat: 8,7 m³/s, a torkolatnál mért 1%-os gyakoriságú vízhozam. A többnyire karsztos vízgyűjtő ől a lakott területeken keresztülhaladva a vízfolyások lakossági eredetű szennyező anyagokat szállítanak a Balatonba, a Balaton védelme érdekében a tisztántartásukról gondoskodni kell.

Vízminőség

A város partmenti fekvéséből és idegenforgalmi jellegéből adódóan kiemelten fontos a Balaton vízminősége. A településnek – a tó nagyságára tekintettel – nincsenek önálló eszközei a vízminőséget befolyásoló szennyeződések megelőzésére. A hatályos országos és helyi jogszabályok nem engednek semmilyen újabb szennyező funkciót a parti sávba, a HÉSZ előírja a rákötést a meglévő szennyvízcsatornára, és támogatja a meglévő természetközeli területeket. A tó vize mennyiségileg és minőségileg is megfelelő volt az utóbbi 10 évben, ám jelentős vízszint csökkenés volt tapasztalható a

2000-2003 közötti rendkívül száraz időszakban. Ennek valószínűsége a legújabb kutatások eredményei alapján az elkövetkező évtizedekben egyre növekszik.

A település változékony domborzati adottságai és a szélsőséges időjárási viszonyok miatt a meredekebb településrészekről hirtelen lezúduló, nagy hozamú vízfolyások lebegőanyagtartalma részben a sík városrészekben, részben a tóban rakódik le. A kisebb esésű szakaszokon leülepedett iszap leszűkíti a vízfolyás keresztmetszetét, illetve a vízfolyás, a medret elhagyva, jelentős károkat okoz mezőgazdasági és belterületeken egyaránt. A Balatonba, mint végső befogadóba eljutó hordalékanyagok elsősorban szerves anyagokat, növényi tápanyagokat tartalmaznak, amelyek elősegítik a tó eutrofizációját.

1.18.2.1 Felszín alatti vizek

Felszín alatti vizek érzékenysége

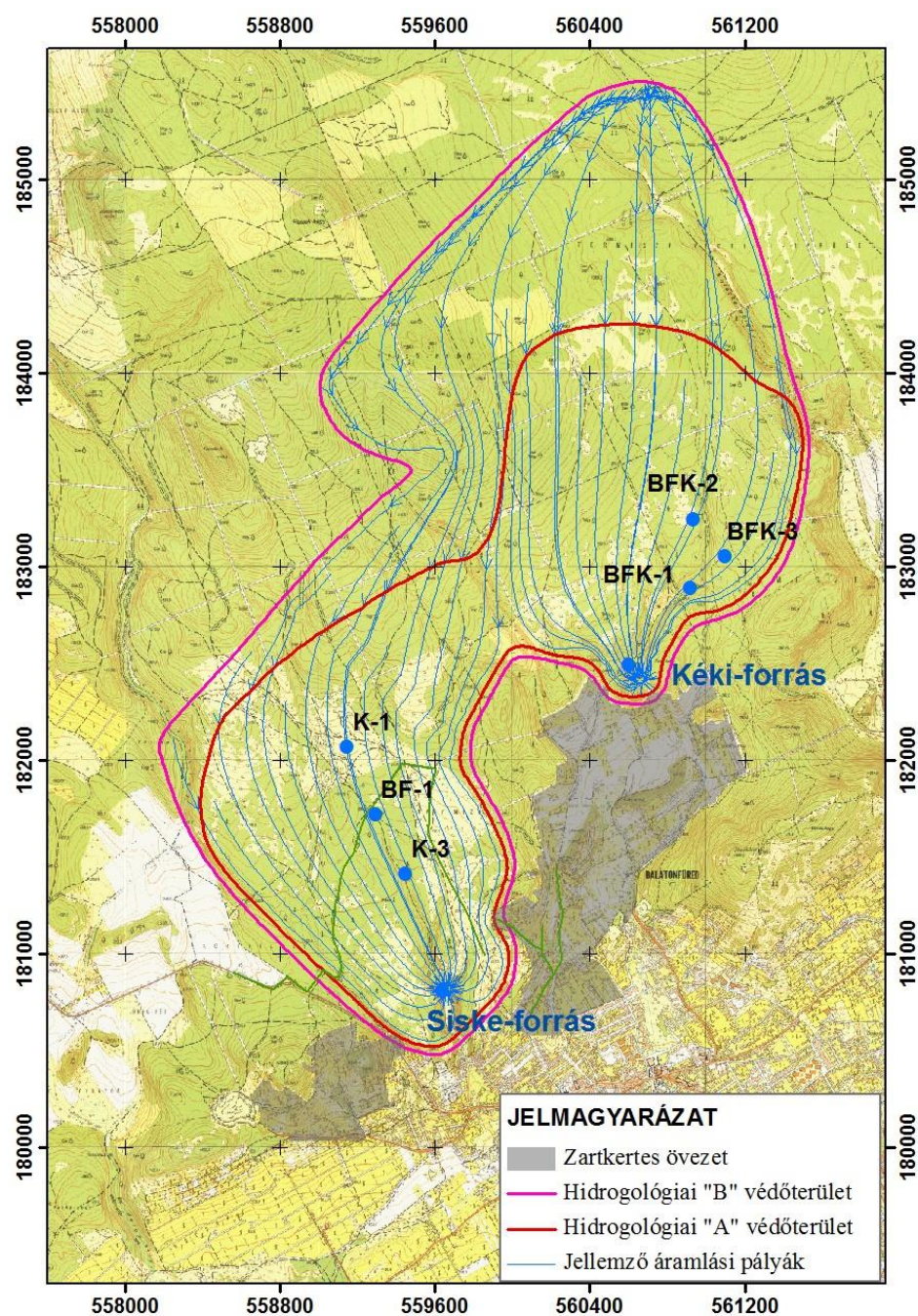
A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004 (XII. 25.) KvVM rendelet melléklete alapján Balatonfüred a fokozottan érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő települések közé tartozik, továbbá kiemelt érzékenységgű terület is, mely a vízbázisok védőterülete.

Rétegvizek

A kistájon a rétegvizek mennyisége nem jelentős. Az artézi kutak mélysége általában nem haladja meg a 100 m-t. Vízhozamuk néhány száz l/p körüli. A mélyebb rétegek vize számos, általában kis hozamú forrást táplál. Közülük kiemelkednek Balatonfüred gyógyhatású szénsavas forrásai, amelyeket a gyógyfürdő is hasznosít.

A balatonfüredi Siske- és Kéki-források vízadó összlete, a Felsőörstől Balatonfüredig húzódó földolomit formáció, törésekkel különül el a Balatonalmádi közigazgatási területén található Ferenc-forrás vízadó összletétől. A két forrás vízgyűjtő területe közös. A Siske-forrás foglalása még 1935-ben, a Kéki-forrásé pedig 1960-ban készült el. Azóta Balatonfüred vízellátásának fontos részét képezik (aknás forrásfoglalások galériával, gravitációs víztovábbítás). A Siske-forrás kapacitása a vízjogi üzemeltetési engedély alapján $1350 \text{ m}^3/\text{nap}$, az elmúlt 40 év hálózatra adott vízmennyiségének az átlaga ezzel megegyezik. Viszont hozama a beszivárgási viszonyoktól erősen függő, a vízhozam-idősor 75%-os megbízhatósággal számított értéke $904 \text{ m}^3/\text{nap}$. A forrásvíz minősége sokkal jobb, mint a Ferenc-forrásé, a 2000-es évektől 12-20 mg/l között mozog a víz nitrát-tartalma.

A Siske és a Kéki-forrás hidrogeológiai védőterületei

Forrás: DRV Zrt.

A Siske-forrástól északkeletre található Kéki-forrás hozama stabilabb. A rendszeres forráshozammérések időszakában (1950-1988) az átlaghozam $1315 \text{ m}^3/\text{nap}$ volt, $1000 \text{ m}^3/\text{nap}$ alá sosem csökkent, a $2000 \text{ m}^3/\text{napot}$ pedig csak néhány alkalommal haladta meg. A 75%-os valószínűségű

hozam értéke 1122 m³/nap. A hálózatra adott víz mennyiségének mérése során 2007 óta 1000-1500 m³/nap között változott a hozam, majd 2010-ben a rendkívül csapadékos időszak hatására 2000 m³/napra emelkedett, ez azóta fokozatosan visszacsökkent 1000 m³/nap mennyiségre. Vízhőmérséklete a térségi források legjobbjára. Nitrát-tartalma 2000 óta mindössze 3-4 mg/l.

A Siske- és Kéki-forrás közös vízbázisvédelmi terve még 2000-ben készült el, amit 2009-ben felülvizsgáltak. 2012-ben adta ki a KÖDU-KTVF a vízbázis védőterület-kijelölő határozatát, ami alapján a védőterületek ellenőrzése, valamint a vízbázis állapotértékelése évente megtörténik.

A település vízellátását biztosító kutak mellett a balatonfüredi szénsavas kutak (Polányi kút, Kossuth kút, Berzsenyi kút, Ős kút, Falmelléki kút, Lóczy kút, Savós kút, Lobogó kút) hidrogeológiai védőidomainak, védőövezeteinek meghatározása is megtörtént.

VGT

A Vízyűjtő-gazdálkodási tervek (VGT) tartalmazzák a felmért vízgazdálkodási problémák, a környezeti célkitűzések és ezen célkitűzések megvalósítására szolgáló intézkedések összefoglalását. Balatonfüred területe a Balaton-felvidék sekély hegyvidéki, felszín alatti víztesten található és az erre a víztestre vonatkozóan meghatározott célok és intézkedések teljesítésében érintett.

1.18.3 Levegőtisztaság és védelme

A településen a légszennyezőanyag-kibocsátást a lakossági és intézményi fűtés, a közlekedés és a fűzői ipartelep emissziója határozza meg. Említést kell tenni a biológiai allergének, elsősorban a parlagfű elterjedésének visszaszorításáról is, mely közegészségügyi szempontból nagy fontosságú. Összességében megállapítható, hogy Balatonfüred levegőminőségi helyzete jó, elsősorban a tranzitforgalom hatása miatt nem tekinthető kiválónak.

A Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség tájékoztatása és az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat manuális mérőhálózat adatai alapján áll rendelkezésre levegőminőségi adat a településre vonatkozóan. Az elmúlt évek mérési eredményeit a következő táblázat szemlélteti.

NO₂ Balatonfüred területén (határérték: 40 µg/m³)

év	NO ₂ [µg/m ³]
2004	10,02
2005	-
2006	18,84
2007	13,38
2008	20,76
2009	25,44

év	NO ₂ [µg/m ³]
2010	26,2
2011	26,58
2012	18,12
2013	23,04

A Balatonfüred településen található manuális mérőállomás adatai alapján megállapítható, hogy az egyetlen vizsgált levegőszennyező anyag, a nitrogén-dioxid koncentrációja jelentősen határérték alatti, a légszennyezettségi index szerint jó.

Jelentős légszennyezés forrás a városi közlekedés. A város legfontosabb országos közútjai: 71. sz. másodrendű főközlekedési út (Lepsény-Fenekpusztát összekötő főút), a várost Balatonszőlőssel összekötő 7304. j. mellékút, valamint a települést Aszód-fővel összekötő 7303. j. összekötőút. A forgalomból származó légszennyező anyagok a forgalommal arányosan képződnek, ezért a maximális terhelés a nyári idegenforgalmi időszakban (július-augusztus) jelentkezik. A tó keleti részén hétvégenként hatalmas dugók alakulnak ki továbbra is a Balatonhoz érkező, és onnan a főváros felé visszainduló gépjárművek miatt, de ezek Balatonfüredet általában nem érintik. A központban kialakított jelzőlámpás kereszteződések szintén hozzájárulnak a torlódások kialakulásához.

Az elmúlt időszakban bevezetett, a közlekedéssel és a gépjárművekkel kapcsolatos műszaki és környezetvédelmi szabályozások hatására a gépjárművek légszennyezőanyag kibocsátása kis mértékben csökkent. A gáznemű anyagok mellett igen jelentős a szilárd (por) szennyezés is, amelyek az úttesttel párhuzamosan 10 méteres sávban rakódnak le. A gáznemű anyagok az úttengelytől számított 100-150 méter távolságban is mérhetők.

A környezetbarát kerékpáros közlekedés feltételei adottak: a balatoni kerékpárút kiépült, továbbá átadásra került a Balatonfüred-Veszprém közötti szakasz is.

A gázfűtésre való átállást követően a lakossági és intézményi fűtésből származó légszennyezés mértéke is erősen lecsökkent és töredéke a közlekedési emisszióknak. A lakossági és intézményi fűtés légszennyező szerepét jelzik a fűtési időszakban megemelkedő légszennyezettségi értékek. A településen gázvezeték-hálózat található, a lakosság rákötési aránya 95% körüli, a fennmaradó lakásállománynál más típusú tüzelési módot alkalmaznak (fa-, szén- és olajtüzelés). Ez a fűtési mód a fűtési idényben elsősorban a levegő SO₂ és szilárd anyag terhelését növeli, és hozzájárul a szén-dioxid emisszióhoz is. Megállapítható tehát, hogy a lakossági fűtés az alkalmazott tüzelési módoknak, és a település laza szerkezetének köszönhetően nem okoz jelentős légszennyezési problémát.

A város területén komoly ipari légszennyező forrás nem található. A jelenleg működő pontforrások emissziója a környezetvédelmi hatóság következetes munkája eredményeként jelentős mértékben

csökkent és várhatóan a jövőben tovább javul a helyzet. Természetesen ebben az esetben is lesz légszennyező-anyag kibocsátás, remélhetőleg minden esetben határérték alatti.

Az utóbbi években egyre több embernél jelentkeznek a növényi pollenek - főként parlagfű - által okozott allergiás jellegű megbetegedések. A pollenek számának alakulását jelentősen befolyásolja a gondozatlan, parlagon hagyott területek kiterjedése. A száraz időszakokban a levegőben jelentősen megnőhet a pollentartalom.

1.18.4 Zaj, és rezgésterhelés

A közúti forgalom – a légszennyezéshez hasonlóan - a legjelentősebb zajforrás is. E mellett fontos kiemelni a vasúti közlekedésből, valamint a nyári szórakoztató programokból adódó zajterhelést. A zaj- és rezgésterhelés a forgalomnövekedéssel arányosan alakul és az épületekben is jelentős károkat okozhat. A környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 1. sz. melléklete tartalmazza a közlekedési zajtól származó zaj terhelési határértékeit a zajtól védendő területeken.

Közlekedési zajtól származó határértékek

		Határérték (LTH) az L _{AM'kö} megítélési szintre* (dB)					
Sor-szám	Zajtól védendő terület	kiszolgáló úttól, lakóúttól származó zajra		az országos közúthálózatba tartozó mellékutaktól, a települési önkormányzat tulajdonában lévő gyűjtőutaktól és külterületi közutaktól, a vasúti mellékvonaltól és pályaudvarától, a repülőtértől, illetve a nem nyilvános fel- és leszállóhelyektől** származó zajra		az országos közúthálózatba tartozó gyorsforgalmi utaktól és főutaktól, a települési önkormányzat tulajdonában lévő belterületi gyorsforgalmi utaktól, belterületi elsőrendű főutaktól és belterületi másodrendű főutaktól, az autóbusz-pályaudvartól, a vasúti fővonaltól és pályaudvarától, a repülőtértől, illetve a nem nyilvános fel és leszállóhelytől*** származó zajra	
		nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra	nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra	nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra
1.	Üdülőtérület, különleges területek közül az egészségügyi terület	50	40	55	45	60	50
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területei, és a temetők, a zöldterület	55	45	60	50	65	55
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes	60	50	65	55	65	55

		Határérték (LTH) az L _{AM'} kö megítélési szintre* (dB)					
Sor-szám	Zajtól védendő terület	kiszolgáló úttól, lakóúttól származó zajra		az országos közúthálózatba tartozó mellékutaktól, a települési önkormányzat tulajdonában lévő gyűjtőutaktól és külterületi közutaktól, a vasúti mellékvonaltól és pályaudvarától, a repülőtértől, illetve a nem nyilvános fel- és leszállóhelyektől** származó zajra		az országos közúthálózatba tartozó gyorsforgalmi utaktól és főutaktól, a települési önkormányzat tulajdonában lévő belterületi gyorsforgalmi utaktól, belterületi elsőrendű főutaktól és belterületi másodrendű főutaktól, az autóbusz-pályaudvartól, a vasúti fővonaltól és pályaudvarától, a repülőtértől, illetve a nem nyilvános fel és leszállóhelytől*** származó zajra	
		nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra	nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra	nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra
	terület						
4.	Gazdasági terület	65	55	65	55	65	55

A 71-es főút forgalma egész évben jelentős és az üdülési szezonban – elkerülő út hiánya miatt - a kelet felől, az északi partra érkezők átkelnek Balatonfüreden, az északi part üdülőforgalmának jelentős része elhalad a tervezési terület mentén. A főforgalmi út környezetében a KvVM-EüM együttes rendelete üdülőterületen nappal 60, éjjel 50 db, lakóterületen nappal 65, éjjel 55 db, gazdasági területen nappal 65, éjjel 55 db határértéket állapít meg.

A 71-es számú főút települési szakaszán a zajterhelés jelentősen meghaladja az egészségügyi határértékeket, amely a téli időszakban sem csökken érdemben. A tranzitforgalom különösen a nyári időszakban okoz problémákat.

A vasúti zajhatás elmarad a közúti közlekedés zajhatásától.

Balatonfüred település közigazgatási területén üzemi tevékenységből eredő zajemisszió miatt a Környezetvédelmi Felügyelőség tudomásunk szerint nem indított eljárást.

Gondot okoz alkalmanként, a belvárosban egyes vendéglátóipari egységek, szórakozó helyek, bizonyos rendezvények esetében az éjszaka megengedett zajszint betartása, ami részben az üdülőterületi lét velejárója. Ez első sorban hatósági és csak másodsorban műszaki-technikai probléma, következetes önkormányzati munka esetén a megoldás csak idő kérdése.

A 27/2008 (XII.3.) KvVM-EüM rendelet 1. számú melléklete üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékeire vonatkozóan is tartalmaz adatokat. A tervezési területen az alábbi zajterhelési határértékek érvényesek:

A környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 1. sz. melléklete tartalmazza az üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékeit a zajtól védendő területeken.

Üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékei

Sorszám	Zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre* (dB)	
		nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra
1.	Üdülőtérület, különleges területek közül az egészségügyi területek	45	35
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők, a zöldterület	50	40
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	55	45
4.	Gazdasági terület	60	50

1.18.5 Sugárzás védelem

Új mobiltelefon tornyok létesítésére alkalmas helyeket az érvényes szabályozási/rendezési terv rögzíti.

A légkörben található sugárzó anyagok terjedésének követésére hazánkban egy országos sugárzásfigyelő rendszer épült ki. A rendszer legfontosabb része a több mint 130 mérőállomásból álló hálózat. Ezek a szabadtéren álló állomások olyan műszerekkel vannak felszerelve, amelyek folyamatosan mérik a szabadtéri sugárzás: az óránkénti dózis, azaz a dózisteljesítmény értékét.

Balatonfüred területén sugárzásmérő pont nem található.

1.18.6 Hulladékkezelés**Hulladékgazdálkodási Társulás**

Balatonfüred tagja az Észak-Balaton Térség Regionális Települési Szilárdhulladék-kezelési Önkormányzati Társulásnak. A Társulás feladata az Észak-Balaton térség szilárd települési hulladékkezelésének EU szabályok szerinti biztosítása, és a szükséges műszaki-, technikai-, szervezeti- és szakmai feltételek megteremtése. A Társulás által elvégzett fejlesztések:

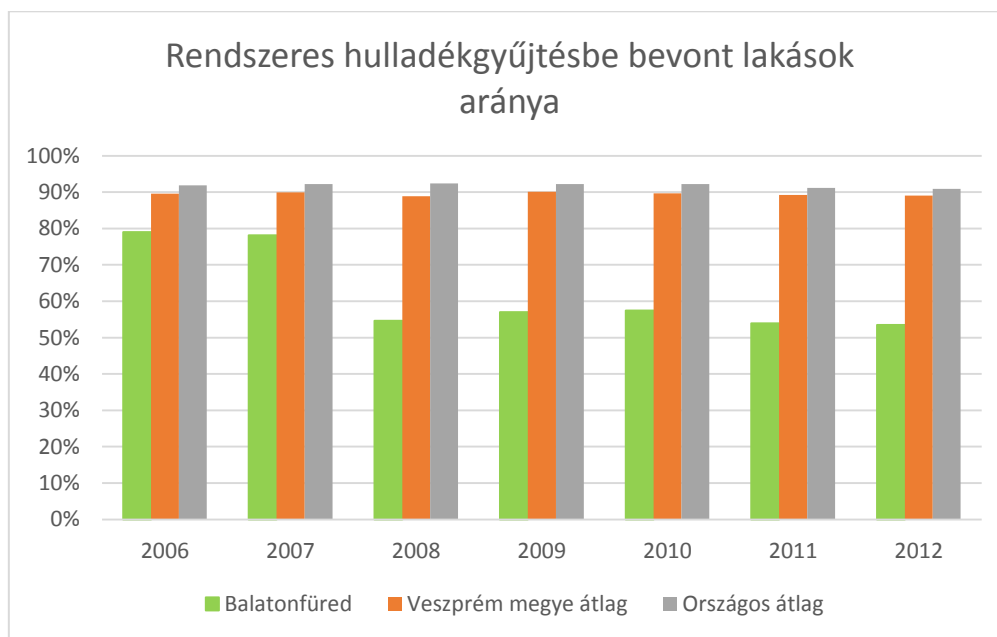
- megépült a Királyszentistváni Regionális Hulladékkezelő Központ, az üzemeltetés 2013. június 1-től a Közép- dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség által 2013. május 31-én kiadott, az új technológia üzemeltetéséhez szükséges változásokat tartalmazó, módosított Egységes Környezethasználati Engedély alapján folyik.
- 33 lerakó műszaki átadás-átvétele megtörtént, a megvalósulási dokumentációk a környezetvédelmi hatóságokhoz benyújtásra kerültek, 12 dokumentáció elfogadása folyamatban van.
- a projekt befejezésének tervezett ideje 2015. június 20.

Közzszolgáltató

A Balatonfüredi Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft., amely a korábban hasonló tevékenységet ellátó Kommunális Kht. jogutódja, 2014. január 1. óta végez szolgáltatást a településen.

A településről összegyűjtött hulladék 2012. júliusától a Királyszentistváni Regionális Hulladékkezelő Központ engedélyezett, műszaki védelemmel ellátott hulladéklerakójába kerül. A telep a Balaton vízgyűjtőjén kívül helyezkedik el. A balatonfüredi hulladéklerakótelep rekultivációjáról készített megvalósulási dokumentáció hatósági elfogadása folyamatban van.

Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya

Forrás: TEIR ITS adatbázis

A közszolgáltató gyűjtőközrete Balatonfüred mellett további 30 településre terjed ki:

Aszófő, Balatonakali, Balatoncsicsó, Balatonfüred, Balatonhenye, Balatonszepezd, Balatonszőlős, Balatonudvari, Balatonudvari-Fővenyes, Barnag, Csopak, Dörgicse, Kővágóörs, Kővágóörs-Pálköve, Köveskál, Mencshely, Mindszentkál, Monoszló, Nagyvázsony, Óbudavár, Örvényes, Paloznak, Pécsely, Pula, Révfülöp, Szentantalfa, Szentbékáll, Szentjakabfa, Tagyon, Tihany, Vászoly, Vöröstó, Zánka

Az elhelyezési (ártalmatlanítási) tevékenység a Királyszentistváni Regionális Hulladékkezelő Központban történik, a hulladékközpont üzemeltetője az Észak-Balatoni Hulladékkezelési Konzorcium.

A konzorcium tagjai:

- Veszprémi Közülemi Szolgáltató Zrt.
- AVAR-Ajka Városgazdálkodási Kft.
- PROBIO Balatonfüredi Településüzemeltetési Zrt.
- Balatonalmádi Kommunális és Szolgáltató Kft.
- REMONDIS Tapolca Kft.
- KÖZSZOLG Pápai Köztisztasági és Szolgáltató Kft.

Szelektív hulladékgyűjtés

A településen a szelektív hulladékgyűjtés 1993. óta működik az üveg, papír és műanyag (PET) palack frakciókra vonatkozóan. 2003-ban 13 további gyűjtőpont került kialakításra a település területén. A közszolgáltató a szelektív hulladékok és a lomhulladék „házhoz menő” gyűjtését a 2014-2016 tervezési időszakban kívánja megvalósítani.

A városban hulladékudvar nem üzemel, így a lakosságnál keletkező még hasznosítható hulladékok és veszélyes hulladékok gyűjtésére nincs mód. A közeljövőben a közszolgáltató az önkormányzattal közösen tervezi hulladékgyűjtő udvar telepítését, ezzel is ösztönözve a település lakóit a veszélyes hulladékok begyűjtésére.

A szelektíven begyűjtött hulladékok átadása nagyobb szállítási távolságban fekvő átvevő szervezetek felé történik: pl. Vertikál Zrt., SCH Ózon Kft. Zöldhulladék „házhoz menő” szelektív gyűjtése 2011-ben bevezetésre került. Az összegyűjtött zöldhulladék a Balatonfüredi Térségi Hulladékkezelő Komposztáló telepre kerül beszállításra.

Állati eredetű hulladékok

A településen állati eredetű hulladékok gyűjtését és átmeneti tárolását biztosító létesítmény nem működik.

Jelenleg az állati tetemek szervezett elszállítása mellett a kóbor ebek befogása, valamint az útmenti tetemek összegyűjtése is a Veszprémi Gyepmesteri Szolgálat feladata.

Folyékony hulladék

A település szennyvízelvezetésével kapcsolatos információkat az 1.16.2 fejezet tartalmazza. A településen keletkező szennyvizeket a balatonfűzfői szennyvíztisztító telepen kezelik. A keletkezett szennyvíziszapokat kamrás iszapprésszel víztelenítik, majd a balatonfüredi iszapokkal közösen Balatonkenesén a mezőgazdaságban injektálják.

1.18.7 Vizuális környezetterhelés

A balatonfüredi hulladéklerakó-telep rekultivációja 2013-ban indult és két ütemben kerül lezárásra: az első ütemben a lerakó átmeneti záró réteget kap, majd a második ütemben a biológiai lebomlás befejeződésével, mintegy 10 évvel később kerül a végleges záró réteg kialakításra. Az első ütem kivitelezési munkálatai alapján elkészített megvalósulási dokumentáció hatósági elfogadása folyamatban van.

A Száka-hegyi agyagbánya 2011-ben került rekultiválásra, 2013-ban növényekkel került betelepítésre. A kötelező utógondozás időszaka 2014. június 30.-n lezárult.

A város peremterületein, pl. a Tamás-hegy egyes területein, Arácsi utca mentén, 71-es út, aszfófi parkoló mellett időszakosan illegális hulladéklerakások találhatóak. Az illegális hulladék felszámolását a Balatonfüredi Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. végzi.

1.18.8 Árvízvédelem

Balatonfüred települést a vízügyi ágazat, árvízvédelmet igénylő települések között nem tartja nyilván, azaz Balatonfüred nem árvíz-veszélyeztetett település. Ez természetesen nem zárja ki, hogy hirtelen érkező nagy intenzitású és hosszabb ideig tartó csapadék nem okozhatna helyi vízkár eseményt. Az így jelentkező vízkár nagy valószínűséggel a vízelvezető rendszer kialakításának és annak karbantartásának hiányossága okozhatja.

1.18.9 Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

A fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák az alábbiak:

- A Tamás-hegy Balaton felé néző oldalán növekszik a beépítettség aránya, amely a tájképre és a védett területekre gyakorolt kedvezőtlen hatások mellett, a csökkenő növényborítottság miatt talajlepusztulással is jár.
- A települést északról övező hegyvonulat déli lankáinak domborzati adottságai és a szélsőséges időjárási viszonyok miatt a hirtelen lezúduló, nagy intenzitású csapadék lesodorja a talajt illetve az értékes növényi tápanyagokat.
- A település területét keresztező vízfolyások (Szőlősi Séd, Arácsi-Séd, Kéki-Séd) vízminőségét illegális hulladéklerakásból illetve illegális szennyvízbevezetésekől származó szennyezőanyagok terhelik, ami a Balaton, mint végső befogadó vízminőségére is kedvezőtlen hatást gyakorol.
- A 71-es számú főút települési szakaszán az egészségügyi határértékeket jelentősen meghaladó zajterhelést mérhető. A tranzitforgalom különösen a nyári időszakban okoz problémákat.
- Az illegális hulladéklerakás a település több pontján, elsősorban a peremterületeken okoz tájcsúszási problémákat, illetve a talaj- valamint a felszín alatti vizek elszennyeződését.

1.19 KATASZTRÓFAVÉDELEM

1.19.1 Építésföldtani korlátok

Alábányászott területek, barlangok és pincék területei

A Balatonfüredi-erdő területén, a Tamás-hegy nyugati lejtőjén található a Balaton-felvidék leghosszabb 141 m hosszúságú barlangja, amely jelentős természeti értékkel rendelkezik. A barlangra az évmilliókkal ezelőtt leülepedett mészkő rétegződése illetve az üreg keletkezésére utaló formák (üstszerű oldási formák, helyenként megtalálható borsókövek) jellemzőek. A barlang kialakulásában feltehetően meghatározó szerepük lehetett az alulról feltörő melegvizeknek illetve azok nagy szénsavtartalmának. Amint hazánk összes barlangja, a Lóczy barlang is „ex lege” védeltséget élvez.

Pincék elsősorban a védett szőlők (Széchenyi utca) 08/7-14, 08/21-23 Mk övezeteiben találhatók, amelyek a szőlészeti, borászati tevékenységhez kapcsolódóan épültek ki.

Csúszás, süllyedésveszélyes területek

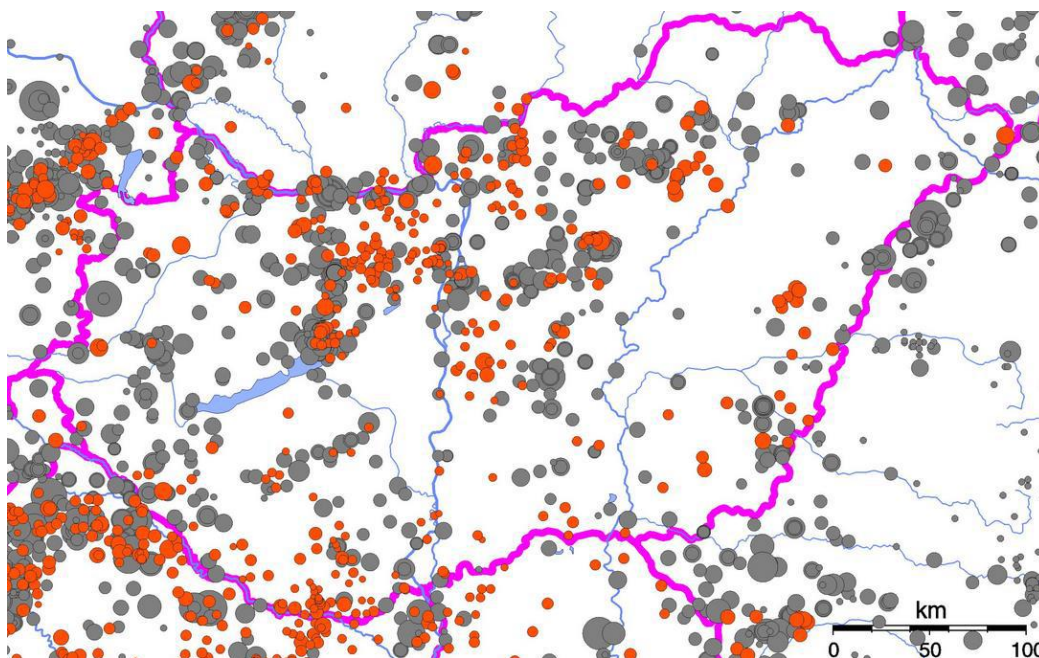
Vízerózióknak kitett területek Balatonfüred peremterületein találhatók.

Az Országos Felszínmozgás Kataszter nyilvántartásában Balatonfüred területére nem tartalmaz felszínmozgással kapcsolatos eseményeket. A város területén a domborzati viszonyokból és a tájhasználatból adódóan csúszás- és süllyedésveszélyes terület nincs.

Földrengés veszélyeztetett területek

Magyarországon évente átlagosan 100-120 kisebb földrengés van, mely a lakosság részéről nem érzékelhető. Kb. évente négy-öt olyan földrengés keletkezik, mely az epicentrum környékén már jól érzékelhető, de jelentős károkat nem okoz. Jelentős károkat okozó földrengés 15-20 évente keletkezhet.

A földrengések területi eloszlása Magyarországon. A szürke körök a historikus rengéseket (456-1994), a piros körök az utóbbi évek rengéseit (1995-2009) mutatják

Forrás: foldrenges.hu//index.php?option=com_content&view=article&id=94:magyarorszag-foeldrenges-veszelyeztetettsege&catid=5:geofizika&Itemid=7

Legutóbbi érzhető rengések:

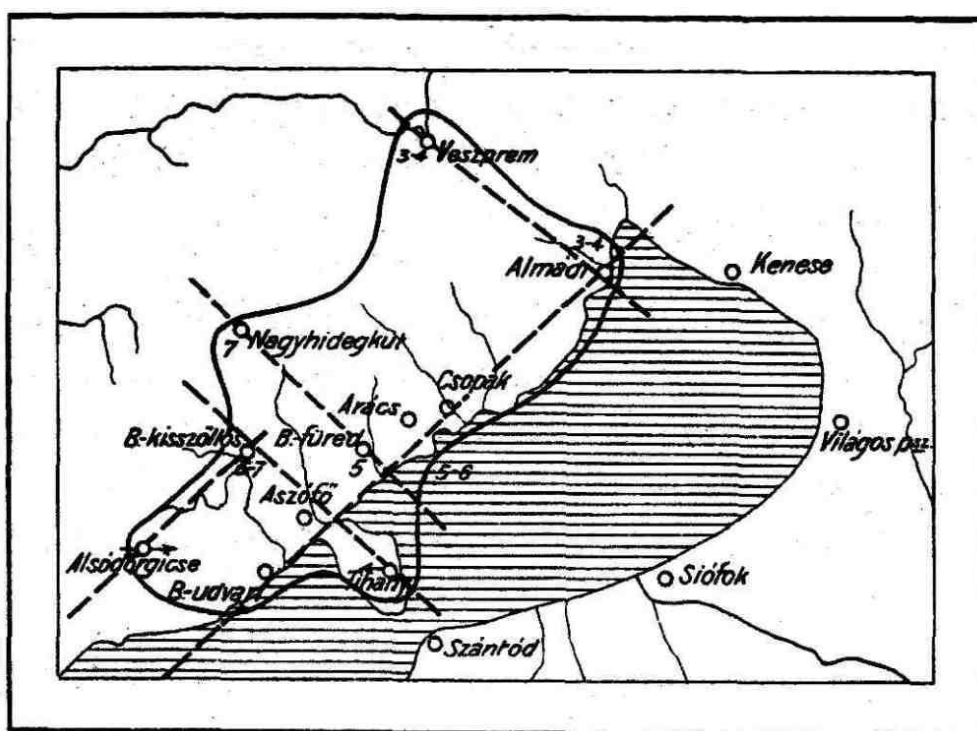
- 2015.01.01 Cserhátsurány-Nógrádmарcal,
- 2014.08.03 Cserhátsurány
- 2014.06.04 Bükk hegység

Az elmúlt 3 évben Balatonfüreden földrengés nem keletkezett. A 15 évvel ezelőtt a szomszédos településen, Balatonalmádiban történt földrengésről készült beszámoló az alábbiakban olvasható:

„15 évvel ezelőtt 1985. augusztus 15-én reggel szokatlan jelenséget tapasztalhattunk. Mint a rádió reggeli híreiből kiderült földrengés rázta meg régiókat, Berhida epicentrummal. A város épületeit viszonylag kisebb mértékű károsodás érte, bár az első rádióhírekben azt hallhattuk „Balatonalmádiban a községháza súlyosan megsérült”, de szerencsére ez nem így volt. Két jelentős régi épület került lebontásra, hivatkozással a földrengés okozta károkra. Az egyik a „Boór villa”,

helyén ma a Jókai u. 1 sz. alatti szolgáltatóház áll, a másik a „Sirály Panzió” épülete volt. Mindkét épület lebontása sajnálatos dolog, de a Sirály panzió eltűnése településtörténeti szempontból nagyobb kár, mert az Almádi Kör építtette, és olvasókörként volt ismert az eredetileg földszintes épület.”

Az 1896. szept. 14-i balatonmelléki földrengés rengési területe és szeizmotektonikai vonalai

Forrás:

http://wiki.strandkonyvtar.hu/index.php?title=F%C3%B6ldreng%C3%A9sek_a_Balaton_k%C3%B6rny%C3%A9k%C3%A9n

1.19.2 Vízrajzi veszélyeztettség

1.19.2.1 Árvízveszélyes területek

Balatonfüred területét érintően a vízügyi ágazat árvízveszélyes területet nem tart nyilván.

Az előforduló „árvízi” elöntés a vízelvezető rendszer fokozottabb karbantartásával, a szélsőséges csapadékesemények elvezetésére történő alkalmassá tételével kizárható.

1.19.2.2 Belvízveszélyes területek

A település területét érintően belvízveszélyes területeket a vízügyi ágazat nem tart nyilván, így a település belvízzel nem veszélyeztetett.

1.19.2.3 Mély fekvésű területek

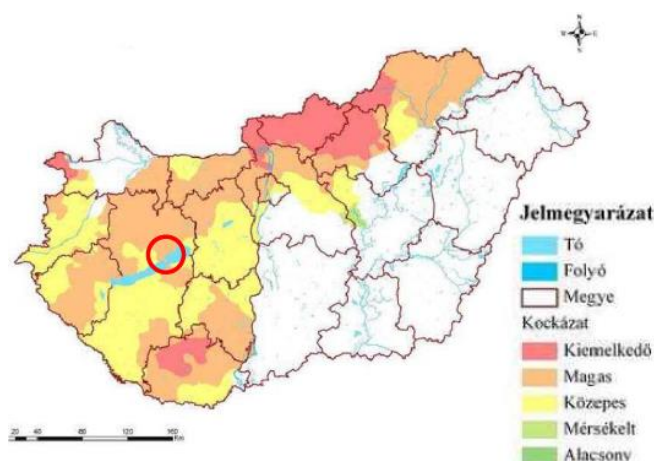
A településen mély fekvésű területek a topográfiai adottságok mellett, a természet alakította mélyvonalakon alakultak ki, ahol időszakos, vagy állandó vízfolyások haladnak. Ezek a vízfolyások vezetik le a felszíni vizeket. A mélyvonalon haladó vízfolyások természetes útjának fenntartásával a környezetének védelme biztosított.

1.19.2.4 Árvíz és belvízvédelem

A településen a vízügyi ágazat nyilvántartása szerint árvízi és belvízi veszélyeztetés nincs, így vízügyi szintű árvízvédelemre és belvízvédelemre szükség nincs.

Az előforduló vízelvezető hálózat kialakításának hiányából, vagy karbantartásának a hiányából származó vízelöntés kezelése önkormányzati feladat, a szélsőséges csapadékesemény következtében előforduló "villámárvízi" esemény hatására keletkező helyi vízkár elhárítása a katasztrófavédelem feladata. Balatonfüred területe villámárvíz-veszély szempontjából az erősen veszélyeztetett területek közé tartozik.

A villámárvíz-veszély mértéke Magyarországon

Forrás: Nemzeti Katasztrófa Kockázat Értékelés Magyarország 2011. BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság <http://vmkatig.hu/KEK.pdf>

1.19.3 Egyéb katasztrófavédelmi tényezők

1.19.3.1 Kedvezőtlen morfológiai adottságok

Kedvezőtlen morfológiai adottság (pl. lejtés, falszakadás) Balatonfüred területén nincs.

1.19.3.2 Mélységi, magassági korlátozások és tevékenységből eredő korlátozások

Balatonfüred területén mélységi, magassági korlátozások nincsenek.

A Balatoni Vízparti rehabilitációval érintett területébe eső telkek a rehabilitációs terv jóváhagyásáig teljes telekalakítási- és építési tilalom alá esnek.

A szennyvíztisztító jelenlegi 300 m-es védőtávolságán belül (és a tervezett 150 m-re csökkentett védőtávolságon kívül) épület elhelyezhető, de használatba csak a védőtávolság 150 m-re történő csökkentése után vehető.

A sérülékeny vízbázisokra hidrogeológiai védőterület került lehatárolásra, a védőterületen belül nem végezhető tevékenységeket illetve a feltételeket, amelyek mellett a tevékenységek végezhetőek, a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet tartalmazza.

A vízfolyások védőtávolságán belüli területre eső telkeken épületek, építmények elhelyezése nem engedélyezhető.

A határérték feletti zajterhelés területére eső telkeken huzamosabb emberi tartózkodásra szolgáló helyiségek csak méretezetten zajgátló nyílászárók alkalmazásával alakíthatók ki.

1.19.3.3 Ipari veszélyforrások

A városban – a Veszélyes Üzem Adatbázis⁷ alapján - egy olyan üzem működik, mely az általuk folytatott tevékenység alapján veszélyes üzemnek minősül.

Veszélyes ipari üzemek:

- Küszöbérték alatti üzem:
 - Termelés Logistic Center Kft. (8230 Balatonfüred Tihanyi műút 1.) tevékenységi kör: Nehézipar, gépipar, gumipar, üvegipar, műanyagipar

1.19.3.4 Egyéb tevékenységből adódó korlátozások

Közműszolgáltatással összefüggő korlátozások:

1. Vízellátás szolgáltatási területén

- Települést ellátó regionális ivóvíz gerincvezeték és 5-5 m védőterület igénye

2. Szennyvízelvezetés

- Szennyvíztisztító védőtávolsága
- Szennyvízátemelők 20 m-es (búzzár és zajszigetelés esetén) és 150 m-es (búzzár és zajszigetelés nélkül) védőtávolsága

3. Csapadékvíz elvezetés

- Felszíni vízrendezést szolgáló árkok, csatornák 3-3 m-es karbantartó sávval

4. Energiaellátás

Villamosenergia

- 22 kV-os gerinc elosztóhálózat nyomvonala, a külterületen 7-7 m-es oszloptengelytől mért biztonsági övezete

⁷ http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=seveso_vuzem_index

Földgázellátás

- Nagyközép-nyomású földgáz gerincvezeték és biztonsági övezete

5. Elektronikus hírközlés

- Vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatók létesítménye

1.20 ÁSVÁNYI NYERSANYAG LELŐHELYEK

Balatonfüred közigazgatási területén Magyar Bányászati és Földtani Hivatal (MBFH) nyilvántartása alapján a Balatonfüred I. (Tormánhegy) – mészkő védnevű bányatelek található, (a (feljogosított) bányavállalkozó a Bakonyerdő Erdészeti és Faipari Zrt.), a területen a kitermelés külszíni fejtéssel történik.

1.21 VÁROSI KLÍMA

Az általános éghajlati viszonyok leírását az **Hiba! A hivatkozási forrás nem található.** fejezet artalmazza.

A városban sajátos klimatikus viszonyok alakulnak ki (városklíma), amelyek hőhullámok idején különösen megterhelőek lehetnek. Az egyes városok klímája között jelentős eltérés lehet, mely eredhet az épületek, építmények, burkolatok fizikai jelenlétéből, vagyis az összetett beépítési struktúrából, a burkolatokon használt vízzáró anyagok (aszfalt, beton) miatt megváltozott lefolyási viszonyokból, az alacsony növényborítottságból, a sokféle emberi tevékenység általi (közlekedés, fűtés, ipar) kibocsátásból (hő, vízgőz, szennyező anyagok, stb.).

Ezek a tényezők együttesen jelentősen módosítják a városok klimatikus viszonyait a szabad térszínéhez képest. Ennek legszembetűnőbb megnyilvánulásai például

- a város légterében kialakult hőtöbbség (ún. városi hősziget),
- a megváltozott átszellőzési viszonyok,
- a levegőminőségi problémák.

A fentieknek megfelelően szükséges, hogy a településszerkezeti, szabályozási és beépítési tervekben, a zöldterületi rendszer tervezésben és a közút- és közműtervezés során nagyobb hangsúlyt kapjanak a klimatikus szempontok.⁸

Balatonfüred sajátos adottságai jelentős mértékben meghatározzák a település mikroklímáját: az Új-hegy, Megye-hegy, Vörös-hegy csoportja megvédi a várost a szelektől, a Balaton víztömegének köszönhetően, pedig a hőmérséklet télen pár fokkal melegebb, nyáron pedig hűvösebb, a tőle északabbra fekvő településeknél.

⁸ Városklíma kalauz, 2011

A településen a funkciók túlnyomó része az alacsonyabb térszínen, a 105-140 méter tengerszint feletti magasságon települtek le. Ezen az enyhe lejtésű, teraszjellegű területen az átszellőzés feltételei adottak.

A kedvező természetes mikroklimatikus adottságok érvényesülése és fenntartása érdekében az alábbi intézkedések javasolhatók:

- biztosítani kell a szárazföld és a tó közötti levegőcserét, ezért a partmenti területek beépítettségének tervezésénél kiemelt figyelmet kell fordítani a természetes átszellőzés biztosítására.
- kerülni kell a burkolt felületek kialakítását, mert az város klimatikus adottságaira kedvezőtlenül hat, a csapadék beszivárgás nélkül a csapadékvíz-csatornába jut, a természetes állapotban jelenlévő talaj, növényzet kedvező hatását a városi légtér nedvességtartalmára nem tudja kifejteni, a feltétlenül szükséges helyeken áteresztő burkolatok létesítése javasolt.
- támogatni kell a világos felületek (háztetők, utcakövek, homlokzatok) kiépítését, mert az növeli a sugárzás-visszaverést, valamint a meglévő zöld felületek ápolását, gondozását illetve új zöld felületek (pl. zöldtetők) kialakítását, mert az fokozza a párolgást és csökkenti a levegő közvetlen melegítését.

A javasolt intézkedések betartásával a városi környezet hőtöbblete jelentősen csökkenthető és elviselhetőbbek a legmelegebb nyári nappalok és éjszakák.

2 HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

A település jellemzői, sajátosságai

A város központjaként a Füredi városrész funkcionál, itt találhatóak a legfőbb közintézmények, közösségi funkciókat betöltő helyek. Ennek ellenére Balatonfüred településszerkezeti szempontból nem rendelkezik tényleges városközponttal, hiszen a Füredi városrész nem bővelkedik a városi lakosság által megfelelően kihasználható közösségi terekben, illetve hiányzik a hírnévnek megfelelő főutca és vonzáskörzetét betöltő utca-együttes.

A város gazdag történeti emlékhelyekben, melyek legnagyobb részét átalakították, felújították. Számos olyan nevezetes villa és kúria található itt, melynek tulajdonosa jelenlétével hozzájárult Balatonfüred arculatának alakításához.

A város épületállománya rendkívül sokszínű. Különösen fontos megemlíteni a reformkori városrészt, mely a település legfőbb attrakcióját, lényegi karakterét adja. Itt legfőképp az 1800-as évek közepéről származó épületekről beszélünk, melyek a Balaton partjától a városközpontig nagy területen, műemléki védelem alatt állva színesítik a településképet.

A hatályos szerkezeti terv alapján az alábbi 6 fejlesztési terület került meghatározásra a településen, az alábbiak szerint:

Nyugaton az Aszófői út (Bajcsy Zsilinszky út) feletti terület

A már rekultivált, egykori szeméttelep 2 hektáros területe képezheti a fejlesztések egyik kiemelt helyszínét. Elmondható, hogy a település szándéka, a terület építési övezeti besorolásának, típusának felülvizsgálata. Tekintettel a terület természeti adottságaira további döntéseket igényel a besorolás módosítása. Kiemelten fontos a terület szennyvíz és csapadékvíz elvezetésének kezelése, annak kiépítése és a kapacitások függvényében történő bővítése is összhangban a Balaton törvény kitételeivel.

Nyugaton a Fürdő utca melletti terület

A Lapostelki utcától nyugatra lévő, jelenleg mezőgazdasági célokat szolgáló területek egy részének belterületbe történő integrálása az egyik legfontosabb feladat. A terület kismértékben beépített,

illetve megfelelő potenciállal bír a szomszédos köztemető bővítésére. A Fürdő utca melletti terület, az Agro hotel melletti területek további, elsősorban szolgáltatási célú fejlesztésekre alkalmas.

Nyugaton a „Görög falu” melletti terület

A fenti területen jelentős potenciállal bír a kemping területe. Ennek fejlesztését az Önkormányzat a TOP forrásaiból kívánja végrehajtani, melynek következtében jelentősen emelhető az ott nyújtott szolgáltatások minősége. Itt kell megemlíteni, hogy a település GINOP és KEHOP forrásokat valamint magántőkét is szeretne bevonni a fejlesztésekbe. Cél a terület bérbeadása, melynek pályáztatása jelenleg is zajlik, további fontos elem a kikötő fejlesztése. A város 2027-ig szóló bérleti szerződés keretében kívánja a fejlesztést végre hajtani úgy, hogy a terület tulajdon jogát nem ruházza át, csak ráépítési-fejlesztéssel lehetőséggel adja bérbe a területet elsősorban középtávon.

Keleten a Koloska patak melletti terület

A Koloska patak melletti terület melletti fejlesztések rekreációs célokat szolgálhatnak. Ennek keretében a „Séta a két patak völgyében” című projektben megvalósítható lesz a Kéki patak illetve a Koloska patakok által körülölelt terület egységes turisztikai fejlesztése. A város tervei szerint a nordic walking pályával északi irányból is összeköthetővé válik a két patak völgye, felfűzve a természeti látnivalókat a területen. A fejlesztések e területét érinti a 71-es út Germering u-i csomópontjának átalakítása.

Keleten a Kerekedi öböl melletti terület

A mintegy 5 hektáros kapcsolódó terület fejlesztése szorosan kapcsolódik a vízparti Tagore sétány további kiépítéséhez. Ennek keretében a most felújítás alatt álló sétány keleti irányú meghosszabbítása és a reform kori városrész bekapcsolása a keleti városrészbe a gyalogosok és kerékpárosok számára jelenthet új vonzerőt.

A Kéki patak melletti terület

A Kéki patak mente a város számára fontos, zöld felületekben gazdag fejlesztési lehetőséget kínál. Gyakorlatilag a Balaton-parttól a városközpontig kialakítható mellette kerékpározásra is alkalmas terület.

Társadalom, humán infrastruktúra

Balatonfüred lakónépessége 1991 és 2001 között 6,5%-kal csökkent, amihez képest kedvező, hogy 2001 és 2011 között stagnált - ez Veszprém megye (-5%) és az országos lakónépességi adataihoz (-3%) mérten egyértelműen pozitív folyamat. Ugyanakkor látni kell, hogy az élve-születések számát összességében növekvő mértékben haladta meg az elhalálozások száma (2001-ben az egyenleg -193 fő volt, 2011-ben -453 fő), vagyis a természetes szaporodás kedvezőtlen tendenciáját a vándorlási különbözet kompenzálta (+476 fő).

Balatonfüred kellemes környezete, infrastruktúrája miatt relatíve magas számban költöznek ide főként idősek nyugdíjas éveikre. A lakosság korösszetételének változása mindezt tükrözi, a 2000-es év óta a fiatalok aránya kisebb lett, miközben az idősebb korosztály aránya növekszik. E tendencia általában jellemző az országban, de Balatonfüreden és szűkebb környezetében, a járásban inkább jelen van.

Az itt élők képzettségnek szintje látványosan javult, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya 2001- 2011 között 2,2%-ról 18,2%-ra emelkedett, ami valamivel kedvezőbb a járási értéknél és jóval kedvezőbb a megyei és az országos értékeknél. A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves korcsoportnál 2011-ben 63,65%-ot ért el, vagyis 2001-hez képest jobb lett (+14%), az országos dinamikát (+9%) meghaladta, igaz a megyei szinttől elmaradt (+18%). Balatonfüreden, mint idegenforgalmi orientált településen a foglalkoztatásban erőteljes szezonális jelleg jellemző. A nyilvántartott álláskereső arányát tekintve 2013-ban Balatonfüred (5,54%) helyzete alig tér el más régióktól.

Balatonfüred és Veszprém megye az adózók száma tekintetében és az egy állandó lakosra jutó személyi jövedelem-adóalapot képező jövedelem tekintetében közel azonos szinten áll. A háztartások komfortfokozatában jelentős javulás következett be 2001 és 2011 között, hiszen negyedére csökkent a félkomfortos, komfort nélküli és szükség lakások aránya, ami a megyei változásokat is felülmúlja. Az ivóvíz- és a csatornahálózatra bekötött lakások aránya 100% fölé került. Lakosság egészségi állapotát illetően megállapítható, hogy a lakossági korfa szerkezete megegyezik az országoséval, így a korosztályos „tünetek” is leképeződnek az országos jellemzőkből.

A humán közszolgáltatások a lakosság számára jó minőségben elérhetőek (óvoda, oktatás, szociális szolgáltatások), az azokat nyújtó intézmények közül több esetében fejlesztésre is sor került az elmúlt években (Rendelőintézet, BSZAK). Balatonfüred a Balaton fővárosaként, történeti adottságaira alapozva kiemelt szerepet szán a művelődés, kultúra és a sport számára. A magyar irodalmi-, képzőművészeti-, zenei-, tudományos elit kedvelt helye az északi part, a Káli medence, ami a minőségi programok kialakításának kifejezetten kedvez. Az elmúlt időszak intenzív tervezése, támogatásalapú fejlesztése, szervezése (program-menedzsmentje) eredményeként a helyi igényeken túlmutató, kulturális központ szerepet betöltő és minőségi turisztikai vonzerőt biztosító kínálat jött létre. A nagyszámú intézmény, program fenntartására kialakított rendszerben a központi szerep az önkormányzaté (művelődési osztály), amely a programok kitalálása, koordinálása mellett azok háttérének hatékony menedzselését is végzi (szervezeti, intézményi, finanszírozási rendszer).

A település gazdasága

Balatonfüred központi szerepe tovább erősödött, a járásban működő vállalkozások több mint fele Balatonfüreden található. 2012-ben az egy lakosra jutó jegyzett tőke (458 ezer Ft) alatta maradt az országos értéknek (659 ezer Ft), de a megyéhez képest (387 ezer Ft) jobb és lényegében a járási szinttel azonos. A településen termelt bruttó hozzáadott érték ugyanakkor a vizsgált területi egységek között a legalacsonyabb, legnagyobb lemaradás a megyéhez képest van. A működő vállalkozások létszámkategóriák szerint megoszlása a mikro vállalkozások dominanciáját mutatja, amiben nagyfokú az azonosság a járással és a megyével. Egy darab középvállalkozás található a településen.

Balatonfüred gazdasága tradicionálisan a szolgáltatásokhoz, azon belül is elsősorban a turizmushoz illetve az azt kiszolgáló vállalkozásokhoz kötődik. A város borászata is turisztikai elemmé vált. Ipari tevékenysége nem jelentős, ami van, az erős szálakkal kötődik kikötőhöz, hajózáshoz. A településen elsősorban a minőségi turizmus fejlődött, azon belül is kulturális turizmus, borturizmus, gyógy- és wellness turizmus, konferencia turizmus és egyéb szabadidős tevékenységekhez köthető turizmus. A

városi szolgáltatások 95%-a a turizmusra támaszkodik, a külföldi vendégforgalom különösen jelentős, szezonban elérheti a teljes vendégforgalmon belüli 65-70%-os részarányt.

A vendégéjszakák száma a 2010-es év megtorpanása óta emelkedik. A külföldiek által eltöltött vendégéjszakák aránya magasnak mondható - a szálláshelyeken 2009-2013 között átlagosan 40-45% között változott, szezonban azonban ez az arány elérheti a 65%-ot is. A járásban a balatonfüredi szálláshelyek részesedése 2009-2013 között 40,5%-ról 41,8%-ra emelkedett. ezen belül a szállodai férőhelyek aránya 2013-ban 28,2%-os volt, a környék a legkoncentráltabb és legmagasabb színvonalú kínálati megjelenését biztosítva a településnek.

A város költségvetésének egyensúlyát folyamatosan sikerül megőrizni, vagyona jelentős, kezelhetetlen adóssága nincs. Az is látható, hogy a város költségvetési főösszegének nagyságrendje relatíve magas szinten áll más hasonló lélekszámú településekhez képest. Ez a város alapvető ellátási kötelezettségeit alapvetően jól teljesítő, de azon túlmutatóan, a Balaton idegenforgalmi fővárosa szerepkörrel összefüggésbe hozható fejlesztésekkel magyarázható. A fejlesztésekhez mindig igénybe vettek piaci forrásokat is, melyeket menedzselése megfelelő volt. A településen a helyi adók dinamikája növekvő tendenciát mutat.

A település állandó lakosai mellett az üdülő lakosság és az ide látogatók és a turisták számára is biztosítani szükséges a megfelelő ellátást, ami szezonális hullámozást eredményez a települési üzemeltetési szolgáltatások iránti igények alakulásában. A településen 1991-ben alakult a Probio Balatonfüredi Településüzemeltetési Részvénytársaság, amely Balatonfüred Város Önkormányzatának 100 %-os tulajdonában van. Bevétele 2013-ban az 1 milliárd Ft-ot elérte, amivel az ötödik legjelentősebb forgalommal rendelkező vállalkozás volt a településen és emellett a harmadik legjelentősebb foglalkoztató (123 fő) is. A Probio Zrt. az értékesítés nettó árbevételét 2010 és 2013 között évről-évre növelni tudta, nyereséges vállalat.

Infrastrukturális jellemzők

Balatonfüred a Balaton egyik legnagyobb városa, kiemelt turisztikai célpont. A városban magas a helyben maradók száma, a naponta rendszeresen közlekedők több mint fele nem hagyja el a várost, míg az eljáróknál kiemelkedik a mintegy 20 km-re található veszprémi úti cél, de innen is járnak be a legtöbben. A város határát átlépők közel fele autóbusszon közlekedik, de 40 % feletti az autót használók aránya is.

A városon halad át a megye egyik fontos főútja, a Balatonligát Keszthellyel összekötő 71. sz. másodrendű főút, melybe a várostól keletre csatlakozik bele a Veszprémmel közvetlen kapcsolatot teremtő 73. sz. másodrendű főút. Ezen kívül a közúthálózati szempontból alközponti szerepű város a környező településekkel keleti (Füredi út) és nyugati (Bajcsy-Zsilinszky utca) irányokban a 71. sz. főúttal párhuzamosan futó 7303. j. és a – Veszprémet Tapolcával összekötő 77. sz. másodrendű főúthoz északnyugati (Vázsonyi utca) kapcsolatot adó – 7304. j. összekötő utakon áll még kapcsolatban. A 71. sz. főút és ezen összekötő utak között a városon belüli bekötő útként a 71121. j. Jókai Mór és Ady Endre utcák, valamint a 73102. j. Lóczy Lajos utca teremtenek országos közúthálózati kapcsolatot, míg a 71119. j. állomáshoz vezető út is állami kezelésben van.

A városnak közvetlen gyorsforgalmi úthálózati kapcsolata nincsen, az M7 autópálya északkeleti irányban Balatonaliga felé 40 km, míg déli irányban a Tihany-Szántód kompon keresztül Kőröshegy illetve Zamárdi felé 20 km távolságban érhető el. A főváros közúton – útvonalválasztástól függően – 130-140 km autózással érhető el.

A helyközi autóbuszos közösségi közlekedés szempontjából a hálózati lefedettség – néhány összekötő út kivételével – lényegében megegyezik a közúthálózattal, fizikailag minden település elérhető, így a város e szempontból is regionális alközpontnak tekinthető. A város rendelkezik közvetlen járatokkal mind a megyeszékhely Veszprém (napi 60 induló járat, menetidő 00:38 – 00:52 között), mind a regionális központ Győr (napi 5 induló járat, menetidő 02:15 – 02:47 között), mind Budapest (napi 6 induló járat, menetidő 02:10 – 03:10 között) felé. Járatok közlekednek továbbá Kecskemét, Sopron, Székesfehérvár és Zalaegerszeg felé is.

Balatonfüred a 29-es számú, Börgönd – Szabadbattyán – Tapolca vasútvonalon helyezkedik el, amely a belföldi törzshálózat része. A II. kategóriás vonal egyvágányú, dízel vontatású, 80 km/h sebességre és 210 kN tengelyterhelésre engedélyezett. A 2014/2015. évi téli menetrend szerint a vonalon naponta átlagosan 25 személyszállító vonat közlekedik. A nyári időszakban a közlekedési rend teljesen átalakul, a nagy utasforgalom miatt több vonat közlekedik. A gyorsvonatokkal Balatonfüred állomásról Budapest 135 perc, Székesfehérvár 75 perc, Tapolca mintegy 60 perc alatt elérhető. A város területén két szolgálati hely, Balatonfüred állomás, és Balatonarács megállóhely található, melyek mind a városközponttól, mind a Balaton parttól, mind az idegenforgalmi létesítményektől mintegy 1-1,5 km-re fekszenek. Balatonfüred vasútállomást és az autóbusz-állomást is magában foglaló intermodális csomópont kiépítése jelenleg is zajlik. Balatonarács megállóhely épülete jó állapotban van, a környezete példásan rendezett, ugyanakkor sem gépkocsi parkoló, sem kerékpár parkoló nem létesült.

A város a Balaton északi partjának egyik legfontosabb hajóállomásával rendelkezik.

Repülőtéri kapcsolat szempontjából a Liszt Ferenc nemzetközi repülőtér 150-160 km, míg a sármelléki Hévíz-Balaton Airport 80 km távolságban érhető el.

A városi közúthálózat fő elemei az országos közúthálózat települési átkelési szakaszai, melyekhez kapcsolódnak a fontosabb gyűjtőutak, a helyi kezelésű Köztársaság utca, Perczel Mór utca és Arad utca, valamint a Deák Ferenc utca – Munkácsy Mihály utca – Germering utca gyűrű. Balatonfüreden a belterületi önkormányzati utak közül 63,6 km kiépített és 12,0 km kiépítetlen. A városban 2 db jelzőlámpás csomópont található a 71. sz. másodrendű főút városi átvezető szakaszán, míg az ettől északra vezető vasútvonalon 4 db szintbeni közúti-vasúti keresztezés van, és a Fürdő utcánál a közút külön szinten megy át a vasút alatt.

A városban az országos átlagot messze meghaladó a motorizáció (385 szgk./1000 lakos). Ennek ellenére a város közúti forgalma csak a nyári szezonban jelentős. A személyi sérüléssel járó közúti balesetek döntő hányada a 71. sz. út városi szakaszán történik. Baleseti gócpont még a Szent István tér, és környéke.

A 71. sz. főút – Szabadság utca - Balaton közötti területen, valamint a Borsós Miklós utcai parkoló, az Ady Endre utcai zöldterületi parkoló + mélygarázs, valamint a Polgármesteri Hivatalnál fizetős a

parkolás. A parthoz közeli parkolóhelyek – főként a turistaszezonban és hétvégéken – kifejezetten telítettek.

A helyi közösségi közlekedési szolgáltatást a Balaton Volán Zrt. autóbuszokkal látja el. A menetrendben összesen 7 helyi viszonylat szerepel, a napi indított járatok száma 42 (turisztikai szezonban 47).

A legfontosabb és egyben – a nyári szezonban – a legnagyobb forgalmú kerékpáros úthálózati elem a „balatoni bringakör” városi szakasza, mely 6479 m hosszon halad keresztül a településen, melyből 4758 m önálló vonalvezetésű 1,8 – 3,0 – 4,0 m burkolatszélességű kerékpárút. Ebből leágazva, kisebb forgalmú burkolt utakon haladva, kerékpáros túraútvonal vezet Pécsely – Vászoly – Dörgicse – Balatonakali, illetve Balatonarács – Csupak felé.

A belterületi gyalogutak és járdák teljes hossza mintegy 62 km, ami mindösszesen 800 méter kivételével kiépített. A város méretének és adottságainak köszönhetően a közlekedési munkamegosztásban magas a gyalogos helyváltoztatások részaránya (közel 45%), különösen jelentősnek mondható ez a nyári szezonban. A legfontosabb gyalogosforgalmi irányok a település egyéb részeiből a Balaton partra és a városközpontba vezetnek, valamint – elsősorban a nyári időszakban – kiemelkedő a Zákonyi Ferenc utca mellett kiépített járdán és a Tagore sétányon sétálók száma.

Táji, természeti adottságok, környezeti állapot

Balatonfüred beépítettségének növekedése miatt a településen a tájképre és a védett területekre kedvezőtlen hatásfolyamatok jelentkeztek, a szőlőhegyi jelleg elvesztését követően a településszerkezet átalakult, a zártkerti beépítést a sűrű, vegyes beépítés váltotta fel. A burkolt felületek növekedése az eróziós folyamatok felerősödésével járt, amely a település számos területén - (leginkább a Tamás-hegy Balaton felé néző oldalán - talajlepusztulást okoz. A növényborítottság csökkenése, a település változékony domborzati adottságai és a klímaváltozás következtében egyre inkább szélsőségesse váló időjárási viszonyok miatt a város belterületének északi határán fekvő dombvidékről hirtelen lezúduló, nagy hozamú vizek lemosják a talajt illetve az értékes növényi tápanyagokat. A vízfolyásokban elvezetett vizek lebegőanyag-tartalma a város kisebb esésű területrészein illetve a tóban rakódik le. A vízfolyások által a Balatonba szállított hordalékanyagok a tó vízminőségére kedvezőtlen folyamatokat idéznek elő (eutrofizáció).

A városi zöldfelületek arányának növelése kedvező hatást gyakorol a levegőminőségre, de talán még ennél is fontosabb a szélsőséges időjárási hatások következményeinek mérséklése: a magasabb zöld felületi arányú, magasabb növény-borítottságú területek csökkentik az egyre gyakoribbá váló intenzív esőzések miatt a csapadékvíz-hálózatban kialakuló csapadékvíz csúcsok mértékét, valamint a város kedvező mikroklimatikus adottságait tovább erősítik, a meleg nyári napokon nagy zöld felületi arányú településrészekon alacsonyabb hőmérsékletcsúcsokat jelentve.

A település megközelíthetőségét különösen a turistaszezonban nehezíti meg az intenzív tranzitforgalom, amelynek környezeti hatása az út mentén mérhető emelkedett zajszintekben jelentkezik.

	Vizsgált tényezők ("hatott")											
		Demográfiai viszonyok és tendenciák	Települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek)	Intézmény-rendszer (köszolgáltatások) és város-üzemeltetés	gazdaság szerkezet és dinamika	Önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya	Táji és természeti adottságok	Zöld-felületek	Épített környezet (épített örökség is)	Közlekedési hálózat és minősége (belső és külső)	Közművek és elektronikus hírközlés	Környezet-védelem – klíma-tudatosság/energia-hatékonyság
Ható tényezők	Demográfiai viszonyok és tendenciák						-	-	+/-		+	-
	Települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek)						+/-	-	+/-		+/-	+/-
	Intézmény-rendszer (köszolgáltatások) és városüzemeltetés						+	+	+		+	0
	Gazdaság szerkezet és dinamika											
	Önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya											
	Tágabb táji és természeti adottságok	+	+		+				0	-		+
	Zöldfelületek	+	+		0				0	0		+
	Épített környezet (épített örökség is)											
	Közlekedési hálózat és minősége (belső és külső)											
	Közművek és elektronikus hírközlés											
	Környezetvédelem - klímatudatosság/energiahatékonyság		+	+	+/-		+	+	+	0	+	

3 HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

3.1 HELYZETELEMZÉS EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE

3.1.1 A folyamatok értékelése

A településen az elmúlt közel egy évtizedben az országos átlagot meghaladó mértékű és léptékű fejlesztések valósultak meg. Ennek keretében a **városi arculatot jellemzően alakító reformkori városrész nagy része megújult**, a helyreállított műemlékek illetve védett épületek száma a területen kiemelkedő.

A város közösségi tereinek megújulása is hozzájárulhatott ahhoz, hogy az 1991 és 2001 közötti időszak **népességcsökkenését sikerült megállítani**. Az ezredforduló óta a 2011-es népszámlálásig a lakosság szám nem csökkent tovább, jellemzően stagnál. A fiatalok elvándorlása a munkahelyek számának csökkenése miatt sajnos nem állt meg, ugyanakkor a kellemes települési adottságok miatt nőtt az időskorú betelepülők száma - e két tényező hozzávetőlegesen kiegyenlíti egymás hatását.

A **települési infrastruktúrában** a 2001 és 2011 közötti időszakban **jelentős javulás** következett be. Negyedére csökkent a félkomfortos vagy komfort nélküli lakások aránya, az ivóvíz és csatornahálózatra bekötött lakások aránya elérte a 100%-ot.

Az **oktatási és városi szolgáltatásokat nyújtó intézmények esetében több fejlesztésre is sor került**, ugyanakkor számos iskola és óvoda esetében a felújításokat, az energetikai hatékonyság növelését nem sikerült megvalósítani. Az **óvodai** kapacitások 100%-ban kihasználtak Balatonfüreden, így a jövőben várhatóan **kapacitás-növelésre lesz szükség**.

A Balatonfüred tekintetében elmondható, hogy a **regionális szintű gazdasági hangsúlya tovább erősödött**. Az egy lakosra jutó jegyzett tőke mutatója megegyezik a járási átlaggal, noha az országostól némileg elmarad. A gazdaság húzóereje a turizmusban keresendő, az elmúlt időszak attrakció-fejlesztéseivel párhuzamosan megvalósult a szállodai valamint egyéb szálláshely fejlesztési beruházások következtében a **vendégéjszakák száma emelkedik**. A szállodai férőhelyek száma Balatonfüreden a legkoncentráltabb a járáson belül, ugyanakkor figyelemmel kell lenni arra is, hogy a

turisztikai ágazatban keletkező bevételek - és ezzel párhuzamosan a vállalkozók kapacitásainak, illetve multiplikatív hatásként a városi szolgáltatások humán kapacitásainak és infrastrukturális adottságainak igénybevétele - hullámzóan jelentkeznek, a **szezonális kitettség nagy**. Ennek megfelelően a jövőben az ingadozást csökkentő fejlesztéseket szükséges előtérbe helyezni, melyek ezt a kitettséget csökkentik - például rendezvény az időjárási viszonyoktól független, „esőhelyszínként” működő **rendezvényterek létrehozásával**. A **városi kemping** az elmúlt évtizedben folyamatosan elvesztette az alacsonyabb jövedelemmel bíró turistákhoz köthető pozícióját, területének revitalizációja időszerű, a fejlesztés fókuszába a várost jellemző aktív, országos szinten is kiemelkedő vízisport-életet helyezve.

A településen új, **ipari fejlesztések végrehajtására alkalmas területek kialakítása szükséges**, azonnal igénybe vehető, infrastrukturálisan felszerelt puffer terület nem áll rendelkezésre jelenleg. Ennek elmaradása esetén a településen a helyi környezetgazdálkodással összhangban lévő ipari funkciók nem bővíthetők, ez gátolja a munkahelyteremtést és a helyi adókból származó bevételek szempontjából elmaradást okoz. Az **egykori hulladéklerakó** rekultivált **területe** jelenleg ipari gazdasági területként szerepel a város szabályozási terveiben, a fejlesztési területek egyik célpontja lehet e tekintetben, kiegészülve a Lapostelki út melletti gazdasági területekkel.

A település üzemeltetésével foglalkozó **ProBio Zrt** Balatonfüred egyik legnagyobb munkáltatójaként nettó nyereséget termel. Ugyanakkor koncentráltabb és hatékonyabb működtetés érdekében érdemes megfontolni a cég számára egy gazdaságosan működtethető, az energiahatékonyságot fókuszba helyező **új telephely kialakítását**, melyre alkalmas területtel a város az említetteknek megfelelően rendelkezik.

Elsősorban az elmúlt évtized ugrásszerű látogatószám-növekedéséből adódóan a **közlekedésbiztonság mutatói romlottak** a városban. A balesetek száma növekedett, a nyári szezonban jelentkező fokozott mennyiségű gépjármű, gyalogos, kerékpáros számára biztonságosabb közlekedési feltételeket kell teremteni. Kiemelten fontos e tekintetben a 71.sz. főút Germering úti csomópontja, ahol szintben elválasztott közlekedési lehetőségek megvalósítása jelent megoldást, szintén megoldásra vár a Balaton utca Vadvirág utcával való összekötésének megvalósítása. A településen rendelkezésre álló területek időszakos szűkössége, zsúfoltsága szintén problémát jelent - a gyalogos- és kerékpáros közlekedés feltételeinek javítását, a jelenlegi parkolói kapacitás növelését, optimalizálását, a helyi autóbusz-közlekedés környezetbarát megújítását, a vízi közlekedés feltételeinek kialakítását igényli.

A turisztikai ágazathoz kapcsolódva megállapítható, hogy **kerékpáros közlekedés évről-évre nagyobb intenzitással bír**. Tapasztalatok mutatják, hogy főszezonban a kerékpárosok száma ugrásszerűen megnő, nagy a településre látogatók illetve az azon áthaladók létszáma is. A jelenlegi kerékpáros átvezetés a településen keresztül biztonságosan nem megoldott. Amennyiben a kerékpáros forgalom átvezetése nem oldódik meg, úgy a szabálytalanul ugyan, de a főútra kényszerült kerékpárosok folyamatos veszélyforrást jelentenek a gépjárművezetők számára is.

A **tömegközlekedés nehezen képes alkalmazkodni a megnövekedett, diverzifikált igényekhez**. A késői órákra tervezett városi rendezvények nehezen érhetőek számos odalátogatni vágyó turista és helyi lakos számára, ezidőtájt gyakorlatilag nincs tömegközlekedés, ennek megfelelően a tervezett programokra látogatók száma csökken, mely egyfelől problémát jelent a helyi közösség számára, másfelől veszélyeztetheti azok sikerét. A helyi autóbuszpark energiahatékonysága nem megfelelő, környezetbarát, alternatív meghajtású, a tisztán elektromos vagy hibrid megoldásokat alkalmazó eszközpark kialakítása időszerű.

A **városi parkolók száma kevés**. A rendezvény helyszínének közelében illetve a partközeli valamint belvárosi területeken parkolóhelyeket szükséges kialakítani, mivel ezek elmaradása esetén a látogatószám nem növelhető vagy szolgálható ki érdemben, ennek következtében a települési bevételek csökkennek.

A környezetvédelem területén jelentős előrelépések történtek az elmúlt évtizedben Balatonfüreden. Szennyvíz teljes egészében csatornahálózaton kerül elvezetésre, ugyanakkor különösen a peremterületeken az **illegális hulladéklerakás** továbbra is komoly gondot okoz. A városi patakokba jutó lakossági eredetű szennyezőanyag továbbra is kimutatható, melyet csökkenteni kell, a **helyi vízfolyások partjai rendezésre szorulnak**, vizük duzzasztáson alapuló, egyedi hasznosítása kézenfekvő.

A városi közintézmények épületeinek, a közoktatás intézményeinek **energiahatékonysága növekedett** az elmúlt esztendőben, **azonban az elindult fejlesztési folyamatok még nem zárultak le**. A település az energiahatékonyság további fokozását, megújuló energiák szélesebb körű alkalmazását igényli az általános energia-ellátás és felhasználás terén is, a távhő-ellátás rendszerének megújítását és a közvilágítás további korszerűsítését középpontba helyezve.

A fentiekre való figyelemmel olyan **fejlesztési irányokat** kell kitűzni, melyek képesek fókuszálni a helyzetfeltárásban szereplő hiányokra, illetve folytatni tudják a megkezdett jótékony folyamatokat. Ennek megfelelően az alábbi tématerületekre szükséges a fejlesztéseket irányítani:

- a **gazdasági szereplők helyzetének javítása**, munkahelyek számának növelése, és ezáltal a településről történő elvándorlás csökkentése
- a település **turisztikai vonzerejének** egész éven át történő **fenntarthatósága**
- a korábban elkezdődött 19. század közepéről származó **épület és térszerkezet minőségi felújításának továbbvitele**
- a megkezdett **közoktatási fejlesztések folytatása**
- **közlekedési infrastruktúra minőségének javítása** (közút, vasút, helyi tömegközlekedés vízi, kerékpáros, gyalogos, parkolási lehetőségek, forgalombiztonság)
- az **energiahatékonyság növelése**, a „zöld város” koncepció kiteljesítése

3.1.2 A város és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

SWOT analízis

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
1. Társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák	
- Stagnál a lakosok száma. - Javul a képzettség, értelmiség magas szintje. - Növekvő foglalkoztatottság.	- Előregedés átlagosnál magasabb mértéke. - Foglalkoztatásban jellemző szezonális és strukturális munkanélküliség.
2. Települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek) – a közösség, mint településfejlesztési erő	
- Kiemelkedő tradíciók, rendezvények. - Központi szerep erősödik, élénk és minőségi kulturális élet jellemző	- Balatonfüred 71-es főútvonal feletti részén közösségi fejlesztések relatíve alacsony szintje volt elmúlt években jellemző. - Multifunkcionális Színház és Konferenciaközpont hiánya; korszerűtlen könyvtár, közösségi ház színterek
3. Intézmény-rendszer (közfoglalkoztatások) és városüzemeltetés	
- Szociális és egészségügyi intézmények, szolgáltatások magas szintje. - Óvodai és iskolai intézmények többsége megfelelő állapotú, felszereltségű. - A városüzemeltetéssel foglalkozó önkormányzati társaság jól szervezett, jelentős gazdasági potenciát képez.	- Felsőoktatás hiánya. - Oktatási intézmények és a vállalkozások kapcsolata lehetne szorosabb. - A városüzemeltetés és más önkormányzati egységek (turizmus, rendezvények) irányítása, tervezése nem eléggé összehangolt.
4. Gazdasági szerkezet és dinamika	
- Kifejezetten minőségi turisztikai vonzerőt biztosító kínálat, növekvő látogatószám - Gazdag kulturális és építészeti örökség. - Változatos művészeti és kulturális programok. - Első osztályú, jó vízminőségű strandok. - Kiemelt Balatoni panoráma, tágas, magas színvonalon kialakított és fenntartott közterületek, parkok, sétányok - A település határában lévő természeti értékek, kiránduló helyek. - Széles szálláshely-kínálat, országosan is híres, kiemelkedő minőségű kávéházak, éttermek. - Növekvő kerékpáros és sport turizmus. - Balatonfüred a Balaton vitorláséletének központja - Borvidék, borturizmus hagyományainak, kínálati elemeinek megléte - Egyedi klimatikus viszonyok - Hagyományok sokasága, kultusz alapok megléte - TDM szervezet megléte - Sikeres kooperáció önkormányzat és partnerei között (rendezvények, fejlesztések)	- Bruttó hozzáadott érték termelése elmarad megyei és országos szinttől. - Viszonylag egysíkú (turizmus köré összpontosuló) iparági struktúra, gyengén jelenlévő ágazatok (ipar), melyek fejlesztéséhez a jelenleg rendelkezésre álló terület kevés - Termelői piac hiánya - A kistermelői környezet fejlesztésre szorul (oktatás, szemléletformálás, tárgyi feltételek) - A vásárcsarnok légkondicionálásra, megközelíthetőségének támogatására szorul - Foglalkoztatói apartmanok hiánya - A gazdaság igényeihez kevésbé igazodó képzettségű munkavállalói szakértelemleltár és képzési lehetőségek részleges hiánya - A település turisztikai vonzerejét csökkentő tényezők - Főszezonban jellemző zsúfoltság – kiemelten a Zákonyi sétányon, kerékpárúton, vendéglátó helyeken, parkolóknak; mely rontja a Tagore sétány használhatóságát. A programok a parti sávban koncentrálnak, gyakran takarják a panorámát. - Gyermebarát attrakciók kevés száma

▪ Innovációs központ jelenléte, alapszolgáltatásai ▪ A település turizmus-orientált iparági szerkezete mellett jelenlévő ipari foglalkoztatók	○ A móló és kikötő rossz műszaki állapota ○ Nincs megfelelő számú, és minőségi nyilvános illemhely. ○ A város végpontjain lévő szabad parkolókból csak gyalog lehet bejutni a Vitorlás térre, a szabad parkolók biztonságossági színvonala fejlesztendő ○ Általános tájékoztatási rendszer hiánya - programokról, helyszínekről, szabad parkoló helyekről. ○ Kerékpártárolók, kölcsönzési lehetőségek, kerékpárútvonalak hiánya a parti sávban ○ Tematikus útvonalak hiánya ○ Térségi szintű marketing tevékenység erősítésre szorul ○ Helyi vállalkozók viszonylagos motiválatlansága ▪ A járásközpont kiemelkedő ipari foglalkoztatójának (TLC) nehézkes, balesetveszélyes telephely-megközelítési lehetősége (71. sz. főúttal való körforgalmi kapcsolat hiánya)
5. Önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya	
▪ A költségvetés egyensúlyát sikerül megőrizni a sok fejlesztés mellett. ▪ Vagyoni helyzete megfelelő.	
6. Táj és természeti adottságok	
▪ Balaton közelsége, kiváló klimatikus adottságok; ▪ Mediterrán táji környezet, változatos tájszerkezet; ▪ Különleges és gyógyhatású savanyú és szénsavas vizű források ▪ Természeti értékek: Lóczy barlang, Az Aranyember útja tanösvény Száka-hegyi tanséta stb.; ▪ A település egyes részei az országos ökológiai hálózat, illetve a Natura 2000 területek részei; ▪ Környező erdőterületek;	▪ A jelentős tranzitforgalom miatt fellépő zajterhelés a nyári időszakban; ▪ Átalakult szőlőhegyi művelés a környező hegyek lejtőin: szőlő- és gyümölcsstermesztést az intenzív üdülő és lakófunkció felváltja; alacsony termőképességű talaj ▪ Alacsony termőképességű ▪ A település területét keresztező vízfolyások (Szőlősi Séd, Arácsi-Séd, Kéki-Séd) vízminőségét lakossági eredetű szennyezőanyagok terhelik, ami a Balaton, mint végső befogadó vízminőségére is kedvezőtlen hatást gyakorol.
7. Zöldfelületek	
▪ Jelentős, az országos átlagot meghaladó zöldfelületi mutató ▪ A települést északról védett erdőterület határolja ▪ A városban meglévő ősfás területek, parkok ▪ Kéki patak és a Koloska patak völgyének zöldfelületi adottságai nagyon jók	▪ A nagy mennyiségű zöldfelület állandó karbantartást igényel, mely a települési kiadásokat jelentősen növeli, ▪ A növényállomány állandó pótlásának költsége jelentős ▪ A tóparti növényvilág a túlzott urbanizáció miatt sérülhet, a természetes „szűrők” megszűnhetnek. (nádasok területének csökkenése)
8. Épített környezet (épített örökség is)	
▪ Értékes ingatlanok ▪ Megmaradt történelmi városrészek	▪ A tópart túlzott beépítettsége: a tó számos természetes élőhelye megszűnt

▪ Hild díjas település, országosan ismert és elismert településkép ▪ Sok felújított és városképileg meghatározó épület ▪ Az utóbbi 20 évben jelentős mennyiségű, magas építészeti minőséget képviselő épület jött létre, illetve több műemlék magas színvonalon került helyreállításra	▪ Sok felújítandó, régi épület, ▪ Nyári szezonban kevés parkoló, ▪ Fedett nagy befogadó képességű rendezvény helyszín hiánya (esőhelyszín)
9. Közlekedési hálózat és minősége (belső és külső)	
▪ A város külső közúti kapcsolatai kedvezőek ▪ Kedvező és megfelelő a városi úthálózat szerkezete ▪ Korszerű intermodális csomópont Balatonfüred vasútállomásnál ▪ Fejlődő és vonzó városközpont, gyalogosbarát közterületekkel	▪ A városnak nincs közvetlen gyorsforgalmi úthálózati kapcsolata ▪ Külső városrészekben az utak járdák rossz állapota ▪ Nem megfelelő helyi autóbusz-hálózat ▪ A nyári időszakban a part közelében parkolási nehézségek tapasztalhatók ▪ A vasútvonal alacsony sebessége ▪ Városi kerékpárút-hálózat konfliktusai, bérkerékpáros közlekedési lehetőségek hiánya ▪ Nagyrendezvények esetén kevésbé rugalmas közlekedésszervezési megoldások
10. Közművek és elektronikus hírközlés	
▪ Vízelosztó hálózat kiépítettsége. ▪ Szennyvízhálózat kiépítettsége és rendelkezésre álló befogadó, a saját településen belül üzemelő szennyvíztisztító telep megléte.	▪ Szennyvízhálózatra való hiányos rácsatlakozás. ▪ Jelentős a hagyományos energiahordozó hasznosítás. ▪ A közcsatorna hálózatra nem csatlakozó ingatlanoknál a talajba szikkasztott szennyvíz talaj, talajvíz szennyezést okoz.
11. Környezetvédelem - klímatudatosság/ energiahatékonyság	
▪ A település tóparti és szélvédett elhelyezkedésének köszönhető igen kedvező mikroklímája ▪ Az átszellőzés feltételei a tóparti, alacsonyabb térszínű részeken különösen kedvezőek	▪ Burkolt felületek ▪ Önkormányzati ingatlanok viszonylag alacsony energiahatékonysága ▪ Elavult közvilágítás ▪ Megújításra szoruló fűtőerőmű rendszer

LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
1. Társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák	
Fiatalok letelepítése.	- Az elöregedés a járásban is jellemző, ami tovább szűkíti a mobilizálható munkaerő körét. - Kéki völgy krónikus problematikájú területe (illegális építkezések, hajléktalanok)
2. Települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek) – a közösség, mint településfejlesztési erő	
- Hagyományokra alapozott aktivitások körének bővítése. - Kultúra minőségi jelenléte (színház, komolyzenei koncertek).	Helyi közösség háttérbe szorulása.
3. Intézmény-rendszer (közszolgáltatások) és városüzemeltetés	
- Városüzemeltetés fejlesztései a városgazdálkodás költségeinek megtakarítását eredményezhetik. - A város nyugati határában lévő területek hasznosíthatósága - ProBio Zrt telephelyének áthelyezésére - Energiapark kialakítására - Kisebb ipari terület (10-15 telephely) kialakítására – pl. turizmust kiszolgáló, raktározás-logisztikai vállalkozások számára	A városüzemeltetés infrastrukturális, telephelyi problémái
4. Gazdasági szerkezet és dinamika	
- A turizmusfejlesztés új hangsúlyai - Aktív turizmus - vízi sportágak regionális központjának kialakítása, sportági centralizáció, kikötőfejlesztés, önkormányzati tulajdonú kemping fejlesztése; kilátó fejlesztése - Zarándokturizmus lehetőségei a meglévő, kiaknázatlan „fizetővendég szolgálat” jellegű szálláshelyek újjáélesztésére - Kulturális turizmus és aktív turizmusösszhangja; Rendezvények, közösségi programok támogatása a helyi lakosságra, a „balatonfüredi polgárra” fókuszáltnak, rendezvényterek kialakítása - Egészségturisztikai fejlesztések közép-pontba helyezve a Balatonfüredi Szívkórház lehetőségeit - Római út további tartalmi és szálláshelyfejlesztései - Borturizmushoz kötődően a „Pincesor” lehetőségeinek kiaknázása, az arácsi - korábban művelt területek – újjáélesztése - A gazdag környezeti és természeti értékek elérésének, bemutatásának fejlesztése - Szezonális hatások kiegyenlítésére törekvés (második sáv). - Multifunkcionális terek kialakítására alkalmas	- Az egy lábbon állás kockázatai (turizmus dominanciája). - Időszakosan kiugró turisztikai terhelés nem megfelelő kezelése visszaüthet. - Közösségi fejlesztések előnyeit élvező vállalkozások adófizetési hajlandóságának alakulása.

LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
- területek (pl. Huray u.) - Jelenlévő ipari szereplők fejlesztési tervei (TLC). - K+F klaszterek jelenléte. - Eddig háttérbe szoruló településrészek aktivizálása.	
5. Önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya	
- Balatonfüred versenyképességét ösztönző további közvetlen/ közvetett önkormányzati gazdaságfejlesztési intézkedések alkalmazása. - Stabil városgazdálkodás, mely további fejlesztéseket (magán befektetéseket) vonz.	- Önkormányzati (részvételű) fejlesztések végrehajtása, közép- és hosszú távú fenntartása. - Kiemelt figyelem magántőkével való együttműködésben (kockázatok felmérése).
6. Táji és természeti adottságok	
- Fenntarthatóságot figyelembe vevő fejlesztések; - Természeti értékek fenntartása, megóvása, valamint bemutatása; - Mozaikos tájszerkezet megtartása; - Szőlőhegyek tájalakulásának megállítása, hagyományos tájhasználat, művelési módok elterjesztése; - A külterületi fejlesztések a táji, természeti és környezeti értékek figyelembe vételével történik.	- Felszíni és felszín alatti vizek minőségének romlása az illegális személtelhelyezés, illegális csatornabekötések miatt - Növekvő környezetterhelés; - Csökkenő vízutánpótlás; - Nem jut forrás, illetve munkaerő a környezeti károk megelőzésére, elhárítására; - Nem egyenletesen elosztódó csapadék-mennyiség, következtében eróziós károk, katasztrófhelyzetek alakulhatnak ki; - A környezettudatosság nem javul; - A mezőgazdasági, erdészeti kártevők elszaporodása, a flóra pusztulása és átalakulása a felmelegedés miatt.
7. Zöldfelületek	
- A zöldfelületek további minőségi átalakításával, bővítésével újabb területekkel növelhető a zöldfelületi ellátottság - Az északra határos erdőterületek turisztikai fejlesztésével (turistautak felújítása és új utak kijelölése) növelhető a településre látogatók létszáma - A Balaton part mentén a tó élővilágához kapcsolódó zöldfelületi fejlesztések, helyreállítások - A kemping illetve a Görögfalva területének fejlesztése újabb lehetőséget biztosít a zöldfelületi mutató növelésére	- Az állandó minőségi karbantartások elmaradása esetén az évszázadok alatt kialakult zöldfelületek néhány év alatt látványosan leromlanak, - Az iparüzési adókból származó bevételek csökkenése esetén kevesebb pénz jut a zöldfelületek karbantartására. - A tópart közelében további beépítések károsíthatják a Balaton élővilágát. - A főutak nagy forgalma jelentősen károsíthatja a az értékes növényállományt
8. Épített környezet (épített örökség is)	
- A nagy mennyiségű értékes műemléki illetve védett épület és építmény további felújításával illetve megfelelő funkció hozzárendelésével növelhetőek a turisztikai attrakció szempontjából fontos helyszínek száma, ezáltal a város bevételei növelhetőek. - A belterületen található beépítetlen területek esetében a hasznosítás fontos	- Épített környezet romlása - A településen nem alakítható ki ipari fejlesztésre alkalmas terület új ingatlanok belterületbe történő bevonása nélkül. - A felújított történeti épületek környezetében kevés a parkoló, így azok folyamatos kihasználtsága nem lesz biztosítható, mely állagromláshoz is vezethet

LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
A jelenleg külterületbe tartozó telkek belterületbe való integrálásának felülvizsgálata	- A korábban felhagyott területek (pl: piac) romló településképet, fenntartási problémákat okoznak. - A jelenleg jól működő hajógyár további fejlesztésének gátja lehet a közlekedésfejlesztés elmaradása, mely munkahelyek létrehozását gátolhatja
9. Közlekedési hálózat és minősége (belső és külső)	
- Turisztikai vonzerő - A balatoni bringakör fejlesztése - Vitorlázás, aktív turizmus igény növekedése - Vízibusz-közlekedésre alkalmas eszközök - Környezetbarát, energia-hatékony autóbuszpark üzembe helyezése - Gyalogos- és kerékpáros területek és a közösségi kerékpárhasználat (kölcsonzés) fejlesztése - Parkolási lehetőségek bővítésére és multifunkcionális terek kialakítására alkalmas területek (Huray u., Kisfaludy strand előtti terület)	- A nyári időszakban jelentősen megnövekedett gépjárműforgalom és egyéb közlekedési igények közötti konfliktusok - A helyközi és távolsági közösségi közlekedés az állami szolgáltatóktól függ, a közlekedés finanszírozásának bizonytalanságai kihathatnak a tömegközlekedési szolgáltatásokra (a volán társaságokon keresztül a helyi tömegközlekedésre is), illetve a forráshiány helyben a közlekedési infrastruktúra állapotmegóvását, fejlesztési lehetőségeit is korlátozhatja - Kerékpáros és tömegközlekedési rendszer feltételeinek stagnálása, romlása - Közlekedésbiztonság megteremtésének elmaradása (71.sz. út Germering u-i csomópont átalakítása; Balaton u - Vadvirág u összekötése)
10. közművek és elektronikus hírközlés	
11. környezetvédelem - klímatudatosság/ energiahatékonyság	
- Potenciálok a városi szerkezet átalakításában a nagyobb átszellőzés biztosítására, - Napsütéses órák száma viszonylag nagy, - A gépjárművekben rendszerint csak a járművezető utazik, - Vízvizsztatartásra alkalmas megoldások (ciszternák, ülepítő terek, szűrőmezők) száma még kevés, - Az elvezető rendszerek még nem alkalmasak a hirtelen, nagy mennyiségben lehulló csapadék befogadására, - Energiatudatos nevelési program elindítása.	- Szélsőséges csapadékkintenzitás, - Szélsőséges hőmérsékletek, - Balaton vízszintjének csökkenése, - Megújuló energiahordozó hasznosítás beruházásának megtérülése bizonytalan és hosszú távú.

3.1.3 A településfejlesztés és rendezés kapcsolata

A korábbi fejezetekben tárgyaltak alapján a város rendezési tervében illetve a helyi építési szabályzatban létre kell hozni olyan fejlesztési potenciálokat, melyek biztosítják **Balatonfüred felhagyott területeinek újrahazsnosítását fókuszba helyező, további fejlődését**. Ennek érdekében a hatályos szerkezeti terv megfelelő megállapításokkal rendelkezik.

Balatonfüred város „Jövőképében” megfogalmazott városrendezési elvek azt a célt szolgálják, hogy az itt élő és idelátogató polgárok, az itt működő vállalkozások a reformkor hagyományain alapuló, de a falusi-kisvárosi építészeti környezet sajátosságait figyelembe véve valósíthassák meg fejlesztési elképzeléseiket. Ennek kiemelkedő szabályozó eszköze a város **településszerkezeti terve** és **szabályozási terve**. A terveknek folyamatosan figyelembe kell venniük:

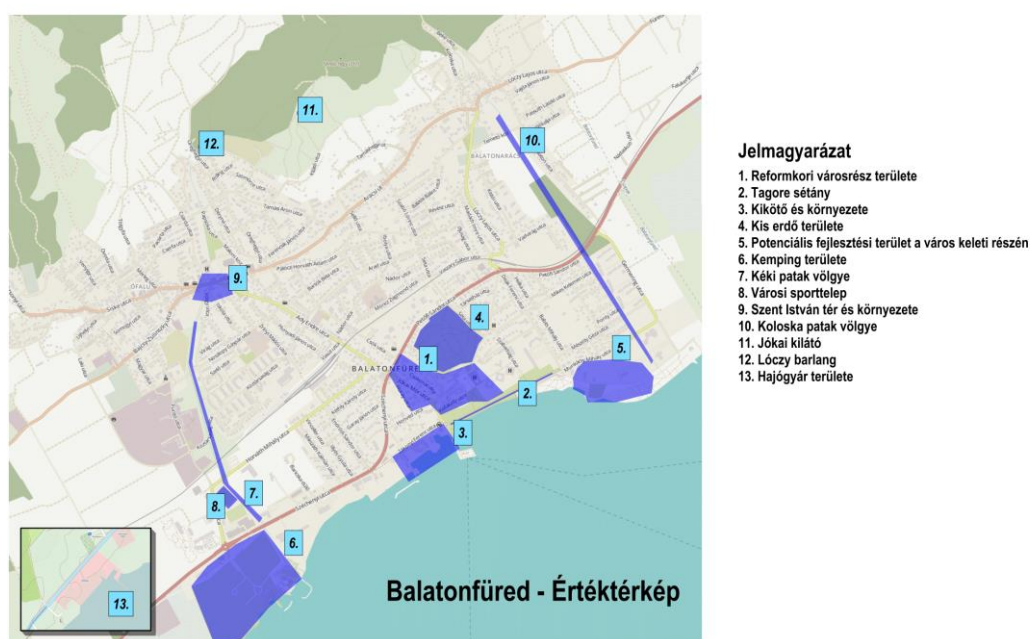
- a városnak a régió idegenforgalmában kialakítható szerepének erősítését
- a minőségi turizmus fejlesztésének eszközeit a sportolási lehetőségek fejlesztését, a sportszervezetek stabilitásának igényét
- a közlekedési infrastruktúrát
- a közterületi rendezési beavatkozások minőségi környezetkialakítási céljait
- a minőségi lakó-üdülőterületi jelleghez illeszthető, kis- és középvállalkozások megtelepedését lehetővé tevő területfejlesztést
- a már elfogadott szabályozási terv programokat

A településrendezési eszközökről is rendelkező, **314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet** előírja, hogy az önkormányzatoknak a településszerkezeti tervet legalább 10 évente, a HÉSZ-t pedig legalább 4 évente át kell tekinteniük és dönteniük kell arról, hogy továbbra is változatlan tartalommal alkalmazzák, módosítják, vagy újat készítenek. Balatonfüred településrendezési eszközei 2004-ben léptek hatályba, tehát az azóta eltelt időtartam indokolja az áttekintés szükségességét. Mivel a közelmúltban az Országos Településrendezési és Építési Követelményekről szóló jogszabályi előírások egy része is és a szerkezeti tervi, valamint a szabályozási tervi térképi ábrázolási jelkulcsrendszer is megváltozott, ezért a jelenleg hatályos településrendezési eszközeink csak 2018. december 31-ig lesznek alkalmazhatóak. A fentiek értelmében eddig az időpontig mindenképpen szükséges felülvizsgálni, átgondolni a településrendezési eszközöket, mely munkát célszerű 2016 során elkezdeni. A folyamatosan felmerülő lakossági kérésekről, javaslatokról – összegyűjtve azokat – ésszerű periodikus döntéshozatal szükséges, alkalmanként a Helyi Építési Szabályrendelet és a Szabályozási Terv módosítását magával hozva.

A jövőt figyelembe véve az alábbi konkrét módosítások már most megállapítható elvárások a város céljai megvalósíthatóságának érdekében:

- Ipari fejlesztések céljára szükséges terület kijelölése, mely közúti, közmű kapcsolatai révén képes befogadni a helyi igényeknek megfelelő tevékenységeket.
- Kerékpár utak kijelölése, egyeztetések lefolytatása az érintett szervezetekkel, a kerékpáros tranzitforgalom végleges megoldására
- Amennyiben a további fejlesztések indokolják, a település belterületét a jelenleg külterületbe tartozó ingatlanok bevonásával lehet fejleszteni, de csak a szükséges mértékben.

3.2 PROBLÉMATÉRKÉP / ÉRTÉKTÉRKÉP

A fenti térképen bemutatásra kerültek azok a helyszínek, melyek a legfontosabb értékeket képviselik a településen. Általánosságban elmondható, hogy azon túl, hogy értéket képviselnek, változatlanul hagyva azokat, valószínűleg rövid időn belül értékromláson mennének keresztül. Ennek megfelelően a későbbiekben ezek megóvására kiemelten fontos lesz megfelelő forrásokatallokálni.

A reformkori városrész tekintetében a megkezdett fejlesztések további folytatása szükséges, különben a közel 200 éves épület és közterület rendszer állapotában jelentős romlás következik be. A már megújított közterületek és épületek szinergiájának erősödése várható a megújítás vagy revitalizálás előtt álló infrastruktúra megújításával. Az itt található városi szövet Balatonfüred legfőbb vonzereje, így a rendelkezésre álló jövőbeni források tekintetében a megkezdett városrészi rehabilitációt kell folytatni.

A **Tagore sétány** esetében a folyamatban lévő rekonstrukciós munkák megkezdődtek, ugyanakkor a sétány meghosszabbítása fontos feladat lenne keleti irányban ezzel bekapcsolhatóvá válik a település keleti része is a város vérkeringésébe.

A **kikötő és környezetének** fejlesztése esetében a már megújult területek további kapacitásának növelésére lenne szükség. Az idegenforgalom növelése, illetve a kikötői helyek számának növelése elsődleges szempont

A **Kiserdő** területe Balatonfüred zöldfelületi mutatóját jelentősen növeli. A terület évek óta nem esett át komolyabb zöldterületi beavatkozáson, park- és tájépítési munkákon. A terület mai igényekhez történő igazítása és a növényállomány részleges megújítása szükséges.

A **város keleti részén** található potenciális fejlesztési terület további hasznosítása szükséges annak érdekében, hogy a tóparton egységes arculatú városkép alakuljon ki, illetve a tópart kelet-nyugati irányú átjárhatósága javuljon, a részben alulhasznosított terület fejlesztése megkezdődhessen.

A **kemping** területe, ahogy az már korábban is említésre került, alkalmas lehet nagyobb léptékű nem csak városi hanem regionális fejlesztésekre is. Minden képpen meg kell újítani a kiszolgáló létesítményeket, illetve további parképítésekkel javítani szükséges a terület tájépítészeti minőségét.

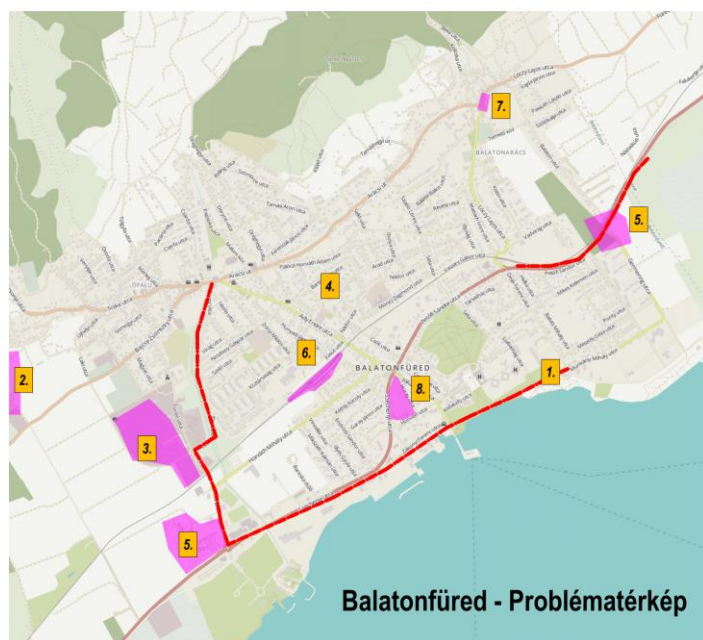
A **Kéki-patak** és a **Koloska patakok** völgye esetében a környező területek, illetve a kapcsolódó területek rendezése szükséges, melynek során a völgy, mint kirándulóhely, attrakció kerül megújításra.

A **városi sporttelep** megújítása elkezdődött, ugyanakkor a területen számos, felhagyott funkciójú épület is található. Ezek hasznosítása, a sporttelepi célokkal összhangban szükséges.

A **Szent István** téren és a kapcsolódó területeken főként az utcák minőségi felújítása, a Községi ház környezetének rendezése válik szükségessé. A templom közelében található parkoló rendezése, forgalomtechnikai megújítása válik szükségessé.

A **Jókai kilátó** illetve a **Lóczy barlang** esetében fontos lenne arra törekedni, hogy ezek a turisztikai helyszínek aktívabban kapcsolódjanak be a város vérkeringésébe, a megközelíthetőségük javítása illetve kiszolgáló épületek infrastruktúrájának kialakítása, javítása szükséges.

A **hajógyár területének** megújítása és fejlesztése a cél. Az itt működő vállalkozás fejlesztésének érdekében javítani kell a terület megközelítését, infrastrukturális feltételeit annak érdekében, hogy a munkahelyek számának növelése folytatódhasson.

Jelmagyarázat

1. Kerékpáros forgalom városon történő átvezetése
2. Az egykori rekultivált szeméttelp területi besorolásának véglegesítése, új ipari fejlesztési terület kijelölése
3. A nyugati városrészi Fürdő utcai terület rendezése
4. Tömegközlekedés fejlesztése a településen belül
5. Germering utcai csomópont terveknek megfelelő kialakítása
6. Vasútállomás és környezetének fejlesztése
7. Az Arácsi Népház környezetében parkolók létrehozása
8. Huray utcai egykori piac területének rendezése

A fenti térképen kerültek bemutatásra a településen található, legfőbb problémákat okozó gócpontok, területek. Az alábbiakban kerülnek röviden bemutatásra ezen problémák, illetve a feloldásukra teendő intézkedések:

A **kerékpáros forgalom** jelenleg nem vezet át biztonságosan a településen. Ezt a problémát annál is inkább fel kell oldani, mivel a kerékpárt használók száma folyamatosan nő, a helyben közlekedő hivatásforgalmi illetve a turisztikai szezonban lökészerűen megnövő kerékpárt használók egyre nagyobb veszélynek vannak kitéve bizonyos forgalmi helyzetekben. A kerékpáros útvonal újragondolása, áttervezése szükséges.

Az egykori, mára már **rekultivált szeméttelp** területét a továbbiakban hasznosítani szükséges. Pillanatnyilag ez az egyetlen olyan terület a városban, mely ipari fejlesztések befogadására alkalmas. Célszerűnek látszik a területet ennek megfelelően kisebb ipari parkként berendezni, illetve a városüzemeltetést biztosító cég telephelyét erre a területre áthelyezni.

A **Fürdő utcai terület** esetében a telkek tulajdonviszonyainak rendezése szükséges, mivel ezen terület bírhat olyan turisztikai potenciállal, mely például a borturizmus számára teremthet új lehetőségeket.

A **Germering úti csomópont** évek óta neuralgikus pontja a városnak. A kerékpáros, autós és vasúti közlekedés biztonságos elválasztása a cél. Erre a város előrehaladott tervekkel rendelkezik, melyek megvalósítása a kapacitások növekedésének ütemét szem előtt tartva nem tűr sok halasztást.

A vasúti közlekedés színvonalának emelése érdekében a MÁV-val szoros együttműködésben szükség lesz a vasúti **pályaudvar és környezetének** megújítására. Ennek keretében gondoskodni kell a

szükséges mennyiségű parkoló létesítéséről, az akadálymentes környezet kialakításáról illetve a településképhez méltó környezet létrehozásáról.

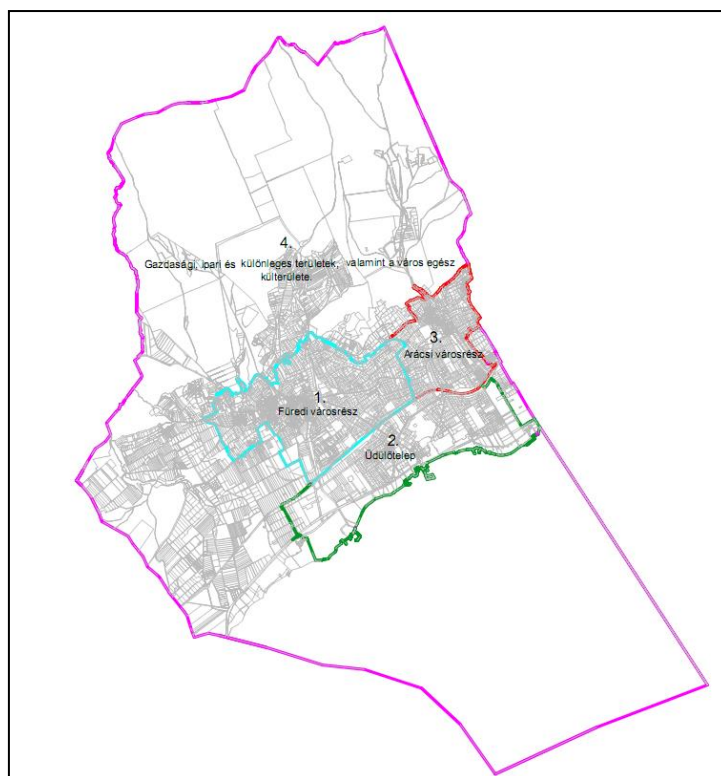
Az **Arácsi Népház** gazdag programkínálatához kapcsolódóan évek óta problémát jelent a megfelelő mennyiségű parkolóhely biztosítása, e miatt számos idekívánczó rendezvény nem valósul meg az épületben. A közösség igényeihez igazodó programtervezetek szükségessé teszik a gépjárművel történő megállás lehetővé tételét, a parkoláshoz kapcsolódó infrastruktúra fejlesztését.

Az egyik legnagyobb településképi seb a városban a **Huray utcai piac** területe. Ennek megszüntetése érdekében a terület beépítését mielőbb meg kell kezdeni. A város rendelkezik koncepcióval ezen terület hasznosítására. Ennek megvalósításával megoldódna a belvárosban jelentkező parkolási probléma, továbbá itt kaphatna helyet egy alternatív esőhelyszínként is működő nagy rendezvény tér, mely szinergiában a későbbi beruházásokkal a turisztikai kínálat erősítését eredményezi.

3.3 ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ VÁROSRESZEK

3.3.1 A városrészek kijelölése

A település **2008-ban elkészült, korábbi városfejlesztési stratégiájában** az alábbi területek kerültek kijelölésre:

1. Füredi városrész

Területi határai: déli oldalon a vasútvonal, keleten a Séta utca – Szabó Lőrinc utca – Arácsi út – Tamáshegyi út, északon és nyugaton a belterületi határ, nyugaton a 063/4 és 063/5 hrsz.-ú telkek határa – a 4113/1 hrsz.-ú út – Aszfófi út – Laki utca – Kölcsey F. utca – Mandulavirág utca – 1425/3 hrsz.-ú telkek déli határa – 1424/3 és a 1424/4 hrsz.-ú telkek közötti telekhatár – 1424/6 hrsz.-ú út – Fürdő utca.

2. Üdülőtelep városrész

Területi határai: északon a vasútvonal, keleten a belterületi határ (Germering utca) – 0196 hrsz.-ú telkek déli oldala – a településnek a Csopak felőli közigazgatási határa, délen a Balaton tómederhatára, nyugatra a belterületi határ – 025/66, 025/37, 025/34, 025/10 és 029/9 hrsz.-ú telkek északkeleti határai.

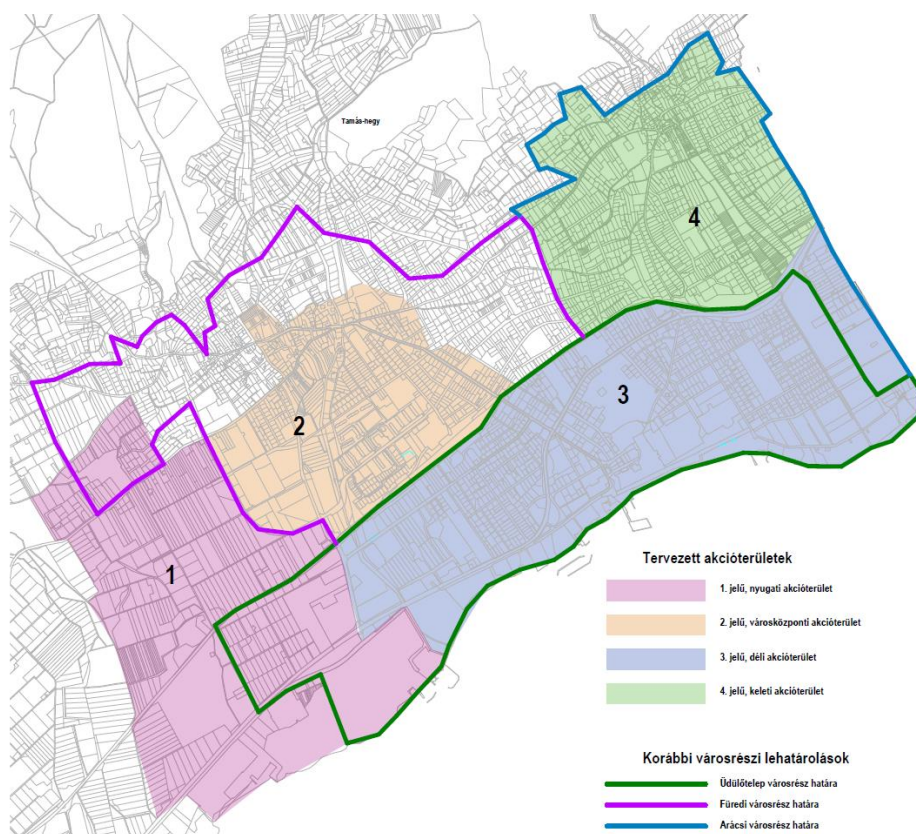
3. Arácsi városrész

Területi határai: déli oldalon a vasútvonal, nyugaton a Séta utca – Szabó Lőrinc utca – Arácsi út – Tamáshegyi út, északon és keleten a belterületi határ.

4. Gazdasági, ipari és különleges területek, valamint a város teljes külterülete városrész

Elhelyezkedése: a város teljes külterülete, valamint a város nyugati oldalán a város belterületéből a VOLÁN telephely, a TÜZÉP telephely, a temetők és a gazdasági, kereskedelmi, szolgáltató besorolású területek. Így tehát a belterületi nyugati részén a területi határ az alábbi: a 063/4 és 063/5 hrsz.-ú telkek határa – a 4113/1 hrsz.-ú út – Aszófői út – Laki utca – Kölcsey F. utca – Mandulavirág utca – 1425/3 hrsz.-ú telkek déli határa – 1424/3 és a 1424/4 hrsz.-ú telkek közötti telekhatár – 1424/6 hrsz.-ú út – Fürdő utca.

A fejlesztési igények alapján **jelen stratégia keretein belül** az aktuális fejlesztési beruházási igényekhez kapcsolódó, azokat csoportosító, hozzávetőlegesen azonos fejlesztési irányokat képviselő területi lehatárolás javasolt:

Az ábrán színes vonallal feltüntetésre került a korábbi lehatárolás is, a tervezett területeket kitöltéssel jeleztük. Amint az látható, a megújult akcióterületi lehatárolás a korábbival részben

összhangban van, ugyanakkor figyelembe veszi az időközben megváltozott fejlesztési igények területi fókuszait. Az akcióterületek jellemzése az alábbi⁹:

1. jelű nyugati akcióterület

A terület a belvárostól nyugatra található, melynek lehatárolása során figyelembe vettük a főként ipari és szolgáltatás jellegű területi igényeket.

Itt főleg olyan nagyobb terület igényű fejlesztések kaphatnak helyet, melyek a gazdasági funkciók erősítését szolgálják, de a turisztikai vonzerő biztosításához is hozzájárulnak.

Két kiemelkedően fontos terület egység található a területen: az egyik a rekultivált hulladéklerakó, a másik pedig a kemping területe kapcsolódva az ún.: „Görög falu” területéhez.

2. jelű városközponti akcióterület

A terület lehatárolása elsősorban a belvárost érinti, kissé kiterjed dél-nyugati irányba. A terület lehatárolását azok a funkciók teszik szükségessé, melyek főként a közszolgáltatások nyújtását biztosítják.

A központban kisebb város rehabilitációs fejlesztések, iskola, óvoda felújítások továbbá közlekedéssel kapcsolatos fejlesztések kapnak helyet. A terület jellege kompakt, sűrű beépítésű, így kisebb léptékű, de nagyobb mennyiségű fejlesztés valósítható meg a területen a szinergikus hatások erősítésével.

3. jelű déli akcióterület

Az összességében legnagyobb akcióterület kiterjedését tekintve nagyságrendileg megegyezik a korábbi „üdülőterülettel”, a város turisztikai, egészségügyi és történeti magját magába foglalva.

Az itt megvalósuló fejlesztések koncentráltan helyezkednek el, a település vonzereje az itt tervezett beruházásokkal növelhető leginkább. Számos egymásra ható fejlesztés elválaszthatatlan egymástól valamint hálózatos jellegű projektelemek is keresztezik az akcióterületet.

4. jelű keleti (arácsi) akcióterület

A fenti térképen zölddel jelzett terület összességében 153 hektáron terül el, elhelyezkedését és méretét tekintve közel megegyezik az Arács nevű városrésszel. A városrész korábban önálló település volt, csak a későbbiekben csatolták Balatonfüredhez. A településrészen a falusias, kisvárosi beépítés jellemző. A városrészen átmenő Koloska patak színesíti a településképet.

Az itt megvalósuló fejlesztések pontszerűen illetve hálózatos formában helyezkednek el. A tervezett kisebb fejlesztések némileg elkülönülnek egymástól továbbá hálózatos jellegű projekt is keresztezi az akcióterületet.

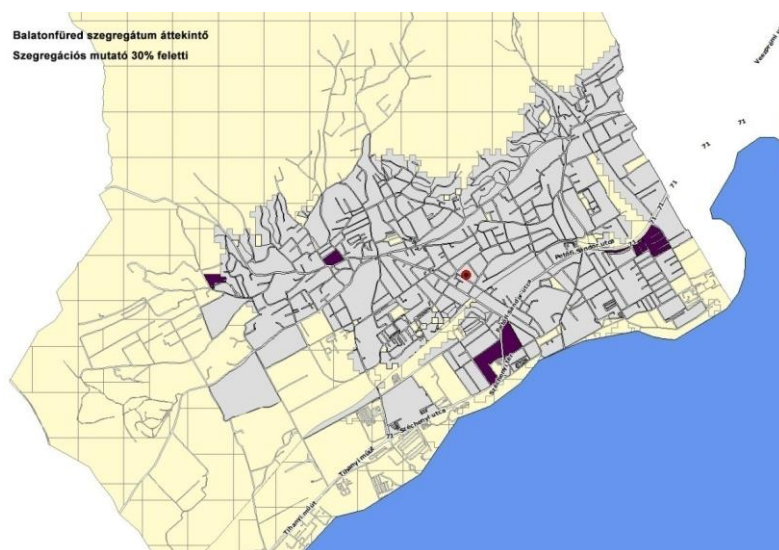
⁹ A megalapozó vizsgálat az egyes városrészek lehatárolása és bemutatása során a KSH adatbázisára támaszkodik, mely nem ad meg a kialakított városrészenkénti bontású adatokat.

3.3.2 Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek

Balatonfüred a Balaton északi partjának legfontosabb – történelmi hagyományokkal rendelkező - fürdővárosa. Lakossága város lakossága 2003 óta folyamatosan növekszik, köszönhetően az erősen pozitív migrációs egyenlegnek. település nyáron rendkívül zsúfolt, és nagyon nagy, és nem „csillapítható” az átmenő forgalom, tekintettel arra, hogy a Balaton északi partjának közúti forgalmát lebonyolító 71-es főút Balatonfüred központján halad keresztül. Vasúti közlekedése – hasonlóan a tó északi partján fekvő összes településre - tekintettel a sínek állapotára és a villamosítás hiányára nagyon rossz. Ugyanakkor ez az egyetlen település Balatonfűzfő és Badacsony között, ahol a vasútvonal nem közvetlenül a vízparton halad.

Balatonfüred állandó lakossága 12.979 fő, a 0-14 évesek aránya 12,4 százalék; alacsonyabb, mint a megyei átlag (13,9 százalék) és az országos átlag (14,5 százalék). A 60 évesnél idősebb népesség aránya 27,2 százalék, ami jóval magasabb a megyei átlagnál (23,7 százalék) és az országos átlagnál (23,4 százalék).

A városban nincs szegregátumnak minősíthető terület és a város egészére vonatkozó adatok sem támasztják alá, hogy jelentősebb szegény, alulképzett rétegek éljenek Balatonfüreden. A csak alapképzettségűek aránya az aktív korúakon belül viszonylag alacsony (8,9 százalék), a felsőfokúak aránya a 25 évesnél idősebb népesség körében pedig viszonylag magas (21,9). A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező aktívak 31,7 százalékos aránya is kedvező, a legfeljebb csak alapfokú végzettségű rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező aktív korúak 5 százalékos arányát mindenképpen alacsonyak tarthatjuk. A KSH által megadott térképen természetesen vannak olyan foltszerű problémapontok, ezek azonban sem kiterjedtségükben, sem súlyosságukban nem érik el sem a szegregátum, sem a szegregáció által veszélyeztetett terület kritériumát:

Főbb szegregációs mutatók

Mutató megnevezése	Balatonfüred összesen*
Lakónépesség száma	12979
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	12,4
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	60,4
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	27,2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	8,9
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	21,9
Lakásállomány (db)	6060
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	1,7
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	31,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	5,0
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	62,5
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	35,7
Állandó népesség száma (a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem)	13067
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	26,6
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	52,4
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	8,4
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	4,0
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	1,6
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	5,4

Forrás: KSH

3.3.3 Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek

Az akcióterületek között nem szereplő, azok közül több területét is érintő vagy egyéb szempontból beavatkozást igénylő az fejlesztési terek közül az alábbiak emelhetők ki:

- Túraútvonal kialakítása a „Séta a két patak völgyében” címmel, mely a Kéki és a Koloska patakokat köti össze a város északi határában

- A város kulturális örökségéhez, turisztikai attrakcióihoz kötődik a kulturális GPS projekt területe, mely szintén a hálózatos fejlesztések közé sorolható
- Ugyancsak fontos, de akcióterületi fejlesztésekhez nem köthető a városi távhő-szolgáltatás műszaki feltételeinek javítása. Hálózatos projektként a település egészére kiterjed, melyben az egyes városi elosztóhelyek és gépészeti rendszereik kerülnének megújításra.
- A várost kelet-nyugati irányban átszelő kerékpárút kialakítása és a városon történő átvezetése szintén a több akcióterületet érintő fejlesztések közé sorolható
- A városi patakok vizének duzzasztása, hasznosítása egyike a település hálózatos fejlesztési projektjeinek
- A helyi közösség megtartó erejének növelését célzó programok szintén behálózzák a település területét